لەم ژمارەیەدا
● جەماوەری شارەکانی کوردستان بەڵێن بۆ سەرکردەی گەل صدام حسین نوێ دەکەنەوەو سوورن لەسەر گۆڕکردنی دەستدرێژیەکانی رژێمی خومەینی ل ٢

هاوکاری
التضامن

رۆژنامەیەکی هەفتانەیە

سالی ١٩٧٠ دامەزراوە

دەزگای رۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی
سەرەکی ئەنجومەنی کارگێری و سەرنووسەر
مصلح مصطفی جلالی

● پێنج شەممە ٢٨/٧/١٩٨٣ ژمارە ٦٩٧ ● ١٢ لاپەڕە — بە ٥٠ فلس — ● الخميس ٢٨/٧/١٩٨٣ العدد ٦٩٧ ●

بە هێزو توانای یەکگرتوی گشت عیراقیە مەردەکان

کوردستانی عیراق گۆڕستانی خەونەکانی خومەینی و خۆفرۆشە نەفرەت لێکراوەکان دەبێت

کردنەوەی دووەمین میهرەجانی هونەری و رۆشنبیری کوردی لە هەولێر ل ١٢

جەنگاوەرە دلێرەکانی عیراق سنووری عیراق لە کەرتی باکور

بۆ دوژمن دەکەنە دۆزەخ

لەشەوی ٢٠ی ئەم مانگەدا ، چاوچنۆکی چەپەڵی رژێمی تاران بەرامبەر گەل و وڵاتی عیراق ، گەیاندیە رادەی ئەوەی جارێکی تر دەستدرێژی بکاتە سەر سنووری سەربەرزی ئەم وڵاتە مەزنە ، ئەوەبوو لە ناوچەی حاجی هومەرانەوەو بەهاوکاری لەگەڵ دەستەیەکی خۆفرۆشی بەنەفرەت کراو لە شەوی ٢٠ی تەمووزدا ، پەلاماری بردە سەر سنووری دەوڵەتیمان ، بەڵام سەربازە جەنگاوەرە مەردەکانی عیراق ، رۆڵەکانی کوردو عەرەبی بەشەرەف ، وەک شێری نەڕ بەرووبا وەستان و چیاکانی حاجی هومەرانیسان لە خومەینیەکان و خۆفرۆشان کردە دۆزەخ .

جەنگاوەرەکانی عیراق ، لە حاجی هومەران بەهەمان هیمەت و ئازایەتی جەنگاوەرانی عیراق لە کەرتی بەسرەو میسان و مەندەلی جەنگین و بەرپەچی گەردەلولی زەردی خومەینی خەڵەفاویان دایەوە ، لە بەیاننامەی ژمارە (١١٦٣)ی سەرکردایەتی گشتی هێزە چەکدارەکاندا ئەوە راگەیەنرا کە رۆڵەکانی صلاح الدینی ئەیوبی دەرسێکی وایان دا بە دوژمن و تاڵاوێکی وایان کرد بە قورگیا هەرگیز لەبیری نەچێتەوە ، لەشەڕی شەوی ٢٦ی ئەم مانگەدا هێزەکانمان زیاتر لە ٧٠٠ کەسی دوژمنیان لە بەردەم کەرتێکی هێزەکانماندا لەناوبردو لە بەرپەچدانەوەی ئەم دەستدرێژیە ناڕەوایەی دوژمنی رەگەزپەرستدا هێزی ئاسمانی عیراق ، جارێکی تر سەلماندی کە بەهێزو بەتوانایەو ئاگری تورەیی هەموو هێزەکانی دوژمن دەگرێتەوە ، هەر لەو رۆژەوە پەلاماری ناڕەوایی رژێمی ئێران لەناوچەی حاجی هومەران بەهاریکاری خۆفرۆشە نەفرەت لێکراوەکان دەستی پێکرد، فرۆکەکانی هێزی ئاسمانیمان بەسەدان لێدانی توندی مەردانەیان داوە بەسەری هێزەکانی دوژمنداو زیانێکی گەورەو گرانی پێگەیاندوون و تانک و توپەکانی دوژمنیان ئاگر تێبەرداوە .

هەروەها لەم شەڕانەدا ژمارەیەکی فرەزۆری دوژمن بریندار کراو لەگەڵ بەدیل گرتنی چەندانیان و هەندێ لەکەرتەکانی دوژمن و پاسداران و ئەو خۆفرۆشانەی بەچڵکاو خۆری خومەینی رازی بوون هەر بەتەواوی تەفرو تونا کران .

هەروەها لەبەیاننامەی ژمارە ١١٦٤دا هاتووە کە جەنگاوەرەکانی سوپای دلێری عیراق تەقەڵلایەکی تری دوژمنیان لەناوچەی حاجی هومەران گۆڕ کرد .

ئەمەو سەرکردەی فەیلەقی یەکەم رای گەیاند کە هێزە دلێرەکانمان دەستەڵاتی تەواوی بەسەر ئەو بنکانەدا هەیە کە بەر لەشەوی بیستی تەموزەوە تیایدابوەو خەونە چەپەڵەکانی دوژمن لە سنووری باکوری عیراقیش لەگۆڕ نرا .

ئەمەو کەرتەکانی تری هێزە دلێرەکانمان لە بەرەکانی تردا بەردەوام بوون لە سەر کوتانەوەی هەر جولانەوەیەک لەلایەن دوژمنەوە رووی دابێ و لە رۆژی ٢٦ی ئەم مانگەدا دوو پارچەی دەریایی دوژمنی چەپەڵ تێکشکاو لەئاوی خەلیج نوقم کران .

دیسان قسەکەرێکی عەسکەری هەرەشەی لە دوژمنی خەڵەفاو کرد کە ئەگەر بێتو بیر لە دەستدرێژی تر بکاتەوە با پێشەکی بزانێ ئەنجامی لەوانەی پێشو چاکتر نابێ و سنووری عیراق ئەو چاوانە دەپارێزن خەو نازانن و سوورن لەسەر ئەوەی هەموو خەونێکی چاوچنۆکی خومەینیەکان تەفرو تونا بکەن و دەبێ عیراق هەر سەربەرزو لە لوتکەدا بمێنێتەوە .

سەرەکی فەرماندە سەر لە کەرتی فەیلەقی یەک دەدات و شانازی بەرامبەر پاڵەوانیەتی جەنگاوەرە مەردەکانمان دەردەبڕێ

بەرێز سەرەکی فەرماندە موهیب روکن صدام حسین فەرماندەی گشتی هێزە چەکدارەکان پێری سەریدا لە مەیدانی کاری فەیلەقی یەک کە دژی دەستدرێژی رژێمی ئێرانی داخ لەگەڵ مەردانە بەرگری لە سنووری وڵات دەکات .

لەم سەردانەی بەرێز سەرەکی فەرماندە بۆ کەرتی فەیلەقی یەک ، فریق روکن یەکەم فرۆکەوان عدنان خیراللەی جێگری سەرکردەی گشتی هێزە چەکدارەکان وەزیری بەرگری لە گەڵدا بوو .

بەگەیشتنی سەرەکی فەرماندە لەلایەن فریق روکن یەکەم عبدالجبار شنشل سەرەکی ئەرکانی سوپاوە پێشوازی کرا .

سەرەکی فەرماندە لەماوەی چاوپێکەوتنیدا خۆی و جەنگاوەرانی دەستەیەک لەو کەرتە شانازی خۆی و سەرکردایەتی و عیراقیەکانی هەموو دەربڕی بەرامبەر پاڵەوانیەتی و مەردایەتی جەنگاوەرەکان و ئازایەتیان لە بەرگری کردندا لە ئابرو سەربەرزی عیراق .

کوردستانیش وەک رۆژ لەڵای بەسرە گۆڕستانی خەونەکانی خومەینیە

رژێمی خومەینی جادووگەر ، وەک چاوەڕێ دەکرا ، پەنای بردە بەر سەر کێشیەکی گیلانەی تر ، کە بە لای ئێمەوە ، لە پێشەوە ئەنجامەکەی زانراوە ، ئەویش دۆڕان و سەر شۆڕی زیاترە بۆ خومەینی و هێزە هەمیشە شکاوەکانی . ئەمجارە نەک خومەینی خۆی خەڵەتاندوەو خۆی بەرەو هەڵدێر بردوە ، بەڵکو سەری خۆی بە قەڵلایەکی وا سەختا داوە کە تا ماوە دەبێ بەژان و ئازارو برینەکانیەوە بناڵێنێ . ئەمجارە رووی لە کوردستان کرد . بە عەقلیەتی خەڵەفاوی خۆی و بە متمانە کردنە سەر دەستەیەک کورتە باڵای چەپەڵ و بە پەنگ بوو لە ناو کوردو کوردستاندا دەیەوێ ئەمجارە لە رێگای کوردستانەوە سنووری عیراق بشکێنێ ، بەڵام کە پەلامارە نامەردانەکەی خۆی و کورتە باڵا بەکرێ گیراوەکانی دەستی پێکرد ، ناوچەی حاجی هۆمەرانی لێکرا بە دۆزەخێ تاڵاوی رۆژهەڵاتی بەسرەو مەندەلی و میسانی کردەوە بە قورگی خومەینیدا .

رژێمی ئێرانی دوژمن ، وای دەزانی کەلەبەرێ لەم کەرتە لە رێگای کورتە باڵا بەنەفرەت کراوەکانەوە دەدۆزێتەوەو دەیکاتە رێگای بەدیهێنانی خەونی چەپەڵی ، بەڵام گەلی عیراق جارێکی کە سەلماندی ، کە یەک گەلەو خاکی عیراق یەک خاکەو بەدرێژایی سنووری وڵات دەکرێتە گۆڕستانی هەر دوژمنێ بیەوێ زەفەر بە سەربەرزی و رەوتی شۆڕشگێڕانەی بەرێ ، لەو شەڕە توندەی لە ناوچەی حاجی هۆمەران روویدا ، پاڵەوانەکانی کوردو عەرەب هاتنە دەستێ هاتنە دەست ، زوربەی هەرە زۆری هێزەکانی دوژمنیان هەر بە تەواوی تەفروتونا کردو بۆ رژێمی تارانی گومان لێکراویان سەلماند کە هەموو تەقەڵلای دوژمنایەتی کاریان سەرئەنجامی نوشستی و بەپەنگ بوون دەبێ .

ئەوەی ئەنجامی شەڕی حاجی هۆمەران سەلماندی، ئەوەیە ، ئەو رۆژانە رابوورد گەلی کورد لە کوردستانی عیراقدا ، بکرێتە ژێردەست و سووتەمەنی چاوچنۆکی ئەوانەی چاویان لە سەربەستی عیراق بریوەو

بروانە ل ١١

• هاوکاری •

سەرەکی ئەنجومەنی یاسادانان و سەرەکی ئەنجومەنی رایەڕاندن لە ناوچەی کوردستان بەڵێنی وەفاداری بۆ سەرەکی فەرماندە نوێ دەکەنەوە

ئەنجومەنی یاسادانانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان بەڵێنی وەفاداری بۆ بەرێز سەرەکی فەرماندە صدام حسین نوێ کردۆتەوە لەگەڵ دووپاتکردنەوەی عەزمی گەلی کوردمان بۆ گۆڕکردنی هەرهەو لێکی خومەینیە رەگەزپەرستەکان بیدەن بۆ زەفەربردن بە ئابروو سەربەرزی عیراقی مەزن .

ئەمەش لەو بروسکەیەدا بوو کە بەرێز احمد عبدالقادر نەقشبەندی سەرەکی ئەنجومەن ئاراستەی بەرێز سەرەکی فەرماندەی کردوەو دووپاتی کردۆتەوە کە رۆڵەکانی گەلی کوردمان هەموو تواناو وزەیەکی خۆیان لە رێگای بەرگری لە بست بە بستی خاکی پیرۆزماندا بەختدەکەن و دوا تنۆکی خوێنیان دەبەخشن بۆ بەرگری لە دەستکەوتەکانی شۆڕشی ١٧ – ٣٠ تەموزی مەزن .

ئەوەشی دووپاتکردۆتەوە کە ئەو هێرشە دڕندانەیەی ئیمپریالی کە حوکمڕاکانی تاران و قوم جێبەجێی دەکەن دژی وڵاتە تێکۆشەرەکەمان بە رەزامەندی عەرەبی جنسیەو یارمەتی زایۆنیەکان لەسەر بەردی سەختی یەکێتی رۆڵەکانی گەلی عیراقمان کە لە دەوری سەرکردایەتی لێهاتوتان کۆبوونەوە وردوخاش دەبێ .

بروانە ل ١١

لە بروسکەیەکدا بۆ سەرەکی فەرماندە

پارتی دیموکراتی کوردستان بەڵێنی دڵسۆزی تازە دەکاتەوە

پارتی دیموکراتی کوردستانی بەڵێنی راستی و دڵسۆزی بۆ بەهاو بیروباوەڕەکانی شۆڕشی ١٧–٣٠ تەمووزی پیرۆزو بۆ ئەوەی عیراق هەر سەربەرزو سەرکەوتوو بێت ، تازەکردەوە . ئەمەش لەو بروسکەنامەیەدا هاتوە کە مەکتەبی سیاسی پارتی بۆ سەرەکی فەرماندە صدام حسینی ناردووە بەبۆنەی جەژنەکانی تەمووزەوە .

ئەمەش دەقی بروسکەنامەکەیە :

بەرێز سەرەکی فەرماندەی تێکۆشەر صدام حسین ،

بەبۆنەی جەژنی رەمەزانی پیرۆزو ئاهەنگی جەماوەرانی گەلی عیراقی مەزنمانەوە لە یادی ٢٥ ساڵەی شۆڕشی ١٤ی تەموزداو یادی (١٥) ساڵەی سەرهەڵدانی شۆڕشی ١٧–٣٠ی تەمووزی مەزن و یادی چوارەمی هاتنتان بۆ سەر پایەی یەکەمی فەرماندەیی لە سەرکردایەتی کردنی رەوتی شۆڕش و کۆمەڵدا بەرەو لووتکەو بەرزبوونەوە . وە لە تافی سەرکەوتنەکانی سوپای دلێرو گەلی تێکۆشەری عیراقیماندا بەسەر تاقمە داخ لە دڵەکەی خومەینیدا مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستانیمان دڵشادە کە ئەو جەژن و ئاهەنگە نەمرانەی ژیان و رەوتی گەلەکەمان بەهەڵ بزانێت و تیایا بەناوی هەڤاڵان و تێکۆشەرانی پارتیەوە بەرزترین پلەی پیرۆزبایی و گەشترین ئاوات پێشکەش بە ئێوەی بەرێز بکات و لە خوای گەورە تکاکار بێت کە هەموو ساڵێک بەوپەڕی پێشکەوتن و گەشەکردنی گەل و عیراقمان جەژن بکەینەوە .

پارتی دیموکراتی کوردستانیمان کە لەم رۆژانەدا لەگەڵ کۆمەڵانی خەڵکی گەلی مەزنی عیراقیمان بە کوردو عەرەب و کەمە نەتەوایەتییە براکانەوە لە یادی سەرهەڵدانی شۆڕشی مەزنی تەمووزی ١٩٦٨ ئاهەنگ دەگێرێت ، بەراستی ئاوات و هیوای گەلی مەزنی عیراقمان و هێزە نیشتمانی و نەتەوەییە پێشکەوتنخوازەکانی دەردەبڕێت و بەڵێنی راستی و ئەمەگداری و دڵسۆزی بۆ خاکی عیراقی سەربەرزو گەلی سەرکەوتوومان و بەهاو بیروباوەڕەکانی شۆڕشی

بروانە ل ١١

Institut kurde de Paris

چاپکراوی نوێ

ژمارەی نوێی گۆڤاری بەیان

ژمارەی «٨٨»ی گۆڤاری بەیان کە لە دەزگاکەمانەوە ، دەزگای ڕۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی دەردەچێ لەم دواییەدا بلاوکرایەوەو ژمارەیەکی فەونەیی تایبەتە بە بیرەوەری ١٥ساڵەی شۆڕشی ١٧ـ٣٠ تەمووزی پیرۆزو چوار ساڵەی گرتنەدەستی شوێنی پێشەوەی حزبو دەوڵەت لەلایەن سەرەکی فەرماندە صدام حسین‌ەوە .

لەم ژمارەیەدا : سەروتاری دەستەی نوسەران بەم بۆنەیەوەو وتارێك بەناونیشانی «سیاسەتی کۆمەڵایەتی لە عیراقدا» لەنووسینی مامۆستا بکر محمود رسول‌و وتاری تایبەت بەم بۆنە پیرۆزەوە لە لایەن ژمارەیەك نووسەرو ڕۆشنبیرەوە .

لە بەشی ئەدەبیدا مامۆستا مصلح جەلالی دەربارەی شاعیری میللی کورد قانیع لێکۆلینەوەیەکی تێروتەسەلی نووسیوەو دەربارەی ئەفسانە د.عزالدین مصطفی رسول‌و هەروەها نووسەران محمدی مەلاکریم‌و احمد محمد اسماعیل‌و عبداللە سراج‌و سگفان عبد الحکیم‌و ژمارەیەکی تر بەشداریان کردوە .

ژمارەی ئەمجارەی «بەیان» ژمارەیەکی نموونەیی پێشکەوتووە لە ڕۆژنامەگەری کوردیدا .

جەماوەری شارەکانی کوردستان نارەزایی بەرامبەر بە دەستدرێژی بە تازەکەی ئێران دەردەبڕن

جەماوەری پارێزگاری هەولێر مەڵبەندی ئۆتۆنۆمیی ناوچەی کوردستان نارەزایی‌و ڕقی خۆیان سەبارەت بە دەستدرێژییە تازەکەی ڕژێمی کینە لە سکی ئێران دەربڕی کە کردیە سەر سنوورمان لە کەرتی باکوور .

جەماوەری پارێزگاکە پەیمانیان بۆ سەرەکی فەرماندە صدام حسین نوێ کردەوە ئەویش لەو کۆبوونەوە فراوانەی کە لەبەر دەمی بنکەی سەرکردایەتی لقی حزب لە هەولێر ڕێك خرا کە هاوڕێ ئەمینداری نهێنیی لقی حزب لە هەولێر وتەیەکی بۆ جەماوەرەکە خوێندەوە تێیدا داوای هۆشیاربوونەوەی پتری کرد بۆ بەستنی هەموو ئەو کەلێنانەی کە لەوانەیە دوژمنانی شۆڕش‌و دەستکەوتەکانمان لێوەی بێنە ژوورەوەوستایشی گیانی نیشتمانپەروەرانەی ڕۆڵەکانی گەلی کوردمانی کردو دووپاتی کردەوە کە ئەم وەستانەی گەلی کورد دژ بە ڕژێمی ئێران‌و دەست‌و تاقمەکەی ڕەسەنایەتی‌ی گیانی بەگیانی عیراقیەتتان دەچەسپێنێت .

لەم کۆبوونەوە فراوانەدا بەڕێزان احمد عبدالقادر نەقشبەندی سەرەکی ئەنجومەنی یاسادانان‌و وەکیلی پارێزگاری هەولێرو ژمارەیەك لە بەڕێزان ئەندامانی ئەنجومەنی نیشتمانی‌و ئەندامانی سەرکردایەتی‌ی لق‌و سەرەکی زانکۆی زانکۆی سەلاحەدین‌و لێپرسراوان ئامادەبوون .

لە کۆتایی کۆبوونەوەکەدا بەشداری کەران بروسکەیەکیان بۆ بەڕێز سەرەکی فەرماندە صدام حسین نارد تێیدا دووپاتیان کردەوە کە هەموو ڕۆڵەکانی گەلی کوردمان وەك تاوێرێکی توند ڕاوەستاوون هەموو پیلانەکانی دوژمن‌و داوەکانی دوژمنانی لەسەر ووردوخاش ببێت لەگەڵ ئەو چاوچنۆك‌و رق لە سکانەی کە چاویان بڕیوەتە خاك‌و نشتمان‌و دەستکەوتەکانی شۆڕشەکەمان .

پەیمانیان بۆ بەڕێزی نوێ کردووە خوێن لە پێناوی بەرگری کردن لە نشتمان‌و دڕدان بە دەستدرێژی‌ی ڕژێمی ڕەگەزپەرستی‌نەزانی خومەینی‌کە خۆی بەسەر گەلانی ئێران‌دا سەپاندووە ، ببەخشن .

هەروەها لە شاری سلێمانیش کۆبوونەوەیەکی فراوان لە بەردەمی بارەگای سەرکردایەتی‌ی لقی حزب لە سلێمانی ڕێك خرا .

پاش ئەوەی بە شەقامە سەرەکی‌یەکانی شاردا گەڕان‌و جەنگاوەرانی سوپای میللی لە ڕۆڵەکانی پارێزگاکەو ئەندامانی ڕێکخراوە جەماوەریەکان و سەرەك‌و مووچەخۆرانی دەزگا ڕەسمی‌یەکان بەشداری‌یان تێدا کرد .

هاوڕێ جێگری ئەمینداری نهێنی‌ی سەرکردایەتی‌ی لقی حزب لە سلێمانی ووتەیەکی خوێندەوە سڵاوی ئاراستەی سەرکەوتنەکانی سەربازانی صدام حسین کرد لە کەرتی باکوور دژ بە هێزەکانی ڕژێمی خومەینی .

لەم کۆبوونەوە فراوانەدا وەکیلی پارێزگاری سلێمانی‌و هاوڕێیان ئەندامانی سەرکردایەتی لقی حزب‌و بەڕێزان لێپرسراوان‌و زانایانی ئایینی ئامادە بوون .

لە کۆتایی کۆبوونەوە فراوانەکەدا جەماوەرەکە برووسکەیەکیان بۆ بەڕێز سەرەکی فەرماندە صدام حسین نارد دووپاتیان کردەوە کە ئەم هەوڵەی ڕژێمی خومەینی بۆ پەڕینەوە لە سنووری عیراقی مەزن لە باکووریدا هەوڵێکی نائومێدی‌یانە بوو وەك هەوڵەکانی تری سەری نەگرت‌و دووپاتیان کردەوە کە ئەرکی مێژوویی هەڵدەگرن‌و دەگرنە بۆ جەنگین دژ دوژمنان‌و ڕازی نابن‌و قبووڵ ناکەن لە ڕیزیان‌دا لە کوردستانی عیراقدا پیلان هەبێت بە ناوی گەلی کوردەوە کە بە هۆی سەرکردایەتی‌ی مێژوویمانەوە گەیشتووەتە ئامانجەکانی خۆی .

بەیاننامەی پارتی دیموکراتی کوردستان سەبارەت بە بارودۆخی ئێران

مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان بەیاننامەیەکی بلاوکردۆتەوە ، دەربارەی بارودوخی گەلانی ئێران بەتایبەتی لە سایەی ڕژێمی ڕەگەزپەرست‌و خوێنڕێژی خومەینی جادوگەرداو دەستی بۆ خەباتی بێ‌وچانی گەلی کورد کێشاوە بۆ سەندنی مافی ڕەوای خۆی . بەیاننامەکە دەڵێ :

ئەوەی کە ئاگاداری دۆخی سیاسی‌و ئابووری ناوخۆی ئێران بێت بۆی دەردەکەوێ ئەو کاربەدەستانەی کاری ئێران بەڕیوە دەبەن نەگوێ بە جەماوەرو نە بە هیچ جۆری گوێ بە کاروبارێشی دەدات‌و ئەوەشی لێ‌روون دەبێتەوە کە لەو ڕۆژەوە داروودەستەی خومەینی کاریان گرتۆتە دەست بەگشتی ئەم دۆخانە خراپتر دەبێ چونکە سەربەستی سیاسی هەر بۆ خۆیانەو دەستیان بەسەردا گرتووەو

هەروەها بەیاننامەکە دەڵێ :

ئەو نەتەوانەی کە فارس نین سەردەمی دەسەڵاتی شا دەچەوسێنرانەوەو دەتوێنرانەوەو بێ‌بەشی بچوکترین مافی نەتەوایەتی خۆیان دەکران‌و ئەم کارانەش وای لەو گەلانە کرد لەرێی مافی نەتەوایەتی ڕەوای خۆیاندا خەباتێکی سەخت بکەن‌و دوای ڕۆشتنی شاهیوایان وابوو کەمافی نەتەوایەتی‌و مرۆڤانەی ڕەوایان وەدی‌بێن .. کەچی لە سایەی ڕژێمی ڕەگەزپەرست‌و داخ‌ولەدڵدا لوتیان دای بە واقیعێکدا کە زۆر تاڵتر بوو بەجۆرێ ڕژێمی نوێ هەر بە بێ‌بەش‌کردن‌و نکولی‌کردن نەتەوەیان وازی نەهێنا کەوتە زنجیرەیەك کاری قەلاچۆکردنی جەماوەری ئەم نەتەوانە .

لەو گەلانەش کە سەردەمی ڕژێمی شاو خومەینی تووشی چەرمەسەری زۆرهاتن گەلی کوردمان بوو لە کوردستانی ئێراندا کە خومەینی ڕەگەزپەرست خولیای چەوساندنەوەی ئەم گەلەی کەوتبۆ سەرەوەو ئەمەش هیچ هۆیەك نەبوو بۆ ئەم کارە تەنیا ئەوەنەبێ ڕۆڵە دلێرەکانی ئەم گەلە مەزنە پەنجەی بەرهەڵستکاریان لە رووی ڕژێمەکەدا بلندکردو خەباتگێرانی کوردبانگی مافی نەتەوایەتیان راهێشت

دیسان دەڵێ :

ڕۆڵەکانی کوردستانی ئێران پەند لە تاقی کردنەوەکانی باوك‌و باپیرانیان وەردەگرن ئەوانەی کە بەدرێژی مێژوو بەرامبەر بێ‌مێشکی فارسەکان ڕاوەستاون‌و یادی ڕۆژەکانی مەهاباد دەکەنەوە کە ڕژێمی شا دەستی نایە بینیان‌و نانیە ناو دەریای خوێنەوە .

لەکۆتایدا بەیاننامەکەی پ . د . ك دەڵێ :

کۆمەلێکی دەست‌بڕی کورد خۆیان بەدوژمنی گەل‌و نیشتمانەکەمان فرۆشتووەو دەستی خۆی خستۆتە ناو دەستی خوێن درێژەکان کار بەدەستانی ئێرانەوەو بوونەتە داردەستێکی هەرزان بەدەستیانەوە ئەودەورە خواستراوە دەگێڕن کەلێیان داواکراوە کە ئەویش لە ڕاستیدا دژی ئاوات‌و خواست‌و قازانجی گەلی کوردمانە . ئەوەشی ئەم کۆمەڵە خۆفرۆشە پێی هەڵدەستێ بەشێکە لەو پیلانە گەورەیەی مەبەستی کاروانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستانە دەیەوێ زیانی پێ‌بگەیەنێ‌و لەناوی ببات . چونکە کاربەدەستانی تاران‌و ئەو کۆنەپەرستانەشی لەگەڵی‌دان وەکو اسدو قذافی ئەو دەسکەوت‌و مافی نەتەوەیەتی‌یەیان پێ‌ناخۆشە کە گەلی کوردمان لە کوردستانی عیراقدا دەستی کەوتوون‌و بە هەموو جۆری دژی ئەو دەسکەوتە گەورەیە کاردەکەن کە مافی ئۆتۆنۆمی‌یە ، بەڵام ساوێلکەکانی گەلی کوردمان لەوانەی کە ئەم کۆمەڵە بێ‌فەڕە لەخشتەی بردوون ئەمانە واچاکە بەڕاستی بیربکەنەوەو دۆخی گەلی کوردمان لە عیراق لەگەڵ ئەو ڕاستی‌یەدا بەراورد بکەن کە گەلی کورد لە کوردستانی ئێراندا تێیدا دەژی ئەو دەمە بەروونی بۆیان دەردەکەوێ کە ڕژێمی ڕەگەزپەرستی خومەینی کەگەلی کورد لە کوردستانی ئێران دەچەوسێنێتەوە هەرچی چۆنێك بێ هەرگیز بە تەنگ ماف‌و خواستەکانی کوردی عیراقەوە نیە، گەلی کوردیشمان لە کوردستانی عیراق خاوەنی مافی نەتەوایەتی خۆیەتی‌و پێویستیشی بە ئامۆژگاری کۆنەپەرستان‌و خۆفرۆشان نیە . لەسەر هەموو خاوەن ویژدانێکی ڕۆڵەی گەلەکەمان‌و بە هەموو توانا‌و وزەیەك پێویستە کە پارێزگاری ئەم دەسکەوتەو هەموو دەسکەوتەکانی تر بکات کە لە سایەی شۆڕشی حەڤدەو سی تەموزی نەمرو سەرکردایەتی سەرەکی خەباتگێڕ صدام حسین‌ەوە وەدیهاتوون ، دەبێ هەمووان بۆ داماڵینی پەردەی گومان لێ‌کراوی‌و خۆفرۆشی کاربکەین‌و لێیان گەڕێین کە لەمەیدانا تەنیا بمێننەوە بۆ ئەوەی لەعنەتی مێژوو گەل وەرگرن .

چەندە وێنەیەکی پیرۆزە ، کاتێ ئافرەتانمان ،لە ڕۆژگاری شۆڕش‌دا ، ملوانکەو ئەنگوستیلەو بازنی زێڕی خۆیان لێ دەکەنەوەو دەیکەنە قوربانی جەنگ‌و هەست‌و ویژدانی خۆیان دەر ببڕن ،

چونکە ویژدانی مرۆڤی نوێی عیراقی هەرگیز ناحەسێنەوە ئەگەر بێ دەنگ بێ ، ئەوەتا ئافرەتانمان هەتا زێڕی بووکێنی خۆیان پێش‌کەش دەکەن‌و بەمەش جوانترین وێنەیەکی زیندووی ئەم وڵاتە سەر بڵندە دروست دەکەن کە هەرگیزاو هەرگیز ناگەڕێتەوە .. نەك زێڕی خۆیان ، بەڵکو دڵی خۆیان دەکەنە قوربانی ئەو شۆڕشەی نەخشەی ئەم وڵاتەی گۆڕی ، بۆ ئەو «صدام

نەك زێڕ ..

حسین» بەجەرگەی تەمەنی خۆی بۆ ئەوان تەرخان کردو نەیویست ڕۆژێ لە ڕۆژان ئەم وڵاتە سەر بەرزە چۆك بداتەوە ..

لە خاتوو فاتمە سعید سمان پرسی ، چی وای لێ کردی زێڕ ببەخشی ، لە وەڵامدا ووتی :

خۆت دەزانی ئەوە چەند ساڵە ڕژێمی ئێران بەرۆڵەکانی

گرنووین‌و بە وەستانی شەر قایل نابێ ، هەتا بە تەواوی ئێران نە خاتە گۆمی خوێنەوە ، ئەوەشی کردووەو لە ڕووتانەوەو ئازاردانی ئێران بە کوردو گەمە نەتەوایەتیەکان و میللەتی فارس خۆی درێغی

...کردووەو نایکات .. بەڵام لێرە ، وڵاتەکەمان ڕۆژ بەرۆژ قوربانی دەدات ، ئەوەتا ڕۆڵەکانمان لە جەنگی

چارەنووسمان گەورەترین قوربانی دەدەن ..

کوڕم ، ئەو زێڕەی من بەخشیومە لە لای من زۆر هەرزانە ، چونکە من چاوەڕێ بووم بۆ فرسەتێك کە دڵسۆزی خۆم دەرببڕم ،چونکە

لە سەرمانە ئەم وڵاتەمان خۆش بوێ‌و بە چاوی خۆمان بیپارێزین ..

دڵم دەکەمە قوربانی

نووسینگەی هەولێر

لە بەڕێوەبەرایەتی گواستنەوەی هەولێر :

کاری بەردەوام بۆ خزمەتی هاووڵاتیان

لەم ڕۆژانەدا مەسەلەی هاتوچۆو گواستنەوەی خەڵك، یەکێکە لە نیشانەکانی شارستانیەت‌و هۆیە بنەرەتی‌یەکانی پێشکەوتن ، بەتایبەتی لەم سەردەمەدا کە جەنجاڵی کەوتۆتە شارەکانی وولات‌و ئەم دامەزراوە خزمەتگوزاری‌یانە ئەرکی گەورەتر دەبینن لە ژیانی هاووڵاتیان‌داو شۆڕش تەقەللادەدات هەموو کێشەیەکی گواستنەوە چارەسەر بکات .

لە هەولێردا ، ئەمڕۆو دوێنێ جیاوازییەکی بنەڕەتی کەوتۆتە ناو گواستنەوەوە کە چوینە بەڕێوەبەرایەتی گواستنەوەی هەولێر ئەم وێنەیەمان زیاتر هاتەپێش‌چاو ئەوەبو کاك ئازاد عبدالقادر بەڕێوەبەری گواستنەوە ووتی :

خۆتان دەزانن کە ئەم بەڕێوەبەراتی‌یەی ئێمە دەزگایەکی خزمەتگوزاری‌یە نزیکە لە هاووڵاتیانی شارەوە ، بۆیە تەقەللامان داوە کە ڕاستەوخۆ تەقەللا بدەین بۆ بنبڕبونی کێشەی گواستنەوە .. ئەوەی کە ئێستا سەر بەم بەڕێوەبەرایەتیەش‌دا بکێشێ، دەزانێ کە بوە بە دەزگایەکی هونەری‌و هەموو پێداویستی‌یەکانی چاك‌کردنەوەو لایەنە هونەرییەکانی ترمان بۆ ئامادە کراوە

● ئایا تا ئێستا هەوڵ‌و تەقەللاتان چی‌بووە بۆ قەزاو گوندو ناحیەکانی سەر بە پارێزگای هەولێر ؟

ـ بێ‌گومان خزمەتی ئەم بەڕێوەبەرایەتی‌یە تەنیا لە شاردا گیر ناخواتە ، بۆیە زیاتر هەوڵ دەدەین لە نەخشەی تازەدا زیاتر بایەخ بە گوندو قەزاو ناحیەکان بدەین‌و پێشتریش ئەم کێشەیە لە (قوشتپەو مەلا ئۆمەرو شاویس‌و خەبات‌و کەسنەزان‌و کانی قرژاڵەو بەستۆرە) چارەسەر کراون . هەروەها چەندان پاسی گواستنەوە تەرخان کراوە لە شەقلاوەو مەڵبەندی ناحیەی خۆشناو ، جگە لە چەند هێڵێك لە نێوان هەولێرو چەند پارێزگاو قەزایەکی وەك هەولێرو نەینەواو کەرکوك .

● ئایا کەرتی تایبەتی کاری نەکردۆتە سەرکاروبارتان بەتایبەتی لە شاری هەولێردا کە لەم ڕۆژانە پاسی تایبەتی زۆربووە ؟

ـ ئەو جەنجاڵەی کە ئێستا لە داو دەزگاو شوێنی تری شارەکەدا بەرپابووە ، ڕێگە ئەدات کە ئەم پاسە تایبەتی‌یانە کاربکەن ، وە ناشمانەوێ بووەستن‌و گار لە ئێمە ناکەن ، بەڵکو یارمەتی چارەسەرکردنی کێشەی گواستنەوە ئەدەن ئەگەرچی بەڕێوەبەراتی‌یەکەمان بە چارەسەرکردنی کێشەکانی گواستنەوە هەڵساوە .

● ئایا پلانی‌و پرۆژەی تازەتان چیە ؟

ـ دیارترین ئەو ڕۆژانەی کە ئێستا بەڕێوەبەرایەتی ناوخۆیی بۆ ئەم بەڕێوەبەراتی‌یە تەرخانی کردووە بریتی‌یە لە : دروست‌کردنی بیست خانوو بۆ کارگێرانی ئەم بەڕێوەبەرایەتی یەو بەم نزیکانەش چەند خەتێکی نوێ دەکرێتەوە ماکینەیەکی گەورە بۆ شۆرین‌و پاك‌کردنەوەی پاسەکانمان، جگە لەو چەند وەرشەیەی کە پێشتر هەمانە لە بەڕێوەبەراتی‌یەکەداو هیوادارین کە بە زووترین‌کات هێڵەکانیشمان تەواو بێ لە دەرەوەی پارێزگای هەولێر بۆ خزمەتی هاووڵاتیان .

ئەڤین

سپێدی گەلەك باشە ، لەو هەر ڕوژ لسپێدێ گەلەك زی رادبیم بو خاندنێ و پێشڤە ئەز شەڤ هێش زی دنڤستم .

ـ باشە هەر پێنج سالێن دی ئەنجامین تە چەوا بین ؟

هەر ژ رێزا ئێکی و تا رێزا شەشێ هەمی ساڵان ئەز سەرکەتی یا ئێکێ بیم درێزا خوە و لسەر خوندن‌گەهێ لزاخو .

سەرکەتی یا ئێکی ل دهوکێ

کوما پەیسکێن وێ ٩٩٦ کو تێکرا (معدل) دبت ٩٩/٦ ل‌ئەنجامێ دوماهیکێ ژ تاقەکرنا (ویزاری) ٩٨٢ـ٩٨٣ و هوسا (ئەڤین طه محمد جەقسی ـ خویندن‌گەها دەلال یاکچان) بی سەرکەتی‌یا ئێکێ دپارێزگەها دهوکێ‌دا لسەر خویندگەهێن سەرتایی .

ـ ئەڤین تە چەوا دەمێ خاندناخوە لێکڤە دکر ؟

ژ شیرەتێن دەیبابێن من کو هەردوو خویندەڤانن فاندنا

ـ ئەڤین لپاشەروژێ تە دڤێت ببی چی و بوچی ؟

هیڤی یا من ئەوە ببم (دکتور) دا هەمی بریندارا دەرمان بکم ، و کور و کچێن میللەتی ژ نەساخی یا بپارێزم ، و دێ بڤی رەنگی گەلەك وجا وەڵاتێ خوە و میللەتێ خوە کم ، چونکی وەڵات لهێڤیا خزمەتا مە هەمی یانە .

سەگڤان یوسڤی

ڕووە جیاكارەكانی شۆڕشی ١٧-٣٠ تەمووزی مەزن

بەشی دووەم

.. هەروەها پێشنیاری عیراق بە دامەزراندنی ئابووری‌یەكی جیهانی‌ی دروست لە ڕێگای وازهێنان لە سیاسەتی تالان‌كردن‌و رووتاندنەوەو مۆنۆپۆل‌كردن‌و ، هاریكاری كردنی نێو دەولەتی كە لەسەر بناغەی ئارەزووی ڕاستگۆ دامەزرا بێت بۆ رەنێوهێنانی هەموو هەلێكی پەرەسەندن‌و پەرەپێدان بۆ سوودی هەموو ئادەمیزادێك .. لە لایەن هەموو گەلانی جیهانەوە پشتگیری‌ی لێ‌دەكرێت .

هەر لەسەر ئەم ڕەوتە عیراق دەورێكی كاریگەری گێڕاوە لە كەم‌كردنەوەی باری ئاڵۆزی جیهانی ئەوە بوو لە چوارچێوەی شوێنی دەولەتی‌ی دیاری خۆیەوە دەورێكی گەورەی دەگێڕا لە دوورخستنەوەی زیان گەیاندن بە جیهان‌و ئامادەكردنی هەلی ئیفراجی نێو دەولەتی‌و گوزران‌كردنی بەئاشتی‌یانەی نێو دەولەتەكان .

پێنجەم ـ بەرژەوەندی‌یە هاوكۆیی‌یەكان

لە جیهانی ئەمڕۆدا بەرژەوەندی‌یەكان بەناویەكدا چوون بە چەشنێك بەدژواری دەزانین بلێین كە دەولەتێك لە دەولەتەكان لە توانایدایە بە دووری لە كەسانی تر بژێت ، چونكە سروشتی بارو دۆخی جیهان‌و پێداویستی‌یەكانی كاروباری پەرەسەندن‌و پەرەپێدان‌و كاركردن ، بەردەوام پێویست بە هاریكاری لەگەڵ كەسانی‌ترو مامەلەكردن لە گەلیان‌دا دەكات ئەویش بۆ ئامادەكردنی پێداویستی‌یە بنەڕەتی‌و پێویستەكانی هەموو ئەو شتانە .

ئاشكرایشە كە دەولەتەكانی جیهانی سێیەم ، ئەوساو ئێستایش پێویستیان بە ئەو شت‌ومەك‌و كەل‌و پەل‌و كوتاڵ‌و كەرەستەو تەكنەلۆژیایانە هەیە كە لە دەولەتە پێشكەوتووەكان توانایان هەیە بیخەنە بازاڕەوە .. ئەمەیش بە شێوەیەكی بەردەوام هەڕەشەیەكی گەورەو دەرگایەكی كراوە دەنوێنێت بۆ پالە پەستۆ خستنەسەرو كاركردن لە ڕەوتی بزووتنەوەی گەلانی جیهانی سێیەم .. واقعیش بەردە لەسەر شتێكی ئەوتۆی‌هەلەتێكەوتن‌و تەم‌و مژی لا دەدات ، زۆر جار پێویستی بووەتە ڕێگایەكی كراوە بۆ لە دەست‌دانی سەربەخۆیی سیاسی‌و ئابووری ، چونكە هەندێك بە هۆی پێویستی‌ی بۆ جەا! سەربەخۆیی سیاسی‌و ئابووری‌ی خۆیی لە دەست‌داوە چارەنووسی خۆی داوەتە دەستی ئەوانەی چەكیان هەیە ، هەندێكی تریش لە ژێر پێویستی بوونیان بە پارەو پوول ئەنجام خۆیان لە ناو شەڕنەقەی زاڵ بوونی سەرمایەی بێگانە بەسەر چالاكی‌یەكانی ئابووری‌ی نیشتمانی‌دا دۆزیوەتەوە ..

لێرەوەبوو جیهانی سێیەم زۆر پێویستی بەو شێوازو ڕێگایە سەركەوتووانە هەبوو بۆ خۆڕزگاركردن لەم واقیعە خراپە .. كاتێكیش كە عیراق لەم بوارەدا ڕێگای خۆی گرتبوو هەمووان چاودێری‌یان دەكردو چاوەڕوان بوون‌و بە پەرۆشەوە تەماشای ئەوەیان دەكرد عیراق ئەو سەركەوتنە خواستراوە بەدی بهێنێت .

ئەوەبوو عیراق لە ڕادەی هیوای كەسانی‌تردا بوو پێ‌ی ، ئەم نموونەو وێنەی ڕاست‌و دروستی خستە پێش چاو لە چوارچێوەی ئاڵ‌و گۆڕكردنی بەرژەوەندی‌یە هاو كۆیی‌یەكانی نێوانی‌و نێوان كەسانی‌تر ، بۆیە هەركەسە دەیەوێت مامەلە لەگەڵ عیراق‌دا بكات لە چوارچێوەی ڕێزگرتنی دەستەلات‌و سەربەستی‌و لە چوارچێوەی هاوكۆیی تەواوەتی‌دا ، ئەوا عیراق ڕێزی دەگرێت‌و پێشوازی‌ی لێ دەكات ..

وەرگرتن‌و بەخشین ، ئەمە شتێكی رەسەنە لە ئاڵ‌و گۆڕكردنی بەرژەوەندی‌و ئاڵ‌و گۆڕكردنی پێداویستی‌یەكان‌دا ، بۆیە ئەوەی ئەوشتە بە عیراق بدات كە پێویستیەتی ، ئەو شتەی لێوەردەگرێت كە خۆی پێویستیەتی ، ئەوەیش كە نەیەوێت وا بكات ، عیراقیش هەمان هەڵویستی بەرانبەرانە بەكار دێنێت .

ئەم بیرو باوەڕە ئێستا زۆر ئاشكراو روونە پاش ئەوەی لە كاری پراكتیكی‌دا بەكار هێنراو سەركەوتنی خۆیی چەسپاند ، بەڵام پێش شۆڕشی ١٧ــ٣٠ی تەمووز ، شتێكی ئەوتۆ بوو بەدی نەدەهێنرا ، ئەو كاتە جیهان بەسەر گەورەو مام ناوەندی‌و بچووك‌دا دابەش ببوو ، ئەوەی بۆ گەورەكان هەبوو ، نەدەبوو بچووكەكان بیانبێت ، ئەوەیش بۆ گەورەكان ڕێ‌ی پێ دەدرا بۆ بچووكەكان ڕێ‌ی لێ دەگیرا . لێرەوە بوو گەورەكان فیزیان دەكرد لەگەڵ بچووكەكان‌دا دانیش بەشێوازی دژ بە دژ ..

سەرەڕای ئەوەی ، كە زۆربەی گەورەكان بە چەشنێك تەماشای بچووكەكانیان دەكرد كە تا ماوەیەكی نزیك ناوچەو قەلەمڕەوی سەر بەدەستەلاتی ئیستیعماری‌ی ئەوان بوون ، ئەدی چۆن جورئەت دەكەن تا ڕادەیەك لە یەك ڕادەو بە شێوەیەكی هاوكۆیی تەكیان‌دا مامەلە بكەن .

هەر لە بەرپابوونی شۆڕشی ١٧ – ٣٠ی تەمووزەوە ، كەمە كەمە ئەو وێنەیە بەرەو گۆڕان دەچوو ئەویش لە بەر چەندین هۆ ، لە سەرەتای هەمووشیانەوە دەرك كردنی ئەو دەولەتانە بەو ڕاستی‌یەی كە شۆڕشی ١٧ – ٣٠ ی تەمووز لەو سنوورە تێ‌پەڕی كردووە كە ڕێ‌ی دەدرێتێ بۆ بەرژەوەندی‌ی خزمە تكردنی بەرژەوەندی‌یە زیندوویەكانی عیراق‌و نەتەوەی عەرەب ..

مامەلەكردنی عیراق لەگەڵ كەسانی تردا ئێستا وای لێ هاتووە لەسەر بناغەیەك دامەزراوە هەموو ئەو ئیعتبارە نامەوزووعی‌یانەی تێدا نەماوە كە دەولەتە گەورەكان دەستیان بە داوێنەوە دەگرت ئەوكاتەی لەگەڵ دەولەتە بچووكەكان‌دا مامەلەیان كردبایە .

چونكە عیراق لە لایەنی كێشی چۆنیەتی‌و مەوزووعی‌یەوە لە كێشی هیچ دەولەتێكی گەورە یان بچووكی جیهان‌دا كەمتر نی‌یە .. هەر لەسەر ئەم بنەڕەتە بوو مامەلە كردن دەستی پێ كرد .. بەڵام عیراق چۆن بۆی لوا ئەمە بەدی بهێنێت‌و ، ئایا ئەم شتە بە ئاسانی‌و لەخۆوە هاتە دی ؟ ..

كاتێك دەلێین ئەم سەردەمە سەردەمی گەلانە، دەبێت ئەوەمان لەبیر نەچێت كە ئەم چاكەیە بۆ ئەو كەسانە دەگەڕێتەوە كە رەنجی بەردەوامیان‌دا بۆ سەركوت‌كردنی هەولدانی كەسانێك كە دەیانویست جیهان بەسەر گەورەو بچووكان‌دا .. بەسەر بەهێزو بێ هێزدا .. دابەش بكەن ، لە پێشەوەی ئەو دەولەتانەی ئەو هەولانەیان سەركوت كرد عیراق بوو كە لەم بوارەدا رەنجێكی زۆری‌دا ..

زاڵ‌بوونی ئەقل‌و ، هاوسەنگی كە لەسەر بنەڕەتی سەقامگیری‌ی سایكۆلۆژی‌و سیاسی‌و بەخۆ باوەڕبوون‌و ، سووربوون لەسەر ڕێز لە خۆ گرتن‌و ، زانینی رەگەزەكانی هێزی خۆیی‌و نیشتمانی ، هەموو ئەمانە ئەو هۆیە جەوهەری‌یانە بوون بۆ چوونە ناو جەنگی چەسپاندنی بوونی خۆ بە سەركەوتوویی ..

هەندێك مەوزووعیەت لە بڕیارەكانی خۆی‌دا هەل دەوەشێنێتەوە ئەگەر هەولی‌دا خۆی بەبەر پرسیار نەزانێت لە لێپرسراوێتی مامەلەكردنی دەولەتە گەورەكان لەگەڵ دەولەتە بچووكەكان‌دا بەشێوازی فیز بەرزی‌و مل هوڕێتی.. چونكە دەولەتە بچووكەكان لە لایەنی ژمارەی دانیشتووان‌و رووپێو پێشكەوتنی تەكنەلۆژی‌یەوە زۆر جار هەلەی گەورەیان كردووە لە چوارچێوەی مامەلەكردنیان لەگەڵ دەولەتە گەورەكان‌داو .. ئەو رەنجەیان نەداوە كە بەس بێت بۆ ئەوەی كەسانی‌تر ناچار بكەن ڕێزیان بگرن ..

ئەو شتەی كە لە بیری عیراق‌دا بوو ئەوەیە كە ڕێزگرتن‌و مامەلەكردنی هاوكۆیی‌یانەو هاریكاری‌ی هاوسەنگانە ئەو شتانەن كە نابەخشرێن‌و نادرێن ، بەلكوو دەسێنرێن‌و لە چنگ دەردەهێنرێن .

لەسەر ئەم بنەڕەتە ، عیراقی هەنگاوی هاویشت‌و بە ڕاستگۆیی‌و زیرەكانە ئیشی دەكرد بۆ ئامادەكردنی ڕێگاو پێداویستی‌یەكانی كاركردن لەپێناوی خولقاندنی دابین‌كەرەكانی سەركەوتن لە جەنگ خستنی مافی ڕەوای خۆیدا لە مامەلەكردنی وەك یەك‌دا لەگەڵ كەسانی تردا .

شتێكی ئاشكرایشە ئەوەی ڕێزی خۆی نەگرێت‌و ، توانای ئەوەی نەبێت رەگەزەكانی هێزو تواناكانی خۆی بەكار بهێنێت‌و ، بە تەواوەتی نەزانێت خۆی چی‌ی لە كەسانی‌تر دەوێت ، ئەوا توانای ئەوەی نی‌یە مافی خۆی وەچنگ بهێنێت لە مامەلەكردنی وەك یەك‌دا لەگەڵ كەسانی‌تردا .

لێرەوەیە هەست بەوە دەكەین‌و دەبینین كە عیراق لەم چوارچێوەیەدا زۆر توندوتیژ بوو وەك تیژی‌ی نووكی شمشێر . چونكە خۆی‌و بیروباوەڕو باوەڕپێكراوەكانی خۆیی ڕێز گرت‌و ، توانایەكی ئەوتۆی دینامیكی‌یانەیشی هەبوو لە بەكارهێنانی رەگەزەكانی هێزو تواناكانی خۆیدا بەچەشنێك خزمەتی بەرژەوەندی‌یە زیندووەكانی دابین بكات‌و پایەی دەولەتی‌ی پتەوتر بكات ، شان بە شانی ئەوەیش ڕێگای عیراق مۆركی لێپرسراوێتی‌و ووردبینی‌ی پێوە بوو لە دیاری كردنی پێویستی‌ی بە كەسانی ترو لە سەر شێوازی ڕاستەوخۆو ڕاشكاوی ڕۆیشتنی لە داواكردنی ئەو پێویستی‌یانەی دوور لە تەم‌و مژو خەلەتاندن‌و هێنان‌و بردن ..

بەم چەشنە دەولەتە پێشكەوتووەكان خۆیان لەبەردەمی دەولەتێك‌دا بینی‌یەوە مامەلەی لەگەڵ‌دا دەكەن كە تێڕوانینێكی شارستانیانە دەردەبڕێت‌و مێشكی كراوەو ڕووانینێكی ئاشكراو بینایی‌یەكی تیژی هەیە . ئەدی ڕێگای ئەوە هەیە بتوانرێت مافی لە مامەلەكردنی وەك یەك‌دا پشت گوێ بخرێت ؟ هەروەها پشت گوێ خستنی ئارەزووی چەسپاندن‌و پاڵشتی‌گرتنی بنەماكانی سەربەخۆیی لە مامەلەكردنی نێو دەولەتی‌دا ؟ وەلام نەء ، هەزار جار نەء ..

لێرەدا دەبێت پەنجە بۆ مەسەلەیەك ڕابكێشین كە زۆر جار خراوەتە پێش چاو كە گوایە یەكەمین‌و دوایەمین هۆی سەركەوتنی عیراقە لە چڕكردنی پەیڕەوكردنی سەربەخۆیی‌دا ، ئەویش نەوتە .. ئەو قسەیەی كە دەووترێت گوایە نەوت هۆی ئەم سەركەوتنەیە ، قسەیەكی ڕەت‌كراوەیە ، چونكە قسەیەكە بە تەواوەتی لە مەوزووعیەتەوە دوورە .. بۆچی .. ؟

هەمووان دەزانن كە نەوت ئێستا دەرنەكەوتووە .. نەوت لە عیراق‌و لە دەولەتە بەرهەمهێنەرەكانی تریدا ماوەیەكی زۆر دوورو درێژە هەیەو ، ئەوەبوو نەوت لە ژێر سایەی سیاسەتی سەرشۆڕی‌و كلكایەتی‌و ، سەرچاوەی زەحمەتكێشی‌و كوێرەوەری‌ی گەلەبەرهەمهێنەرەكانی نەوت بووە .. لە عیراقیش‌دا نەوت نەبووە سەرچاوەی خێرو خۆشگوزەرانی‌ی گەل‌و نەتەوەو نیشتمان پاش بەرپابوونی شۆڕشی ١٧ – ٣٠ ی تەمووز نەبێت كە نەوتی لە چنگی دەستەلاتی بێگانە دەرهێنا .

كەواتە نەوت هۆ نەبوو ، بەلكوو هۆكە لەوەدایە كە شۆڕش پەیڕەوی بیروباوەڕی نیشتمانی‌و نەتەوەیی سەركەوتووی كردو توانی‌ی هەموو تواناكانی وولاتە تێكۆشەرەكەمان لەوانەیش نەوت بۆ سوودی پێشكەوتن‌و سەربەخۆیی وولاتەكەمان بەكار بهێنێت ..

عیراق ئێستا گەورەترین نەوت نێرەرە دەرەوەی نیشتمانی‌یە لە جیهان‌دا ، ئەمەیش واتایەكی زۆر دەگەیەنێت ، چونكە ئەوەی مامەلە لەگەڵ عیراق‌دا بكات ، لە شێوازو هۆیەكانی كۆمپانیا مۆنۆپۆلەكانی نەوت ڕزگاری دەبێت‌و ، سەقامگیری‌و چەسپاوی بۆ خۆی دابین دەكات لە نەوت بۆ چوون‌دا بەبێ ئەوەی تووشی هەلنووتان‌و كاری چەتەگەری‌ی كۆمپانیاكان بێت كە لە ناوەندی نەوت سێنەرو نەوت‌فرۆش‌دا ئیش دەكەن .. ئەمەیش وای لە هەموو دەولەتەكانی جیهان كردووە حەز بكەن مامەلە لەگەڵ عیراق‌دا بكەن

شەشەم : باوەڕ بەخۆ بوون :

تاقیكردنەوەكانی شۆڕش لە جیهانی سێیەم‌دا مۆركی هەست بە كەمایەتی ونوقستانی‌یان پێوە دیارە، ئەم هەست كردنەیش لەگەڵ ئەو تاقیكردنەوانەدا لە هەموو قۆناغەكانی ژیانیدا بەردەوام بوو تاكوو هەندێكیان یان هەموویان تووشی‌كەوتن هاتن ..

پروانە ل ١١

لە بیرەوەری

موفتی شاعیردا

سلێمانی نۆرخانی غالب

ئەستێرەی ژیانی كۆتایی هات‌و ماڵاوایی لەم جیهانە جەنجاڵ‌و پڕ لە نهێنی‌و گرێ كوێرەیە كرد ، بەڵام بۆ هەتا هەتایە شەوقی شیعرە كۆمەلایەتی‌و میللی‌یەكانی دەمێنێ‌و «وەك پشكۆی گەشی ئاگر دەسووتێ»و بلێسە دەسەنێ .

سەرەتا لە لای باوكی دەستی بە خوێندن كردووە ، مەیلی خوێندنی زیاتر چۆتە سەر بەسوختەیی بەرەو سەقز كەوتۆتە ڕێ لە لای موفتی ئەو شارە خوێندوویەتی .

هەر بە هۆی خوێندنەوە گەشتی سەراوو سەرچاوەو سابلاخ‌و بۆكان‌و مەریوانی هەیە ، لە كاتێك‌دا بیارە خوێندن‌و خوێندەواری تیا باو بووە ـ بووە بە سەرە ڕێ‌ی ڕێبواران‌و زۆربەی فەقێكانی كوردستان ڕوویان تێ كردووە ، ئیتر ئەمیش بۆ خوێندن چۆتە دێ‌ی بیارەو لای مامۆستا مەلا عەبدولقادر دەست دەكا بە خوێندن لە شان بە هۆی زیرەكی‌و بیر تیژی‌یەوە مامۆستا مەلا عەبدولقادر بە یادی موفتی شاری سنەوە كە ناوی مەلا عەبدوللای دشەیی بووە سەر ناو (لقب)ی موفتی پێ بەخشیوە ، لە پەناشیا دەرەتانێكی فراوانی بۆ ڕەخساوە كە شیعرەكانی بە ناو خەلكێكی زۆردا بلاو كردۆتەوە دوای ئەوەی خوێندن تەواو دەكا ڕوو لە ژیانی ئیش كردن‌و دووكانی جگەرەچێتی دادەنێ‌و پشت لە مەلایی دەكات .

موفتی ، مەلا عەبدوللای توتنچی كوڕی مەلا كەریمی بێستانەیی‌یە ، شاعیرێكی نیشتمانیەروەرو ئازادیخوازی كوردەو یەكێكە لەو شاعیرو هەستیارە بەناوبانگانەی كە ڕۆلێكی گەورەو كاریگەرانەی لە ژیانی كۆمەلایەتی‌و بواری دلسۆزی‌و خزمەتكردن‌و خۆشەویستی گەل‌و ولاتدا گێڕاوە ، تاكو ئەمڕۆكەش نرخی خۆی نەدراوەتی‌و دممەتەقێ‌و تۆژینەوەو لێكۆلینەوەیەكی ئەوتۆی لەسەر بلاونەكراوەتەوە كە هەموو لایەنەكانی شیعری تیا بژارو شەن‌و كەو كرابێت . (١) من لێرەدا بە پێ‌ی پلەی ڕۆشنبیریم لەم یادە

پیرۆزەدا پێم خۆشە كورتەیەك لە لایەنەكانی ژیانی‌و شیعرەكانی ئەم شاعیرەمان بخەمە ڕوو .

مەلا عەبدوللا لە سالی (١٨٨١)ی زایینی لە دێ‌ی بێستانە لە نزیك شارە خنجیلانەكەی پێنجوێن چاوی بۆ ژیان‌و ئاوو هەواو دیمەنی بەفرو سەهۆلبەندانێكی سەختی ولاتی ڕازاوەی كوردستانی خۆشەویستمان هەلێناوەو بۆ دوا جار لە ١٥ی حوزەیرانی ١٩٥٢ لە تەمەنی (٧١) سالی لە ژێر عەمەلیات‌دا لە نەخۆشخانەی سلێمانی گیانی پاكی بەیەزدان بەخشی ئەومش پێویستە بوترێ موفتی وەسێتی كرد كە لە گردی سەیوان بینێژن ، گردی سەیوان‌و سێبەری دار ئەرخەوانەكانی كە بوونەتە ئارامگای زۆرینەی ئەدیبان‌و لاوانی دلسۆزو كەلە پیاوانی گەلەكەمان بەجۆرێك كاریان كردۆتە سەر هەستی شاعیر لەسەرە مەرگا ئەم چوارینەی وتووە كە لەسەر كێلێكی قەبرەكەی بنووسرێت .

ئەگەر مردم تكایە گردی سەیوان ماڵ‌و قەبرم بێ
گەڵای ئەو دارە جوانانە ، لە جێ‌ی سابات‌و كەپرم بێ
تكا كارم لە ئاخردا لە قاپی حەزرەتی یەزدان
لەگەل یارانی هاودەم ، هەر لەوێ مەیدانی حەشرم بێ (٢)

بەڵام بە پێچەوانەوە خواست‌و ئارەزووی نەهاتە دی ، لەسەر داخوازی بنەماڵەو خزم‌و كەس‌و كاری ، لاشەكەیان بردەوە بۆ پێنجوێن‌و بوو بە میوانی ئازیزی قەبرستانی (حاجێ شێخ) كە قەبرستانێكە ئێستا كەوتۆتە ناو جەرگەی شاری پێنجوێنەوە . بەڵێ شیعری دەسنووسی چاپ نەكراوی زۆر بووەو فەوتاوە ، بەڵام بەشێكی كەم لە خەرمانی ئەدەبی شاعیر بۆ یەكەم جار لە سالی ١٩٥٩ لە لایەن كاك عەبدولكەریمی كوڕی بە هاوكاری‌و یارمەتی (وردی) چاپی كردووە .

ئەگەر سەرنجی شیعرەكانی بدەین لە ڕووی بابەت‌و شێوەو فۆرم‌و ناوەرۆكی پێشكەوتوانەیەوە لە شاعیری زەحمەتكێشەكانی كورد مامۆستا قانیعەوە نزیك بووە هەندێ شیعریان ئەگەر بێت‌و ناوی شاعیری لەسەر نەبێ لەگەل هەست‌و بیرو باوەری خێر خوازانەی قانیع‌دا جوێ ناكرێنەوە .

موفتی هەرچی‌یەكی لە دل‌دا بووە بێ باكانەو مەردانە چ بە كردارو كردەوە ، چی بە شیعر بیروباوەری كوردایەتی‌و نیشتمانپەروەری‌و ئاشتیخوازی‌و سەربەستی ئافرەت‌و رزگاربوونیان لە كۆت‌و پێوەندی كۆمەلایەتی‌و توخم پەرستی‌و عەنعەناتی پڕو پووچ دەر بڕیوە . ئازایانە هێرشی كردۆتە سەر كردەوە دڕندانەكانی دەستەو دایەرەی ڕژێمی گەندەلی پاشایەتی‌و دژی خوێن مژانی كوردو چەوساندنەوەی چینایەتی‌و ڕەگەزبازی‌و سەرەرۆیی وەستاوە ، پەنجەی بە چاوی كۆنخوازو ناحەزانی شۆڕشگێران‌و رزگاریخوازدا كردووەو گیانی خۆی لە پێناوی لە خەو هەستان‌و ڕاپەراندنی بیری نەتەوایەتی كورد بەخسیوە چونكە زانیوێتی شیعر بەتایبەتی شیعری سیاسی‌و كۆمەلایەتی دەورێكی مەزن‌و دیاری لە بەردەوامی‌و هۆشیاركردنەوەی هەستی مرۆڤایەتی جەماهیردا بینیوە .

كوردە خەو تاكەی دەسا دەستی من‌و دامانتە
وەختی هوشیاریتە خەو زنجیری ئەژنۆو رانتە
دوژمنت دایم خەریكی ملك‌و ماڵ‌و گیانتە
حەیفە تۆ فیكرو خەیالی شایی‌و سەیرانتە
ڕۆژی تێكۆشین‌و هەول‌و كاتی هەلسوورانتە...

هەروەها باسی سروشتیشی كردووە بوومەلەرزەكەی سالی ١٩٤٧ كە پێنجوێنی شێوە وێران كردو بەشی زۆری دانیشتوانی شارەكەی پەرەوازەو هەلوەدای ئەم‌لاو ئەولا كرد ، شاعیریش

پروانە ل ١١

بژاڤ

● هیڤی‌دار هروری ●

ڕوژەك هەیە ..
ڕویبارێ ئاڤێ .. شیفك‌و دولا پێسلیتن
بو گرو لاتا بار بكەت ؟!
ڕوژەك هەیە ..
ڕوژا نزارو بەڕوژا
باركەت .. نەهێت
ڕوناهیا خو ووندا بكەت ؟!
ڕوژەك هەیە ..
كەوی ژ چیا باركری
.. چیا هێلای ؟!
مێری یێ بو زڤستانێ ..
قویت نە لێكدای .. نەخڕكری
.. ژیان هێلای ؟!
تەڤن پیركێ ..
ڤەچنینا تەڤنی هێلای !
...
لەوڕا .. مژی
دڤێ بزاڤا من بژی
ببینم بەهار .. بەهارە
كانی دزێن .. د پاقژن
لگوندو چیاكا ساهی‌یە
.. دبێ مژن
دارو گیا .. لدەشت‌و چیا
خەملا گرتی‌و قەت ناسوژن
لەورا .. چ ڕوژ ناهێن ئەژی
بزاڤێ نەكەم ..
.. ئەڤا دەستا داهێلم
باركەم .. ئەڤێ واری پێلم
نەء .. نەء .
دێ هیڤی‌و باوەری‌یێ خڕكەم
دەستا گرم
دا هیڤیا من
دەمەك نزیك
وەكی سێڤا
ماچ بكەتن .. مەمێ لێڤا
مەمێ لێڤا

Institut kurde de Paris

بـەڕێز پارێزگـاری هەولێـر بـۆ « هاوکاری »

هەڵبژاردن ئاواتەکانی گەل دێنێتە دی

لەم ڕۆژانەی داهاتوودا ، سەراپای کـوردستان ، گەورەترین تاقـیکردنەوەیەکی دیموکراتـی شۆڕشگێڕانە بە خۆیـەوە دەبینێ کە بریتی‌یە لـە دەستکردنی هەڵبژاردن بـۆ ئەندامانی ئەنجومەنـی یاسادانانی کوردسـتان‌و لەمەشدا کۆمەڵانی خەڵـك لە هەموو سووچێکـی کوردستان بەشدار دەبـن بۆ سەرخسـتنی ئـەم تاقی‌کردنەوەیە ••

لە پارێزگای هەولێردا ، ماوەیەکە جموجۆڵێکـی بەردەوام دەنوێنرێ بۆ ئـەم مەبەستەو بەڕێز پارێزگاری هەولێر یحیی محمـد رشید سەرۆکایەتی چەنـدان کۆبوونەوەی کردووەو لـە ئاخاوتنێکی تایبەتی‌دا بـۆ ڕۆژنامەی « هاوکـاری » ووتی :

بە گوێرەی پارێزگـای هەولێـر وەك هـەموو پارێزگاکانی ناوچـەی کوردسـتان هەمـوو پێداویستی‌یەك ئامادە کراوەلە سندوقی هەڵبـژاردن‌و دابەش کردنی ناوچـەکان‌و پێك‌هێنانی لیژنەکان‌و هەموو پێویستی‌یەکی تر کـە دەبێتە بناغە بۆ سەرخستنی ئـەم گۆڕانە شۆڕشگێڕانـەی سەرکردایەتـی پارت‌و شۆڕش کە ئاشکرایـە ئاواتەکانی گەلی کورد دێنێتە دی‌و وێنەیەکی تری ئـەو بەخششەیە کە دراوەتـە ناوچەی ئۆتۆنۆمی •• ئەوەبو پارێزگاری هەولێر کرا بـە (٥) ناوچە کە هەولێـر دوو ناوچە دەگرێتەوەو سەراپـای قەزاو ناحیەکانی تریشـسێ ناوچە وەك شەقـڵاوەو کۆیەو ڕەواندوزو چۆمـان‌و مێرگە سوورو مەخمـوورو عینکاوەو تاد . ئاشکرابـەجاران چوار ناوچە بو ، بەڵام ئێستا کرا بە (٥) ناوچـەو ئەوانەشـس کە خۆیـان هەڵدەبژێرن ئەمجارەیـان کراوە بە (٢١) کەس ••

چەند لیژنەیەك لـە قەزاو ناحیەکان دامـەزراون کە بریتی‌یە لە لیژنـەی ئاسایش‌و بەڕێوە بـردن‌و گواستنەوەو ڕاگەیاندن•• وەلە لیژنەی ڕاگـەیاندندا سەراپای ڕێکخراوە میللـی‌و پیشەییەکان بەشدار دەبن ، تاکو ئێستاش ئەم ڕێکخراوانەهەموو یارمەتی‌یەکیان داوین‌و بە ئەرکی خۆیان هەڵسـاون بۆ بەشداربوون لەم هەنگاوە دیموکـراتی‌یـە پێشکەوتوخـوازەدا • • وە هیـوادارین کـە ڕۆژی ٥ـ٨ـ١٩٨٣ ببێتە ڕۆژێکـی مەزن لە ژیانی گەلـی کوردمـان‌داو ببێتـە نیشانەیەکی نوێتر لـە بەرەو پێشەوە چونی کاروانی ئەم عیراقە مەزنەی تێکۆشەر صدام حسین کە قەت‌و قەت ناگەڕێتەوە •

شێرزاد عبدالرحمن :
نووسینگەی هەولێـر

ڕژێمی سوریاو مەسلەی کـورد

بەشی چوارەم

سلام ـ

نزیکەی چوار ساڵ پێش ئێستا ڕێکخراوی مافی مرۆڤ ڕاپۆرتێکی خستە بەردەم کاربەدەستانی ڕژێمی سوریا ، تیایدا پەنجەی بۆ هەموو تاوانەکانی ڕژێـم ڕاکێشابوو بەرامبەر بەگەلی کورد ، هەروەها داوای کردبوو :ـ

یەکەم : هەڵوەشاندنەوەی سیاسەتی ڕەگەزپەرستانەی پشتێنی سەوز •

دووەم : دان نان بە مافی هاونیشتی‌نیتنی ئەو هەزاران کوردەی چەند ساڵێك پێش ئێستا شناسنامەیان لێ سەنراوەتەوە ، هەر وەها گێڕانەوەیان بـۆ ناوچەکانی پێشووی خۆیان •

سێیەم : قەدەغە نەکردنی زمانی کوردی •

چوارەم : لای کەمی پێویستە دان بە مافی ڕۆشنبیری گەلی کوردا بنرێت •

پێنجەم: وەرگرتنی هاونیشتمانیە کوردەکان لە تێکـڕای کۆلیج‌و دەزگاکانی میریدا بە بێ جیاوازی •

شەشەم : بەرەڵلاکردنی ئەو کوردانەی سەبارەت بـە بوونی نەتەوەییان نراونەتە زیندانەوە •

ئەو ڕاپۆرتەش وەك چەندین جاری تـر ، پشت گوێ خراو لە جیاتی جێ بەجێ کردن بەندەکانی بـە شێوەیەکی توندو تیژتر لە جاران سیاسەتـی چەوساندنەوەو تۆقاندن‌و زەبرو زەنگ بەکار هێنـر کەواتە ، یەکێك لەو بنەڕەتە سەرەکی‌یانـەی ڕژێم لە سەری ئەڕواتو بە قەد تاڵە موویەك لـێی لانادات ، خۆگێل کردن‌و گوێ نەدانە بـە بوونی گـەلی کورد لە سوریادا ، بۆیە ئەبینین ئەو بارو دۆخـەی گەلی کوردی تێ‌کەوتووە نەك هەر ئاڵۆزو پڕ لـە کوێرەوەری‌یە بەڵکو بۆتە ویاردەیەك‌و تائێستـا چەندین ڕێکخراوی جیهانی باسی کردووەو جۆرەهـا ڕاپۆرت‌و نووسراویان خستۆتە بەردەم کار بـە ـ دەستانی سوریاوە •

هەر وەها لە ئەنجامی ڕەچاوکردنی ئەو سیاسەتە چەوت‌و چێڵەدا ، لەم ساڵانەی دواییدا کوردەکانی سوریاش کەوتنە جم‌و جوڵ‌و نواندنی چالاکی سیاسی بە شێوەیەکی نهێنی •

لەم ڕووەوە چەند پارت‌و ڕێکخراوێك پێـك هاتووەو دەورێکی کاریگەر ئەگێڕن لە دژایەتی کردنی ڕژێم لە ناوەوەو دەرەوەی وڵاتدا •

لە ڕوی ڕاگەیاندنیشەوە ، کۆمەڵێ کتێبی بـە نرخیان بڵاو کردۆتەوە سەبارەت بە مەسەلەی کوردو توانیویانە سەرنجی خـەڵکی بە لایەوە ڕاکێشن •

لێرەدا زۆر بە پێویستی ئەزانین ئەوەش بخەینە پێش چاو کە ئەو سەردەمەی سوریا لە ژێـر دەسەڵاتی فەرەنسی‌یەکاندا بوو ، گەلی کورد دەورێکی گرنگـی بینی لە بزووتنەوەی ڕزگاری خوازی‌و سەربەخۆیـی سوریادا شان بە شانی گەلی عەرەبی برایان‌و قوربانی‌یەکی زۆریان دا دژی داگیرکەرە فەرەنسی‌یەکان •

پاش گزنگدانی خۆری سەرکەوتن‌و دەرکردنـی داگیرکەران ئەوەبوو لە لایەن کاربەدەستانەوە بەڵێنێك درا پڕۆژەیەك بۆ مافی ڕۆشنبیری کوردەکان سـاز بکرێت ، ئەو پرۆژەیەش وەکو خۆی مایەوە هەتـا تاقمەکەی ئەسەد هاتنە سەر حوکم‌و لە بنچینـەوە ڕەگیان هەڵکێشاو پشت گوێیان خست چونکە ئەم تاقمە بە هیچ جۆرێك باوەڕیان بە مەسەلەی کوردو چارەسەرکردنی نییە وەك وتیشمان گەلی کورد چیتر لە وزەیدا نەماوە سەر بۆ ئەو سیاسەتە چەوتـە دانەوێنێ بەڵکو گەیشتۆتە ڕاستی‌یەك کە تەنیا لـە ڕێگای تێکۆشان‌و خەباتی سیاسی‌و عەسکەری‌یـەوە ئەتوانێ سەر بە تاقمە خوێن خۆرە ڕەگەز پەرستەکەی دیمەشف شۆڕ بکات ، ئەمڕۆش ئەو خەبات‌و تێکۆشانە قەوارەیەکی سیاسی‌و ڕۆشنبیری وەرگرتووەو سبەینێ لە چوار چێوەی خەباتێکی عەسکەریدا خـۆی ئەگرێتەوەو گومان لەوەوا نییە کە گەلی کوردیش لـە پاشە ڕۆژێکی نزیکدا بە تەواوی مافە نەتەوەییـە ڕەواکانی خۆی شاد ئەبێت چونکە وەکو بنچینەیەکـی شۆڕشگێڕانە هەتا زەبرو زەنگ‌و سیاسەتـی چەوساندنەوە لە برەودا بێت گیانی خەبات‌و سەربەخۆیی قووڵتر لە ناو جەماوەردا ڕەگ دائەکوتێ•

کە واتە ، باری کۆمەڵایەتی‌و ژیان‌و گوزەرانـی کوردەکانی سوریا پێویستی بە لێدوان‌و شی کردنەوەی زیاتر هەیەو ئەرکی سەر شانی هەموو کوردێکـی نیشتمان پەروەرە پشتگیری بکات‌و یارمەتی بدات ، خۆ دزینەوەش لەم ڕاستی‌یە بە هەر بیانوویەکەوە بێت زەرەر بە تێکڕای بزووتنەوەی ڕزگاری خوازی گـەلی کوردمان ئەگەیەنێت •

وەکو دیاردەیەکی هەست پێکراویش ، ڕۆژ لە دوای ڕۆژ پارت‌و ڕێکخراوە کوردی‌یەکانی دژ بە ڕژێم

پروانە ل ١١

دەورێ ژێدەریا گشتی یا بازرگانیا پەرتالێد ئاڤاکرنێ "تایێ دهوکێ" د ئاڤاکرنا پارێزگەهێ دا

ئەڤ ژێدەریە ئێکـە ژ دەزگەهێد گرنگ و کاریگەر د ژیانا مروڤی و کومەلێ و باژێری دا •• ژ بەر هندێ ئەڤ چاڤ پێکەتنە مە د گەل ڕێڤەرێ تایێ دهوکێ سەیدا (محمد محمد طاهر) ی کردا کو بۆ خەلکێ دهوکـێ کاروبارێد خۆ و دەورێ ڤـێ دەزگەهێ ئاشکەرا بکەت •• ئەوێ بۆ مە ژ سەری هەتـابنی بارێ ژێدەرێ ـ تایـێ دهوکێ شروڤە کری و هەمی تشت روهن کریت دەمـێ فەرمووی گوتی :

تایێ ژێدەریا گشتی یـا بازرگانیا پەرتالێد ئاڤا کرنێ ل دهوکێ یـا دامەزرای ل جەژنا دامەزراندنا پارتـا سەرکێش ، پارتا بەعسـا عەرەبی یـا سوشیالست ل نیسانا ١٩٨٠ ، دەمێ هندەك پەرتالێد ژێدەرێ ژ تایـێ نەینەوا ئینایێ بۆ سەحکرنا بازارا وی

هەر وەسا کادرێد ڤێ تایی هاتنە پێك ئینان ژ هنـدەك فەرمانبەرێد دەزگاهێد مالی و بازرگانی ل پارێزگەهـی ، پاشی تەرخان کرنا فەرمانبەر و پالێد دی تر ژی هاتەکرن و تایێ مە ب درستی پێك هات و دەست هاڤێتە کاروبارێـد خۆ • ئو نوینەرێد خۆ ژی ل مەلبەندێ و لقەزا وناحیـا درست کرن و پەرتال دانێ ، ئۆ ل سەرێ دەست پێ‌کرنا مە هەلبەت گەلەك تشـت د پەیدا نەبوون ، لێ د سـەر هندێ ڕا ئەم دا داخوازێـد نوینەرا هنێرینە تایێ نەینەوا و دا بۆ بجهـ ئینێ چونکـو ل وێدەرێ گەنجینێد ستراتیجی یێد هەین هەمی دەما د تژی نە • ب ڤی ڕەنگی تایێ دهوکێ ڕابەری و ڕۆژ بـۆ ڕۆژ بەرفرەهـ بوو دکارێ خۆ دا • ئو تایێ دهوکێ ئێکانەیـە ل پارێزگەهێ ، لێ مە نوینەرێد هەین ل قەزا و ناحیا هەمـی تشتێ مە •

ب ساناهی د گەهیتێ ، ئو نهە هەچیێ بڤێت ببیتە نوینەر ئەم د وەرگرین کەنگـێ بەلگەیێد ڕەسمی دپێك هاتی بن . ئو هژمارا نوینەرا نهە یا گەهشتیە (٥٥) نوینەرا •

ئو دەربارا وا پەرتالێـد ژێدەری تێکەلیێ د گەلا د کەتن ئەو دوو جورەنە : ١ ـ پەرتالێد بهێنە (المستوردە)

ب ـ پەرتالێد خۆجهـی (المحلیە) •

ئو پەرتالێد بهێنە ئەڤـە نە :

- پەرتالێد تەندروستـی و پاشکویێد وان •
- پەرتالێد هەمە ڕەنـگ و جورەیێد وان
- شیشە و مەعجیـن و پاشکویێد وان •

ئو پەرتالێد خۆجهـی ژی سێ جورەنە :

- هندەك پەرتالێـد تەندروستی وەك کاشی ، ئەوێد کو دهێنە چێکرن ل کارخانێد حکومی •
- پەرتالێد هەمەڕەنگ وەك بسمارێد بازرگانـی و کونکریتی و ـکەهرەبائی •
- شیشە و سپیرتو ، ئەوێد کو دهێنە چێکـرن ل کارخانێد حکومی ل رمادی و خالص •

ئەڤ پەرتالە هەمی دهێنە بەلاڤ کرن ل سەر نوینەرا ل دویف پێویستا وانـا و ل دویف پێویستا دەڤەرێ

هەروەسا ئەڤ پەرتالـە دهێنە بەلاڤ‌کرن ل سـەر هاوەلاتیا و ل سـەر فەرمانگەهێد ڕەسمی ئێـك سەرە ل دویف ڕێدانێـد مەلبەندا گشتی •

ئو سەرەڕایا نویاتیا تابی و کێماتیا کادرێ فەرمانبەری و کارکەری ، ئو نەبوونـا پەرتال نەبرایێنە و هەکـە ل سەر عیراقێ سەپاندی ئو ڕاوەستیانا بازرگانیـێ ل خەلیجـا عەرەبـی ، سەرکردایەتیێ پویتەیـێ ب هاووەلاتیا بەردەوام کـر و نەهێلا تشتەك ژێ کێـم بیت ، ئو هەتا گافـێ چ ترمبێلێد باری ل ڤی تایی ، هێلکاری یا بازاری یـا ڕێ‌نامەکری ژ لایێ مەلبەندا گشتی ئە •• تایێ مـە گەهاندە پایەکا بلند بدەسکاتیا بەهرا مە یا ئێك سەر ئـەوا کو ژ بەغدا بۆ مە تەرخـان کری • ئو سەرەڕایـا ئاستەنگێد پەیدا بوین ژ بەر جەنگێ کو دوژمناتیا فارسی کێماتی هەبت ژی دوەختـێ نە •

هەر وەسا تایێ مە جهێ شانازیا مەلبەندا گشتی یـە ژ بەر وردیا وی د کاروبارێد خۆ دا و د هەمی لایـا دا • ئو ل دوماهیا ڤێ ڕێدانـێ ئەز دێ بێژم کو سەرکردایەتیا سیاسی و لبەراهیێ سەرۆکێ فەرماندە صـدام حسـێنی هەمی هەولێد مەزخاندین بۆ پەیدا کرنـا پێویستـێد هاووەلاتیێ عیراقی ، ئێکجار بۆ پارێزگەهێد دەڤـەرا ئوتونومی ، ئو ڤێ گافـێ ئەو تشتێ ل ڤێ دەڤەرێ مەی ل گەلەك پارێزگەهێـد دی نینن ، ئو گەلـەك ژ وا درا د هێنە ڤارا تشتی دبـەن ، هەلبەت ئەڤە چاڤ دێریەکـا تایبەتی یە ژ هەسـتا سەرکردایەتیێ دەردکەڤیت دەربارا دڤەرێ •••

رمضان عیسی
نووسینگەی دهوك .

چۆنیەتی بایەخدان بـەمۆزەخانەو هونەرو ئـەدەب‌ڕادەی ڕۆشنبیری ئـەو وڵاتە دەگەیەنێت ، وا بزانم‌ئێمەش دوای ساڵەکانـی حەفتاوە ئاشکرا دەتوانیـن ڕەنگدانەوەی ئەو بایەخدانە بەدی بکەین ، بۆ نموونـەمۆزەخانەی مێژووی سروشتی یەکێك لەو دەزگانەیە کـەمێژووی شارستانیەتی ئێمـەدەردەخات •

دکتۆر منیر لێپرسـراوی‌ئەم مۆزەخانەیـە دەربارەی‌دامەزراندن‌و بەشەکانی ئەم دەزگایـەو ئەو کۆسپانەی دێتـەڕێگایان ، چەند لایەنێکی بۆ خوێنەرانی « هـاوکاری» ڕوون‌کردەوە :ـ

مۆزەخانە و سروشت

ـ لە ساڵی ١٩٤٦دا بـۆ یەکەمجار ئەم مۆزەخانـەیە لە خانویەکی بچوکی کۆنـدا دامەزراوە کە هەر بەنـاو مۆزەخانە بوو ، دوای ئەوەی‌خرایە سەر زانکۆی بەغـدا بنایەیەکی تایبەتی‌یان بـۆ دروست کردین کە چەنـد هۆڵی گەورەی بۆ بەشـە جۆربەجۆرەکانی ئیشەکەمان تێدایە هەرچەندە هێشـتا بەشی دووەمی ئەم بنایەتـە تەواو نەبووە •

لەو ئیشانـەی ئـەم مۆزەخانە بە گرتویەتیـە ئەستۆ کۆکردنەوەو بـژاردو دابەشکردنی هەموو جـۆرە گیانلەبەرێك لە عیراقـداو لێکۆڵینەوە لە ژیانیـان‌و کۆچ‌کردنیان‌و لە دواییدا لـە ناوچوونی هەندێکیان بـۆ ئەمانەش ئاژەڵمان بەسـەرئەم بەشانەدا دابەش‌کردووە، ئاژەڵی شیردەر ـ مێروو ـ ماسی ـ باڵندە ••• دیارە بۆ ئەنجامدانی ئەم کارانـە پێویستمان بە شـارەزاو پسپۆڕان هەیە کە ئێسـتا ئەمانەش زۆر کەمن‌و ئەگـەر براو بکەیت نەك هەر لێـرە بەڵکو لە هەموو عیراقـدا

یەك کەسمان هەیە کە لـە بواری مۆمیاکردندا شارەزایی هەبێت ئەوەش ڕەنگە بـۆ نارەحەتی ئیشەکـە بگەڕێتەوە ئەگەر لەگـەل هەندێ ئیش‌و کاری تـردا بەراوورد بکەین ، بـەڵام لەگەڵ ئەوەشدا ئێمە هـەر خەریکین ستاف ئامادە بکەین‌و بەپێی توانامان بۆ خوێندن‌و دەرەوەی وڵاتیان بنێرین •

● **ئایا قوتابیان لـەم‌مۆزەخانەیە کەڵك وەردەگرن؟**

ـ گومانی تێدا نی‌یـە کەهەموو قوتابی‌یەك کەڵـك وەردەگرێت ، دەتوانـم بڵێم هەر لە قوتابیانـی قوتابخانەی سەرەتایی‌یەوە کە وەك شتێکی سەرسوڕهێنەر سەیری مۆزخانەکە دەکەن تادەگاتە قوتابی کۆلیج کـە ئێمە زۆر ئاژەڵی جـۆراوجۆرمان بۆ ئامادەکردوون بۆ ئەوەی لەسـەری بخوێنن‌و تەشریح فێربن ، هەروەهـا پسپۆڕانیش کە بە شویـن کتێبی‌و کتێبخانەی زانیاریدا بگەڕێن چونکە لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا گەورەتریـن کتێبخانەمان هەیەو تەنیـا ژمـارەی ئـەو گۆڤـارە جۆربەجۆرانە بەهەموو زمانێك پێمان دەگەن نزیکەی ٧٠٠ تا ٨٠٠ جۆرە جگە لە ٣٠ هەزار بـەرگ لە مێـژووی سروشتیداو هەروەهـا گۆڤارێکی تایبەتیشمان هەیە کە لەگەڵ ٣٧٨ گۆڤـاری‌زانستی جۆربەجـۆری جیهانیدا دەیگۆڕینەوە •

● **ئینجا چاومان بە کاك‌سامان ڕۆستەم لێپرسـراوی بەشی ئاژەڵە شیردەرەکـان‌و مۆمیاکردن کەوت دەربـارەی ئیشەکەی ووتی : ـ**

ـ دوای ئەوەی‌کـە ڕاوی ئەم ئاژەڵانە دەکەین دەبـێ ندێك خاڵ دیاری بکەیـن وەك ئەو جێگایەی کە تێیـدا ین‌و کەی کۆچ‌دەکـەن‌و بۆچی ، ئایا تەمەنـی ەە ، لە ساڵێکدا چەنـد بەچکە دەکات چی دەخـوات‌و ەری هەیە بۆ کشـتوکاڵ یان نا ؟ سوودی ئەم ئاژەڵـە بە ؟ بۆ هەندێك ئـاژەڵ کەم‌بوونەوەو هەندێکـی و چووە • ئەگەر هـاتو ئاژەڵێکی نادیاریش بوو بـە ی ئەوەی کـە تازەهاتبێتە عیراقەوە ئـەوە مان ناوی لـێ‌دەنێین هەندێك لەوانەش کـە ومانن دوای ئـەوەی‌زانیاریی تەواومان لەسـەر ڕت ئەموستیلەیـەك‌دەکەینە قاچیەوە کە نـاوی مۆزەخانەی لەسـەرەو بەرەڵای دەکەین بۆ ئـەوەی

ئامادەکردنی :
سەرگوڵ تەیمور

پروانە ل ١١

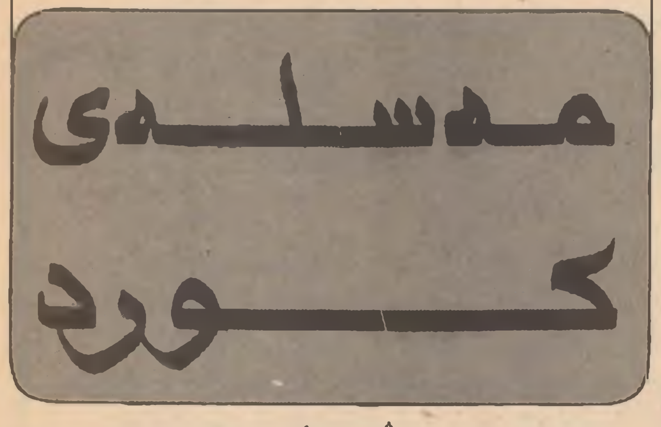

Institut kurde de Paris

ناوو وێنەی پاڵێوراوەکان بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی یاسادانانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان

نەوزاد محەممەد ساڵەح حەسەن جاف

نزهەت شاکر محمد قازی

غازی حمید یونس سنجاری

عزیز مستەفا محمد امین زراری

برهان احمد وحید

دسکۆ یونس اسماعیل چاوشلی

یحیی محمد رشید جاف

اسامە مصطفی محمد طاهر (شیخ اسامەی ئەترووشی) ٠

علاءالدین حسن خضر

ئومێد محمد احمد

عبداللە واحد عبدالله کە بە (ئاغا واحد بەگ) خۆشناو بە ناوبانگە٠

یونس عزیز حسن بەرزنجی

مەغدید مامە فیض

دکتۆر عبدالمجید عبدالقادر یونس ٠

محمد محی‌الدین محمد

فیصل مصطفی پیرداود دزەیی

هەمزە عثمان یونس

رشاد حمد مصطفی خۆشناو

ناوو وێنەو کورتەی ژیانی بەڕێزان پاڵێوراوانی هەڵبژاردنی ئەنجوومەنی یاسادانانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی کوردستان

● پارێزگای هەولێر ●

ناو (نەوزاد محەممەد ساڵەح حەسەن جاف

پیشە : سەربازی ئاگر کوژێنەوە لە سەلاحەدین

پلەی زانیاری : دەرچووی خوێندنی سەرەتایی

ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی مستەوفی ـ نزیک بە ستۆدیۆی ئۆسکار

شوێنو کاتی لە دایکبوون : هەولێر ١٩٤٨ ٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم ٠

ناو : نزهەت شاکر محمد قازی

پیشە : بەڕێوەبەری دەزگای کشتیی ڕستنو چنینی خوریی هەولێر

پلەی زانیاری (بەکەلۆریۆسی ئادابی وەرگرتووە ساڵی ٦٢ ـ ١٩٦٤ ٠

ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی عەرەب ـ ژمارەی خانوو ١٣٨٣ ٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم ٠

کورتەی ژیانی ٠

١ ـ ساڵی ١٩٦٤ مامۆستای زمانی ئنکلیزی بوو لە ئامۆژگای سکرتاریەتو ناوەندیی (العزة) لە کوت ٠

٢ ـ کولێجی (احتیاط)ی تەواو کردووەو لە ١ـ٧ـ١٩٦٥دا پلەی مولازمی پێدراوە ئەویش لە دەرەی نۆزدەهەم وەجبەی دوو ٠

٣ ـ بە مووچەخۆر دامەزرا پاش تەسریح بوونی لە خزمەتی سەربازی لە ٢٠ـ٨ـ١٩٦٦دا لە دەزگای گشتیی چیمەنتۆی عیراق پاشان پلە بە پلە لە مووچەخۆریدا بەرز بووە کە دوایەمین پلەیان بەڕێوەبەری ئیدارە بوو لە دەزگای گشتیی ڕستنیو چنینی خوری هەولێر

٤ ـ چووەتە چەندین دەورەی ڕاهێنانەوە لە یاسای کارو دابین کردنو رابەری دابەشکردنی پیشەیی عیراقو لە مەڵبەندی نەتەوەیی بۆ پەرەپێدانی بەڕێوەبردن کە دوایەمیان دەورەی ژمێردنی حکومی بوو ٠

٥ ـ وەك مامۆستایەکی وانە بێژ لە ئامۆژگای تەکنەلۆژیا / بەڕێوەبردن / لە هەولێر بەشداریی کردووە لە باسی یاسای کارو دابینکردنو خزمەتی مەدەنی٠ هەروەها وانە بێژ لە مەڵبەندەکانی ڕۆشنبیریی کرێکاران لە پارێزگای هەولێر ٠

٦ ـ لە دەرکردنی نامیلکەدا دەربارەی هەندێك بەشی یاسای کارو لە نووسینی باسی یاسایی‌دا لە گۆڤاری یاسانا سانی هەولێردا بەشداریی کردووە٠ ٠

ناو : غازی حمید یونس سنجاری

پیشە : مامۆستا پاریدەدەری بەڕێوەبەری گشتیی پەروەردەی هەولێری /پیشەیی پلەی زانیاری : بەکەلۆریۆسی زمانی عەرەبی٠

ناونیشان : هەولێر ، گەڕەکی سێتاقان ـ نزیک بە کارگەی مافووری دەست

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

شوێنو کاتی لە دایکبوون : سنجار ١٩٣٩ ٠

ناوچەی هەڵبژاردن (دووەم ٠

کورتەی ژیانی ٠

لە ساڵی ١٩٣٩دا لە دایکبووەو ، لە قوتابخانە سەرەتایی سنجارو لە ناوەندیی موسڵو لە ئامادەیی بەغدا خوێندوویەتیو چووەتە کۆلێجی شەریعە لە زانکۆ ، ساڵی ١٩٦٢ تەواوی کردووەو بە مامۆستا لە ئامادەیی ڕەواندز دامەزراوە پاشان بۆ ناوەندیی هەولێر گوێزراوەتەوە تا وەکوو ساڵی ١٩٧٠ کە پاش ئەوە بۆ ناوەندیی تەلەعفەر گوێزراوەتەوەو لە ساڵی ١٩٧١ بۆ هەولێر گەڕاوەتەوەو بە یاریدەری بەڕێوەبردن لە پیشەسازیی هەولێر لە سەرەتای دامەزراندنیدا دامەزراوە پاشان بووە بە بەڕێوەبەری گشتیی پاش ئەوە بە یاریدەری بەڕێوەبەری گشتیی پەروەردەی پیشەیی هەولێر دامەزراوە ساڵی ١٩٨٠ ئەوە بوو لە ساڵی ١٩٧٥وە تا ١٩٨٣ سەرەکی ئەنجومەنی بەڕێوەبردنی کۆمەڵەی تەعاوونی ئیستیلاکی ناوەندی بوو لە هەولێر هەروەها ئەمینداری نهێنی ئەنجومەنی یانەی مووچەخۆران لە هەولێر لە ساڵی ١٩٧٦وە تا وەکوو ئێستا ٠

ناو : عزیز مستەفا محمد امین زراری

پیشە : مووچەخۆر

پلەی زانیاری : خوێندنی سەرەتایی تەواو کردووە

ناونیشان : هەولێر گەڕەکی تەیراوە ـ شەقامی بەیان

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

کاتو شوێنی لە دایکبوون ـ هەولێر ـ گەڕەکی تەیراوە ـ ١٩٥٣ ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم

کورتەی ژیانی :

لە گەڕەکی تەیراوە ساڵی ١٩٥٣ لە شاری هەولێر لەدایك بووە ، لە خێڵی زراریەو ساڵی ١٩٥٩ لە قوتابخانەی هەولێری سەرەتایی کوڕان وەرگیراوەو تا پۆلی دووی ناوەندی خوێندوویەتیو ئێستا لە بەڕێوەبەرێتیی ڕۆشنبیریی جەماوەر لە هەولێر مووچەخۆرە ٠

ناو : برهان احمد وحید

پیشە (بەڕێوەبەری گشتی لە دیوانی ئەمینداریتی گشتیی پەروەردەو فێرکردنی باڵا ٠ پلەی زانیاری : بەکەلۆریۆسی لە زانیاری‌دا هەیە ٠

ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی عەرەب ٠

شوێنیوکاتی لە دایکبوونن : هەولێر ١٩٣٩ ٠

ناوچەی هەڵبژاردن:یەکەم

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە

کورتەی ژیانی :

ساڵی ١٩٣٦ لە پارێزگای هەولێر لە دایکبووە ، ساڵی ١٩٦١ کۆلێجی پەروەردەی تەواو کردووە، بە مامۆستا لە ساناوەی ڕەواندوز دامەزراوە پاشان بە مامۆستا لە ئامادەیی هەولێری کوڕانو بە یارمەتیدەری بەڕێوەبەر پاشان بەڕێوەبەری هەمان قوتابخانەو لە ساڵی ١٩٧٤دا بە یارمەتیدەری بەڕێوەبەر پاشان بەڕێوەبەری هەمان قوتابخانەو لە ساڵی ١٩٧٤دا بە یارمەتیدەری بەڕێوەبەری پەروەردەی پارێزگای هەولێر دامەزراوەو لە ساڵی ١٩٧٥دا بۆ بەڕێوەبەری گشتی پەروەردەی پارێزگاکە گوێزراوەتەوە ٠

لە ساڵی ١٩٨١دا بۆ بەڕێوەبەری گشتی لە دیوانی ئەمینداریەتی گشتیی پەروەردەو فێرکردنی باڵا لە ناوچەی ئۆتۆنۆمی گوێزراوەتەوەو ئێستا سەرەکی نیقابەی ناوچەی ئۆتۆنۆمی لقی هەولێرە ٠

ناو : دسکۆ یونس اسماعیل چاوشلی ٠

پیشە : مامۆستا ٠

پلەی زانیاری : بەکەلۆریۆسی زانیاری پەروەردەو سایکۆلۆژی ٠

ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی عەرەب ٠

شوێنو کاتی لە دایکبوون : هەولێر ١٩٥٢٠

باری کۆمەڵایەتی : بێ خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم ٠

کورتەی ژیانی :

خوێندنی سەرەتاییو ئامادەییو ئامۆژگای مامۆستایانی لە پارێزگای هەولێر تەواو کردووەو لە بواری پەروەردەو فێرکردندا بۆ ماوەی چوار ساڵ ئیشی کردووەو پاشان ڕۆیشتووەتە زانکۆی موسڵو خوێندنی تێدا تەواو کردووەو بڕوانامەی بەکەلۆریۆسی لە بەشی زانیاریی پەروەردەو سایکۆلۆژی تێدا وەرگرتووە٠

ناو : یحیی محمد رشید جاف ٠

پیشە : پارێزگاری هەولێر ٠

پلەی زانیاری : بەکەلۆریۆس لە یاسادا ٠

ناونیشان : هەولێر ٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

شوێنو کاتی لە دایکبوون : دیالە ١٩٣٩ ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم ٠

کورتەی ژیانی :

ساڵی ١٩٦٤ کۆلێجی حقووقی تەواو کردوەو چەند ساڵێك بە پارێزەرییەوە خەریك بووەو لە سوپادا بە ئەفسەری ئیحتیاط لە ساڵی ١٩٦٤وە تا ساڵی ١٩٦٦ خزمەتی کردووەو ساڵی ١٩٦٦ بە بەڕێوەبەری تل‌عیطە دامەزراوەو لە ساڵی ١٩٧٠ بە قایمقامی قەزای ئاکرێ دامەزراوەو ساڵی ١٩٧٤ بە جێگری پارێزگاری دهۆك دامەزراوەو ساڵی ١٩٧٥بووە بە پارێزگاری دهۆكو ساڵی ١٩٨٠ بە پارێزگار بۆ هەولێر گوێزراوەتەوەو ئێستایشی پارێزگاری پارێزگای هەولێرە ٠

ناو : اسامە مصطفی محمد طاهر (شیخ اسامەی ئەترووشی) ٠

پیشە : مووچەخۆر سکرتێری لیژنەی چاودێریی خێزان لە هەولێر ٠

پلەی زانیاری : خوێندنی ناوەندی

ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی ئازادی ٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

شوێنو کاتی لە دایکبوون : ئامێدی ١٩٣٨٠

ناوچەی هەڵبژاردن ـ یەکەم

کورتەی ژیانی :

ساڵی ١٩٥٩ لە دارایی کۆیە دامەزراوە ، ساڵی ١٩٦٣ بۆ بەڕێوەبەرایەتیی واریدات گوێزراوەتەوەو لە پایەو پلەدا بەرز بووەتەوە تا کاتی هەڵوەشاندنی بەڕێوەبەرێتیی واریدات کە بۆ مووچەی سکرتێری لیژنەی چاودێریی خێزان لە شاری هەولێر گوێزراوەتەو قەزای ماڵبەند لە ساڵی ١٩٨٠وە تا وەکوو ئێستا لە هەمان مووچەدایە ٠

ناو : علاءالدین حسن خضر ٠

پیشە : بەڕێوەبەری کاروباری بەڕێوەبردنو دارایی لە دیوانی ئەمینداریەتیی ئەوقاف ٠

پلەی زانیاری : ساڵی ٦٧ ـ ١٩٦٨ خوێندنی ناوەندیی تەواو کردووە ٠

شوێنو کاتی لە دایکبوون : هەولێر ١٩٤٦ ـ گەڕەکی سەعدوو ناوە باری

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم ٠

کورتەی ژیانی ٠

لە پارێزگای هەولێر لە خێزانێکی ڕەنجبەرو لە خێڵی (فەقێ‌مەرگی) لە دایکبووە ، لە ساڵانی ٦٨ـ٦٩ ، ١٩٧٠دا سکرتێری گشتیی نیقابەکانی کرێکاران بووە لە پارێزگای هەولێر ، یارمەتیی چینی کرێکاری داوەو لە پێناوی خزمەتکردنی بەرژەوەندیی ئەم چینەدا تێکۆشاوە لەو ماوەیەی سەرەوەدا ٠ ئێستایش بەڕێوەبەری کاروباری بەڕێوەبردنو دارایی‌یە لە دیوانی ئەمینداریەتیی ئەوقاف ٠

ناو : ئومێد محمد احمد٠

پیشە : کارگێڕی سینەمایی ٠

پلەی زانیاری : خوێندنی سەرەتایی تەواو کردووە

ناونیشان : بەڕێوەبەرێتیی لاوانی پارێزگای هەولێر ٠

شوێنو کاتی لە دایك بوون : هەولێر ١٩٥٥ ٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم ٠

کورتەی ژیانی :

لە پارێزگای هەولێر گەڕەکی تەیراوە ساڵی ١٩٥٥ زایینی لە دایك بووەو ساڵی ٧٢ ـ ١٩٧٣ خوێندنی سەرەتایی تەواو کردووەو لە بەڕێوەبەریەتیی خزمەتگوزاریی کشتوکاڵی سلێمانی‌دا ئیشی کردووەو بۆ هەولێر گوێزراوەتەوە ئێستایش لە بەڕێوەبەریەتیی لاوانی هەولێردا ئیش دەکاتو لە سەرەتای ساڵی ١٩٧٧دا چووەتە ڕیزی حزبی سەرکردەوە حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست ٠

ناو : عبداللە واحد عبدالله کە بە (ئاغا واحد بەگ) خۆشناو بە ناوبانگە٠

پیشە : کرێکار ٠

پلەی زانیاری : خوێندنو نووسین دەزانێت ٠

ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی مستەوفی ٠

شوێنو کاتی لە دایکبوون : هەولێر ١٩٢٠٠

باری کۆمەڵایەتی : چینی جووتیار ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم

کورتەی ژیانی :

لە ناحیەی خۆشناو پارێزگای هەولێر لە دایکبووە ، خەریکی جووتیاریو کشتوکاڵ بووەو ئەو ئازارانەی چەشتووە کە جووتیارو کرێکار چەشتوویانەو زۆربەی کاتی خۆی بۆ خزمەتی هاووڵاتییان تەرخان کردووەو لەسەر ڕێڕەوی بیرو باوەڕەکانی حزبو شۆڕش دەچێت لە هەموو بوارێکدا بەو پەڕی گیانی گیانی دلسۆزی‌یەوە ٠

ناو : یونس عزیز حسن بەرزنجی ٠

پیشە : رائدی سوپایی ٠

پلەی زانیاری : کۆلێجی احتیاطی تەواو کردووە ٠

ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی ئەفسەران ٠

شوێنو کاتی لە دایکبوون : هەولێر ١٩٤٩٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم ٠

کورتەی ژیانی :

ساڵی ١٩٤٩ لە پارێزگای هەولێر لە دایکبووە ، خوێندنی سەرەتاییو ئامادەیی لە هەولێر تەواو کردووە ، لە ساڵی ١٩٦٩دا چووەتە کۆلێجی احتیاط لە بەغداو ساڵی ١٩٦٩ بووە بە ئەفسەری احتیاط لە سوپادا بە پلەی مولازمو چووەتە دەورە تایبەتەکانەوە تا گەیشتووەتە پلەی رایدو لە قادسیەی صەدامی پیرۆزدا لە کەرتەکانی ڕۆژهەڵاتی بەسرەو میسان بۆ ماوەی دوو ساڵو نیو لە هێڵی پێشەوەدا بەشداریی کردووە ، خۆی بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی یاسادانانی ناوچەی کوردستانی ئۆتۆنۆمی پاڵاوتووە بۆ ئەوەی بتوانێت خزمەتی ئەم نیشتمانە ئازیزە بکاتو ببێتە بەرویوومی خزمەتکردنی ئەم گەلەو باوەڕی بە بیرو باوەڕەکانی حزبو شۆڕشی ١٧ ـ ٣٠ی پیرۆزی تەمووز هەیە بە سەرکردایەتیی شۆڕەسواری نەتەوە تێکۆشەر صدام حسین ٠

ناو : مەغدید مامە فیض ٠

پیشە : مووچەخۆر لە بەڕێوەبەریەتیی کارەبا ٠

پلەی زانیاری : خوێندنی سەرەتایی

ناونیشان : هەولێر ـ سەیداوە ـ خانووەکانی بەڕێوەبردنی ناوخۆیی باری کۆمەڵایەتی : سەرەك خێزانە کە لە هەشت کەس پێکهاتووە شوێنو کاتی لە دایکبوون : هەولێر ١٩٢٢ ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم ـ هەولێر ٠

کورتەی ژیانی :

زۆربەی ژیانی لە سوپاو مووچەی گشتی‌دا بەسەر بردووە ، ئێستا

Institut Kurde de Paris

ناوو وێنەی پاڵێوراوەکان بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی یاسادانانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان

مامەند محمد رشید سیان

غازی نورالدین خورشید

ایوب ابراهیم مراد نعیمی

عمر جمیل محمد صالح

عمر وەسمان عبدالله شیخانی

زید حاج قادر مصطفی

نافعه عثمان ابو بکر

جمال عبدالحمید عبدالرحمن ئەترووشی

عبداللـه محمـد صالح حمد

رحمن علی اسماعیل
که بە (عبدالرحمن مرزانی)
ناوبانگی دەرکردووە ٠

علی رسول مولود

احمد عبدالقادر عبدالله نەقشبەندی

عمر رسول گەردی

رفعت عثمان محمد ملهسینی

صابر احمد ابراهیم منتك

مشیر هادی احمد

الاسم الثلاثي ـ سامال اسماعیل مجید

الاسم الثلاثي ـ احمد ملا محمد عبدالله الشروانی

دسکۆ عزیز علی جلستانی

لە بەڕێوەبەرێتی کارەبای پارێزگای هەولێر مووچەخۆرە ئەندامی پارتی دیموکراتی کوردستانە ، ئەندامی یەکێتی ئەدیب و نووسەرانی عیراقە ، پێنج کۆمەڵی چیرۆك و شیعرو ڕۆشنبیری گشتی بە زمانی عەرەبی و کوردی هەیە ، لەو تێکەبشتنەوە کە ژیان تێکۆشانە بەشداری کردووە لە هەموو قۆناغێكدا لە تێکۆشانی جەماوەری و کۆمەڵایەتی و ڕۆشنبیری دا لە پێناوی نیشتمان و گەلدا ٠ ئێستایش پاشی جێبەجێ کردنی بەیاننامەی یازدەی ئازاری مێژوویی و یاسای ئۆتۆنۆمی هەمان بیروباوەڕ پالی پێوە ناوە خۆی بۆ ئەندامێتی ی ئەنجومەنی یاسادانان بپالێوێت تا توانای خۆی بخاتە کار بۆ شۆڕشی ١٧ـ٣٠ی تەمووزی پیرۆز کە ئامانجی سەرەکی و کۆتایی خزمەتکردنی گەلەکەی و ئاسوودەکردنی ویژدانی خۆیە ٠

ناو : دکتۆر عبدالمجید عبدالقادر یونس ٠

پیشە : پزیشکی پسپۆڕ عەمیدی کۆلێجی پزیشکی ٠

پلەی زانیاری : دبلۆمی پسپۆڕی لە پزیشکی و نەشتەرگەرگەری چاودا ئێف ٠ ئاڕ ٠ سی ٠ ئێس ٠ پزیشکی و نەشتەرگەری چاو ـ لەندەن

ناونیشان : هەولێر ـ کۆلێجی پزیشکی ٠

شوێن و کاتی لە دایك بوون: هەولێر ١٩٤٨ ٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم ٠

کورتەی ژیانی :

لە پارێزگای هەولێر ـ گەڕەکی سەعدوو ناوە لە دایك بووە ، خوێندنی سەرەتایی لە قوتابخانەی سەرەتایی خەلەکان لە هەولێر تەواو کردووە ، سالی ١٩٧٠ کۆلێجی پزیشکی لە زانکۆی مووسل تەواو کردووەو بە پیشەی پزیشکی یەوە خەریك بووە لە دەزگای شاری پزیشکی بەغدا پاشان پزیشکی چاو لە پارێزگای هەولێر ، سالی ١٩٧٧ بۆ وەرگرتنی بڕو نامەی ئێف ٠ ئاڕ ٠ سی ٠ ئێس لە پزیشکی و نەشتەرگەری چاودا بۆ لەندەن چووەو سالی ١٩٨١ بۆ نیشتمان گەڕاوەتەوە پاشان بە عەمیدی کولێجی پزیشکی ـ زانکۆی سەلاحەدین بە بڕیاری ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش دامەزراوە ٠

ناو : محمد محی‌الدین محمد ٠

پیشە : جێگری ئەمینداری گشتی ی ڕۆشنبیری و لاوان ٠

پلەی زانیاری : خوێندنی ئامادەیی تەواو کردووە ٠

ناونیشان : ئەمینداریەتی ی ڕۆشنبیری و لاوان

شوێن و کاتی لە دایك بوون : هەولێر ١٩٤١ ٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم ٠

کورتەی ژیانی :

سالی ١٩٤١ لە هەولێر لە دایك بووە ، سالی ٦٧ ـ ١٩٦٨ ئامادەیی تەواو کردووە ، سەرەکی نیقابەی کرێکارانی کشت سازو سەرەکی یەکێتی ی نیقابەکانی پارێزگای هەولێر بووە سالی ١٩٦٩ تا کۆتایی سالی ١٩٧٠ ، سالانی ٧٢ ـ ١٩٧٣ لێپرسراوی نووسینگەی کرێکارو جووتیاران بووە ، هەروەها لە ئەنجومەنی یاسادانانی ناوچەی کوردستان لە یەکەم و دووەمین دەورەیدا ئەندام بووە ، لە ١٥ـ٨ـ١٩٧٩دا بە بەڕێوەبەری گشتی لە ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش ـ نووسینگەی ڕێکخراوە میللی یەکاندا دامەزراوە بۆ کاری حزبی تەفەرۆغ کراوە ، ئێستایش جێگری سکرتێری حزبی شۆڕشگێڕی کوردستانەو سەرپەرشتی کەری ڕێکخراوەکانی لقی سێیە لە هەولێرو ئەندامی لیژنەی بەرەی نیشتمانی و نەتەوەیی پێشکەوتنخوازە لە پارێزگای هەولێر ، لە ٢ـ١٠ـ١٩٨١ بە جێگری ئەمینداری گشتی ی ڕۆشنبیری و لاوانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی دامەزراوە ٠ بەشداری ی چەندین کۆنگرەی ناوخۆیی و جیهانی ی کردووە ٠

ناو : رشاد حمد مصطفی خۆشناو ٠

پیشە : مووچەخۆر ـ سەرەکایەتی ی ئەنجومەنی ڕاپەڕاندن

پلەی زانیاری : خوێندنی سەرەتایی تەواو کردووە ٠

ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی سەیداوە ٠

شوێن و کاتی لەد ایك بوون : ١٩٥٦ ـ هەولێر ٠

باری کۆمەڵایەکی : خاوەند خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم ٠

کورتەی ژیانی :

لە سالی ١٩٥٦ پارێزگای هەولێر لە دایك بووەو لە هەمان پارێزگادا چووەتە قوتابخانەو خوێندنی سەرەتایی تەواو کردووەو تا پۆلی سێ ی ناوەندی لە پارێزگاکەدا کۆتایی پێ هێناوە ٠ بە مووچەخۆر ـ وێنەگری فۆتۆگرافی و تەلەفزیۆنی ـ سالی ١٩٧٧ لە سەرەکایەتی ی ئەنجومەنی بالای ڕاپەڕاندن دامەزراوە ٠ ئەندامی کۆمەڵەی وێنەگری عیراقە لە هەولێر ، ئیجازەی موماڕەسەی پیشەی وێنەگری ی هەیەو هەر لە کاتی دامەزراندنیەوە لە دیوانی سەرەکایەتی ئەنجومەنی ڕاپەڕاندن لە هەموو چالاکی و گەشتە مەیدانی یەکاندا لەگەل وەزیرو لێپرسراوو سەرەك دەزگاکاندا بەشداری ی کردووە بە هەموو ناوچەکانی کوردستان بۆ ئەوەی چالاکی یە ڕاگەیاندنەکان بۆ ئێستگەکانی تەلەفزیۆنی تەئمیم و نەینەواو بەغدا لە بواری وێنەگری ی تەلەفزیۆنی دا بگوێزێتەوە بە ئێستایش خاوەندی ئستۆدیۆی کاروانە لە هەولێر ٠

ناو : حمزه عثمان یونس

بیشە : بەڕێوەبەری هاوینەهەوارەکانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی

پلەی زانیاری : خوێندنی ناوەندی ی تەواو کردووە ٠

ناونیشان : هەولێر ـ ئەمینداریەتی گشتی ی بەڕێوەبردنی شارەوانی و هاوینەهەوارەکان ٠

شوێن و کاتی لە دایك بوون : هەولێر ١٩٣٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم

کورتەی ژیانی :

سالی ١٩٣٠ لە هەولێر لە دایك بووەو خوێندنی ناوەندی ی لە سانەوی ی هەولێر تەواو کردووەو تا وەکوو پێنجی ئامادەیی خوێندوویەتی و لە سالی ١٩٥٢ ژنی خواستووەو نۆ منداڵی هەیە (ئێستاکە سیانیان سەربازن لە سوپادا) هەر لە منداڵی یەوە بەشداری ی هەموو ئەرکە نیشتمانی یەکانی کردووەو لە هیچ ئەرکێکی نیشتمانی ی پیرۆز دوا نەکەوتووە سالی ١٩٦٤ چووەتە ڕیزی حزبێ بەعسی عەرەبی سۆشیالیستەوەو گەیشتووەتە ئەندامیەتی ی سەرکردایەتی ی فیرقەو هێشتاکە لەو پلەدا بە ٠سالی ١٩٦١ لەبەر هەڵویستە نیشتمانی یەکانی بۆ دەرەوەی پارێزگای هەولێر دوور خراوەتەوەو پاشی ڕاپشکەزابوونەوەی تشرینی ڕەش چەندین جار گیراوە ، لە یەکەمین و دووەمین دەورەی ئەنجومەنی یاسادانان دا بە ئەندام دانراوەو لە سێیەمین دەورەیش دا لە لایەن جەماوەری پارێزگای هەولێرەوە هەڵبژێرراوە ٠

ناو : فیصل مصطفی پیرداود دزەیی

پیشە : سەرەکی یەکێتی ی نیقابەکانی کرێکارانی هەولێر ٠

پلەی زانیاری : خوێندنی سەرەتایی تەواو کردووە

ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی عەرەب ٠

شوێن و کاتی لە دایك بوون : هەولێر ١٩٤٦٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم ٠

کورتەی ژیانی :

لە گوندی (میرخوزار)ی سەر بە پارێزگای هەولێر لە دایك بووەو ژیانی خێزانی ی لە هەمان گوندا بە کاروباری لە بەڕێوەبەرێتی ی ڕێگاوبانی هەولێر لە پارێزگای هەولێر دامەزراوەو سالی ١٩٧٤ بۆ سەرەکی نیقابەی کرێکارانی بیناو پرۆژەکانی پالێوراوەو بە هۆی سەر قالی یەوە لە کاری نیقابی بڕاوەو لە ١٩٨٣دا دیسان پالێوراوەتەوە بۆ سەرەکی یەکێتی ی کرێکارانی پارێزگاری هەولێرو خزمەتگوزاری ی زۆری بە چینی کرێکار پێشکەش کردووە ٠

ناو : مامەند محمد رشید سیان ٠

پیشە : سەرەك مولاحظ لە مەڵبەندی کشتسازی و چاك کردنی توتن لە هەولێر ٠

پلەی زانیاری : خوێندنی ئامادەیی تەواو کردووە ٠

ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی جمهووری ـ نزیك بە کۆشکی سەروو شوێن و کاتی لە دایك بوون : هەولێر ـ ناحیەی دبەگە ـ گوندی عەبدوڵلا کۆجیلان ـ ١٩٤٥٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠

من لە خێڵی (سیان)م لە گوندی عەبدوڵلا کۆجیلانی سەر بە ناحیەی دبەگە پارێزگای هەولێر لە دایك بووم ـ خوێندنی سەرەتاییم تێدا تەواو کردووەو لە سالی ١٩٦٢دا چوومەتە دبەگە بۆ تەواو کردنی خوێندن و بە مووچەخۆر لە دایەرەی پۆستە دامەزراووم و خوێندنی ناوەندیم تێدا تەواو کردووەو چوومەتە مەڵبەندی پارێزگاو مووچەخۆر بووم لە دایەرەی پۆستەی ئازادی ، لە سالی ١٩٦٨دا بڕوانامەی خوێندنی ئامادەییم وەرگرتووەو لە پۆستە وازم هێناوەو بە مووچەخۆر لە ناحیەی خلێفان دامەزراووم سالی ١٩٧٠ پاشان گوێزرامەوە بۆ هاوینەهەواری سەلاحەدین ئێستایش سەرەك مولاحظ لە مەڵبەندی کشتسازی و چاك کردنی توتن لە هەولێر

ناو : غازی نورالدین خورشید ٠

پیشە : کشتەساز ٠

پلەی زانیاری : خوێندنی سەرەتایی تەواو کردووە ٠

ناونیشان : هەولێر ـ شەقلاوە ٠

شوێن و کاتی لە دایك بوون : شەقلاوە ١٩٣٩٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ـ کشتسازە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠

کورتەی ژیانی :

لە گوندی تلاسنجی سەر بە قەزای شەقلاوە لە سالی ١٩٣٩ لە دایك بووم ٠ لە قوتابخانەی شەقلاوەی کوڕان بڕوا نامەی سەرەتاییم وەرگرتووە ، ئێستا خەریکی کشت سازیم ، ژنم هێناوەو دە سەر خێزانم هەیەو ، لە ژووری بازرگانی ی هەولێردا ئەندامم ٠

ناو : ایوب ابراهیم مراد نعیمی ٠

پیشە : مووچەخۆر لە بەرژەوەندی فرۆشتگاکانی دەولەتدا ـ هەولێر ٠

پلەی زانیاری : دەرچووی ئامادەیی یە ٠

ناونیشان : گەڕەکی سێتاقان ـ خانووەکانی کارگێڕی ناوخۆیی تەلەفۆن ٢٦٥٠٦ ٠

کات و شوێنی لە دایك بوون : قەزای مەخموور گوندی حوشترالوك ١٩٤٨٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠

کورتەی ژیانی :

لە سالی ١٩٤٨دا لە دایك بووە ، لە خێزانێکی ناسراوە بە پەیوەندی یەکانی لە کۆمەڵدا ئەوە بوو باوکی سید ابراهیم سید مراد لە چوارچێوەی ئاکارو گیانی سەیدی کە هەیبوو لە ناو کۆمەڵدا کاریگەر بوو ، سالی ١٩٦٧ خوێندنی ئامادەیی تەواو کردووە ، لە وەزارەتی شارەوانی مووچەخۆر بووە ، پاشان لە سالی ١٩٧٤دا فەرمانی دامەزراندنی بە مووچەخۆر لە وەزارەتی بازرگانی دا دەرچوو لە بەرژەوەندی ی فرۆشگەکانی دەولەتدا لە هەولێر ، لەو کاتەوە دامەزراوە تا وەکوو ئێستا لەو دەزگای ناو براوە دایە٠ سالی ١٩٦٣ چووەتە ڕیزی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستەوەو لە نێوان جەماوەردا بە بێ فیزو بە پەیوەندی یەکانی ناسراوە لەسەر بنەڕەتی ڕێزگرتن و نەرێتەکانی ئاسمان و ڕەووشتی ڕێزگرتنی بەرانبەرانە ئێستا لە حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستدا ئەندامە ٠

ناو : عمر جمیل محمد صالح ٠

پیشە : مامۆستای قوتابخانەی تیشکی سەرەتایی کوڕان ٠

پلەی زانیاری : دەورەی پەروەردەیی یەك سالی ی پاش خوێندنی ئامادەیی تەواو کردووە ٠

ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی عەدل ٠

شوێن و کاتی لە دایك بوون : هەولێر ـ ناحیەی قوشتەپە ـ گوندی ئۆمەراوە ١٩٤٥ ٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠

کورتەی ژیانی :

من لە هۆزی (شێخانی)م لە گوندی ئۆمەراوە پارێزگای هەولێر سالی ١٩٤٥ لە دایك بووم خوێندنی سەرەتاییم تێدا تەواو کردووەو خوێندنی ناوەندی و ئامادەییم لە مەڵبەندی پارێزگای هەولێر تەواو کردووە پاشان چوومەتە دەورەی پەروەردەیی یەك سالەوە پاش ئامادەیی و سالی ١٩٦٤ تەواوم کردووەو لە ڕۆژەی ١٥ـ١٢ـ١٩٦٤وە بە مامۆستا لە گوندی (خرابەدراو) ناحیەی عەینکاوە دامەزراووم ٠ ئێستایش مامۆستام لە قوتابخانەی (تیشك)ی سەرەتایی کوڕان لە هەولێر٠

ناو : عمر وەسمان عبدالله شیخانی ٠

پیشە : کەرتی تایبەت ٠

پلەی زانیاری : پۆلی شەشی سەرەتایی ٠

ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی ئەسکان ـ تەلەفۆنی مالەوە ٢١٣٩٢ ٠

باری کۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ٠

شوێن و کاتی لە دایك بوون : گوندی کەور ـ ناحیەی کویر ١٩٤٠ ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠

کورتەی ژیانی :

سالی ١٩٦٩ چوومەتە ڕیزی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستەوەو لە ڕێکخراوەکانی کرێکاراندا ئیشم کردووەو لەم پلەیانەدا بووم :

لە سالی ٧٤ ـ ١٩٧٧ سەرەکی نیقابەی کرێکارانی چنین لە هەولێر پاشان جێگری سەرەکی یەکێتی ی کرێکارانی هەولێر ، پاشان سەرەکی نیقابەی گواستنەوە تا کۆتایی ی دەورەی هەڵبژاردن سالی ١٩٧٩ ٠

ناو : زید حاج قادر مصطفی ٠

پیشە : کاسبکار ٠

پلەی زانیاری : دەرچووی خوێندنی سەرەتایی ٠

ناونیشان : گەڕەکی سەعدووناوە ـ سالی ١٩٥٧ لە دایك بووە ٠

باری کۆمەڵایەتی : ژنی نەخواستووە ٠

شوێن و کاتی لە دایك بوون : هەولێر ـ گەڕەکی ڕووناکی بەرانبەر بەئەمینداریەتی گشتی ی ناوخۆ ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠

کورتەی ژیانی :

بە منداڵی لە قوتابخانەی سەرەتایی خوێندوومە(بەردەوام بووم تا گەیشتوومەتە پۆلی دووی ناوەندی پاشان وازم لە خوێندن هێناوە لەبەر دەستکورتی و لە شاری هەولێر بەکرێکاری ئیشم کردووە تا بۆ خزمەتی سەربازی بانگ کراوم و خزمەتی سەربازیم تەواو کردووەو ئێستایش لە بری ناوچەی دووەم خۆم بۆ ئەندامیەتی ی ئەنجومەنی یاسادانان پالاوتووە ٠

ناو : نافعه عثمان ابو بکر ٠

پیشە : بەڕێوەبەری خانەی مامۆستایانی سەرەتایی لە هەولێر ٠

پلەی زانیاری : بەکەلۆریوس لە مێژوودا ٠

ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی زانیاری ٠

شوێن و کاتی لە دایك بوون : هەولێر ـ ١٩٤٤ ٠

باری کۆمەڵایەتی : مێردی کردووە ٠

ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠

Institut kurde de Paris

پاشماوەی ناوو وێنەی پاڵێوراوانی ئەنجومەنی یاسادانانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی كوردستان ـ پارێزگای هەولێر

كورتەی ژیانی :
لە ساڵی ١٩٦٩ەوە تا ساڵی بەڕێوەبەری سانەوی شەقڵاوەی كچان بووە ، لە ساڵی ٧٤وە تا ١٩٧٨ سەرەكی لقی هەولێری یەكێتیی گشتیی ئافرەتانی عیراق بووە ، لە ٧٨وە تا ١٩٨٠ جێگری سەرەكی نووسینگەی ئافرەتانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی بووە ، لە دەورەی دووەمدا ئەندامی ئەنجوومەنی یاسادانان بووە بۆ ماوەی سێ ساڵ ، بەڕێوەبەری ناوەندی شیلانو بەڕێوەبەری سانەویی هەولێری ئێوارانو بەڕێوەبەری خانەی مامۆستایانە لە هەولێر ، ئەندامی نووسینگەی ڕاپەڕاندنی سەر بە یەكێتیی گشتیی ئافرەتانی عیراقو لێپرسراوی نووسینگەی ئافرەتانی ناوچەی ئۆتۆنۆمییە پاش ئەوەی لە كۆنگرەی دوایەمی یەكێتیی گشتیی ئافرەتانی عیراقدا پاڵێوراوە٠

ناو : جمال عبدالحمید عبدالرحمن ئەترووشی ٠

پیشە : لیوا پۆلیسی خانەنشین كراو ٠
پلەی زانیاری : ساڵی ١٩٥٤ كۆلێجی پۆلیسی تەواو كردووە ٠
ناونیشان : پارێزگای هەولێر ـ گەڕەكی زانیاری٠
باری كۆمەڵایەتی : خاوەند خێزانە ـ هەشت منداڵی هەیە ٠
ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠
كورتەی ژیانی :
ساڵی ١٩٣٣ لە ئەترووش لە دایك بووە ، ساڵی ١٩٥٤ كۆلێجی پۆلیسی تەواو كردووە ، لە پلەوپایەدا بەرز بووەتەوە تا گەیشتووەتە پایەی لیوا٠لە ساڵی ١٩٧٤وە تا ساڵی ١٩٨٢ بەڕێوەبەری پۆلیسی پارێزگای هەولێر بووە كە خانەنشین كراوە٠

ناو : عبداللە محمد صالح حمد ٠

پیشە : مووچە خۆر ٠
پلەی زانیاری : ناوەندیی تەواوكردووە ٠
ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەكی شەنگاوە ـ ژمارەی خانوو ١٦٥/١/٣٠٧ كاتو شوێنی لە دایكبوون : ١ـ٧ـ١٩٥٦ لە گوندی نۆمەراوەی سەر بە ناحیەی قوشینە ٠
باری كۆمەڵایەتی : ناوەندی ٠
ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠

كورتەی ژیانی :
من عبداللە صالح حمد لە گوندی نۆمەراوەی سەر بە ناحیەی قوشینە لە ١ـ٧ـ١٩٥٦ لە دایكبووم ، ساڵی ١٩٦٣ چوومەتە قوتابخانەی سەرەتایی لە هەمان گوندا تا وەكوو پۆلی شەشی سەرەتاییم تەواو كردووە پاشان پەنام بردووەتە بەر دڵی كوردستانی خۆشەویست پارێزگای خۆشەویستی هەولێرو لە ناوەندی (یوابی) تا بەرواری ٢٩ـ١٢ـ١٩٧٣ خوێندوومە پاش ئەمە لەبەر چەند هۆیەك پەیوەندییان بە باری گوزەرانمەوە هەیە وازم لە خوێندن هێناوە ٠

ساڵی ١٩٧٦ بە كرێكار لە كارگەی ماستی هەولێر دامەزراوە پاش ئەوە بۆ تەواوكردنی خوێندن چوومەتە ناوەندیی ئێوارانو پۆلی سێی ناوەندیم تەواو كردووە لە ساڵی ٨٠ـ١٩٨١دا ، دوایی ناونیشانەكەم لە كرێكارەوە بۆ مووچەخۆر لە هەمان دەزگادا گۆڕرا ٠

من لە خێزانێكی ڕەنجەرم وەك كوڕە ڕەنجبەرێك چاووم هەڵهێناوەو بە نانی نارەقی نێوچەوان گەورە بوومو شانازی بە ڕەنجبەرانەوە دەكەم چونكە باوكم ڕەنجبەرەو ڕەنجبەریش ئەو كەسەیە لە پێناوی خۆشكوزەرانیی وڵاتو كۆمەڵدا كار دەكاتو بەرهەم دەهێنێت تا وەكوو لە بواری ژیاریو ڕۆشنبیریو كۆمەڵایەتیدا پێش بكەوێت٠

ناو : رحمن علی اسماعیل ، بە (عبدالرحمن مرزانی) ناوبانگی دەركردووە ٠
پیشە : كوێخای گەڕەكی سێتاقان (خەبات) ٠
پلەی زانیاری : خوێندنی سەرەتایی تەواو كردووە ٠
ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەكی سێتاقان تەلەفۆن ٢٧١٨٣٠
كاتو شوێنی لە دایكبوون : كۆیە ١٩٣٤٠
باری كۆمەڵایەتی : خێزانداره ٠
ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠
كورتەی ژیانی :
بەعسییە بە پلەی نەسیرە، لە ساڵی ١٩٧٤دا چووەتە ڕیزی حزبەوە ، كوێخای گەڕەكی سێتاقانە لە ساڵی ١٩٧٤وە هاریكاری لەگەڵ هەموو دانیشتووانی گەڕەكەدا دەكاتو پێداویستییەكانیان دەزانێتو بۆ لایەنە پەیوەندارەكانی بەرز دەكاتەوە ٠

ناو : علی رسول مولود ٠
پیشە : بەڕادی هێڵی ئاسنە ـ هەولێر ٠
پلەی زانیاری : خوێندنی سەرەتایی تەواو كردووە ٠
كاتو شوێنی لە دایكبـوون : ١٩٢٧ـ كەندیناوە ـ ناحیەی گوێر٠
باری كۆمەڵایەتی : خێزانی هەیە ٠
ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠
كورتەی ژیانی :
ساڵی ١٩٥٥ بە كرێكاری هێڵی ئاسنین لە وێستگەی شەمەندەفەری هەولێر دامەزراومو ئێستایش بەڕادی پلە یەكم لە وێستگەی شەمەندەفەری هەولێر ، ساڵی ١٩٦٣ بووم بە سەرەكی نیقابەی سكەكو ساڵانی ٩٦٩ ـ ٩٧٥ ـ ١٩٧٦ بە سەرەكی هەمان نیقابە هەڵبژێرراووم ـ ئێستایش لێپرسراوی پارتی شۆڕشگێڕی كوردستانم لە كۆیەو بۆ كاری پارتی تەرخان كراووم ٠

ناو : احمد عبدالقادر عبداللە نەقشەبەندی ٠
پیشە : سەرەكی ئەنجوومەنی یاسادانان ٠
پلەی زانیاری : ساڵی ٩٥٢ ـ ١٩٥٣ كۆلێجی حقوقی عیراقی تەواو كردووە ٠
ناونیشان : هەولێر ٠
باری كۆمەڵایەتی : خاوەند

محی الدین نافذ اسماعیل خۆشناو

عبدالهادی صالح محمدامین

هۆشیار سید احمد سید صالح

حسین عزیز ڕەشوانی

خێزانەو شەش منداڵی هەیە ٠
شوێنو كاتی لە دایكبوون : هەولێر ١٩٢٩٠
ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠
١ ـ لە هەولێر لە خێزانێكی ئایینی لە دایكبووەو ، خوێندنی سەرەتاییو ناوەندیو سانەویی تێداتەواو كردووە٠
٢ ـ ساڵی ٩٥٢ ، ١٩٥٣ بە پلەی باش كۆلێجی حقووقی تەواو كردووە ٠
٣ ـ لە بواری بەڕێوەبردندا كاری كردووەوەك بەڕێوەبەری ناحیە ـ قایمقام ـ جێگری پارێزگار لە كاتی دەرچوونەوە تا ساڵی ١٩٧٤٠
٤ ـ بۆ ئەندامێتی ئەنجوومەنی یاسادانانی یەكەم ساڵی ١٩٧٤و ئەندام لە ئەنجوومەنی ڕاپەڕاندنی یەكەمو پاشان ئەمینداری گشتیی بەڕێوەبردنی كاروباری داراییو ئابووری دەستەنیشان كراوە ٠
٥ ـ لە دوایەمین ساڵی ماوەی ئەنجوومەنی یاسادانانی یەكەمدا بە سەرەكی ئەو ئەنجوومەنە هەڵبژێرراوە ٠
٦ ـ لە دووەمین ئەنجوومەنی یاسادانانDا بە ئەندامو بە سەرەكی ئەنجوومەنی ڕاپەڕاندنی دووەم لە ساڵی ٩٧٦وە تا ساڵی ١٩٨٠ دەستنیشان كراوە ٠
٧ ـ ساڵی ١٩٨٠ بە ئەندام لە ئەنجوومەنی یاسادانانی سێیەمو سەرەكی ئەنجوومەنی یاسادانانی سێیەم لە ساڵی ١٩٨٠دا هەڵبژێرراوە تا وەكوو ئێستایش سەرەكی ئەنجوومەنی ناو براوە ٠

ناو : عمر رسول گەردی
پیشە : مووچەخۆر لە ئەمینداریەتی گشتیی كشتوكاڵی ناوچەی ئۆتۆنۆمی ٠
پلەی زانیاری : خوێندنی سەرەتایی تەواو كردووە ٠
ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەكی سەیداوە ـ ژمارەی تەلەفۆنی ماڵەوە ٥٤٣٣ ٠
شوێنو كاتی لە دایكبوون : ١٩٥٤ ـ هەولێر ـ گوندی گردە لانكە ـ قوشتەپە ٠
باری كۆمەڵایەتی : ژنی هێناوە ٠
ناوچەی هەڵبژاردن :دووەم
كورتەی ژیانی :
لەگوندی گردەلانكی سەر بە ناحیەی قوشتەپە لە دایكبووم ، خوێندنی سەرەتاییم تەواو كردووە ، ساڵی ١٩٧٥ لە ئەمینداریەتی گشتیی كشتوكاڵو چاككردنی كشتوكاڵ دامەزراووم هەر لەبەر پابوونی شۆڕشی ١٧ـ٣٠ی تەمووزی پیرۆزەوە بەسەركردایەتیی حزبی

تێكۆشەرمان حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست باوەڕم بە سەركردایەتیی حزبو شۆڕش هەیەو بەرگری لە دەستكەوتەكانی حزبو لە خاكی نیشتمان دەكەمو بۆ سەركردایەتیی سەركی تێكۆشەر صدام حسین دڵسۆزم ٠

ناو : رفعت عثمان محمد مامسینی ٠
پیشە : بەڕێوەبەری مەڵبەندی لاوانی گۆران ـ هەولێر ٠
پلەی زانیاری : خوێندنی ناوەندیی تەواو كردووە ٠
ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەكی كۆماری ٠
كاتو شوێنی لە دایك بوون : ١٩٥٤ مەخموور ٠
باری كۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە ٠
ناوچەی هەڵبژاردن :دووەم
كورتەی ژیانی :
ساڵی ١٩٧٥ بووە بە ئەندامی دەستەی لقی یەكێتیی قوتابیانی كوردستان لە هەولێر ، پاشان بووە بە ئەندامی نووسینگەی سكرتاریەتی لە ساڵی ١٩٧٦ دا ئەنجا سەرەكی دەستەی بەڕێوەبردنی یەكێتیی قوتابیانی كوردستان لقی هەولێر ئەنجا بووە بە ئەندامی دەستەی بەڕێوەبردن لێپرسراوی بەڕێوەبردنو دارایی لە یەكێتیی گشتیی لاوانی عیراق ـ لقی هەولێر ساڵی ١٩٧٩و ئێستایش بەڕێوەبەری مەڵبەندی لاوانە٠

ناو : صابر احمد ابراهیم منتك ٠
پیشە : فۆرمەنی میكانیك
پلەی زانیاری : لە سێی ناوەندیدا كەوتووە ٠
ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەكی مەنتیكاوە ٠
شوێنو كاتی لە دایك بوون : ناحیەی قوشتەپە ـ گوندی دووشیوان ـ ١٩٤٧ ٠
باری كۆمەڵایەتی : خێزاندارە ٠
ناوچەی هەڵبژارون: دووەم
كورتەی ژیانی :
لەگوندی دوشیوانی سەر بە ناحیەی قوشتەپە بە ساڵی ١٩٤٧ لە خێزانێكی جووتیار لە دایكبووە ، منداڵیتی لەو گوندەدا بەسەر بردووە كە تەمەنی بووەتە حەوت ساڵان چووەتە قوتابخانەی سەرەتایی لە گوندەكەداو لەوێ خوێندنی سەرەتایی تەواو كردووە پاشان چووە بۆ پارێزگای هەولێر بۆ بەردەوام بوون لە خوێندن ٠

پاشان چووەتە ڕیزی نیقابە پیشەییەكانو یەكێتییەكانی كرێكارانەوەو بووە بە ئەندامو سەرەكی لیژنەی نیقابی لە نیقابەی بیناو پرۆژەكان ٠

باوەڕی بە بیروباوەڕەكانی شۆڕشی ١٧ـ٣٠ی تەمووزو بە بیروباوەڕەكانی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست

هەیەو لە بەرەنگاربوونەوەی دەستدرێژیی فارسدا لە بەرەكانی جەنگ لە عمارە بەشداریی كردووە ٠

ناو : مشیر هادی احمد ٠
پیشە : مولاحظ لە دەزگای بازرگانی عیراقی ـ لقی هەولێر ٠
پلەی زانیاری: سەرەتایی
ناونیشان : هەولێر ـ خانووەكانی ئەنجوومەنی یاسادانان٠شوێنو كاتی لە دایكبوون : پارێزگای هەولێر ، قەزای مەخموور،
باری كۆمەڵایەتی : ژنی هێناوە ٠
كورتەی ژیانی :
لەگوندی سەرتاخی سەر بە ناحیەی كەندیناوە قەزای مەخموور پارێزگای هەولێر لە دایك بووم ، خوێندنی سەرەتاییم تێدا تەواو كردووە ، بە ناوی یارمەتیدەری مولاحظ موفەتیش لە لقی وەزارەتی بازرگانی بە ڕێوەبەرێتیی بازرگانیی ناوخۆ دامەزرام بۆ كۆمپانیای بازرگانیی عیراقی لقی هەولێر گوێزرامەوە بە ناوی مولاحظ ، لە دەورەی حەوتەمدا بە ئەندام لە ئەنجوومەنی یاسادانانی ناوچەی كوردستاندا هەڵبژێررام ٠

ناو: سامال اسماعیل مجید ٠
پیشە : بەڕێوەبەر لە سەرەكایەتیی ئەنجوومەنی ڕاپەڕاندنی ناوچەی كوردستان
پلەی زانیاری: دەرچووی كۆلێجی ئەدەبیات ٠
ناونیشان : خانووەكانی ئەندامانی ئەنجوومەنی یاسادانانو ڕاپەڕاندن ژمارە (٥١)
شوێنو كاتی لە دایك بوون : هەولێر گەڕەكی خانەقا ١٩٤٢ ٠
باری كۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە ٠
ناوچەی هەڵبژاردن: دووەم
كورتەی ژیانی :
ساڵی ١٩٤٢ لە شاری هەولێر لەدایكبووە ، دەرچووی كۆلێجی ئەدەبیات ـ زانكۆی بەغدایە ، لە بەرواری ١٩٧٤/٨/١٥دا چووەتە ڕیزی حزبی بەعسی عەرەبی سوشیالیستەوە ٠
لە ١٩٧٥/١١/١٢دا بە سكرتێری سەرەكایەتیی ئەنجوومەنی ڕاپەڕاندنی ناوچەی ئۆتۆنۆمیی كوردستان دامەزراوە ، لە ١٩٨٢/١/٢٧دا بە بەڕێوەبەری نووسینگەی سەرژمێریو نەخشەدانان لە

سەرەكایەتیی ناوبراودا دامەزراوە ٠

ناو : احمد مەلا محمد عبد اللە شیروانی ٠
پیشە : كرێكار ٠
پلەی زانیاری : لە شەشی سەرەتاییدا كەوتووە ٠
ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەكی صدام ٠
شوێنو كاتی لەدایكبوون: ١٩٣٤ هەولێر ٠
باری كۆمەڵایەتی : ژنی هێناوە ٠
كورتەی ژیانی :
ساڵی ١٩٧٤ چوومەتە ڕیزی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستەوە ، لە خێزانێكی ئایینیدا پەروەردە بوومو بەم ئەركە نیقابییانەی خوارەوە سپێرراوم :

١ ـ لە ١٩٧٤/٦/١وە سەرەكی نیقابەی پۆستە بووم ساڵی ١٩٧٦ جێگری سەرەكی یەكێتیی كرێكارانی هەولێرو سكرتێری تەفتیش بووم ساڵی ١٩٧٦ ئەندامی دادگای كار بووم لە هەولێر تاوەكوو ساڵی ١٩٨٢ ، لە ساڵی ١٩٧٧دا بووم بە ئەمینداری پەیوەندیی كار لە یەكێتیی نیقابەكانی كرێكارانی هەولێر ، لە ١٩٨٢/٦/١دا بووم بە سەرەكی نیقابەی خزمەتگوزاری لقی هەولێر تاكوو كاتی دەستپێكردنی كاروباری خولی حەوتەمی هەڵبژاردن ٠
٢ ـ دەستپێشكەرییەكان
ئەو كاتەی لە بزووتنەوەی نیقابیدا ئیشم دەكرد توانیم هەموو ئەو بڕیارانە كۆ بكەمەوە لە ئەنجوومەنی سەركردایەتیی شۆڕشەوە سەبارەت بە كرێكاران دەرچوون لەگەڵ هەندێك ڕێنوێنی كە لەوەزارەتی داراییو كارەوە دەرچوون لە یەك نامیلكەدا كە ١٧ـ٣٠ی تەمووزی ١٩٦٨وە تا ١٩٨١/١٢/٣١ كۆ بكەمەوە، لە پتر لە پێنج دەورەی ڕۆشنبیری ، كرێكاراندا لە وڵات بەشداریم كردووە سەرەڕای بەشداریكردنم لە وەفدی كرێكاراندا بۆ دەرەوەی وڵات لە چوارچێوەی كاری نیقابییەوە مەدالیای كاری پلە دووم وەرگرتووە لەگەڵ سوپاسو ڕێزلێنان لە یەكێتیی گشتیو دەزگای گشتیی پۆستەو تەلەگرا فەوە ئەویش بۆ ئەو ڕۆڵەی لە پشتگیریی جەنگدا گێڕام ٠
سەرنج : لە بەرەكانی جەنگدا بەشداریم كردووە ٠

ناو : دسكۆ عزیز علی جاستانی ٠
پیشە : مووچەخۆر ٠
پلەی زانیاری : لە سێی ناوەندیدا دەرنەچووە ٠
ناونیشان : هەولێر ـ

گەڕەكی جمهووری ـ تەلەفۆن ٢١٩٨٢ ٠
باری كۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە ٠
شوێنو كاتی لەدایكبوون: هەولێر ، گوندی جاستان ، ناحیەی كەندیناوە ١٩٥٣ ٠
ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠
كورتەی ژیانی :
ساڵی ١٩٧٥ چوومەتە ڕیزی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستەوەو لە خێزانێكی لادێیی جووتیار پەروەردەبووم ٠

ناو : محی الدین نافذ اسماعیل خۆشناو ٠
پیشە : مووچەخۆر ٠
پلەی زانیاری : خوێندنی ناوەندی ٠
ناونیشان : سەرەك مولاحظ لە ئەمینداریەتی گشتیی پەروەردەی فێركردنی باڵا ٠
شوێنو كاتی لەدایكبوون ـ هەولێر ١٩٣٢ ٠
ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم هەولێر ٠
باری كۆمەڵایەتی : چینی جووتیار ٠
كورتەی ژیانی :
بەرلەوەی ببم بە مووچەخۆر بە كشتوكاڵەوە خەریك بووم پاشئەوە بۆ ماوەی ٢٠ ساڵ مووچەخۆر بوومو بەشداریی خزمەتگوزاریی كۆمەڵایەتی دەكەم بەوەی كە ئەندامی ئەنجوومەنی گەلی ناوەندیم لە پارێزگای هەولێر سەرەڕای سەرەكی كۆمەڵەی ئیستیهلاكی لە هەولێر ٠ لە هەنگاوەكانماندا پشت بە بیروباوەڕەكانی حزبو شۆڕش دەبەستین لە هەموو بوارێكدا بە گیانی لەخۆ بوردنو دڵسۆزییەوە ٠

هەروەها هەست بە ئازارچەشتنی جووتیارو كرێكار دەكەم لەگەڵ تێكۆشانیدا خۆیشم ئەوو دژواریو تاڵییەم چەشتووە كە دەیچەژێت ٠ بە دڵسۆزی نكام وایە لە هەموو بەشدارییەكدا كە بەشداریی تێدا دەكەم جێی باوەڕ پێكراوی بم لە هەموو رووی ئەو چالاكییكانەوە بۆ خزمەتكردنی نیشتمانەكەمانو پێشكەوتنیو بەرزكردنەوەی ئاڵای سەركەوتن دژ بەوانەی كە دەیانەوێت ڕێگای نەبەردیو سەربەرزیو پێشكەوتنمان لێ بگرن ٠

ناو : عبدالهادی صالح محمدامین ٠
پیشە : مووچەخۆر ٠
پلەی زانیاری : خوێندنی سەرەتایی ٠
ناونیشان : سكرتێری یەكەمی لیژنەی ئامادەكردنو سەرژمێریی هەمیشەیی لە دیوانی پارێزگای هەولێر ٠
شوێنو كاتی لەدایكبوون: بەغدا ١٩٣٠ ٠
باری كۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە ٠
ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠

كورتەی ژیانی :
١ ـ لە سوپای ئەبەزی عیراقدا هەشت ساڵ خزمەتم كردووەو لە یەكەمین جەنگی فەلەستیندا ساڵی ١٩٤٨ بەشداریم كردووە ٠
٢ ـ لە ١٦ـ٩ـ١٩٥٤ چوومەتە ڕیزی مووچەخۆریی مەدەنییەوەو پلە بە پلە بەرز بوومەتەوە تاكوو گەیشتوومەتە پلەی یەكی صنفی بەكەمبو بە پلەی سكرتێری یەكەمی لیژنەی ئامادەكردنو سەرژمێریی هەمیشەیی لە پارێزگای هەولێر كە تایبەتە بۆ پشتگیریكردنی جەنگ دامەزراووم ٠
٣ ـ دامەزرێنەری كۆمەڵەی سەلاحەدینی هەرەوەزیم بۆ دروست كردنی خانووبەرە ساڵی ١٩٧٠ ٠
٤ ـ ئەمینداری نهێنیی كۆمەڵەی هەرەوەزیی پارێزگای هەولێر لە نیشتەجێكردنم لە ١٩٧٣/٣/١وە تا شوباتی ١٩٨٠ ٠

ناو : هۆشیار سید احمد سید صالح ٠
پیشە : ڕۆژنامەنووس ٠
پلەی زانیاری: دەرچووی خانەی مامۆستایانی سەرەتایی ٠
ناونیشان : بەڕێوەبەری نووسینگەی ئاژانسی دەنگو باسی عیراق ـ هەولێر
باری كۆمەڵایەتی : خێزاندارە ٠
كاتو شوێنی لەدایكبوون: ١٩٤٠ ، كۆیە ٠
كورتەی ژیانی :
بۆ ماوەی سێزدە ساڵ لە بواری پەروەردەدا ئیشی كردووە ، بەرهەمی شانۆگەرییەو لە چەندین بواری كۆمەڵایەتیدا ئیشی كردووە ، لە ئیزگەی ناوچەیی ئیشی كردووە ٠

ناو : حسین عزیز ڕەشوانی
پیشە : خانەنشین ٠
پلەی زانیاری : لیسانس لە فەلسەفەدا (ماجستێر لە سایكۆلۆژیو پەروەردە) ٠
ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەكی ئازادی ٠
شوێنو كاتی لەدایكبوون : هەولێر ١٩٢٦ ٠
باری كۆمەڵایەتی : خێزانی هەیە ٠
ناوچەی هەڵبژاردن : دووەم ٠
كورتەی ژیانی :
لە پاڵ وانە ووتنەوەدا بە چەندین چالاكیی كۆمەڵایەتیو ڕۆشنبیریی جۆراوجۆرەوە خەریك بووم لە چوارچێوەی كۆمەڵەو نیقابەو ڕۆژنامەنووسییەوە لەكاری نیشتمانیدا كارم كردووەو ڕەنجم كێشاوەو دەكێشم لە بواری خزمەتی نیشتمانیدا ئەوەی لە توانامدا بێت دریغی ناكەم ٠

Institut Kurde de Paris

ناوو وێنەی پاڵێوراوەکان بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی یاسادانانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان

ناوو وێنەو کورتەژیانی بەڕێزان پاڵێوراوان بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی یاسادانان لە سێیەمین ناوچەی هەڵبژاردن لە هەولێر .

ناو : بحری قادر مزووری .
پیشە : کرێکار .
پلەی زانیاری : سەرەتایی تەواو کردووە .
ناونیشان : ناحیەی قوشتەپە ـ گوندی هاوچەرخ .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : مزووری باڵا ـ ۱۹۵۲ .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
لە چەندین چالاکیی هەمە جۆری کۆمەڵایەتی ، لە بەرهەمەکانی کارو لە کۆمەڵە هەرەوەزییەکانی جوتیاراندا بەشداریی کردووە .

ناو : شهاب حمد طاهر سوورچی .
پیشە : مامۆستا .
پلەی زانیاری : ئامۆژگای ئامادەکردنی مامۆستایانی تەواو کردووە .
ناونیشان : قوتابخانەی باتاسی سەرەتایی کوڕان .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : ناحیەی هەریر ـ گوندی باتاس ۱۹٤۸ .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .

ناو : ظاهر توفیق طاهر .
پیشە : کاسبکار .
پلەی زانیاری : نووسین و خوێندن دەزانێت .
ناونیشان : کۆیە ـ گەڕەکی قەڵا .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : کۆیە ۱۹٤۹ .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
کورتەی ژیانی :
لە ژیانیدا کاسبکار بووەو باوەڕی بە بیروباوەڕەکانی شۆڕشی پیرۆزی ۱۷ـ۳۰ی تەمووز هەیەو سوورە لەسەر بەرگریکردن لە دەستکەوتەکانی شۆڕش و سەرکردایەتی لێهاتوو .

ناو : سعید یوسف اسعد زراری .
پیشە : جوتیار .
پلەی زانیاری : سەرەتایی تەواو کردووە .
ناونیشان : گوندی مام خالان سەر بە ناحیەی سەلاحەدین .
کات و شوێنی لە دایکبوون : ۱۹٥۱ گوندی مام خالان .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووەو چوار منداڵی هەیە .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
کورتەی ژیانی :
سالی ۱۹٥۱ لە گوندی مام خالان لە دایکبووم و خوێندنم تێدا تەواو کردووەو پاش کۆچ کردنی باوکم یوسف اسعد لێپرسراوێتی بەڕێوەبردنی هۆزی (زراری)م گرتە ئەستۆ . لەگەڵ بەرپابوونی شۆڕشی پیرۆزی ۱۷ـ۳۰ی تەمووز توانیامان لە کردەوە بۆ خزمەتکردنی حزب و شۆڕش تەرخان کرد . هەر لە یەکەم بەشداری لە بەرەکانی جەنگدا کردووە .

ئێستایش بەردەوامین لە بەرگری کردن لە خاکی نیشتمانی پیرۆزمان بەسەرکردایەتی سەرکردەی لێهاتوومان تێکۆشەر صدام حسین .

ناو : احمد عثمان حمد .
پیشە : کاسبکار .
پلەی زانیاری : شەشی سەرەتایی .
ناونیشان : کۆیە ـ کۆمەڵە .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : کۆیە ۱۹٥۰ .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
کورتەی ژیانی :
تا گەیشتمە پۆلی شەشی سەرەتایی قوتابی بووم پاشان بە هۆی سەرقاڵیمەوەو کارکردنم لە کەرتی تایبەتدا وازم لە خوێندن هێناو هەمیشە ئامادە بووم خزمەتی نیشتمانە ئازیزەکەم بکەم .

ناو : نهاد کاظم محمد امین .
پیشە : کاسبکار .
پلەی زانیاری : لە سێی ناوەندی دەرنەچووە .
ناونیشان : هەولێر ـ ناحیەی قوشتەپە قوشتەپەی هاوچەرخ .
کات و شوێنی لە دایکبوون : ۱۹٥۷ ـ گوندی شیفی ـ ناحیەی شێروان مەزن ـ قەزای مێرگەسوور .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
من لە سالی ۱۹٥۷ لە دایکبووم خەڵکی گوندی شیفیی سەر بە ناحیەی شێروان مەزنم ئەوساکە لە ناوچەی مزووری باڵا دادەنیشتم و بەر لە پێنج سال هاتینە کۆمەڵەی نیشتەجێ بووم .

ناو : عبدالواحد احمد یوسف (عبدالواحد خۆشناو) .
پیشە : بەڕێوەبەری نووسینگەی کاری هەولێر .
پلەی زانیاری : خوێندنی ئامادەیی .
ناونیشان : هەولێر ـ گەڕەکی مستەوفی .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : هەولێر ۱۹٤۲ .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
کورتەی ژیانی :
ـ سالی ۱۹٤۲ لە شاری هەولێر لە دایکبووە ، سالی ٦٤ـ ۱۹٦٥ خوێندنی ئامادەیی تەواو کردووە ، پێش شۆڕشی ۱٤ی تەمووزو پاش شۆڕشیش لە ڕیزی بزووتنەوە نیشتمانییەکاندا کاری کردووە ، لە سەردەمی دکتاتۆریەتی قاسمدا بەتایبەت پاش لادانی عبدالکریم قاسم لە ڕەوتی شۆڕشی تەمووز تووشی گرتن و بەندی بووە ، چەندین مووچەی حکوومیی دیتووە سالی ۱۹٥۹ بووە بە مووچەخۆر لە چالاککردن [illegible] کشت و کاڵداو سالی ۱۹۷۲ ـ ۱۹۷٤ بووە بە بەڕێوەبەری شارەوانی عەینکاوەو ۱۹۷٥ مووچەخۆر لە شارەوانی ناصربەو ۱۹۷٦ لێپرسراوی چاپخانەی شارەوانی هەولێرو ۱۹۷۸ بەڕێوەبردن زانیە لە شارەوانیی هەولێر .
ئێستایش بەڕێوەبەری نووسینگەی کاری هەولێرەو لەو دەزگایانەی ئیشی تێدا کردوون لە لایەن لێپرسراوانەوە سوپاسی کراوەو ڕێزی گیراوە .
لە چەندین بواری چالاکیی تردا بەشداریی کردووە .

بحری قادر مزووری

شهاب حمد طاهر سوورچی

ظاهر توفیق طاهر

سعید یوسف اسعد زراری

احمد عثمان حمد

نهاد کاظم محمد امین

عبدالواحد احمد (عبدالواحد خۆشناو)

قاسم فارس طاهر عفوری

شفیق خلف جرجیس

فارس محمد قادر

حازم عثمان بکر

ئازاد عثمان میران

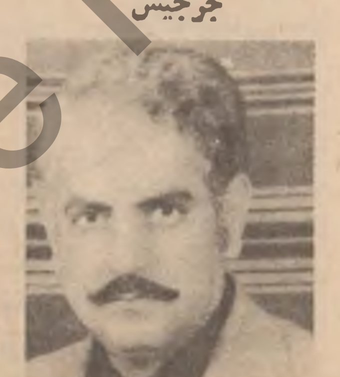
حزو عثمان بایز

واحد حسن فرحان

عبدالحمید محمد عبدالخالق امام

احمد محمد صالح

ناو : قاسم فارس طاهر غفوری .
پلەی زانیاری : خوێندن و نووسین دەزانێت .
ناونیشان : قەزای کۆیە ـ گەڕەکی قندیل ـ پارێزگای هەولێر .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : قەزای کۆیە ۱ـ۷ـ۱۹٥۲ .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
کورتەی ژیانی : لە قەزای کۆیە لە خێزانێکی مامناوەندی لە دایکبووم و چوومەتە قوتابخانەی سەرەتایی و تا وەکوو پێنجی سەرەتایی بەردەوام بووم پاشان لەبەر چەند هۆیەکی تایبەتی خێزانەکەم وازم لە قوتابخانە هێناوە پاشان لە هەمان ناوچە لەگەڵ خزم و براو کەس و کارمدا چاوم هەڵهێناوەو باوەڕم بە بیرو باوەڕەکانی حزب و شۆڕشی نەمری ۱۷ـ۳۰ی تەمووز هەیە .

ناو : شفیق خلف جرجیس .
پیشە : ئەمین سندوقی شارەوای تەقتەق .
پلەی زانیاری : خوێندنی ناوەندی تەواو کردووە .
ناونیشان : کۆیە ـ گەڕەکی بەفرقەندی .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : قەزاری کۆیە ۱۹۲۸ .
کورتەی ژیانی :
لە کۆیە لە دایکبووم و خوێندنم تێدا تەواو کردووەو خوێندنی ناوەندیم لە قەزای ڕانیە تەواو کردووەو سالی ۱۹٦٦ لە وەزارەتی حوکمی ناوخۆیی لە گوندی محمدی سەر بە قەزای هیت پارێزگای ئەنبار بە خوێنەری پێوەری کارەبا دامەزرام تا وەکوو سالی ۱۹۷٦ ، لە خێزانێکی هەژارم .

ناو : فارس محمد قادر .
پیشە : ئەندامی ئەنجومەنی یاسادانان .
پلەی زانیاری : سێی ناوەندی .
ناونیشان . هەولێر ـ ناحیەی هەریر ـ گوندی باتاس .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : ۱۹٥٥ ، باتاس ، ناحیەی هەریر .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی نەخواستووە .
کورتەی ژیانی :
دوو جار لە جەنگی سەربەرزی و شکۆمەندیدا بەشداریم کردووەو لە نووسینگەکانی جوتیارو کرێکاران و هەڵمەتەکانی کاری میللی لە ناوچەکەدا ئیشم کردووە .

ناو : حازم عثمان بکر .
پیشە : مووچەخۆر .
پلەی زانیاری : خوێندنی ناوەندی .
ناونیشان : ناحیەی قوشتەپە .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : هەولێر ۱۹٤۹ .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
کورتەی ژیانی :
لە چالاکیی کۆمەڵایەتیی ئەوتۆدا بەشداریی کردووە .

ناو : ئازاد عثمان میران .
پیشە : کاسبکار .
پلەی زانیاری : شەشی سەرەتایی .
ناونیشان : شەقلاوە ـ گەڕەکی ئیسلام .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : ۱۹٥۰ ـ شەقلاوە .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .
کورتەی ژیانی : لە قەزای شەقلاوە سالی ۱۹٥۰ لە دایکبووم و لە کشت و کاڵدا ئیشم کردووە لە ناوچەی خۆشناو سالی ۱۹٦۸ ژنم خواستووە .

ناو : حزو عثمان بایز .
پیشە : کاسبکار .
پلەی زانیاری : خوێندنی سەرەتایی .
ناونیشان : شەقلاوە ـ گەڕەکی کانی خان .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : شەقلاوە ـ ۱۹٤٤ .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
کورتەی ژیانی :
سالی ۱۹٥۸ بڕوانامەی خوێندنی سەرەتاییم وەرگرتووەو سالی ۱۹٦۸ تا ۱۹۷۰ لە انحصاری لە شەقلاوە کاتب بووم و ڕۆیشتمە بەغداو لەسەرەکایەتی زانکۆی بەغداشەش سال ئیشم کردووەو لە کۆلێجی زانیاریی بەغدا پێنج سال ئیشم کردووە .

ناو : واحد حسن فرحان .
پیشە : کرێکاری دەوڵەت .
پلەی زانیاری : دووی ناوەندی .
ناونیشان : قوشتەپە .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی نەخواستووە .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : گوندی پیرەعارەبان ۱۹٤٤ .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
کورتەی ژیانی : من واحد حسن فرحان لە دانیشتووانی قوشتەپەو سالی ۱۹٤٤ لە گوندی پیرەعارەبانی سەر بە ناحیەی قوشتەپە لە دایکبووم دووی ناوەندیم تەواو کردووە سالی ۱۹۷٥ . یەکێک بووم لە ئەندامانی کۆمەڵە هەرەوەزییەکانی جوتیاران لە قوشتەپەو سەرەکی کۆمەڵەی جوتیارانی قوشتەپە بووم و لەو ماوەیەدا کە سەرەکی ئەو کۆمەڵەیە بووم تا سالی ۱۹۷۸ هەموو ڕەنجێکم داوە بۆ پاڵپشتیی کۆمەڵەکە لە چوارچێوەی کاری ڕۆژانەوەو بەرهەمهێنانەوە زیادکردنی بەرهەم و پێشکەوتنی عیراقی خۆشەویستمان لەو کاتەوە تاکو ئێستاش لە ڕیزی حزبی سەرکردەمان حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست لە سالی ۱۹۷٥ەوە کار دەکەم لە هەموو بوارێکی حزبی و جەماوەریدا ئیشم کردووەو ئەندامی ئەنجومەنی گەلیی قوشتەپەم و لە سالی ۱۹۸۰دا یەکێک لە ئەندامانی ئەنجومەنی یاسادانانی ناوچەی کوردستانی ئۆتۆنۆمی بووم ئەو ڕەفتارە دیموکراتییەو دەستکەوتە مەزنەی شۆڕشی نەمری ۱۷ـ۳۰ی تەمووز بەسەرکردایەتیی سەرکردەی تێکۆشەرمان صدام حسین .

ناو : عبدالحمید محمد عبدالخالق امام .
پیشە : بەڕێوەبەری پەروەردەی باڵاـ ئەمینداریەتی گشتیی پەروەردەو فێرکردنی باڵا ـ هەولێر .
پلەی زانیاری : بەکەلۆریۆس لە کۆلێجی زمانی عەرەبی و دیپلۆمی بەرز لە وانە ووتنەوەدا لە زانکۆی ئەزهەر .
ناونیشان : هەولێر ـ خانووەکانی ئەنجومەنی ڕاپەڕاندن .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : ۱۹۳۰ فلاسج ناحیەی سەلاحەدین قەزای شەقلاوە .
باری کۆمەڵایەتی : مووچەخۆرەو لە خێزانێکی ئایینییە .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
کورتەی ژیانی :
خوێندنی سەرەتاییم لە دهۆک و موسڵ تەواو کردووە پاشان لە کۆلێجی زمانی عەرەبی لە زانکۆی ئەزهەر بەکەلۆریۆسم وەرگرتووەو دیپلۆمی بەرزم لە وانەووتنەوەدا سالی ۱۹٦۰ وەرگرتووەو ۱۷ سال لە بواری وانەووتنەوەدا ئیشم کردووە پاشان بۆ مووچەی بەڕێوەبردن بە بەڕێوەبەری پەروەردەی باڵا لە ئەمینداریەتی گشتیی بەڕێوەبردنی پەروەردەو فێرکردنی باڵا لە هەولێر پێش زیاتر لە نۆ سال گوێزراومەتەوە .
لە بواری ئەدەبیدا بەشداریم لە هەندێک ووتاری کۆمەڵایەتیدا کردووە لە هەندێک ڕۆژنامەدا ، هەندێک هۆنراوەیشم بە عەرەبی و کوردی ڕێک خستووەو هۆنراوەیەکیان بە عەرەبی لە گۆڤاری کارواندا کە ئەمینداریەتی گشتیی بەڕێوەبردنی ڕۆشنبیری و لاوان لە هەولێر دەری دەکات لە ژمارەی مانگی تەمووزی سالی ۱۹۸۳دا بە بۆنەی بیرەوەریی شۆڕشی ۱۷ـ۳۰ی تەمووزی پیرۆزەوە بڵاو کراوەتەوە .

ناو : احمد محمد صالح .
پیشە : جوتیار ـ ئەندام لە یەکێتیی کۆمەڵە هەرەوەزییەکانی جوتیاران لقی مەڵبەندی هەولێر .
پلەی زانیاری : شەشی قوتابخانەی گەلی .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : گوندی پیرەعارەبان ۱۹۳۷ .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
کورتەی ژیانی :
من احمد محمد صالح خەڵکی گوندی پیرەعارەبانی سەر بە ناحیەی قوشتەپە لە سالی ۱۹٦٦ چوومەتە ڕیزی کۆمەڵە هەرەوەزییەکانی جوتیارانەوە لە پارێزگای هەولێر سالی ۱۹۷۷ لە لایەن ئەندامانی کۆمەڵە هەرەوەزییەکانی جوتیارانەوە بەرەندە بووم پاش تێکەڵکردنی یەکێتیی هەرەوەزییەکانی جوتیاران و یەکێتیی کۆمەڵەکانی جوتیاران سالی ۱۹۷۹ خۆم پاڵاوتووەو بەرەندە بووم و بووم بە سکرتێری یەکێتیی ناوبراو لقی مەڵبەندی هەولێر لەو ماوەیەدا کارم لە ڕیزی جەماوەردا کردووە بۆ گەیاندنی هۆشیاریی شۆڕشگێڕی و پترکردنی بەرهەم بۆ پەرەپێدانی وڵات و هەرێمە مەزنەکەمان بەرەو گەشەسەندن و خۆشگوزەرانی بۆ هەموو گەلی مەزنی عیراق ، لە دامەزراندنی ئەنجومەنی گەلی لە قوشتەپە بووم بە جێگری سەرەکی ئەنجومەنی گەل و ئەندام لە ئەنجومەنی شارەوانیی قوشتەپە ، لە ۱۹۷٤دا چوومە ڕیزی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستەوەو لە چالاکی حزبیدا ئیشم کردووە لە ڕیزی جەماوەری جوتیاران و گردبوونەوەیان لە دەوری شۆڕشەکەمان و سەرکردەی تێکۆشەر صدام حسین .

ناو : فاروق محمد عبدالله .
پیشە : مامۆستا .
پلەی زانیاری : دەورەی پەروەردە .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : کۆیە ۱۹۳۳ .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
کورتەی ژیانی :
لە کۆیە لە دایکبووم ، خوێندنی سەرەتاییم تێدا تەواو کردووە ، ناوەندیم لە شاری سلێمانی تەواو کردووە ، دەورەی پەروەردەییم لە شاری هەولێر سالی ۱۹٦۰ تەواو کردووە لەو کاتەوە لە پیشەی فێرکردندا ئیشم کردووە ئێستایش بەڕێوەبەری قوتابخانەی تەقتەقی تێکەڵاوم و لەو ناحیەدا نیشتەجێم .

ناو : عبدالصمد فتح‌الله حمد کوردە .
پیشە : چاودێری شارەوانی لە کۆیە .
پلەی زانیاری : لە سێی ناوەندیدا کەوتووە .
ناونیشان : کۆیە ـ کۆمەڵە .
شوێن و کاتی لە دایکبوون : کۆیە ـ ۱۹٤٦ .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .
ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .
کورتەی ژیانی :
قوتابیی سێی ناوەندی بووم و دوو سال لەسەر یەک کەوتم پاشان بەرام بۆ سەربازی و بە پلەی نایب عەریفی کاتب تەسریح بووم و ئێستایش چاودێری شارەوانیم لە شارەوانیی کۆیەو هەمیشە ئامادەم خزمەتی نیشتمانەکەم عیراقی خۆشەویست بکەم .

Institut Kurde de Paris

زانستی پزیشکایەتی

بۆقژە

نوسینی
دکتۆر هیوا [illegible] احمد

کەڕوویەك لەناو دەمو ڕیخۆڵەدا هەیە ، پێی ئەوترێ [سپی یە کەڕوو کاندیدا ئەلبیکانس] . کەڕوویەکی هەڵبازە ، کاتی مرۆڤ تەندروستەو بەرگری لەشی بەرزە ، وا ئەم کەڕووانە بە کەمی وسستی ئەمێننەوە ، هیچ نەخۆشی یەك دروست ناکەن . بەڵام کاتێ بەرگری لەشی مرۆڤ دانەبەزێ ، لە ئەنجامی نەخۆشی یان وەرگرتنی هەندێ دەرمانی وەك [ستیرۆید - ، کە بەرگری لەش دانەبەزێنێ .یان [ئەنتی بایۆتیک -]ی بەهێزی وەك [ئەمیسلین] ، کە زۆر جۆر میکرۆبی جۆراوجۆر [گرام نەگەتیفو پۆزەتیف] ئەکوژێ . ئەوا ڕێ بۆ ئەم کەڕووانە خۆش ئەبێ کە زاوزێ بکەنو ژمارەیان زۆربێو خۆیان زیت بکەنەوەو شاڵاو بۆ شانەکانی لەش بەنو ببنە هۆی هەوپێ کردنو سوتانەوەی شانە - ڕووپۆشی یەکان ، کە شاڵاو بۆ شانە ڕووپۆشی یەکانی زمانو ناودەم ئەبەن ئەوا [بۆقژە] = دروست ئەکەن کە بریتی یە لە پەڵەی بچووك بچووکی سپی شیری ، کە بە سوربوونەوە یەکی کەم خولدراوە . هەندێ جار ئەو پەڵانە گەورەئەبنو یەك ئەگرنو پەردەیەکی سپی شیری دروست ئەکەن ، کە بە ئاسانی لێ ئەکرێتەوە . گەر لێ کرایەوە ژێرەکەی سوور دیار ئەبێ . ئەم پەڵانە ئازارو سووتانەوەیەکی زۆریان هەیە ،وا لە نەخۆشەکە ئەکەن ئەوێرێ هیچ شتێ بخواو بخواتەوە . هەندێ جار ئەو هۆیانەی وا لە کەڕووی ناودەم ئەکەن زیت بێتەوە ، کەرووی ڕیخۆڵەش زیت ئەکەنەوە .کە زۆربوونو پەلاماری ناوپۆشە شانەی ڕیخۆلەکانیاندا ، ئەبنە هۆی سووتانەوەو هەوکردنی دیوارەکانی ڕیخولەو ڕێ لە هەڵمژینی خواردن ئەگرنو شلە ئەدەلێننو ئەبنە هۆی ڕەوانی یەکی سەخت . بەمە نەخۆشەکە ووشك ئەبێتەوە. جگە تا لێ هاتن لەشیدا ئەهێزرێو سکی ئەیەشێ ، ئەگەر پیسایی یەکەی بۆ کەڕوو بپشکنرێ ، تیا ئەدۆزرێتەوە .

هەر کە بۆقژە بێ یان بە ڕەوانی یەوە ناسرایەوە پێویستە بە باشی بە هۆی [دژە کەڕوو - ەوە چارەسەر بکرێ . ئەگەر بۆقژە ڕەوانیو تاداری لەگەڵدا نەبوو ئەوا ڕۆژی سێ جار بە دەرمانە مۆرە (جێنشن ڤایۆلیت) ناودەمی بۆ ڕەنگ بکرێ . ئەتوانرێ شەکرۆکەیان دلۆپی یشی بۆ بەکار بهێنرێ ڕۆژی (نیستاتین - (٥٠٠/٠٠٠) یەکە. ئەگەر ڕەوانی لەگەڵدا بوو ، ئەوا تەنیا (دلۆپ یان شەربەتی - نیستاتین)ی بۆ بەکاردێت .

بێ گومان ئەبێ ئەو نەخۆشیو هۆکارانەش چارەسەر بکرێ ، کە بۆتە هۆی دابەزینی بەرگری لەشی نەخۆشەکە .

حووت پاشای دەریاو دەریا لوشەکان

هەر لە کۆنەوە گەورەیی حووت جێگای سەر سوڕمانی مرۆڤ بووە لەو بارەیەوە گەلێ ڕووداوی داستو ئەفسانە باسکراوە لە گەلێ کتێبو دەسنووسی کۆندا ناوی هەیە هەروەها لە گەلێ چیرۆکیشدا باس کراوە .

لەبارەی گەورەیی لەشی حووتەوە شتێکی زۆر سەیر دەگێڕنەوە ... گوایە دەڵێن کۆمەڵێ کەشتیوانو راوچی دەریا ئێوارەیەك لە دوورگەیەك لادەدەنو ئاگر دەکەنەوەو شێو دەکەنو تا بەیانی دەنوون ... بەرە بەیان دوورگەکە دەجووڵێتەوەو خەبەریان دەبێتەوەو دەڕوانن ئەم دوورگەیەی کە تیادا نووستوون دوورگە نیەو حووتێکە ماندو بووەو خەوی لێ کەوتووە ... ئەنجا بە پەلە پرووزێ خۆیان دەگەیەننە پاپۆڕەکان ...

شایانی باسە لە -٤٠٠- پێش زایینیدا ئەرستۆتالیس باسی کردووەو وتوویەتی جۆرە ماسییەکی زلەو بە سی هەناسەدەداو دەزێو لەشی وەکو لەشی مرۆڤ مووی هەیە ...

حووت لە دەریاو دەریالووشەکانی جیهاندا دەژیو زاو زێ دەکات ... ڕەنگە بەلای زۆربەمانەوە سەیر بێ ئەگەر بڵێین هەمو حووتێك زل نیەو حووتی وا هەیە تەنها چوار پێ درێژەو سەنگاییشی لە ڕوتلی زیاتر نیە گەورەکانیشیان سەد پێ درێژ دەبێو قورساییشی دەگاتە سەدو پەنجا تەن ...

لە بارەی جۆرەکانی حووتیشەوە نزیکەی -١٨- جۆر جووتی جۆر بەجۆر هەیەو دەتوانین بیان کەین بە دوو بەشی سەرەکی یەوە ئەوانەش ئەم دوو بەشەن : یەکەم حووتی ددان لەدەمو حووتی بێ ددان ... بەشی یەکەمیان ماسیو هەندێ جرو جانەوەری ناو ئاو دەخۆنو بەشی دووەمیشیان کە ددانیان نیە دوو ریزە پووکیان هەیە لە شێوەی لقو گەڵای دار خورماو وەکو چۆن لە ئاودا بە بێژنگ وردە ماسی بگری ئا ئاوا دەم لە ناو دەمژەنێو بەو دوو ریزە پووکەی وردە ماسی دەگرێو لووشیان دەکات ...

گەورەترین حووتیش حووتی شینە ... حووتی شین گەورەترین گیانلەبەری جیهانەو ئەوەندی -٢٥- فیلی زەبەلاح زل دەبێ .. حووت ژیرترینو زیرەکترینو بەتەمەنترین گیانلەبەری دەریایەو نزیکەی سیی چل ساڵێك دەژی ... لە شێوەدا لە ماسی دەچێو دوو چاوی بچکۆلەی هەیە لەگەڵ کلێکی گەورەدا کە لە هەڵسو کەوتدا یارمەتی دەدات ... پەڕەی تەڕاخەکانی پێشەوەی گەورەو ئەستوورن بەڵام تەڕاخەکانی پشتەوەیو ئەو موورانەی کە ئەرستۆتالیس باسی کردووە لە لەشی‌دا نەماوە بەڵام چنگە موویەك بەلای دەمی یەوە هەیە ...

حووت لە سەعاتێکدا نزیکەی -١١ -٢٦- کیلۆمەتر ڕێگا دەبڕێ ... هەروەها هەندێ جۆریان هەن دەتوانن نزیکەی -٥٠- کیلۆمەتر ڕێگا لە سەعاتێکدا ببڕن ... بەڵام ئەو کارە گرنگە لە کاتی تایبەتیو پێویستدا دەکەن بۆ نموونە لە کاتێکدا کە لە لایەن دوژمنێکەوە راو نرێن ... یا خۆیان بە دوای نێچیرێکدا ڕاکەن ...

لەشی حووت لووسو ...پێستی دەرەوەی ناسکەو تەنها حووت ملیمەتر ئەستوورە ... بەڵام لە ژێر ئەو چەرمە تەنکەوە چینێ بەزو پیو هەیە مەترێك ئەستوور دەبێو لە بارەی گۆڕانی ئاوو هەوای وەرزەوە یارمەتی دەدات .. حووت وەکو مرۆڤ -سی- هەیە لە بەر ئەوە دەبێ جار نا جارێ بۆ هەناسەدان سەرکەوێتە سەر ئاو دەبێ ئەوەش بزانین کە حووت دەتوانێ لە قووڵی ئاوێکی -٢٠٠٠- هەزار پێی قووڵدا نزیکەی چل دەقیقە بمێنێتەوە ...

حووت کۆچو گەشتی گەرمیانو کوێستان دەکەن لە کۆچەکەیاندا گەلە حووت لە هاویندا بەرەو قوتبی خواروو لە زستاندا ڕووەو ناوە فێنکەکان دەڕۆنو بەدوای خواردندا دەریاکان دەپشکنن ...شایانی باسە لە کاتی کۆچ کردندا نێرە حووڵێك پێشڕەوایەتی گەلە حووت دەکات .. حووت لە زاو زێدا کەم بەرهەمەو دوو ساڵ جارێك دەزێتو بە چکەیەکی دەبێو بە دەگمەن ڕێدەکەوێ بە زگێك دوو بەچکە بکات .. هەر کە بەچکەکەش لە دایك دەبێ حووتە دایکەکە فێری ئەوەی دەکات کە بەسییەکەی لەسەر ئاوەکەدا هەناسە وەر بگرێ ... هەتا گەورەش دەبێ بە شیری خۆی پەروەردەی دەکات ...

لەتیف مەحموود وەریگێڕاوەو ئامادەی کردوە

زانستی نوێ لە جیهاندا

لەگۆڤارو ڕۆژنامە جیهانیەکانەوە بە تایبەت لە ئینگلیزیەوە بۆ هاوکاری کراون بە کوردی

نیوەڕۆ بوو .. دەستەیە لە قوتابیانی سەرەتایی لەسەیرانا بوون لە سەر لی قەراغ دەریای ژاپۆن نانەکەیان دەخوارد . هاجیم فۆکودا کە تەمەنی دەساڵانە وتی خەریك بووم توورەکەی نانەکەم دەکردەوە کە برادەریکم هاواری لێ هەڵساو وتی « سەیری ئەو شەپۆلە زلەکە » منیش کە سەرم بەرز کردەوە سەیرم کرد شەپۆلێ بە باڵای پیاوێ بەرەو ڕوومان دێ .. لە ڕاستیدا ئەمە شەپۆلێکی زەبەلاح بوو لەو بوومەلەرزەیەوە پەیدا بووبوو کە لە سەدمیل دوورەوە ڕوویدابوو . .

بەڵام چاوەڕێی بوومەلەرزەی وا نەدەکرا لەم شوێنەدا « . ژاپۆن تاقە وڵاتێ نییە بوومەلەرزەی تیا ڕووبدا ، قەراغی ڕۆژهەڵاتی کۆریای

نینۆکێ دەبێ نامەکە وەردەگرێو لە کۆمپیوتەری مێکیا هەڵیدەگرێو کە پێویستت برو لە خۆیەوە یا بە پەنجەپیانانێك قسەکەشت

یەکسەر فڕێ درامە ناو ئاوەکە .. هەرچەندە بە دەستو بە قلەم خەریکی مەلەکردن بووم بەڵام شەپۆلەکە ڕاپێچی کردمو ئەمسەرو ئەوسەری پێ کردم تا بەسەر تاشە بەردێکەوە گیرسامەوەو پیاوێك ڕزگاری کردم .

هاجیم فوکودا بەختیار بوو چونکە بەلای کەمەوە دە لە برادەرەکانیو برا بچووکەکەی کە نۆساڵان بوو خنکان بەهۆی ئەو بوومەلەرزەیەی کە بە پێی پێوانەی ڕیختەر ٧ر٧ پلە بوو خراپترین بوومەلەرزەیەك بوو کە لەم ساڵانەی دواییدا لە ژاپۆن قەومابێ .. خانوو تەلار جووڵانەوە . . ڕێگاو بان تێکچوون ، چەندەها کەشتی نقوم بوون .. خەتی شەمەندەفەر تێکچووو بەلای کەمەوە ٤٠٠ خانوو وێران بوو .

لە ژاپۆندا نزیکەی ١٥٠ مەلبەندی دەرخستنی بوومەلەرزە هەیە بەڵام ئەمەیان لە کوێرە شوێنێکی وای دابوو کە وەرگرتنی ئیشارەی بێ تەل تیایا بێ هێزە . شارەزایەك وتی :

« بەڵێ هەموو ساڵێ بە دەها هەزار بوومەلەرزە لە دەریای ژاپۆندا ڕوودەدا

خوارووی بەر ئەم بوومەلەرزەیە کەوتو بەلای کەمەوە سێ کەس کوژرانو سەدەها بەلەمی ماسیگرتن نقوم بوون . هەرچەندە زیانی بوومەلەرزەکەی ژاپۆن هێشتا بە تەواوی نەزانراوە بەڵام وا دیارە ملیۆنەها دۆلار دەبێو حکوومەتی ژاپۆن ١٩ باری ناکاوی بڕیارداز ١٩ وەزیری داناوە بۆ یارمەتیدانی ناوچە زیان پێ گەیشتووەکانو لە هەمان کاتیشدا هەزارەها ماسیگرو سەربازو پۆلیس هەر خەریکبوون بە دوای لاشەی خنکاوەکاندا دەگەڕان.

کاتژمێری گوێگرو

تازەترین داهێنراو لە دەرەتانی ئەلەکترونیدا ئەوەیە کە شتێکی وا دروستکراوە قسە دەکاو گوێیش دەگرێ.. ئەم تێکنۆلۆژیا تازەیە خراوەتە ناو کاتژمێری دەستەوەو خراوەتە بازاڕەوەو دەنگ تۆمار دەکا. ئەم کاتژمێرە بریتی یە لە پارچەیە کریستالی شل ژمارە دەردەخاو لە هەمان کاتیشدا دەتوانێ قسە تۆمار بکاو بیڵێتەوە تا هەشت چرکە یا ١٥ ، ٢٠ وشە بێ ئەوەی پێویستی بە مەغناتیس ببێ بۆ تۆمارکردنو لە جیاتی ئەمە توێژێکی تەنکی مەعدەنی هەیە بە قەدەر

بۆ دەگێڕێتەوە . ئەم بازنە کارەبایی یانە دەوری سکرتێر دەگێڕنو ئەوەی کاتژمێری وای هەبێ بەهۆی زەنگەکەیەوە دەتوانێ ئاگاداری کۆمەڵێ شت ببێ وەك ناوو شوێنو ژمارەی فڕینو هتد . ئەم کاتژمێرە لەم دواییەدا لە ژاپۆندا پیشان دراو وا چاوەڕوان دەکرێ لە مانگی ئەیلوولی داهاتوودا لەگەڵ جۆرە تەلەفزیۆنێکی زۆر بچووكو کاتژمێرێکی بۆڕبۆڕێنی ئەسپدا بکەونە بازاڕەوە .

شێرپەنجەی پێست چ مەترسی یەکی هەیە

نەخۆشی شێرپەنجەی پێست کە بە هۆی تیشکی خۆرەوە پەیدا دەبێ لە زیادبوونایە لە ئەمەریکا بە جۆرێکی وا منالی وردیشی گرتوەتەوە .

بۆ لێکۆڵینەوەی ئەم نەخۆشی یە ٣٠٠ شارەزا لە هەفتەی رابوردوودا لە ئەمەریکا کۆبوونەوە .

ماوەیەکە پزیشکە شارەزاکان ئەوە دەزانن کە تیشکی وەنەوشەیی خۆر جۆرە گۆڕانێك دێنێ بەسەر پێستدا بەڵام ئەو تیشکە وەنەوشەیی یە کورتانە زیانی زۆرتر دەگەیەنن لە کاتێکدا کە خۆر ستوونی بێ بە سەر زەویدا (لە نێوان سەعات یازدەی پێش نیوەڕۆ سێی پاش نیوەڕۆدا) بەڵام دەرکەوتوە تیشکە وەنەوشەیی یە درێژەکانیش کە لە هەموو کاتێکی ڕۆژدا هەیە مەترسی لێ دەکرێ .

ئەو زیانانەی کە ڕەنگە ڕووبدەن بریتین لە خۆربردنو چرچو لۆچی پیستو بەڵەك بەڵەك بوونی لەش بە هۆی مەلەکردنی زۆرەوەو وردە وردە تا ڕادەی شێرپەنجەی ڕاستەقینەی پێست .

هەندێ پزیشك داوای ئەوەیان کرد کە چەتر هەڵگرتن پێویستە لەبەر تیشکی خۆردا بەڵام شتی گرنگ لە کۆبوونەوەکەدا ئەوەیە بڕیان لەسەر ئەوەدا کە هەرچەندە ئەم نەخۆشی یە پاش تەمەنی پەنجا دەردەکەوێ پێویستە هەر لە منالی یەوە خۆمانی لێ بپارێزین .

ئادەمیزاد هێزی بورکان دەبەزێنێ

دانیشتوانی قەراغی ڕۆژهەڵاتی سقلیە هەمیشە لە

بڕوانە ل ٧

ئەم قوتابیە حەزی لەخوێندنەوەیە

ئامادەکردنی : لطیف محمود

هەژار ئەحمەد فەتاح قوتابی یە وریاو ژیرە (مامۆستای ئینگلیزی مامۆستاعمر مارف بەرزنجی) دەڵێ ئەم قوتابی یە لە هەمو دەرسەکانیدا پێشکەوتووە ... شایانی باسە ئەم قاتابی یە لە هیچ پۆلێکدا نەماوەتەوە ... لە پۆلی یەکو دوو ...ئەمالیش کە لەسێدایە بە پلەی -٩٠- بەرەو ژوور لە زمانی ئینگلیزی‌دا دەرچووە ...

شایانی باسە ئەم قاتابی یە سەرەڕای زیرەکی حەزی لە خوێندنەوەی چاپەمەنی کوردی یە .. لێمان پرسی٪ حەز لە خوێندنەوەی چ جۆرە کتێبێك دەکەیت ... لە وەڵامدا وتی : حەزم لە خوێندنەوەی چیرۆكو شیعرو بابەتی ئەدەبی یە ... هەروەها بابەتەکانی ڕۆژنامەی هاوکاری بەیانو ڕۆشنبیری دەخوێنمەوە ... لێمان پرسی رات چیە لە بارەی ئەوەوە کە هەندێ دایكو باوك نایەڵن منالەکانیان جگە لە کتێبی قوتابخانە هیچ شتێکی‌تر بخوێننەوە ... وتی : من بەش بە حالی خۆم خوێندنەوەی کتێبو ڕۆژنامە وریاتری کردوومو کەڵکی پێ بەخشیووم ... وهیچ کارێکی وای نەکردۆتە سەرم کە کتێبو وانەو ئەرکەکانی قوتابخانەم پشت گوێ بخەم

پێنج قوتابی بەهرەدار

لە قوتابخانەی ناوەندی ڕۆژهەڵات لە سلێمانی چاومان بە پێنج قوتابی بەهرەمەند کەوت کە هەموویان لە پۆلی سێی ناوەندی دەخوێننو موعەدەلی کەسیان لە (٩٥) کەمترنیە .

پێنج قوتابی یەکەش ئەم قوتابی یانەن : سوران محمد فەرەجو زانا محمد عەلیو نەبەز محمد عەلیو کامەران محمود فتح‌الله (ئەم چوارە) هەموو ساڵێ بە یەکەم دەرچوون ... پێنجەمیشیان طه عمر ڕەسول ناو بە یەکەمو دووەم دەرچووە ...

ئەم پێنج قوتابی یە پێشڕەوی قوتابی یە سەرکەوتووەکانی قوتابخانەی ناوەندی ڕۆژ هەڵاتنو لە هەموو دەرسەکاندا پلەی بەرزیان هێناوە .. سەرەڕای زیرەکییان خاوەنی هەڵسو کەوتی سەلارانەو ڕەوشتی بەرزن .

لەم بارەیەشەوە مامۆستای زمانی ئینگلیزییان مامۆستا عمر مارف بەرزنجی ئەڵێ :

ئەم قوتابی یانە لە ماوەی ئەم سێ ساڵەدا کەدەرسم پێ ووتوون کەسیان ڕۆژێ لە دەوام دوا نەکەوتوون هەر گیزیش لە ئامادە کردنی ئەرکەکانیاندا جارێ لە جاران کەمتەرخەمییان نەکردووە ..

لە وەڵامی پرسیارێکدا لە بارەی ئەوەوە کە چی هانی داون کەوا ڕێكو پێك بنو لە وانەکانیاندا پێشکەوتووبن وتیان :

قوتابخانە بۆ ئێمەیەو لەم بوارەدا ئەبێ هەست بە لێپرسینەوە بکەین چونکە باوکمانو مامۆستاکانمان بە ئێمەوە ماندوو دەبنو ئێمەش دەبێ پاداشتی ئەو هەموو لایەنە بدەینەوە بۆ ئەوەی بتوانین بە هەوڵو کۆششمان خزمەتی گەلو نیشتمانی خۆشەویستمان بکەین ...

سەبارەت بەوەش کەڕۆژی چەند سەعات سەعی دەکەن وتیان ڕۆژی چوار پێنج سەعاتێ سەعی دەکەینو لە سەعی کردنیشدا چاوەڕوانی ئەوە ناکەین کەس ڕۆرمان لێ بکات سەعی کەین بەڵکو هەر خۆمان لە خۆمانەوە سەعی دەکەینو سەعی کردن بە ئەرکی سەر شانی خۆمان دەزانین ...

لە وەڵامی پرسیارێکیشدا کە هەندێ قوتابی دەڵێن ئێمە سەعی دەکەینو کەچی پلەی باش ناهێنینو سەر ناکەوین ...وتیان ئەم قسەیە ناچێتە دڵەوە چونکە ئێمە دەیسەلمێنین هەر قوتابی یەك سەعی بکات سەر دەکەوێ ...

ئامادەکردنی : لطیف محمود

Institut Kurde de Paris

لەچوار چێوەی دووەمین میهرەجانی رۆشنبیری وهونەری کوردی دەزگاکەمان لە سلێمانی

کۆڕێك بۆ باسێکی مێژوویی

لەچوارچێوەی دووەمین میهرەجانی رۆشنبیری‌و هونەری کوردی دەزگـای رۆشنبیری‌و بلاوکردنەوەی کوردی کە بەبۆنـەی ئاهەنگەکانی جەژنی تەمموزەوە سازی کرد ، لقی دەزگـای ناوبراو لە سلێمانی کۆڕێکی مێژوویی بـۆ مامۆستا ئەحمەد خواجـە لەهۆڵی یەکێتی نەقابەکانی کرێکارانی سلێمانی ساز کرد •

سەرەتای کۆڕەکەش بە وتاری لقی دەزگاکـە کرایەوەو تیایدا وتی : ئەوەی شایانی باس بێت ئەم کۆڕەی ئێستامان گفتی کۆڕەکـەی پێشومانە کە بۆ ژمارەیەك لە شاعیرە لاوەکانمـان سازکردو تیایدا بەڵێنـی ئەوەمان پـێدان کەدوا بەدوای ئەو کۆڕە ناوبراوەش دەست لەدەستو پشـت بە یەزدان بەردەوام بـین لەسازکردنی ئەم چەشـنە چالاکیانەدا • •• هەروەها وتی لەراستی‌دا بەرهەمـی ئەم جارەمان زادەی سالێـك لەمەوبەرەو دەمان‌ویسـت زوتر سازی بدەین لـە گەڵ ئەوەشدا نە ئێمـەو نەخاوەن باس مامۆسـتا ئەحمەد خواجە درێغیمـان نەکرد بەلکو ئەو لەئێمەشـی زیاتر هاتە دەست بـەلام نەخۆشیەکی لەناکاوی ئـەم مامۆستایە کە لەنوسـین‌و حوێندنەوەشی کرد وای لـێ کردین دەستەوەسـتان لەبەردەمـی روداوەکەدا بوەستین • •• هەر لـەم روانگەشەوە روون کردنەوەی ئەو هۆیەی کـە بەئامادە بوونی مامۆستا ئەحمـەد خواجە خوێندنەوەی باساکـە بە مامۆستا محمد سـعید سلیم سپێرا کە یەکەمیـان لەبەر ئەوەیـە ئـەم مامۆستایەش هاوتەمەنـی مامۆستا ئەحمەد خواجەیـەو دوەمیشی باسەکەی مامۆستا ئەحمەد خواجـە چەنـد نمونەیەکی شیعری فارسـی تیایەو بۆ ئەوەی شیعرەکان بەفۆنەتیکـەی خـۆی بخوێنرێتەوەو لەبەر ئـەوەی ئەمیش دەستێکی بالای لـەو ئەمەش تایبەت بۆ هەلوێستی رژێمی فارسـی لـە سەردەمەکانی زۆر کۆنـەوە بەرامبەر بە میللەتی کـوردو خاك‌و نیشتمانی عێراق••• لەسەرەتای ئەمەشەوە وتـی بۆ روون کردنەوەی هەندێك لەو کارەساتانەی لەلایـەن دراوسێ‌کانی عوسمانـی‌و فارسی ئێرانەوە بەسەر ئـەم گەل‌و نیشتمانەدا هاتـوەو لەلاپەرەی مێژوە کۆنەکانـدا بینراوە لێرەدا بەشێك لـەو زمانەدا هەیە بۆیە بەچاك زانرا ئەنجام بەو شێوەیـە بشکێتەوە •

● **دوا بەدوای ئەمەش لەلایەن مامۆستا (محمد سعید سلیم)ەوە دەست کـرا بە خوێندنەوەی باسەکـەی مامۆستا ئەحمەد خواجـە** بە ناونیشانی کارەساتـی دراوسێکانمان کە پوختـەی باسانە بـەدوو بارەیـی پێشکەش دەکەین • پاشـان وتی زانراوە کە ئـەو بەلکە مێژوانەی بەدەسـت نووس یان چاپ کـراوی ئەگەر هەبوبێ لـەناوبراون‌و هەرگیز دەست ناکـەون ، تەنیا لەزمانی پیرەکـان هەنـدێ سەرچـاوەی بەسەرهاتی باووباپیرانمـان بۆ روونکراوەتەوە •• لـەم روەشەوە هێنانی چەنـد نمونەیەك‌و بەلگەیەك •

هەروەهـا دەربارەی ناونیشانی باسەکەی وتـی لەلایەك دەوڵەتی عوسـمانی بەهیوای داگیرکردنی خاکـی کوردستان‌و خواردنـی بەرهەم‌و نیشتمان‌و لەلایەکی ترەوە ئێرانی فارسـی بەهیوای دەست کێشـان بەسەر ناوچەی کوردستانـا لە هەر دوولاوە پـەلاماری کوردستان ئەدراو عوسمانی‌و ئێران بۆسەرکەوتـن لەشەرەکانی نێوانیانـا بێ‌گومان کوردستان دەکەوتە ناوەراستی هەردوکیانەوە •• هەر لەم روانگەشەوە خاوەن باس وتی مێژوونوسەکـان بەسەیرەوە لە بەسەرهاتـی کوردو کوردسـتان دواون‌و ئەڵێن کورد لـەپێنـاوی پارێزگاری خاك‌و ئاینـی خۆیانا ئەژین بەلام سەفەوی‌یە ئێرانیەکان بۆ دەستکەوتـی ئەو خاکـەی ئـەوان‌و پەرەپێدانی ئاینەکەی خۆیان بەرسنی خوێنی بێ‌تاوانـان‌و مال‌و دێهات سـوتاندن‌و دەسـتی بەدکـاری لەبەر بەرەکانی‌و بەرپاکردنی جەنگ‌دا تێدەکـۆشن • شایانی‌باسە مامۆستا لـە بەسەر کردنەوەی ئـەم روداوانەدا چەند نمونەیەکـی مێژوویی هێنایەوە لەوانـە روداوی نێوان خانك پاشای کوڕی سولەیمان پاشـای گەورەو هێرشی نادر شـا بۆسەر خاکی کوردستمان‌و شاری بەغدا لە سالی ١٧٢٧ز لەم روەشەوە هەلوێسـتی میللەتی کورد بەرامبـەر بـە بەرپەچ دانـەوەی ئـەم هێرشانە کە چۆن هەمـوو جارێك مەردانە بەرامبـەر بەلەشکری فارس راوەستان‌و نەیانهێشتوە نەخشەکانـی خۆیان لەرێگەی کوردستانەوە جێ‌بەجێ بکەن •

● فریـا ●

تورگنیف و راستگۆیی هونەری

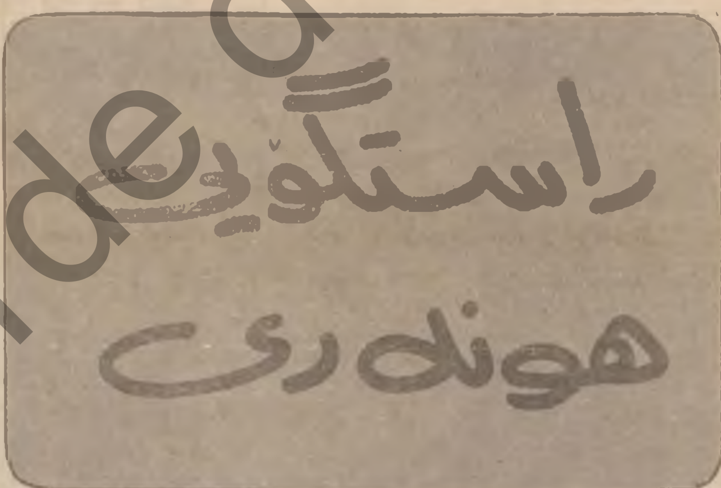

تۆرگنێڤ رۆمان‌نووسـی گەورەی جیهانـی زۆرجاران بیری لەوە کردوەتەوە واز لە ئەدەب بهێنێ بەلام لـە دوایی‌دا نـەیتوانیـوە ، بەرێکەوت سەرکەوتنێکـی گەورەی وەدەستهێنا کـە سەرنووسەری گۆڤـاری « سـەردەم »ی ناسـی ، ئەم سەرنووسـەرە بەدوای نووسینێکی کورت‌دا دەگـەڕا بۆ ئـەوەی لاپـەڕەی « هە مەرەنگ »ی پـێ پربکاتەوە •

پاش ئـەوە تۆرگنێـف نووسینێکی کورتی لـەم لاپەڕەیەدا بلاوکـردەوە •• سەرکەوتنێکی گـەورەی وەدەستهێنا ئەوەش بـووە هۆو هاندەرێك بۆ بەردەوام بوونی لەسەر نووسـین ، لەدواییدا هەموو ئەو زنجیرە نووسینانەی لەم گۆڤـارەدا بلاوی‌کرد بۆوە کردی بـە کتێبێك بەناوی « چەنـد وێنەیەکی ژیانی راوچـی » چاپی کرد ئـەم ووتارانە یە کتێـك بوو لەو هۆیانـەی وای لـەقەیسەر کرد بـڕیاری ئازادکردنی کۆیلەکانی زەوی بدات لە روسیادا • ئیتـر تۆرگنێف بیری بۆ رۆمـان نووسین چوو بۆیە لە سالی «١٨٥٥»دا «رودین»و لە سالی ١٨٥٨دا«مالی خێرەومەندان»ی نووسی • کەوا «هـرزن»ی فەیلەسوفی شۆرشگێر لـە بارەیـەوە ووتـی :ـ تۆرگنێڤ گەورەتریـن هونەرمەندی هاوچەرخە لـە روسیادا » •

یەکێك لە سیفەتەکانـی تۆرگنێڤ ئەوەبوو کـە پشییەکی درێژی هەبوو لـە دانانی بیری رۆمانەکانـی‌و جێ‌بەجێ‌کردنیشیان لـە ماوەیەکی کورت‌دا بۆ نموونە رۆمانی « سەر لە ئێوارە» لە سالی ١٨٥٤«دا لە مێشکـی دابوو هەر گەلالەی کرد تـا لە سالی «١٨٥٩»دا دەستی بە نووسینی کرد کە بە شەشـس مانگ کەمتر تەواوی کرد •

تا ئەو کاتە تۆرگنیف بـە یەکێك لە نووسـەرە شۆشگێرەکان دەژمێردراو لە دەرکردنی گۆڤارەکـەیاندا هاوکاری دەکرد ، بـەلام

گوشاد حمه سعید

ئەوە نەزانراوە ئایا لـە رێکخراوەکانیاندا ئیشـی کردووە یان نا ؟ گرنـگ ئەوەیە لە سـالی ١٨٦٠ لێ‌یان دابڕاو هیچی‌دی لـە دەرکردنی گۆڤارەکـەیان‌دا بەشداریی نـەکـرد • هەرچۆنێك بێت لە هەلسان‌و دانیشتن‌و پەیوەندی لەگـەڵ نووسەرە شۆڕشگێـڕەکان سوودێکی باشی وەرگرت • بەتایبەتـی لەگـەڵ «دوبـدولیـوبوف » و « چیرنیشفسکـی » بـۆ « رەنگ‌رشتنی پالەوانـی ناو رۆمانی « باوکەکـان‌و کوڕەکان » کە لە سالـی « ١٨٦١ »دا بلاوی‌کردەوە•• « بازرۆف »ی پالەوانـی ئەم رۆمانە تا ئێستا بـە باشترین پالەوانـی نـاو رۆمانەکانی دادەنرێ ئـەم رۆمانەش بە یەکێك لـە رۆمانە هەرە باشەکانـی دادەنرێـت ، لەبـەر راستگۆیی نووسەر بـوو نهێنی لێ‌نووڕەبوونی هەمـوو کۆمەلە سیاسیەکـان • کە لە نووسینەکا ئیدا راستی دەردەبڕیو بەبێ ئـەوەی گوێ بداتە ئەم‌و ئەو وێنەی‌پالەوانی ناو رۆمانەکانـی دەکێشا •

ئەو راستگۆیی‌و پاکییـە لە ئەدەبی تۆرگنێڤ‌دا بـە یەکەمین سیفەتی دادەنرێت، ئەمەش بوو بووە هـۆی ئەو ناکۆکیانەی لە سەردەمی‌ژیانی‌و پاش‌مردنیشـی بۆی دروست‌بوون ، هیـچ کۆمەلەیەکی سیاسی نیـە لە روسیادا سەردەمێـك بەوە تاوانباری نەکردبـێ کەوا « تۆرگنێڤ ناپاکـی لێ‌کردون‌و لە رێکاکەیـان لای‌داوە » •

وەسفیان دەکرد کـە پیاوێکی ترسـنوك‌و بێ‌شەخسیەتە ، تۆلسـتۆی باسی بێ‌وەفایی «تۆرگنێڤ»ی بۆ هاورێیەکانی کـردوە جارێکیشیان ناکۆکییەك لە نێوانیـان رووی‌داوە تـاگەیشتوتە ئەوەی بـە «مبارەزە» کۆتایی پێ‌بێ ، لەدوا گرێی سەدەی رابردوودا هەندێك لە رەخنەگرانـی ئینگلیز هاتنە سەر ئـەوەی بلێن « تۆرگنێڤ نووسەرێکی شۆرشـگێرە ، لـە نووسینەکانیشـی داوای نەمانی رژێمی قەیسەر دەکات‌و داوای ئازادی بۆ میللەتـی روسیا دەکاو رەمزیشی وەك هۆیەك بـۆ دەربرینـی بیروباوەڕە شۆشگێرەکانـی بەکارهێناوە ، ئەم رەخنەگرانە هەوڵیان داوە رەگـی رەمزەکانی شی‌بکەنـەوە ، کەچی لەلایەکی تـرەوە کۆمەلە رەخنەگرێکی دیکـە بەوە تاوانباری دەکەن کـە تۆرگنێڤ نووسەرێکـی کۆنەپەرستو رۆمانسـی‌یە ترس‌و پەژارە لە دەروونـی‌خوێنەرانی پەیدا دەکـاو بەوەش تاوانباریان کـردووە کە کوتەکێکە بەدەسـتی ئۆرسـتۆکراتیـەکان‌و نووسینەکانیشی بە گوێرەی بەرژەوەنـدی ، ئـەوان نووسیوە •

ئەمجا دەبـێ راستی لـە نێوان ئەو هەموو بیرورایانەدا چی‌بێ ؟ •

ئەو راسیتیەی کە هیـچ چەندی‌و چۆنی لەسەر نییـە ئەوەیە کە تـۆرگنێـڤ هونەرمەندێکی راسـتگۆ بووەو بەهەموو هەسـت‌و سۆزییـەوە لـەگـەل ناخۆشییەکانی مرۆڤایەتی‌دا ژیاوە • کورتی تەمەن‌و•• حەتمیەتی مردن بەپێوانـەی ئەم سروشتە زەبەلاحـەی چواردەورمان زۆر بێ‌هێزە • ئەوانە هەنـدێ لـە ناخۆشیەکانی ژیانـی مرۆڤایەتی بوون کە نووسەر لێ‌یان‌دواوەو لە ناویانـدا ژیاوەو هەولـی داوە راستگۆیانە دەریان‌ببڕێ ، لە کاتی خوێندنـەوەی بەرهەمەکانیشیدا هەسـت بەو سیفەتانەی دەکەیـن • نووسەری ناوبراو کە قەلەمی کرتۆتەدەست نەی‌توانیـوە هیچ تیۆرێکی سیاسی یـان کۆمەلایەتـی بەسـەر پالەوانەکانی‌دا بسەپێنـێ‌و نەیشی‌ویستووە بەشێکـی میللەت لەسەر حیسابـی بەشەکەی تریان رازی بکـا، لایەنگـری جـووتیارە چەوساوەکانی دەکـرد ، هێرشی دەبردە سەر کۆنـە پەرستی بۆکەن ، ئەمەیشـی لە بەر خاتری بیروباوەڕێکی سیاسی دیاری کراو نەدەکرد بەلکە راستگۆیی لەگـەل خۆی‌و هونەر هانی دەدا بـۆ ئەم کارە • تۆرگنێڤ زۆرجار بیریاری دەدا واز لە ئـەدەب بێنێ‌و لە نووسـین دوور کەوێتەوە بەلام لە ئـەنجام‌دا نەی‌دەتوانی •• تا دوا رۆژانی ژیانیشی هەر بەردەوام بـوو لەسەر نووسین‌و چەنـد کازێکی ئەدەبی دیکەشـی خستە سەر نووسینەکانـی پیشووی وەك : «سەرلـە ئێوارە» و«دووکەل» و«زەویی گاسن‌نەدیو» و چەنـد وونارێکیشی نووسی ، لـە دوا سالی ژیانیشی‌دا کۆمەلە پەخشانە شیعرێك‌و چەنـد کورتە چیرۆکێکی نووسـی ، هەتا لەو کاتەشدا کـە نەخۆش بوو کورتە چیرۆکی بۆ خاتوو فیاردۆ دەخوێندەوە ئەویش دەی‌نووسین چونکـە تۆرگنێڤ ئەوەندە نەخۆش‌بوو دەستی قەلەمی نەدەگرت خۆی بیان‌نووسێت •

تۆرگنێڤ رۆژانی دوایـی ژیانی لە دەرەوەی وولاتەکەی بردەسەر جگە لە چەنـد دیدەنیەکی کورت دەنـا نەدەگەڕاوە روسیا •• چەند سالێکیش پێش‌ئەوەی کۆچی دوایی بکات •• دوبـارە تۆرگنێڤ ئەوئەوە بەردلـی خوێنەران هەر بۆیەش کـە سالی ١٨٧٩دا زۆر بە گەرمی پێشوازییان لێ‌کرد •

لە (٣)ی سێبتێمبـەری ١٨٨٣دا دوا هەناسەی لـە باوەشی خاتوو «فیاردۆ»ی خۆشەویستی‌دا کێشا لـە یەکێك لە گەڕەکەکانی پاریس ، ئەو هەموو تێروانینـە سیاسی‌و کۆمەلایەتیانەو ئەو هەموو کێشانەیش لەسـەر تۆرگنێـڤ رووی‌دا هەرچۆنێك‌بێ ئێستا ئەوانـە هەمووی کۆنایبان هات تەنیا شتێك مابێتەوە •• ئـەو راستکوییەیە کە لـە نووسینەکانی‌دا دەزی‌بڕیونێ ئەو پەیوەندییە بەهێزەیـە کە لە نێوان ئێمەو ئەسانی ناو «رۆمان»ەکانیاندا هەیەو «تۆرگنێڤ» یش ئەو نووسەرە گەورەیە مۆریس بارینك لە «مێژوویی ئەدەبی روسی»دا ووتوویەتی «ئەدەبی تۆرگنێڤ جۆرە مۆسیقایەکی هێمن‌و سازگار مان دێنێتەوە بیر •• نەك تەنیا مۆسیقایەکـی هەلچوو بەلکو مۆسیقایە کـە پڕە لە سۆزێکی راستگۆیانـە وەك مۆسیقای شۆمان ، بۆ نموونە :ـ ئەگەر پۆشکیـن «مۆزارت»ی ئەدەبی روسی بی تۆرگنێڤ شومانە •• نالێم تۆرگنێڤ گەورەتریـن نووسەری روسە بەلکـو بە شاعیریەت‌و پڕ لە هەست‌و سۆزێکی ویژدانیانە بەناوبانگە •• تۆرگنێڤ نووسەرێکـی ئەوەندە گەورەیە وەکـك «فیرجیلە» لە ئەدەبـی روسی‌دا •

ئەیاز یوسف و
 رێگا سترانا نوی

سگڤان عبدالحکیم

سترانا کوردی یانـوێ پێنگاڤێت مەزن راهاڤێتن سەر دەستێ گەلەك سترانبێـژا لپێشیا سـالا ١٩٦٠ و بەردەوامبوو بشەڤاندناریکاخۆ

لێ‌بەلێ هندێ بێژی سکر و ئاستەنگ دکەفتن درێکـا وێدا زبەر هندێ گەلـەك گیروبوو و بێرەنگێ شیـا هەڤال و هۆکرا لدەورو بەرێت خۆ کومکەت چنکوو هێشتا مللەتێ دویر بۆ ژ پێش کەفتنا شەهرستانی ئەڤا پەیەابووی لهەمی رەخ و رووێت جیهانێ چنکو سترانا کەڤنژی جهـێ خو گرتبوو لناڤ دلێ مللەتی‌دا و زوی بزوی سترانا نـوێ نەکاری جهێ خۆ بکریت لناڤ دلێ هندەك خەلکـی خاندەڤات‌و زانا ••

ئەیاز ئێك ژوان گەنجـە سترانبێژانە بێت کو دەست بسترانێ کریـسـن‌و هندی بێژی حـەـزۆ دوەستێنت و سترانا ژبـەر دکەت بتایبەتی سترنێـست فۆلکلۆری و سترانێت داوتا و هاتە رادبۆ چەند ستـران تۆمارکرن ••

ئەڤی تۆلازی سـەرێ حۆهلدا و چاڤێت خۆ فەکرن سەر لێڤێت خابیرێ رەنگین و بەردەبراڤێ‌خیزێ دووئاڤـێ و زاروکێت قەناند و بوراند ل ئاشێ چەمێ و جەمێ دارێ و پرادەلاێ و هۆسا ڤـی زاروکێ چاڤێت خۆ ڤەکریـن لدونیایا تەحل و ترسش لسالا ١٩٦٦دا لزاخویا بەهدینـا شینواریێ کەیف وسەیـران وداوەتا و خاندنا خۆ لوێرێ بدویماهی ئیناو هەنا ئامادەیا چاندنێ خلاس کری ••

فۆلکلۆرو مێژوو :

شەڕی بەبە

مهدی صالح طاهر

گۆزین‌دەڵێ

هەرێ شێخە شێخە کـۆرە
خۆ مەنێ تەخانی تەهـۆرە
هەرمەیێ لەشکری بەبـەی زۆرە
لێ‌نەستینن مەرۆ تـۆرە
من سوارەبم لە سپی بـۆرە
هەموویان تێخمەناو خاك‌و خۆرە

شێخە دەڵێ :

هەرێ گۆزینە گۆزینە گـرەوە
ئەو شەڕە شەڕی دێـواوە
ئەشەڕە شەڕی من‌و تـۆوە

سلێمان‌دەڵێ :

هەرێ سێوکە سێوکە تـرۆوە
بەس بکە وەیرۆ وەیـرۆوە
بەبەی گرتێ گوندی نکـۆوە
ئەو شەڕە تاقەتا نکـۆوە

سێوك دەڵێ :

هەرێ سلێمانە هەرپیـوە
بەس بکە قیوە قیـوە
گەنم‌و جۆ لە چارێ بپیـوە

× × ×

ئەمەش بەستەکەیە کە پێیان هەلدەلێـن :• شێخەو سێوکەو سلێمان گۆزینە سـەرێ لاوان ، توخمێ بابم پالەوان ، شێخ لە سپیلکێ بۆ سندان •

گۆزین دەڵێ :

هەرێ شێخە خوات مارێ خراب بکـا
سلێمانی شلکە دابەتێ لە تیلەکـا
هەرێ برا شێخە یەتکەکی لەخۆ بێخە•
گەورەی بەبە بە بانم لسۆ بێخـە
هەرمەهێ لە رۆخا بەس بکە کۆخا کۆخە

شێخە دەڵێ :

هەرێ گۆزینە گۆزینە زوو سوار بە لە زینە
شیری میریم لۆ بینە ئەو جا لـە من رامینە
سلێمانیان سۆرکرد لە خینە باش لە مەیدانی رامینـە
وەدەرکەوت گەورەی بەبان زۆر بە رق‌و بە قینـە
گورزێ گران‌و سەنگینە دای لە سـەری گۆزینـە •
سەرێ گۆزینیش سۆر کردینە لە خوینە •
کەشیخ چاوی پێ‌کەوت یەکسەر هجومـی هینـا
خەنجەری هەر دەکێشا هوورگی لێ‌دڕاندرا
کە بەبان چاویات پێ‌کەوت هەموو هەراتینا
شەو کە هاتو بەیانی رێگایات لێ‌گرتـرا
دۆل‌و زوڕنا سازکرا داوەتیان رێك‌خسترا
دەنگ دەدا لە سۆرا دەگەیە بادینـا
هەموو سوورچی خڕبوونە لە بەر بەبـەی بێ‌دینا
گەورە پیاو خڕبوونەو فکریان زۆر کـردرا
دارە بازەیان هینا مەیتیان تەناو هینـا
وەبەردینیاندا برد لە قەندیل تێ‌پـەڕدرا
لەناو قورێیان‌داکرد ئەو گەورەی بێ‌دینا
بە قورەیەك ناو بردرا بوو بە هەلا لە گوندا

× × ×

ئەم تێکستە لە گوندی (ئاموکان)ی سەر بـە ناحیەی حەریر تۆمارکراوە•

شێخەو سلێمان‌و سێوك‌و گۆزین : چوار برانە لە گوندی (ئەشکەوت)ی سەر بە ناحیەی حریرن ، لـە عەشیرەتی سوورچینە وا باس‌دەکەن ئەم چوار برایـە شەڕیان لەگەل بەبان کردووە ویستیتیان سەرانەیـان لێ‌وەربگرن ، بۆیەئەمانەش پارێز گاری سـامانـی گوندەکەی خۆیانیان بکەن ، ئێستاش زۆر منالێ ناویان بەم چوار برایەلێ دەندری بە تایبەتی گوندەکانی سەر بەم ناوچەیە •

واتاکی دوشەکان :

تەخانی‌تەهۆرە : لە خانوو لە هۆلی مەڕو مالات کە بەزستانان مەڕی تێ دەکەن
مەرۆ تۆرە : سامان •• دەولەت •
دێوا :ـ دێوو درینج •
نکۆ :ـ نێوە
هەرپیوە :ـ ئاسایش بەهێمنی •
قیوە قیوە :ـ هات‌و هەرا •
سندات :ـ چەقین •
شلکە :ـ بێ‌هێزە •
رامینە :ـ بم‌بینە :ـ سەیرم‌کە •
گورز :ـ جۆرە کوتکێکی ئاستی وەك تۆپەلە بزمار
هوورك :ـ زگ : وورگ •
هەراتینا :ـ هەلاتن •
سۆراو یادینا :ـ بە مانەی عەشیرەتی سوورچـی سۆران کە سەر بە هەولێرن وە بادینان کە سەر بـە دهۆکن •
داوەت :ـ میوانداری •
بردین‌و قندیل‌و قورەبەك :ـ سێ گوندی سەر بـە ناحیەی (حریر)ن نزیك زێی بادینا •

Institut kurde de Paris

دەقی وتارەکەی- پاشماوە

کوردی ئێران تا ئێستا لاپەرەیەك بە زمانی کوردی لە قوتابخانەکاندا ناخوێنێو لە سادەترین مافی رۆشنبیریو سیاسی خۆی بێبەشە گەلی کوردمان لە تۆڵەی داواکردنی مافی نەتەوەیی رەوای خۆی کە بەڵگەنامەی مافی مرۆڤ (وثیقەحقوق الانسان)ی نەتەوە یەکگرتووەکان دیاری کردون تووشی ماڵوێرانیو کوشتنو برینو دەربەدەری دەبنو بە هەزارەها رۆڵەیان لە مەیدانی شەرەفو سەربەرزی نەتەوەییدا خوێنی گەشیان رشتووەو بەهەزاران ماڵو خانەوا دەربەدەرو سەرگەردان بوون .. تا ئێستا کاربەدەستە خوێنرێژە دواکەوتووەکانی ئێران بەچاوی نەتەوە سەیری گەلی کوردمان ناکەنو دان بە بوونو بە مافی رەوای نەتەوەییاندا نانێن .

لە کاتێکدا لە عیراق دوای شۆڕشی ١٧-٣٠ی تەمووزی ١٩٦٨ سەرکردایەتی حزبی بەعسی عەرەبی ئیشتیراکی توانی گەورەترینو ئاڵۆزترین گیروگرفتو سەخترین کۆسپ لە رێگەی پێشکەوتنو بەرەسەندنی عیراقدا تەختبکات ئەویش مەسەلەی نەتەوایەتی بوو ئەوەبوو شۆڕش هەوڵێکی تایبەتی دلسۆزانەیدا لەم رێیەداو بەیاننامەی یازدەی ئازاری ١٩٧٠ی جاڕداو قانوونی ئوتونومی بۆ ناوچەی کوردستان داناو مافی رۆشنبیریی تورکمانو سریانەکانی بریاردا . بەمجۆرە بناغەی یەکێتیی نیشتمانی پۆلابەندکردو لەسەر رێبازێکی زانیاری بەرێگەی ئاشتیو دیموکراتی مەسەلەی کوردی بنەبرکرد . یەکێتیی نیشتمانی لە عیراقدا وەنەبێ هەر دروشمێکی سیاسیو بانگەوازێکی جاروبار بێت ، بەڵکو ئەم یەکێتییە مەبدەئییەو رەگی لە مێژووی دووری یەکسانی نیشتمان داکوتاوە .

ئەگەر سەریربکەین دەبینین رێبازی حزبو شۆڕشی ١٧-٣٠ تەمووز لەم رووەوە زۆر روونەو هەموو عیراقیەکان وەك یەك دادەنێ لەمافو ئەرکداو لە هاونیشتمانیەتیو پاریزگاریکردن لە وولاتداو لە شەرەفی خزمەتو نیشکردندا لە هەموو مەیدانێکی ژیانداو دەستخستنی کارو فەرمانو پایەدا لە ناو دەوڵەتدا . دەستووری عیراقیش لە زۆر برگەو مادەکانیدا ئەم راستییانەی جێگیر کردووە . ئەوەتانێ لە برگەی (ب)ی ماددەی سێیەمیدا هاتووە :

« گەلی عیراق لەدوو نەتەوەی سەرەکی پێکهاتووە کە بریتین لە نەتەوەی عەرەبو لە نەتەوەی کورد . ئەم دەستوورەش دان بە مافی نەتەوایەتی کوردو مافە رەواکانی هەموو کەمایەتییەکاندا دەنێ لە چوارچێوەی یەکێتیی عیراقدا» .

بەم جۆرە تەلاری یەکێتی نیشتمانی لەسەر بناغەیەکی پتەوی سەربەخۆیی سیاسیو ئابووریو ئازادیی کۆمەڵایەتیو لەژێر خێوەتی سەربەستیو دیموکراتیو برایەتیو خۆشەویستیو ریزلێگرتن لەناو گەلدا دامەزراوە . رۆژبەرۆژیش پتەویو قایمیی ئەم یەکێتییە ساغدەبێتەوە ، چاکترین سەنگی محەکیش ئەم رووداوانەی چەندساڵەی دواییییە .

هەر لەو رۆژەوە ئیمپریالزمی ئینگلیز پێیناپە خاکی وولاتمان گەلی عیراق بەیەکدەست لە دژی وەستانو شۆڕشیانکرد ، دوای ئەویش لەسەردەمی مەلەکیو حکوومەتی داردەستی بێگانەدا کرێکارو جوتیارو خوێندەوارو سەربازو قوتابیی کورد شانبەشانی براعەرەبەکانیان لە مانگرتنو خۆپیشاندانو راپەرینە خوێناویەکاندا بەشدارییان کردووە ، بە خوێنی پاکی رۆڵەکانی عیراق بەندەکانی پەیمانی پورتسموت لە ساڵی ١٩٤٨دا سڕایەوەو خوێنی کورد لە شۆرشی ١٩٤٠دا دژی ئینگلیز لە حەبانیەو سنالذباندا تێکەڵ بە زنجی بصرا بوو . بەندیخانەکانی نوری سعید پۆلپۆل تێکۆشەرانی کوردیان لەگەڵ عەرەبدا دەگرتە خۆو هەمیشە یەکێتیی نیشتمانی چەکی خەباتبوو دژی داگیرکەرو داردەستەکانی لە جوکمراکانی عیراقی سەردەمی پێشوودا زوربەی زورتان (ئەی یەکێتی نیشتمانی عیراقی چۆن لە ئەدەبی کوردیدا رەنگی داوەتەوە ، شاعیرانمان کە هەستو سۆزی دەروونی خەڵکی کوردیان وێنە کێشاوە ، لە شیعرەکانیاندا ئەوپەری دلسۆزییان بەرامبەر بە خاکی عیراقو گەلی عیراق پێشان داوە ، زێوەرو بێکەسو پیرەمێردو گۆرانو چەندین شاعیرو نووسەری گەورەی تر لە سەردەستەی ئەو ناوە پیرۆزانە دێن کە بەرهەمیان بۆ یەکێتی نیشتمان تەرخانکردووە .

ئەمڕۆش شتێکی سروشتییە کە ئەم دەورەی دوای شۆڕشی ١٧-٣٠ی تەمووزی ١٩٦٨ گەورەتر ببێت ، چونکە شۆڕش وەکو گوتمان پەیوەندیی نشتمانی لەسەر بنەرەتێکی راستو زانستانە دامەزراند ، گەلی کوردیشمان توانی دەوری سروشتی خۆی بگێرێتو بەگیانێکی تازەوە کە شورش بەدیهێناوەو خستوویەتیە ناو دەرووتی رۆڵەکانی ، بەشداری بکات لە بیناتنانی عیراقی نوێدا . ئەمڕۆ نیشتمان پەروەری تەنیا ئاواتو شیعرو پیاهەڵگوتن نییە بەڵکو نیشتمانپەروەری لای هەموو عیراقییەك بووەتە هەستێکی قووڵو بەزەبرو هەمیشەیی خۆشویستنی وولاتو هەلویستی دلسۆزانەو کارکردن لە پێناویداو قوربانیدان لە رێگەی سەربەرزیو سەربەخۆییو سەلامەتیدا .

بۆیە لە رۆژکاری ئەمڕۆدا کە گەردەلوولی کۆنەپەرستیی چەرخەکانی ناوەڕاست دەیەوێ ئاسمانی ساماڵی ع راق بشێوێنێو تەلاری یەکێتیی نیشتمانیو دامەزراویو ئاسایشی نێوان رۆڵەکانی عیراق بە هەموو ئاینو رەگەزو نەتەوەکانیەوە تێکبدات . بۆیە لەم رۆژگارەدا کە هێزێکی بێگانە دەستی ناپاکی بۆسەر خاکی عیراقماندا درێژبکاتو دەستکەوتە مەزنەکانی گەل لەکاربخاتو مافە رەواکانی گەلی کوردمان وونبکات دیارە کورد لەپێش هەموو رۆڵەکانی تری گەلی عیراق دەستدەداتە چەکو پارێزگاری لە نەتەوەکەی خۆیو گەلو نیشتمانی عیراقی دەکات .

نووسەرو هونەرمەندو رۆشنبیرانی کوردیش کە رۆڵەی بەهەستو وریای ئەمگەلەن ، پێویستە لەسەریان هەموو بەهرەو رەنجی فیکری خۆیان بۆ پاراستنی سەربەخۆیی عیراقو قووڵترکردنی برایەتی نێوان میللەتی عیراق بەختبکەن .

ئەوان پێویستە دلسۆزانە بە دەنگی گەلەوە بێنو قەڵەمو کەردەکانی هونەرییان بکەن بە چەك ئاراستەی گیانی دوژمنانی پێشکەوتنو مافو سەربەخۆیی عیراقی بکەن . پێویستە لە پێناوی دەستکەوتەکانی گەل تێبکۆشن ، پێویستە لە دلو ویژدانی گەلدا بژین ، ئەو گەلەی بەخوێنو فرمێسکی سەرو ماڵو سامان بەرگریی لە عیراق دەکات ، ئەو گەلەی یەکێتیی نیشتمانی بەهیچ چاووڕاوێکی چاو خەڵەتێنی دواسنوور ناگۆڕێتەوە . چونکە مێژووی عیراق هەر لە کۆنەوە ئەوەی ساغکردوەتەوە کە یەکێتیی میللەتی عیراق بناغەیە بۆ شکاندنی هەموو شاڵاوێکی بێگانە . بەتایبەتی ئەم شەڕەی کەوا خومەینی بە نیازی خراپو تەماعکاریو کۆنەپەرستی بەسەر عیراقیدا سەپاندووە .

بەشداریی شاعیرو چیرۆکنووسو رۆژنامەنووسو گۆرانی بێژو مۆسیقاژەنو وینەکێش لە شەڕی قادسیەی صدامدا مایەی شانازییە ، لە رۆژنامەو لە گۆڤارەکانو رادیۆو تەلەفزیۆندا ، لە کۆڕو کووبوونەوە جەماوەرییەکاندا لە نێو کۆمەڵەو رێکخراوە میللییەکاندا بەرهەمیکی زۆریان بلاو کردوەتەوەو بەشداریی گەلی کوردیان لەم ئەرکە پیرۆزەدا دووپات کردوەتەوە ، بەلام چەندیان کردووە ، پێویستە زیاتریش بکەنو لە دوارۆژداو لەسەر لاپەڕەکانی مێژوودا ناوی گەلەکەیان بە رووسووری تۆماربکەن .

تکا لە برا نووسەرو هونەرمەندو رۆشنبیریەکانمان دەکەم کە قووڵترو جوانترو زۆرتر بەهرەی نایابیان تێکەڵ بە هەستو سۆزی جەماوەرو رۆڵە بەجەرگە تفەنگ بەشانەکانی سەر خەتی ئاگر بکەنو دروشمی هەمیشەییمان با ئەوە بێت «با هەموو شتێ لە پێناوی سەرکەوتندابێت » .

لە بروسکەیەکدا«پاشماوە»

١٧-٣٠ تەمووزی مەزن نوێ دەکاتەوە کەوا بە سەرکردایەتیی مێژوویی هەڵکەوتووی ئێوە دەسکەوت دوای دەسکەوتی بۆ کۆمەڵی خەڵکی تێکۆشەرمان هێنایەدی ، لە پێشەوەیانەوە بەیاننامەی یانزدەی ئاداری مێژوویی‌و دەرچوونی یاسای ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستانو بڕیاری نەمری خۆماڵیکردنی نەوتو دامەزراندنی بەرەی نیشتمانیو نەتەوەیی پێشکەوتنخواز .. لە هەمان کاتیشدا دووپاتی دەکاتەوە کە هەموو وزەو توانایەکی خۆی بۆ وەدەستخستنی سەرکەوتنی ئێجگاری لە جەنگی بەرگریی رەوامان - قادسیەی صدام - دا تەرخان دەکات هەتا دوژمنی چەپەڵی ئێرانی ناچار بکرێت واز لە نیهادی پیسو زگرەشیو تەقەللای پەلهاویشتنی رەگەزپەرستانە بهێنێت .

ئێمە کەوا بەڵێن بۆ بەرێزتان نوێ دەکەینەوە ، ئەوا هەڤاڵانو تێکۆشەرانی پارتی دیموکراتی کوردستانیمان ئەمڕۆو وەکو لە رابردووشدا جێگەی باوەڕی گەلی عیراقمانو هەمیشە ئامادەن بەرەکانی شەڕو هێڵەکانی بەرەنگاریی پێشەوەی دوژمنی داخ لە دڵی ئێرانی بە چاکترین تێکۆشەرانی پارتی پڕ بکەن بۆ بەشداری کردنێکی کاریگەرو بەراستی لە جەنگی سەربەرزیو پیرۆزدا،جەنگی قادسیەی صدام شان بەشانی قارەمانانی سوپای دلێری عیراقمان کە هەتاهەتایە ئەفسانەی سوپای پێنجەمی جیهانو دیواری ئیمپریالزمیو زایۆنزمیو رەگەزپەرستی لە ئەنجامی بەزاندنو شکستپێهێنانی پاسەوانی ئیمپریالزمی ناوچەکە خومەینیی گومان لێکراوو داروودەستە ستەمکارە بە خوێنی بێگوناهان تینووەکەی رووخاند .

سەرکەوتنە نایابەکانمان لە - قادسیەی صدام - دا بەراستی سەرکەوتنی مێژووو مرۆڤایەتیو پێشکەوتنن ، سەرکەوتنی چاکەن بەسەر خراپەدا ، سەرکەوتنی راستین بەسەر گومراهیدا ، سەرکەوتنن بەسەر دوژمنانی عیراقو مرۆڤایەتی وەکو ئەسەدو قەددافیو هاوپەیمانە بستەباڵا خەڵەفاوەکەیان خومەینیی بەکرێگیراودا .

پارتی دیموکراتی کوردستانیمان کەوا شانازی بە کردەوەو هەڵوێستی خۆیەوە دەکات لە جەنگی رەوای نیشتمانیو نەتەوەییماندا هەر لە رۆژانی سەرەتاوە ، چ بە ناردنی جەنگاوەرانی خۆی پۆل پۆل لەگەڵ سوپای میللیی ئازادا ، یان لە رێگەو گەلێ بەرپرسیاریی ترەوە کە گشتیان بۆ روونکردنەوەی راستیبە مێژووییەکانی دەستدرێژیی تاقمەکەی خومەینیی داخ لە دڵ تەرخانکران ، ئەو دەستدرێژییەی دەیویست رێگە لە کاروانی گەلمان گەلی عیراقیمانو راپەرینو گەشەکردنی لە هەموو بوارەکاندا بگرێت ، پارتیمان ئەمڕۆ سەربلندو هەست بە بەرپرسیاریکردوو دەوەستێو بۆ بەرێزتان دەردەبڕێت کە هەتا سەر هەر سەرراستو دلسۆزی هاوپەیمانیی بیروباوەڕو چارەنووسانەیە لەگەڵ حزبی بەعسی عەرەبی ئیشتیراکیدا لە پێناوی هێنانەدیی سەرتاپای ئاواتو هیواکانی شۆڕشی ١٧-٣٠ ی تەمووزی مەزنا بۆ پێشکەوتنو گەشەکردنو گەشانەوەی عیراقی بەهێزو گەلی مەزنمانو بەرەی نیشتمانیو نەتەوەیی پێشکەوتنخوازی چەسپاوی سەربەرز لەبەردەم دوژمناندا .

با هەمیشە سەرکردەی هەڵکەوتووی رێڕەوتی گەلی عیراقی سەرکەوتوومان بن .

گەورەییو نەمری بۆ شەهیدانی قادسیەی صدام .

مەکتەبی سیاسی
پارتی دیموکراتی کوردستان

رژێمی سوریاو «پاشماوە»

لد ناوەوەو دەرەوەی سوریادا بەرەو پێشەوە ئەچنو سوودیان لە کۆمەڵێ تاقیکردنەوەی زیندووی سەردەم وەرگرتووەو توانیویانە دەنگی خۆیان بگەیەننە ئاستێکی دلخۆشکەر .

ئەم رێکخراوانەش هەرچەندە تازە پێگەیشتوونو لە سەرەتای رێکخراندان بەلام سەبارەت بەوەی هەستێکی هاوبەش یەکی خستوونو کۆی کردوونەتەوە ئەوە بێگومان لە ماوەیەکی کورتدا قۆناخێکی وریژ ئەبڕنو ئەو رۆژەش نزیك بۆتەوە ئەنجامی سیاسەتی شوومو بەدناوی پشتێن سەوزەکانی دیمەشق بە سەر خۆیاندا بکەوێنەوەو سەری خۆیان نجوات .

- تەواوبوو -

زانستی « پاشماوە »

مەترسی بورکانی شاخی ئەتینادا دەژیان کە هە لە مەفتاو پێنج سالی رابوردوودا ٢٢ جار هەڵچووە. حازێکی تریش پێش دوومانگ ئەم بورکانە هەڵچووەوە .. لە لایڕۆژهەڵاتیەوە جۆگەلەی ئاگری تواوەوە سەری کردچەندەها خانوو زادەیەکی زۆر دارستانو کێنگەوزەوی کەوتە بەر ئاگری شلو زیانی ملیۆنەها دۆلاریان لێ کەوت .

سەرەکی ئەنجومەنی «پاشماوە»

● هەروەها بەرێز جمال حاجی شریف حسین سەرەکی ئەنجومەنی راپەراندنی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان بروسکەیەکی ئاراستەی بەرێز سەرەکی فەرماندە صدام حسین کردوە تیایدا بەڵێنی پیاوانی بە وەفای نوێ کردۆتەوە بۆ پاراستنی سەنگەرەکانی پێشەوەو بەرگریکردنی مەردانە لە ئابروو شەرەفمەندی عیراقیەکان .

ئەوەشی دووپات کردۆتەوە کە حاجی هۆمەران دەبێتە گۆرستانی داگیرکارە ئێرانیەکانو بەشیان نوشستیو هەمان تاڵاو خواردن دەبێ کە لە رۆژهەڵاتی بەسرەو میسانو مەندەلی چەشتیان .

بە ناوی ئەنجومەنی راپەراندنی ناوچەی کوردستانو گەلی کوردمانەوە سلاوی لە سەرکەوتنە مەزنەکانی هێزە چەکدارەکانمان کردوە .

لەبیرەوەری مفتی «پاشماوە»

ماڵەکەی دێتە سلێمانی « لە پاش چەند رۆژێك خۆی لە ئێران هاتەوە وە هەر کە گەیشتە سلێمانی»(٣) بەم شیعرانەی لاواندنەوەیەکی بەکوڵی شاری پێنجوێنی کردووەو بە ناسکترین شێوە لە هەواو شاخو کێوو ئاوی ساردی کەللە تەزێن دواوەو سۆزو خۆشەویستیو غەمگینی خۆی دەربڕیوە . دەنووسێو دەڵێ :

ماویتی

کوردستانیش «پاشماوە»

ئەوانەی رازی بوون بین بە داردەستی بێگانەی رەگەزپەرست ، ئەو بێگانە درندەیەی نەك هەر باوەڕی بە کوردو بوونی کورد نیە،بەڵکو شارەکانی کوردستانی ئێرانی کردوە بە قەسابخانەی کوشتنو برینی رۆڵەکانی گەلی کورد . تاقمەکەی خومەینی بە پەنابردنیان بۆ ئەو بەکرێگیراوانەی دەمێکە خەڵکی کوردستانی عیراق بە نەفرەتی کردون ، پەنای بردۆتە بەر کارهێنانی دوا وەرقەی گرەوی دۆڕاو بۆئەوەی کۆسپبخانە بەردەم رەوتی پێشکەوتوی عیراق .

خومەینی گێلو نەفام ، لەوە ناگات نیشتمان پەروەریەتی عیراقیەکان ، بە کوردو عەرەبەوە ، ئەستێرەی گەشی ئاڵای سەرکەوتنی سێ ساڵەی جەنگەو دەستەڵاتی یەکێتی نیشتمانی ئەم گەلە سنووری عیراق رەوتی عیراق دەپارێزیو پاراستویەتی ، بۆیە دەبێ چاك بزانێ کە هەمان تاڵاو لە رۆژهەڵاتی بە سرەو مەندەلیو میسان چەشتی ، لە حاجی هۆمەرانیش هەمان تاڵاو بەڵکو تاڵاوتر دەچێژێ .

بەلام ئەو کورتە باڵا بەنەفرەت کراوانەی شەرەفو ویژدانی نیشتمانیو نەتەوەییان فرۆشت بەدوژمن ، وا شەر مەزاریەکی تری وایان نا بە ناوچەوانی خۆیانەوە ، هەرگیزاو هەرگیزو نەوە دوای نەوە لە لای عیراقیەکان بە گشتیو لای کورد بەتایبەتی تفو نەعلەتیان لێدەکرێ .

کوردستانی عیراق ، گۆڕستانی خەونەکانی خومەینییە ، هەروەك لە بەسرەو میسانو مەندەلی دۆزەخی بۆ ئامادەکراو تیا بەبەنگکراو بۆ پێشەوە .

رووە جیاکارەکانی شۆڕشی «پاشماوە»

ئەوەبوو تاقیکردنەوەکانی شۆڕشەکانی جیهانی سێیەم بالبەستراوی بۆچوونێکی رۆمانتیکیانە بوون ، وای لێ کردبوون ئەوەیان بە باشی دەزانی لە مامەلەکردنی سیاسیدا روو بە رووی دوژمنەکانیان نەبنەوە پاش ئەوەی توانییان بەکاری سوپایی بێگانە لە خاکی خۆیان دەرپەڕێننە دەرەوە .. تا ئەو رادەیەی دەیانبینی هەر قسەکردنێك یان بەیەك گەیشتنێك لەگەڵ دوژمنەکانیاندا بۆ هەرهۆیەك بووبێت لادانە لە هێڵی شۆڕش ئەگەر خیانەت نەبێت ..

مۆزەخانەو «پاشماوە»

ئەگەر هاتو کەسێك گرتی بۆمانی بنێرێتەوە بۆ ئەوەی بزانین تا کوێ رۆیشتووەو لە چ وەرزێکدا کۆچی کردووەو بۆچی ؟ بەشەکەی تریش دوای کوشتنی مۆمیای دەکەین واتە هەموو گۆشتەکەی لێدەکەینەوە تەنیا پێستەکەی دەمێنێتەوە دوای ئەوەی چەند جۆرێك دەرمانی پێدا دەکەین پری لە کا دەکەینو لە مۆزەخانەدا وەك دەیبینن دادەنرێت .

دەزگای گشتی مەوادی خامی بیناکاری بۆ ئاگاداری

دەزگای گشتی مەوادی خاویبیناکاری ئامادەیە بۆ گەیاندنو زامن کردنی هەموو پێویستیەکانی کەرتی سۆشیالستو تایبەت لە مادەی بەردی خانوو رووئەرزیەتی خانووەکان کە لە کارگەی بەردبرینی سەرچنا لە سلێمانی بە پێوانەی ١٠×٢٠×٤٠ و ٢٠×٢٠×٢٠ سم بەرهەمی دەهێنێو کارگەی بەرد برین لە حقلانیە پارێزگای ئەنبار کە بە پێوانەی ٢٠×٢٠×٤٠سمو٢٠×٢٠×٢٠سم بەرهەم دەهێنێو رووی‌خانوو بە ئەستوری ٤سمو ٥سم بەرهەمی دەهێنێو بۆ مەعلوماتی زیاتر دەتوانن سەر لە بارەگای هەردوو کارگەکەیان لە دەزگاکە بەشی کاروباری بازرگانی بدەن کە لە شەقامی سەعدونە نزیك ئوتێل شیراتۆنو تەلەفونی ٩٢٣٦١ - ٩٢٣٦٨ س . پ ٥٨٩٠ - باب الشرقی .

بەرێوەبەری گشتی
عبدالستار الصافی

دەزگای گشتی مەوادی خامی بیناکاری بۆ ئاگاداری

دەزگای گشتی مەوادی خاوی بیناکاری ئامادەیە وەکالەت بدات بە کەرتی تایبەت بۆ فرۆشتنی ئەو بەردەی بۆ خانووکردن لە کارگەی بەردی حەقلانیە لە ئەنبار بە پێوانەی ٢٠×٢٠×٤٠ سمو ٢٠×٢٠×٢٠ سمو لە کارگەی سەرچنار لە سلێمانی بە پێوانەی ١٠×٢٠×٤٠ سمو ٢٠×٢٠×٢٠ سم بەرهەمی دەهێنێو رووکاری بە ئەستوری ٤و٥ و بۆ مەعلوماتی زیاتر دەتوانن پەیوەندی بکەن بە بارەگان دەزگاکەوە بەشی بازرگانیو فرۆشتنی لە شەقامی سەعدون نزیك ئوتیلی شیراتون تەلەفون ٩٢٣٦١ - ٩٢٣٦٨ س . پ ٥٨٩٠ باب الشرقی .

بەرێوەبەری گشتی
عبدالستار الصافی

چلەی ماتەم

بەبۆنەی چلەی کاك عەباس حەسەن محمدی جوانەمەرگەوە .

بە پەرۆشەوەبوونو چاوەڕوانی گەڕانەوەی لاوی کەنجو جوانو پێگەیشتوئەکەن کە تازە زانستگای تەواوکردوە هەتا بڕوانامەیان بۆ بهێنێتەوەو دلو چاوی دایكو باوکیو خۆشەویستەکانی پێرووونو شادبێ ... کاتی ئێوارەبوو خۆر دەمەو کەل ئەڕۆیشت کە خۆری ژینی تۆش ئاوابوو لەگەڵ خۆری ستەمدا کە گوڵی گەنجی هەڵوەراندیو بڕوانامەی خوێناویان هێنایەوە بۆمان ... داداکارین لە یەزدانی گەورە لێت‌خۆش‌بێو دەرگای بەهەشتت بۆ بکاتەوەو ئێنکی بخاتە دڵی گشت لایەك .

ئامۆزات
شەماڵ محمود محمد

وون بوونی دەفتەری عەسکەری

بە ناوی غازی جوهەر حسینەوە دەفتەرێکی خدمەی عەسکەریم لێ ون بووە کە لە تەجنیدی هەولیر دەرچووە تکایە ئەوەی دۆزیەوە بیدات بە نووسینگەی هەولێر .

Institut Kurde de Paris

له سایه‌ی سه‌رکه‌وتن و به‌خته‌وه‌ری گه‌لی عیراقدا

هه‌ولێرو ئه‌ده‌بو هونه‌ر کۆستانو ژماره‌یه‌کی زۆر له رۆشنبیران ئاماده‌ی ده‌ست پێ‌کردنو کردنه‌وه‌ی میهره‌جانه‌که بوون ، میهره‌جان به وتاری مامۆستا مصلح جه‌لالی به‌رێوه‌به‌ری گشتی ده‌زگای رۆشنبیری‌و بلاوکردنه‌وه‌ی کوردی ده‌ستی پێ‌کرد [ده‌قی وتاره‌که له لایه‌کی تری ئه‌م لاپه‌ره‌یه‌دایه]

● پیشانگای نامیلکه‌کانی سه‌ره‌کی فه‌رمانده ٠

دوای ئه‌وه ، یه‌که‌م چالاکی میهره‌جان کردنه‌وه‌ی پێشانگای نامیلکه

ده‌ست پێ‌کردنی دووه‌مین میهره‌جانی رۆشنبیری و هونه‌ری
له مه‌لبه‌ندی ئۆتۆنۆمی ناوچه‌ی کوردستان

له‌کاتێکدا ، سه‌ربازه دلێره‌کانی سوپای عیراقی مه‌زن به‌درێژایی سنووری ولات ، تۆماری سه‌ربه‌رزی‌و مه‌زنی ئه‌م گه‌له ده‌نه‌خشێنن‌و به‌تایبه‌تی ئالم رۆژنه‌دا که

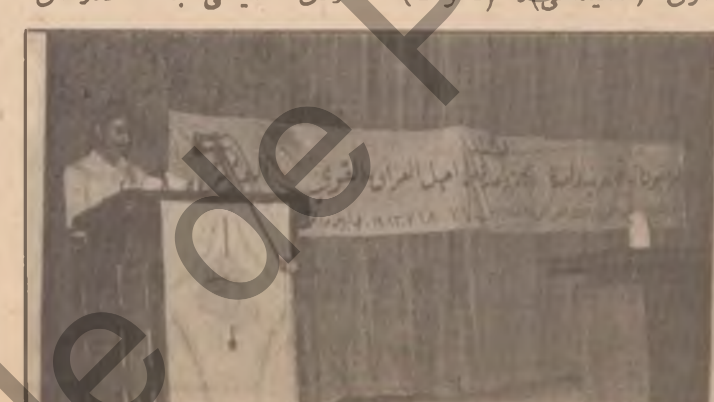

چیاکانی کوردستانی عیراق له‌ناوچه‌ی حاجی هومه‌ران به‌ده‌ستی به‌چکه شیرانی کوردو عه‌ره‌ب کرایه دۆزه‌خی خه‌ونی چاوچنۆکی خومه‌ینی‌و خۆفرۆشه نه‌فره‌ت لێ‌کراوه‌کان ٠ ئالم کاته‌دا ، گه‌لی کوردمان له‌کوردستانی عیراق ، وه‌ك سه‌رتاپای عیراق له شاره‌کاندا له ئاهه‌نگی سه‌رکه‌وتن‌و بیناکاریدا ده‌ژی ٠

ئه‌وه‌بوو رۆژی ٩٨٣/٧/٢٦ له‌شاری هه‌ولێر مه‌لبه‌ندی ئۆتۆنۆمی ناوچه‌ی کوردستانی عیراق ، کاروباری دووه‌مین میهره‌جانی روشنبیری‌و هونه‌ری کوردی له‌چوارچێوه‌ی ئاهه‌نگه‌کانی گه‌له‌که‌ماندا به‌بۆنه‌ی بیره‌وه‌ری ١٥ ساله‌ی به‌رپابوونی شۆڕش ١٧-٣٠ ته‌موزی مه‌زنه‌وه‌و یادی چواره‌م ساله‌ی وه‌رگرتنی کاروباری پله‌ی یه‌که‌م له حزب‌و ده‌وله‌تدا له‌لایه‌ن سه‌ره‌کی فه‌رمانده صدام حسین‌ه‌وه ده‌ستی پێ‌کردو ئه‌م میهره‌جانه ده‌زگای رۆشنبیری‌و بلاوکردنه‌وه‌ی کوردی سازی کردوه‌و تا ٢٩ی مانگ ده‌خایه‌نێ‌و هه‌ردوو شاری (سلێمانی)و (دهوك)یشی گرته‌وه ٠

● یه‌که‌م رۆژی میهره‌جان :

به‌یانی رۆژی ٩٨٣/٧/٢٦ جه‌ماوه‌رێکی زۆری شاری

وه‌رگێڕراوه‌کانی دوان‌و وته‌کانی به‌رێز سه‌ره‌کی فه‌رمانده صدام حسین بۆکوردی بوو که له‌م پیشانگایه‌دا به رچاو خران ، ئه‌وه‌ی شایانی باسه ده‌زگای

رۆشنبیری‌و بلاوکردنه‌وه‌ی کوردی ئه‌رکی وه‌رگێڕانو له‌چاپدانو بلاوکردنه‌وه‌ی ئه‌م نامیلکانه‌ی گرتۆته ئه‌ستۆو ده‌یگه‌یه‌نێته هه‌موو شاره‌کانی کوردستانو هه‌موو ئه‌و شوێنانه‌ی هاوولاتی کوردی تیا نیشته‌جێیه ٠

ئه‌مه‌و ، سه‌رجه‌می به‌رنامه‌ی دووه‌مین میهره‌جانی رۆشنبیری‌و هونه‌ری کوردی ده‌زگای رۆشنبیری‌و بلاوکردنه‌وه‌ی کوردی له لایه‌کی تری ئه‌م لاپه‌ره‌یه‌دا بلاو کراوه‌ته‌وه ٠

به‌رنامه‌ی دووه‌مین میهره‌جانی رۆشنبیری و هونه‌ری کوردی

به بۆنه‌ی جه‌ژنه‌کانی ته‌مووزی پیرۆزه‌وه ، ده‌زگاکه‌مان ده‌زگای رۆشنبیری‌و بلاوکردنه‌وه‌ی کوردی ، وه‌ك ده‌زگایه‌کی رۆشنبیری‌و راگه‌یاندن‌و رۆژنامه‌گه‌ری مه‌رکه‌زی به‌رنامه‌یه‌کی فراوانی چالاکی رۆژنامه‌گه‌ری‌و رۆشنبیری‌و راگه‌یاندنی سازکردو هه‌ر له سه‌ره‌تای مانگی ته‌مووزی پیرۆزه‌وه ده‌ستی کرد به راپه‌ڕاندن ، وه‌به‌شداری راسته‌خۆی ئه‌م ده‌زگایه له‌م بۆنه پیرۆزه‌دا ٠

له رووی رۆژنامه‌گه‌ریه‌وه، ژماره‌یه‌کی تایبه‌تی هاوکاری به ١٦ لاپه‌ڕه‌و چوار ره‌نگ ده‌رچوو ، هه‌روه‌ها ژماره‌یه‌کی نموونه‌یی پێشکه‌وتوی گۆڤاری به‌یان‌و رۆشنبیری‌نویش به‌رێوه‌یه؛

هه‌ر به‌م بۆنه‌یه‌وه، به‌رنامه‌ی دووه‌مین میهره‌جانی رۆشنبیری‌و هونه‌ری کوردی داناوه‌و له شاره‌کانی کوردستان هه‌ولێرو سلێمانی‌و دهوك ده‌ست‌کراوه به راپه‌ڕاندنی ، به‌رنامه‌ی میهره‌جانه‌که ، کۆڕی شیعری‌و رۆشنبیری‌و پێشانگای چاپه‌مه‌نی‌و رۆژنامه‌گه‌ری‌و هونه‌ری ته‌شکیلی‌و ئاهه‌نگ‌و به‌خشینه‌وه‌ی چاپکراوی خۆی ٠

به‌رنامه‌ی میهره‌جانه‌که ئه‌م چالاکیانه‌ی تیایه :

له هه‌ولێر :

- کردنه‌وه‌ی پێشانگای نامیلکه وه‌رگێڕراوه‌کانی ووته‌کانی به‌رێز سه‌ره‌کی فه‌رمانده صدام حسین ٠
- وتاری مامۆستا مصلح جه‌لالی به‌ڕێوه‌به‌ری گشتی ده‌زگای رۆشنبیری‌و بلاوکردنه‌وه‌ی کوردی ٠
- باسێکی مامۆستا بکر محمود رسول ده‌رباره‌ی تاقیکردنه‌وه‌ی ئۆتۆنۆمی ٠
- کردنه‌وه‌ی پیشانگای هونه‌ری ته‌شکیلی ٠
- باسێکی مامۆستا د٠ جمال رشید ده‌رباره‌ی لێکۆلینه‌وه‌ی میژوویی له رۆژنامه‌ی کوردیدا ٠
- باسێکی مامۆستا مسته‌فا نه‌ریمان ده‌رباره‌ی ره‌وتی رۆشنبیری کوردی له سایه‌ی شۆڕشدا ٠
- کۆڕێکی شیعر خوێندنه‌وه ٠
- باسێکی مامۆستا د٠ احسان فواد به‌ڕێوه‌به‌ری گشتی خوێندنی کوردی ده‌رباره‌ی په‌ره‌سه‌ندنی خوێندنی کوردی ٠
- باسێکی مامۆستا محمود زامدار ده‌رباره‌ی ناز ناو له زمانی کوردیدا ٠
- وته‌ی کۆتایی له لایه‌ن مامۆستا مصلح جه‌لالی‌یه‌وه

له دهوك :

- پیشانگایه‌کی رۆژنامه‌ی کوردی ٠
- باسێکی مامۆستا د٠ به‌رخان سندی ده‌رباره‌ی ئه‌دیبی کوردی کۆچ کردو صادق بهاءالدین ٠
- پێشانگای هونه‌رمه‌ند صلاح گوهدار ٠
- ئێواره ئاهه‌نگێکی هونه‌ری ٠

له سلیمانی :

- کۆڕێکی شیعر خوێندنه‌وه بۆ لاوان ٠
- باسێك ده‌رباره‌ی ده‌ستدرێژی فارسه‌کان بۆ سه‌رگه‌لی کوردمان ٠

ده‌قی وتاره‌که‌ی مامۆستا مصلح جه‌لالی به‌ڕێوه‌به‌ری گشتی ده‌زگای رۆشنبیری و بلاوکردنه‌وه‌ی کوردی له کردنه‌وه‌ی دووه‌مین میهره‌جانی رۆشنبیری و هونه‌ری کوردیدا

ئه‌ی خوشکانی به‌رێز
ئه‌ی برایانی خۆشه‌ویست ،
ئه‌ی میوانه ئازیزه‌کان ،

له رۆژانی جه‌ژنه‌کانی ته‌مووزدا سلاوێکی شۆڕشگێڕانه‌و دلسۆزانه‌تان پێشکه‌ش ده‌که‌م ، سلاوی ووشه‌ی پاکی کوردی‌و هونه‌ری کوردی‌و رۆشنبیری کوردی که له باخی نیشتمانی خۆشه‌ویستدا ده‌گه‌شێنه‌وه‌و رۆژبه‌رۆژ جوانترو بۆن‌خۆش‌تر ده‌بن ٠٠ سلاوی ره‌نجی دلسۆزان‌و ته‌قه‌لای کاربه‌ده‌ستان‌و خه‌باتی به‌هره‌داران له جه‌ماوه‌ری کوردستان بۆ په‌ره‌پێدانی خه‌رمانی هونه‌رو رۆشنبیری کوردی‌و به‌رزکردنه‌وه‌ی ته‌لاری شارستانه‌تی کوردی له عیراقی خۆشه‌یستدا ٠

ئه‌ی میوانه ئازیزه‌کان ٠

ده‌زگاکه‌مان ده‌زگای رۆشنبیری‌و بلاوکردنه‌وه‌ی کوردی ئه‌مسالیش میهره‌جانێکی گه‌وره‌ی هونه‌رو رۆشنبیری رێك‌ده‌خات‌و مایه‌ی‌شانازیمانه که له‌م رۆژگاره‌داو له‌و هه‌ول‌ومه‌رجه‌ی ئێستادا بتوانین ئه‌م ئه‌رکه به‌جێ‌بهێنین ، چونکه هێنانه‌دی ئه‌م کاره له‌م رۆژانه‌دا چه‌ند ماناو مه‌به‌ستێکی گرنگ ده‌گه‌یه‌نێ له‌وانه :

١ - نرخ‌دان‌و قه‌درزانینی رۆژه پیرۆزه‌کانی ته‌مووزه که له‌م رۆژانه‌دا قینی گه‌لی عیراق به‌سه‌ر دامود‌ه‌زگای کۆنه‌په‌رستی‌و ده‌ره‌به‌گایه‌تی‌و سه‌ر به‌ئیمپریالزمدا ته‌قییه‌وه‌و شۆڕشی گه‌ل قۆناخێکی نوێی له ژیانی میلله‌تی عیراق به عه‌ره‌ب‌و کوردییه‌وه گرته‌به‌ر که قۆناغی بنیات‌نانی ژیانی نوێ‌و ئێستامرۆڤی‌نوێ‌و کۆمه‌لی نوێیه ٠

شایانه ئه‌م رۆژه پیرۆزانه‌ی ته‌مووز هه‌موو سالێك به شانازییه‌وه یاد بکرێنه‌وه‌و ئاهه‌نگیان بۆ ته‌رخان‌بکرێت هه‌تا پشت به پشت‌و نه‌وه به نه‌وه له مانا گرنگه‌کانی ئه‌م رۆژه مێژووییانه بگه‌ن‌و به دلێکی‌پاك‌و بیرێکی رووناکه‌وه له ره‌وتی کارو خه‌بات‌و تێکۆشاندا گه‌رمترو دلسۆزانه‌تر هه‌نگاوی راپه‌ڕین بۆ پێشه‌وه هه‌لێنین له ژێر سه‌رکردایه‌تی‌ی شۆڕشی پیرۆزدا ٠

ئیتر له‌م رۆژانه‌دا له سه‌رتاپای عیراقدا ده‌کرێت به ئاهه‌نگ‌و داڕشتنی به‌ردی بناغه‌ی کارو کردنه‌وه‌ی پرۆژه‌ی ته‌واوکراوو نواندنی چالاکیی هونه‌ری‌و رۆشنبیری‌و زانستی له لایه‌ن ده‌زگاکانی میللی‌و ده‌وله‌ته‌وه ٠ ئنجا ئه‌م میهره‌جانه‌ی ئێمه‌ش به‌شداری ده‌زگاکه‌مانه له‌م چالاکی‌و ئاهه‌نگانه‌و خۆمان به به‌ختیار ئه‌زانین ئه‌گه‌ر بتوانین له‌م رووه‌وه به‌رهه‌مێکی به‌سه‌ندو شایان پێشکه‌ش بکه‌ین ٠

٢ - هه‌ر له‌م رۆژه پیروزانه‌ی شۆڕشی ته‌مووزدا ده‌مانه‌وێ گه‌رموگوڕی‌و گیانی بزووتنه‌وه‌و پێشکه‌وتن به‌به‌ر ره‌وتی کاروانی هونه‌رو رۆشنبیری کوردی بده‌ین‌و جوولانه‌وه‌که پته‌وترو قوولتر بکه‌ین ، پشتگیری هونه‌رمه‌ندان‌و نووسه‌ران بکه‌ین‌و یارمه‌تی‌ی به‌رزکردنه‌وه‌ی به‌رهه‌مه‌که‌یان‌و ده‌رخستنی ناوو ده‌نگیان بده‌ین ٠ جا له‌م بۆنه‌یه‌دا ، ئارمزوومانه ، میهره‌جانه‌که‌مان ببێ به خۆپیشاندانێکی گه‌وره له‌سه‌رانسه‌ری کوردستاناو له ئه‌نجامدا ببێته هۆی گه‌رم‌کردنی گیانی به‌رهه‌م‌هێنان‌و به‌هره‌نواندن‌و ببێته مایه‌ی پێناسین‌و تام لێ‌وه‌رگرتنی هونه‌رو ئه‌ده‌ب‌و رۆشنبیری له لایه‌ن جه‌ماوه‌رانی کوردمان له کوردستانه‌وه ٠

بێ‌گومان ئێوه ئه‌زانن ده‌زگاکه‌مان له‌مه‌یدانی هونه‌رو ئه‌ده‌ب به‌تایبه‌تی‌و رۆشنبیری به گشتیدا تا ئێستا چالاکانه بازووی هیمه‌تی لێ‌هه‌لمالیوه ، به رۆژنامه‌و گۆڤارو کتێب‌و نامیلکه‌و پۆسته‌رو به‌خشنامه‌کانی‌یه‌وه، به کۆڕو کۆبوونه‌وه‌و میهره‌جانه‌کانه‌وه ، به پێشانگا جۆربه‌جۆره‌کانییه‌وه توانیویه‌تی بیسه‌لمێنێ که له مه‌یدانی خزمه‌تی‌وگه‌شانه‌وه‌و په‌ره‌پێدانی رۆشنبیری‌ی کوردیدا ده‌ستێکی بالای هه‌یه‌و هه‌میشه له لاپه‌ڕه‌کانی مێژووی دوورونزیکدا به گه‌شی بۆی توماره‌کرێت ٠

٣ - ئێمه که له رۆژانی جه‌ژنه‌کانی ته‌مووزدا میهره‌جانی هونه‌ری‌و رۆشنبیری کوردی رێك‌ئه‌خه‌ین ، ئه‌مانه‌وێ به‌شداریی خۆمان‌و گه‌لی کوردمان له‌و قه‌وماوه مێژوویه‌دا پێشان‌بده‌ین که ئه‌مرۆ عیراق تووشی هاتووه ، ئه‌ویش جه‌نگی ره‌وای قادسییه‌ی صدام ه که به‌رگریی پاله‌وانانه‌ی گه‌لی عیراقه له دژی هێرشی ده‌ستدرێژیی رژێمی خومه‌ینی‌ی دواکه‌وتووی کۆنه‌په‌رستی دژ به شارستانی‌و پێشکه‌وتن هێرشی ده‌مارگیریی دواکه‌وتن‌و ته‌ماعکاری بۆ سه‌ر خاکی عیراقی راپه‌ڕیوی پێشکه‌وتنخواز،هێرشی ده‌ستدرێژی‌و ده‌ست‌خستنه ناو کاروباری سه‌ربه‌خۆیی عیراق به هیوای له‌ت‌له‌ت‌کردنی یه‌کێتی‌ی نیشتمانی‌و هه‌لگیرسانی ئاگریی تایفه‌گه‌ری‌و ده‌مارگیری ئایین‌و نه‌ته‌وه‌یی ٠٠

ئه‌ی‌خوشك‌و برابه‌رێزه‌کان
ئه‌ی میوانه خۆشه‌ویسته‌که‌مان ،

بۆیه ئێمه له یادی جه‌ژنه‌کانی ته‌مووزی سه‌رکه‌وتن‌و بنیات‌نان‌و کاروکۆشش‌داو له رۆژانی یه‌کگرتنی پاله‌وانانه‌ی گه‌لی عیراق‌و ئاماده‌یی‌ی ته‌واویان‌و له‌به‌رده‌م ده‌ستدرێژی‌که‌راندا ، ئێمه ئاهه‌نگ‌ده‌گێڕین ، مه‌شخه‌لی ووشه‌و هونه‌ری کوردی له ئاسمانی عیراقی خۆشه‌ویستدا به‌رزده‌که‌ینه‌وه،ئێمه زیاتر شادمان ئه‌بووین ئه‌گه‌ر چالاکی‌یه‌کانمان هه‌موو شاره‌کانی کوردستانی بگرتایه‌ته‌وه ، به‌لام به پێی توانا هه‌ولمان‌دا له مه‌لبه‌ندی پارێزگاکانی هه‌ولێرو سلێمانی‌ودهۆکدا چالاکی بنوێنین له شاری سلێمانی‌دا (ئێواره دانیشتنیك) ده‌که‌ین بۆ شیعر خوێندنه‌وه‌و گوێ له ووتارێکی مێژوویی مامۆستا ئه‌حمه‌د خواجه ئه‌گرین له شاری دهۆکیشدا ، مامۆستا د٠ بدرخان سندی ووتارێك ده‌رباره‌ی به‌رهه‌م‌و چالاکی‌یه‌کانی خوالێ‌خۆشبوو صادق بهاء الدين پێش‌که‌ش ده‌کات، هه‌روه‌ها پێشانگایه‌ك بۆ هونه‌ری ته‌شکیلی رێك‌ئه‌خه‌ین‌و ئاهه‌نگێکی گۆرانی‌و مۆسیقاش سازئه‌که‌ین ٠

له شاری هه‌ولێریشدا کۆمه‌لێ‌ووتار ده‌رباره‌ی ره‌وتی رۆشنبیری‌و په‌ره‌سه‌ندنی خوێندنی کوردی‌و مافه‌کانی گه‌لی کوردمان له سایه‌ی شۆڕشدا پێشکه‌ش ئه‌که‌ین هه‌روه‌ها پێشانگایه‌ك بۆ نیگارو وێنه‌ی هونه‌رمه‌ندان ئه‌که‌ینه‌وه‌و پیشانگایه‌کی تایبه‌تیش بۆ ئه‌و کتێب‌و نامیلکانه ته‌رخانه‌ئه‌که‌ین که سه‌ره‌کی خۆشه‌ویست هاورێ صدام حسین نووسیوونی‌و ده‌زگاکه‌مان‌کردوونی به‌کوردی‌و ژماره‌یه‌کی ئێجگار زۆریان لێ چاپ‌و په‌خش‌کراوه ٠

هه‌ر به‌م بۆنه‌یه‌شه‌وه ، رۆژنامه‌ی هاوکاری‌و گۆڤاری (به‌یان)و گۆڤاری (رۆشنبیری‌نوێ) سه‌رو ژماره‌یه‌کی تایبه‌تی رازاوه‌و ره‌نگاوره‌نگ‌ی جوانیان لێ‌ده‌رده‌چێت که نمایشێکی ئاهه‌نگه‌کانی ته‌مووز پێشان ئه‌ده‌ن‌و به شیعرو به به‌خشان‌و لێکۆلینه‌وه‌و وتار باسی ره‌وتی به‌ره‌وپێش‌چووی رۆشنبیری کوردو باری سیاسی‌ی دامه‌زراوی کوردو به‌شداری گه‌ل له جه‌نگی ره‌وای قادسییه‌ی صدام‌دا ئه‌که‌ن ٠

ئه‌وه‌ی ئێمه کردوومانه‌و ئه‌یکه‌ین به‌شێکی که‌مه له‌و قه‌رزه‌ی ئه‌ده‌ینه‌وه به‌رامبه‌ر به وه‌فاداریمان به شۆڕشی ١٧ - ٣٠ ته‌مووزی مه‌زن ، چونکه به راستی شۆڕشی پیرۆزی ته‌مووز گۆڕینێکی گه‌وره‌و دیاری له بینای ئابووری‌و فیکری‌و رۆشنبیری‌و کۆمه‌لایه‌تی‌و پیشه‌سازی‌وکشتوکالی میلله‌تی عیراقدا به‌دی‌هێناوه، گه‌لی کوردیشمان که گه‌لی دووه‌می ئه‌م نیشتمانی عیراقه‌یه هه‌نگاوی زۆر گه‌وره‌و گورجی هه‌لێناوه له رێی پێشکه‌وتن‌و بووژانه‌وه‌و په‌ره‌سه‌ندن‌دا له هه‌موو مه‌یدانێك له مه‌یدانه‌کانی ژیاندا ٠٠ له سایه‌ی شۆڕشدا گۆڕینێکی باش به‌دی‌هاتووه له بواری ئاواکردنه‌وه‌و خانووبه‌ره‌و کۆشك‌و ته‌لاروبینای هه‌مه‌جۆری قوتابخانه‌و زانستگاو ده‌زگای ده‌وله‌تی‌و میریدا ٠٠٠ رێگاوبانی تازه به‌ناو دۆل‌و نشێوو لوتکه‌ی شاخه‌کاندا درێژبوه‌ته‌وه‌و دێهاتی دوورو لا چه‌پ‌و ناوچه‌ی سه‌ختی یه شاره‌کان به‌ستۆته‌وه خزمه‌تی کۆمه‌لایه‌تی‌و ته‌ندروستی‌و شاره‌وانی‌و پرۆژه‌ی هه‌مه‌جۆری کشتوکالی‌و پیشه‌سازی هه‌موو لایه‌کی کوردستانی گرتوه‌ته‌وه ، خوێندن به زمانی کوردی په‌ره‌سه‌ندنێکی ته‌واوی به‌خۆیه‌وه دیوه‌و مایه‌ی شانازی‌ی هه‌موو کوردێکه زانسته جۆربه‌جۆره‌کانی وه‌کو فیزیاو کیمیاو ماتماتین جگه له شعروئه‌ده‌بیات به کوردی ئه‌خوێندرێ ٠

کۆمه‌له‌و یه‌کێتی‌و ده‌زگای میللی‌و ده‌وله‌تی له بواری هونه‌رو ئه‌ده‌ب‌و رۆشنبیریدا له سایه‌ی شۆڕشی ١٧ - ٣٠ ی ته‌مووزدا راپه‌ڕینێکی ته‌واو گه‌وره‌یان‌به‌دی‌هێناوه ، چه‌ندین تیپی شانۆو مۆسیقاو هه‌لپه‌ڕکێ‌و هونه‌ری فۆلکلوری کارده‌که‌ن‌و چه‌ندین گۆڤاری نایاب له بواری پیشه‌گه‌ری‌و ئه‌ده‌بیات‌و سیاسه‌ت‌و هونه‌ردا ده‌رده‌چن،له‌سه‌ر ئه‌رکی ده‌وله‌ت به‌رهه‌می نووسه‌ران چاپ ئه‌کرێت‌و ده‌ستگیرۆیی ئه‌دیبان ده‌کرێت بۆ بلاوکردنه‌وه‌ی به‌رهه‌مه‌کانیان ٠

رۆژنامه‌گه‌ریی کوردی هه‌نگاوێکی ئێجگار گه‌وره‌ی هه‌لێناوه ٠ به‌لکو ده‌توانین بلێین بازێکی گه‌وری داوه له سایه‌ی شۆڕشدا مایه‌ی شادمانی ئێمه‌یه که یه‌که‌م پێشانگای رۆژنامه‌نووسیمان له‌به‌غدا کرده‌وه‌و ئه‌مسالیش دووه‌م پیشانگامان سازکرد که به‌راستی به‌ژماره‌و به‌جۆرو چه‌شن ئه‌و پێشکه‌وتنه گه‌وره‌یه‌ی پێشان‌دا که رۆژنامه‌گه‌ریی کوردی له سێبه‌ری شۆڕشدا پێی‌گه‌یشتووه ٠

کورد حزب‌و کۆمه‌له‌ی سیاسی‌و کۆمه‌لایه‌تی‌ی خۆی هه‌یه‌و به مافی ئۆتۆنۆمی گه‌یشتووه‌و سه‌ره‌ڕای هه‌موو پیلان‌و یاخی‌بوونێکی به‌کرێ‌گیراوان‌و هه‌ول‌و ته‌قه‌للای شای گۆربه‌گۆڕی ئێران‌و دامود‌ه‌زگاکانی ئیمپریالزم‌و زایۆنیزم ، یاسای ئۆتۆنۆمی جێ‌به‌جێ‌کرا که به‌رهه‌می به‌یاننامه‌که‌ی یازده‌ی ئاداری سالی ١٩٧٠یه‌و له هه‌موو جیهاندا ده‌نگی دایه‌وه‌و کوردی گه‌یاند به مافی ره‌وای نه‌ته‌وه‌یی خۆی له چوارچێوه‌ی عیراقێکی یه‌کگرتووی پێشکه‌وتووی به‌هێزدا ٠٠ ئیتر وا ئه‌مرۆ دامود‌ه‌زگاکانی ئۆتۆنۆمی به ئه‌نجومه‌نی یاسادانان‌و ئه‌نجومه‌نی راپه‌ڕاندنه‌وه خه‌ریکی کارکردن‌و هه‌ول‌و ته‌قه‌للای خزمه‌ت‌کردنی گه‌لی کوردمانن له کوردستاندا ٠ ئه‌و باره‌ی گه‌لی کوردمان له هیچ لایه‌ن‌و بوارێکه‌وه به‌راورد ناکرێت له‌گه‌ل باری کورده‌کانی ئێران‌و شوێنانی‌تر که کوردی تیا داده‌نیشێ ٠

بڕوانه ل ١١

هاوکاری
ده‌زگای رۆشنبیری‌و بلاوکردنه‌وه‌ی کوردی
به‌غداد : شه‌قامی « الخلفاء » مه‌یدانی « الخلانی »
ته‌له‌فۆن : ٨٨٧٥٧٩٥ پێنج خه‌ت

Institut kurde de Paris

لەم ژمارەیەدا
● دەنگو باسی تەواوەتی دووەمین میهرەجانی ڕۆشنبیری و هونەری دەزگاکەمان لە ل١٢ دا بخوێنەرەوە ٠

هاوکاری
التضامن

ڕۆژنامەیەکی هەفتانەیە

ساڵی ١٩٧٠ دامەزراوە

دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی
سەرەکی ئەنجومەنی کارگێڕی و سەرنووسەر
مصلح مصطفی جلالی .

● پێنج شەممە ١٩٨٣/٨/٤ ژمارە ٦٩٨ ● ١٢ لاپەڕە ● بە ٥٠ فلسە ● الخميس ١٩٨٣/٨/٤ العدد ٦٩٨ ●

بە دوای سەرکەوتنە مەزنەکانی باکوور و ناوەڕاستدا

هێرشێکی دلێرانەی هێزەکانمان لە ڕۆژهەڵاتی بەسرە

هێزە پاڵەوانەکانمان شەوی هووشەممەی ڕابوردوو کارێکی پاڵەوانیەتیی بەجەرگانەیان دژ بە سەنگەرو مۆڵگەو سەربازەکانی دوژمن بەرانبەر بە سەنگەرەکانی پێشەوەمان لە ناوچەی ڕۆژهەڵاتی بەسرە ئەنجام دا ، ئەوەبوو هێزەکانمان هێرشیان بردە سەر دوژمن لە سەنگەرەکانی خۆیداو جەنگێکی توند ڕووی دا هەموو جۆرە چەکێکی تێدا بەکارهێنراو هێزەکانمان توانییان بەتەواوەتی هێزەکانی دوژمن تێك بشکێنن و ژمارەیەکی زۆریان لێ بکوژن و ژمارەیەکیشیان لێ دەستگیر بکەن سەرەڕای دەست بەسەرداگرتنی ژمارەیەك چەك و تەقەمەنی کە بەکەڵکی بەکارهێنان دێن ٠

هەروەها هێزەکانمان لە ڕۆژهەڵاتی زرباطیە توند دەست لە دوژمن دەوەشێنن و زیانی زۆر تری پێدەگەیەنن و فڕۆکەکانمان و فڕۆکە هیلیکۆپتەرەکانمان هەڵمەتیان بردووەتە سەر سەنگەرو بنکەکانی دوژمن لە ڕۆژهەڵاتی زرباطیەو قووڵایی خاکی خۆی و ڕاستەوخۆ پێکاویانن و زیانێکی گەورەیان پێگەیاندوون و ژمارەی ئەرکەکانیان گەیشتووەتە ١٤٥ ئەرکی جەنگ کردن و هەموشیان بە ساغی بۆ بنکەکانیان گەڕاونەتەوە ٠

هەرکە دەستو تاقمە شەڕخوازو تاوانکارە فەرمانبەدەستەکانی قومو تاران لەسەر ڕق و کینە لەسکیی خۆیان بەردەوام بوون و هەوڵی ئەوەیان دا زیان بە سەربەستی و ئازادیی عیراقی مەزن و سنوورە بڵندەکەی بگەیەنن ئەوا دەبینن ڕۆڵەکانی دجلەو فورات وەك نەڕەشێر ڕادەپەڕن و بۆ جەنگ کێبەرکێ دەکەن بۆ ئەوەی خاکونیشتمان بپارێزن ٠

لە ماوەی ئەم هەفتەیەشدا هێزە چەکدارەکانمان داستانی نوێی پاڵەوانێتییان تۆمار کردو نەوەکانی سەلاحەدین لە جەنگێکی بیست و چوار سەعاتیدا توانییان لووتکەی چیای گردەمەند لە ناوچەی حاجی ئۆمەرانی کەرتی باکوور لە چنگی دەستو پێوەندەکانی خومەینی و نۆکەرانی بێگانە ڕزگار بکەن و ئەو هێزەی کە بە تەواوەتی لە چیای گردەمەند لەم داستانە پاڵەوانێتییەدا لەناوبراوە فەوجی ١٢٩ی لیوای دوو تیپی ٧٧و فەوجی تۆپخانەی ٣٠٦ی لیوای یەك لە تیپی ٦٤و ژمارەیەکی زۆری خاین و بەکرێگیراوان و هیچ ژمارەیەکیشی لە هێزەکانی دوژمن ڕزگاریان نەبووە ئەوانە نەبێت کە ئەوەیان بە باشتر زانیوە خۆیان بە دەستی هێزە چەکدارەکانمانەوە بدەن کە گیراون و هێنراونەتە پشتەوەی بەرەی جەنگ ٠٠ ژمارەی زیانی دوژمنیش دوو هەزارو نۆسەدو بیست کوژراوو ژمارەیەکی زۆری بەدیل گیراوو دەست بەسەرداگرتنی چەك و تەقەمەنی و ئامێری ئەوتۆ کە بۆ بەکارهێنان دەشێن ٠

سەرەڕای ئەمەیش فڕۆکەکانی هێزی ئاسمانیمان و شۆڕەسوارانی فڕۆکە هیلیکۆپتەرەکانمان هێرشیان بردووەتە سەر سەنگەرو بنکەکانی دوژمن لە کەرتی باکوورو ناوەڕاست و توانیویانە زیانێکی زۆری سەروماڵی بە هێزەکانی دوژمن بگەیەنن ٠

بڕوانە : ل ٨

بەڕێز سەرەك صدام حسين نامەیەکی لە عەرەفاتەوە سەبارەت چۆنیەتیی دۆخی ئەو پیلانەی دژی گەلی فەلەستین دەکرێ پێ دەگات

بەڕێز سەرەك صدام حسين نامەیەکی دەسنووسی لە بەڕێز یاسر عەرەفاتی سەرەکی لیژنەی ڕاپەڕاندنی ڕێکخراوی ئازادیخوازی فەلەستین دەربارەی دۆخی ئەو پیلانەی کە دژی گەلی فەلەستین و شۆڕشە نەبەردەکەی لە خاکی عەرەبی داگیرکراودا لە لایەن زایۆنییەکانەوەو لە دەشتایی بقاع و لە سەرووی لوبناندا لە لایەن هەردوو ڕژێمی سوریاو لیبیا وە دەکرێ پێگەیشتووە ٠

بەڕێز عەرەفات دووپاتی ئەوە دەکاتەوە کە ئەو قەسابخانەیەی زایۆنییەکان دژی قوتابیانی زانکۆی ئیسلامی لە شاری خەلیلی پاڵەواندا دروستیان کرد لەو دەمەدایە کە هەردوو ڕژێمی سووریاو لیبیا گەمارۆی بنکەو شۆڕشگێڕانی ڕێکخراوی ئازادیخوازی فەلەستینییان داوەو بۆردومانیان دەکەن ٠

نامەکە ئەو دەورە دەهێنێتەوە یاد کە ڕژێمی سوریا ساڵی ١٩٧٦ لە لوبناندا گێڕای کە ئەویش هێرش بردن بوو بۆ سەرهێزی بەرگری فەلەستین و بزووتنەوەی نیشتمانی لوبنان

فەرماندەی فەیلەقی چوار : هێزە چەکدارەکانمان پلانی نوێ و پەرەسەندووی جەنگیان لە بەردەستدایە

لیوا ڕوکن فەرماندەی فەیلەقی چوار بە پەیامنێری ئاژانسی دەنگو باسی عیراقی ووت : چی شتێکی نایابە مرۆڤ خوێنی خۆی بۆ بەرگری کردن لە خاك و سەربەرزی و ئەوەی باوەڕی پێیەتی ببرێژێت ٠

هەروەها فەرماندەی فەیلەقی چوار لەسەری ڕۆیشتو ووتی ٠٠ پیاوانی فەیلەقی چوار ئەوەیان لە دڵ و مێشکی خۆیاندا هەڵکۆڵیوە ٠٠ چونکە ئەوان ٠٠ وەکوو سوپامەزنەکمانو گەلە خۆڕاگرتووەکەمان فەرماندەی ڕابەر صدام حسينیان کردووەتە وێنەی ئازایەتی و بەجەرگی و خۆشویستنی خاك و نیشتمان ٠

دووپاتیشی کردەوە دوژمنی کینە لەسك ئەگەر هاتوو بەختی خۆی تاقیکردەوەو سەر لەنوێ کارێکی سەرەڕۆیی دەست پێکردو بیەوێت لە سنوورمان بپەڕێتەوە ئەوا بە هەمان ئەو سنگ و بازووانە بەرەنگاری دەبنەوە کە لە هەموو کارە سەرەڕۆییە بێمێشکانەکانی خۆیدا تووشی هاتووە هەر لە داستانەکانی ڕۆژهەڵاتی بەسرەوە بگرە تا ئێستا کە دوایەمیان داستانەکانی حاجی ئۆمەران و ڕۆژهەڵاتی زرباطیە بوو ٠

ووتیشی فەرمانبەدەستەکانی تاران و قوم لە دەستدرێژییەکەی ئەم دواییەیاندا هیچ شتێکی نوێیان نەخستە ڕوو لە دەرەوەی شیکردنەوەو بۆچوونەکانی سەرکردایەتییە داناکەمان بە سەرەکایەتیی موهیب ڕوکن صدام حسين لە کاتێکدا هێزە چەکدارە پاڵەوانەکانمان لە هەموو جەنگێکدا کە ئەنجامی دەدات بۆ بەرپەرچدانەوەی دەستدرێژی و زیان گەیاندن و دوور خستنەوەیان لە عیراق ئەوا ئەوە دەچەسپێنێت کە پلانی جەنگی و جەنگ کردنی نوێ و پەرەسەندووی لە دەستدایە لە بواری لەشکرکێشی و ئامادە بووندا ٠

لیوا ڕوکن فەرماندەی فەیلەقی چوار بەم بۆنەیەوە باسی ئەو کارە بەجەرگانەی کرد کە پاڵەوانەکانی فەیلەقی یەك لووتکەی چیای گردەمەندیان لە پێشێلی هێزەکانی ئێران پاك کردەوە کە تێیدا دوژمنی چەپەڵو نائومێد زیانی هەزاران کوژراوو بریندارو بەدیل گیراوی لێکەوت ٠٠

دووپاتیشی کردەوە کە هێزە چەکدارە پاڵەوانەکانمان بە سەرکردایەتیی سەرەکی بەڕێز موهیب ڕوکن صدام حسين هەمیشە بەو بەستەوە دەمێننەوە کە دوژمنی بێمێشك دەیانناسێت ، لە ڕووی هەموو ئەوانەدا کە نیازی خراپیان هەبێت و بیانەوێت لە سنووری عیراقی پیرۆزمان نزیك ببنەوە ٠

سەرەکی فەرماندە صدام حسین ڕێزی دەستەیەکی تێکۆشەرانی بەعسی دەگرێت و دووپاتی دەکاتەوە :

هەر عیراقییەك چەکی هەڵگرتبێت و بۆ بەرگری لە نیشتمان جەنگابێت بەعسییەکی ڕێك خراوە

بەڕێز سەرەکی فەرماندە صدام حسين دووپاتی کردەوە ٠٠ وەك چۆن دەتوانرێت بگوترێت لەوانەیە سەرکردایەتییەك جەنگ بباتەوە. لە ڕادەی لەشکرکێشیی گشتیی داپێداویستییەکانی ئازانج کردنی ئامادە بکات پێش ئەوەی ڕوو بدات ئەوا لە توانامانداپە بڵێین ئەو بەعسییانەی کە ئەمڕۆ ڕێزیان لێ دەنێین و ئەوانەی کە لە لیستەکانی دادێ ڕێزیان لێ دەنرێت خواستی کاری شۆڕشگێڕانە دەنوێنن بۆ بەرپاکردنی شۆڕشی ١٧–٣٠ی تەمووز کە ئەو کاتە خواستی بەعسییە تێکۆشەرەکان و عیراقییە بەشەرەفەکانی دەربڕی ٠

بەڕێزی لەکاتی بەخشینی نیشانەی شۆڕش بە دەستەیەکی هەڵبژاردەی تێکۆشەرە بەعسییەکان ئەوانەی لە بەرپاکردنی شۆڕشی ١٧–٣٠ی تەمووزدا بەشدارییان کردووە ٠٠٠ ووتی ٠٠ هەموو عیراقییەك کە چەکی هەڵگرتبێت و بۆ داکۆکی کردن لە نیشتمان بەعسییەکی ڕێکخراوە دۆسێکەی لە دۆسێی ئەو بەعسییە تێکۆشەرە بەجەرگە دەچێت کە لە کاتی کاری نهێنیدا لە تێکۆشانی خۆی بەردەوام بووە ٠

سەرەکی بەڕێز ووتی ئەو هاوڕێیانەی ئەمڕۆ ئەم ڕێزلێنانەی بەر دەکەوێت بۆ کەسی خۆیان و بۆ کردەوەی شۆڕشگێڕانەیان ڕێزیان لێ دەنرێت و بۆ ئەوەیش ڕێزیان لێ دەنرێت چونکە دەمانەوێت بەهۆی ڕێز لێنانیانەوە ڕێز لە بیرو باوەڕەکان و تێکۆشەرەکان بنێین لەبەر ئەوەی ئەگەر بیروباوەڕو تێکۆشەرەکان نەبووبان ئەوا ئەوانەی کە سەرە نێزەیان پێك دەهێنا لە شۆڕشدا شۆڕش بکەن و ئەو ئەنجامە وەدەست بهێنن کە وەدی هات ٠

لە کاتی ڕێز لێنانەکەدا بەڕێزان ئەندامانی ئەنجومەنی سەرکردایەتیی شۆڕش و هاوڕێیان ئەندامانی سەرکردایەتیی هەرێمایەنیی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست و بەڕێز سەرەکی دیوانی سەرەکایەتیی کۆماری ئامادە بوون ٠

(دەقی ووتەکەی سەرەکی فەرماندە صدام حسين لە لاپەڕە (٣)دا بخوێنەرەوە) ٠

ئەگەر دوژمن لە بۆردومانی دەزگا شارستانییەکاندا بەردەوام بێت ئەوا عیراق چەندین شاری ئێران بە تەواوەتی خاپوور دەکات

وەزیری ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن

بەڕێز لطيف نصيف جاسم وەزیری ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندن دووپاتی کردەوە عیراق بە هەموو هێزێکیەوە وەڵام دەداتەوەو چەندین شاری ئێرانی بە تەواوەتی لەسەر خاك خاپوور دەکات ئەگەر ڕژێمی ئێران لە بۆردومانی دەزگا شارستانییەکانی عیراق بەردەوام بوو ٠

بەڕێز لطيف نصيف جاسم لە گفتێکدا بۆ ئاژانسی دەنگو باسی عیراق شەوی سێشەممەی ئەم هەفتەیە ووتی ڕژێمی ئێران ئاگادار دەکەینەوە بەوەی لە بۆردومان کردنی شارەکانی عیراق بەردەوام نەبێت و گوێ بۆ ووریاکردنەوەکانی عیراق شل بکات ئەگەر لای دەستو تاقمەکەی ڕژێم تۆزێك هەست بە لێپرسینەوە مابێت بەرانبەر بە گەلانی ئێران ٠٠ ئەمەیش دەقی گفتەکەی وەزیری ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندنە :

لە هەمان ئەو کاتەدا کە عیراق لایەنی ئەوەی گرتووە بۆردومانی شارەکانی ئێران ناکات کەچی دوژمنی کینە لە سك و بەدخوو لە بۆردومان کردنی شارەکانی عیراق بەردەوامە ٠

دەستو تاقمی ڕژێمی نەزان لە ئێراندا ئەم بۆردمان نەکردنی شارەکانی ئێران لە لایەن عیراقەوە بەوە لێکداوەتەوە کە گوایە بارێکی دوو دڵی و بێهێزی دەنوێنێت ئێمەیش لە کاتێکدا لێپرسراوێتیی بۆردومان کردنی شارەکانی عیراق دەخەینە ئەستۆی ڕژێمی ئێرانەوە ئەوا زۆر بە توندی وەڵام دەدەینەوەو چەندین شاری ئێرانی بە تەواوەتی لەسەر خاك خاپوور دەکەین ئەگەر بێتو بەردەوام بێت و گوێ شل نەکات و هەر لە بۆردوومان کردنی دەزگا شارستانییەکاندا بەردەوام بێت بۆ ئەوەی ببێتە پەندێك بۆ ئەو کەسەی پەند وەردەگرێت و بیر دەکاتەوە لە نەزانەکانی قوم و تاران ئەگەر تۆزێك هەست بە لێپرسراوێتی کردنیان لەلا مابێت بەرانبەر بە گەلەکانیان و دەست لە بۆردومان کردنی شارەکانی عیراق هەڵبگرن کە هەموو ڕۆژێك دەکەونە بەر ئاگری تۆپخانەکانیان ٠

ڕژێمی ئێرانیش باش دەزانێت کە عیراق توانای لێدانی هەر نیشانێکی هەیە هەڵی ببژێرێت و لە هەر کاتێکدا بیەوێت و ئەوەی ئاگادار بکاتەوە گلەیی لێ ناکرێت ٠

گرتنی پەنجا ئەندامی حزبی توودە ٠

تاران ٢١ – ڕۆیتەر : کاربەدەستانی ئێرانی هێرشیان دژی حزبی توودەی ئێرانی (کۆمۆنیست) نەوەستاوەو لەم دواییەدا پەنجا ئەندامی تریان گرتن ٠

ئەمە ڕۆژنامەی کۆماری ئیسلامی بڵاوی کردەوەو ووتی ئەو تاوانەی دەدرێتە پاڵیان هەر ئەو تاوانەیە کەدرایە پاڵ ئەوانەی کۆن کە ئەویش تاوانی جاسوسیەت کردنە بۆ یەکێتیی سۆڤیەت ٠

ئێکسپرێسی فەرەنسەوی

گەلی کورد لە کوردستانی ئێران هەموو دژی خومەینین

پاریس – ٣١ – ئا٠د٠ع٠ گۆڤاری ئێکسپرێسی فەرەنسەوی هەفتانە کە دەگاتە زۆر شوێن ووتی کوردەکانی ئێران دژی خومەینین و دژی ڕژێمەکەی شەڕ دەکەن ٠

گۆڤارەکە لە باسێکدا بەناونیشانی (کوردەکان دژی خومەینی شەڕ بەرپا دەکەن) پەنجەی بۆ ئەوە ڕاکێشاوە باسی سیاسەتی عیراقی بەرانبەر بە کوردەکان کردووەو **دەڵێت عیراق یەکەم وڵاتە لە نێو وڵاتانی ناوچەکەدا کە بڕیاری ئۆتۆنۆمی داپێت و ڕێگەیدا بە کوردەکان کە زمانی خۆیان بەکاربهێنن و**

بڕوانە : ل ٨

Institut Kurde de Paris

بە فەرمانی سەرۆکی فەرماندە صدام حسین

لیژنەی لێکۆڵینەوەی پێویستیەکانی هاوڵاتیان لە پارێزگای سلێمانی چەند کۆبوونەوەیەکی فراوان دەبەستێ

ئەو لیژنەیەی کە بە فەرمانی سەرەکی فەرماندە صدام حسین پێکهاتوە بۆ لێکۆڵینەوەی کاروباری جەماوەران لە پارێزگای سلێمانیدا دەستی کردوەو بەردەوامە لە کارکردن بۆ بەسەر کردنەوەی ئەو لایەنە دەستنیشان کراوە ... لەم روەشەوە تا ئێستا سەرباری چەندان کۆبونەوەی لیژنە کەخۆیو سازکردنی کۆڕو چاوپێکەوتن لەگەڵ زوربەی چینەکانی گەلدا ساز دراوە..

شایانی باسە ئەم لیژنەیە کە بەڕێز بکر محمود رسول وەزیری کاروباری کۆمەڵایەتی سەرەکایەتی دەکاتو بەڕێزان جمال حاجی شەریف سەرەکی ئەنجومەنی راپەراندنی ناوچەی کوردستانو بهاءالدین احمد جێگری سەرەکی ئەنجومەنی نیشتمانی و سیروان عبداللە جاف ئەمینداری کاروباری ناوخۆو ناجی عزت جافو دکتور ئومید مدحت مبارکو شیخ محمد قەرەداغی تیایدا ئەندامن کۆبونەوەیەکی فراوانیان لە هۆڵی کتێبخانەی سلێمانی بۆ نەقابەی پزیشکانو دەرمان خانەکانو دکتوری دانو ئەندازیارو ئابوری‌یەکان ساز کردو ئەوەی شایانی باس بێت هاوبەشانی ئەم کۆڕە لە بروسکەیەکدا کە بۆ سەرەکی فەرماندە صدام حسین یان بەرز کردەوە بە گەرمی پیرۆزبایی خۆیان لەگەڵو سوپاو سەرەکی فەرماندە کرد

بە بۆنەی ئەم سەرکەوتنانەی دوایی سوپای دلێرمانەوە کە لە ناوچەی حاجی هومەران بەسەر سوپای ئێرانیدا وەدەستیان هێناوەو لەم روەوە بەڕێز بکر محمود رسول وەزیری کاروباری کۆمەڵایەتی زۆر بەرێزەوە هەڵوێستی ئەو جەنگاوەرانەی میللەتی کوردی بەسەر کردەوە کە شان بە شانی برا سەربازەکانیان دژی داگیرکەری فارس لە ناوچەی ناوبراودا پیشانیان داوە ..

هەروەها وەزیری بەڕێز لە وتارەکەیدا وتی ئێمە کە بە فەرمانی سەرەکی خۆشەویست صدام حسین بۆ لێکۆڵینەوەی کاروباری جەماوەرانی پارێزگای سلێمانی هاتووین وەبە شێوەیەکی فراوانتر بۆ دەستنیشانکردنی ئەو کەمو کورتیانەی کە لە یاسای ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستانا هەیەو لەم روەوە گوێ دەگرین لە هەموو چەشنە لێکۆڵینەوەیەکو باری سەرنجو پێش‌نیازی ئەوانەی هاوبەشی کۆرەکانمان دەکەن بۆ ئەوەی ئێمەش بە پێی ئەرکی پێ‌سپێراوی سەرشانی خۆمان بیگەیەنینە جێگای تایبەتی خۆی ... هەروەها دوپاتی ئەوەی کردەوە کە هەرچەندە ئەم مافەی لە عێراقدا بە نەتەوەی کورد دراوە دەستکەوتێکی مێژوویەو لە هیچ پارچەیەکی تری کوردستانی ئێرانو تورکیاو سوریاو جێگەکانی تردا نی‌یەو هەرچەندە وەکو لە سەرەتاوە وتمان کە لە کەمو کورتی بەدەر نی‌یە بەڵام چارەسەرکردنی ئەمەش راستەوخۆ ناکەوێتە سەر شانی لایەنە لێپرسراوەکان بە تەنها بەڵکو پێویستی بە هاریکاری هەموو چینەکانی کۆمەڵ هەیە تا وەکو بە شێوەیەکی زانستی دەست نیشان بکرێو لە ئەنجامدا بە پێی توانا چارەسەری بۆ بکرێ ... هەر لەم روەشەوە هەڵویستی دوژمنانی کوردو عەرەبی لە ئێراندا بەسەر کردەوەو سەرلەنوێ دوپاتی کردەوە کە راستە ئەو دوژمنانە لەوانەیە بۆ کاتێکی دیاریکراوو لەبەر چەند هۆیەکی تایبەتی بارو دۆخی ناوچەکە بتوانن کۆسپی بخەنە رێگا بەڵام بڕوای دڵسۆزانی ئەم خاکو ئاوی عێراقەو ئەم ناوچەی کوردستانە گەلێک لە نەخشەو پیلانەکانی ئەوان بە هێزترەو لەم روەشەوە تا ئیستا چەندان جار خۆیان تاقی کردوەتەوەو لە ئەنجامیشدا هەر ئەوان گلاون . شایانی باسە دوای ئەوەی سەرەکو ئەندامانی لیژنەکە گوێیان گرت بۆ باری سەرنجی هاوبەشانی کۆرەکە لە لایەن بەرێزان جمال حاجی شریفو سیروان جافو ناجی جافو دکتۆر ئومید مدحت مبارک دەربارەی ئەو خزمەتگوزاریانە قسە کرا کە دەزگاکانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان پێشکەشی جەماوەرانو دانیشتوانی ناوچەکەی دەکات .. هەروەها لە لایەکی ترەوە ئەم لیژنەیە دوو کۆڕی فراوانی تری بۆ کارگێرانی دەزگای گشتی شەکرو ئەندامان لقی یەکێتی یاسا ناسانی پارێزگای سلێمانی کردوەو دەربارەی ئەو لایەنانەی کە پەیوەندی بەم دو بوارەوە هەیە بە دوورو درێژی کۆڵیوەتەوە .

فریا

هاورێ سعدی مهدی صالح داوا دەکات جەماوەر بە فراوانی بەشداری هەڵبژاردنی ئەنجومەنی یاسادانان بکەن

هاورێ سعدی مهدی صالح ئەندامی سەرکردایەتی هەرێمایەتی ئەمینداری نهێنی‌ی نووسینگەی رێکخستنی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست لە باکوور ستایشی ئەو رەنجانەی کرد کە دامو دەزگاکانی بەڕێوەبردنو رێکخراوە حزبی‌و لیژنە تایبەتی‌یەکان بە هەڵبژاردنی ئەنجوومەنی یاسادانانی لە پارێزگای سلێمانی داویانە بۆ ئەو هەموو پێداویستی‌یانەی کە بۆ هەڵبژاردن لە پارێزگاکەدا ئامادەیان کردوون .

لە وتەیەکدا کە لە کۆڕێکی فراواندا خوێندیەوە کە بۆ سەرەک دەزگاو رێکخراوە جەماوەری‌و ناوچەکانی هەڵبژاردن بەسترا پەنجەی بۆ گرنگی‌ی هەڵبژاردن راکێشا کە سبەینێ دەگێڕرێت لە کاتێک کە گەلەکەمان لە شادەمانی‌ی ئەو سەرکەوتنو داستانە پاڵەوانێتی یانەدا دەژیت کە هێزە پاڵەوانەکانمان سەربازانی فەرماندە صدام حسین دژ بە هێزەکانی خومەینی‌ی رەگەزپەرست لە هەردوو کەرتی باکوورو ناوەراست بەدی‌یان دەهێنن .

داواشی کرد هەموو رەنجەکان یەک بخرێن بۆ ئەوەی بارو دۆخی گونجاو ئامادە بێت تا جەماوەر بە فراوانی‌و بە سەربەستی‌و ئازادانە لە هەڵبژاردندا بەشداری بکەن‌و دەنگی خۆیان بە سەربەستی بە نوێنەرەکانی خۆیان بدەن بۆ پتەوکردنی رێرەوی ئۆتۆنۆمی‌و دەستکەوتەکانمان کە شۆڕش بۆ جەماوەری وەدی‌هێناون .

دووپاتیشی کردەوە کە هەمیشە سەرکەوتن هی ئێمە دەبێت بە هۆی سەرەکایەتی‌ی تێکەیشتووی بەڕێز سەرەکی فەرماندەوە صدام حسین‌و بە ئازایەتی‌ی سوپای مەزن‌و بەهێزی‌ی یەکێتی‌ی نیشتمانیمان‌و ئامادەبوونی هەمیشەیی گەلمان بو بەرگری‌کردن لە خاکی نیشتمان .

سبەینێ هەڵبژاردنی ئەندامانی ئەنجومەنی یاسادانانی ناوچەی کوردستان دەست پێ دەکات

لە هەموو پارێزگەکانی ناوچەی کوردستاندا ئامادەبوونی تایبەت بۆ هەڵبژاردنی ئەنجوومەنی یاسادانان کراوە کە سبەینێ دەست‌پێ‌دەکات .

لێپرسراوانی پارێزگەکان‌و رێکخراوەکانی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست‌و لیژنە لقی‌یەکان بۆ ئامادەکردنی پێویستی‌یەکانی هەڵبژاردنەکە کۆدەبنەوە بە مەبەستی سەرخستنی چونکە کارێکی دیموکراتیانەیەو دەربڕی خواستی گەلە بۆ ئەوەی نوێنەرانی خۆیان بۆ ئەنجومەنی یاسادانان هەڵبژێرن .

بەڕێزان سەرەکانی ناوچەکانی هەڵبژاردنی ئەنجوومەنی یاسادانانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان کۆبوونەوەیەکیان لە پارێزگەی ئۆتۆنۆمی کرد بۆ باس‌کردنی پێویستی‌یەکانی هەڵبژاردنەکەو ئەو پێویستیانە چین کە دەبێ لە هەموو ناوچەیەکدا بکرێن‌و بۆ گواستنەوەی هەڵبژێرەرەکانیش بۆ ناوچەی هەڵبژاردن قسەیان کرد .

لەم هەڵبژاردنەدا ٣٦٧ هەزارو ٩٣٨ هەڵبژێر لە ٦٩ مەڵبەندا کە بەسەر ٦ ناوچەی هەڵبژاردندا دابەش‌دەبن دەنگی خۆیان دەدەن‌و ٢٧ ئەندام لە ژمارە (١٠٥) پاڵێوراو هەڵدەبژێرن .

لە لایەکی ترەوە لیژنەی راگەیاندنی هەڵبژاردنەکەو لیژنە لقی‌یەکان کۆڕی جەماوەری بۆ شی‌کردنەوەو روون‌کردنەوەی مەوداکانی هەڵبژاردنەکە دەبەستن‌و بەردەوام لە بایەخی بەشداری‌کردنی جەماوەرێکی فراوان لە بەکارهێنانی دیموکراتی‌یەت قسەدەکەن .

لە ناوچەی دهۆک هۆی گواستنەوەی پێویست بۆ گواستنەوەی هەڵبژێران بۆ ناوچەی هەڵبژاردن ئامادەکرا .

بەڕێز نامق رقیب محمد پارێزگاری دهۆک لە کۆبوونەوەیەکی هاوکۆیی لیژنەی ئامادەکردنی پێویستی‌و هۆی گواستنەوە داوای کرد کە ئەوپەڕی هەوڵ

بڕوانە : ل ١١

کۆبوونەوەی ئەنجومەنی راپەراندنی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان

بەڕێز سعاد حبیب تالەبانی سەرەکی ئەنجوومەنی راپەراندنی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان بەوەکالەت سڵاوی لەو سەرکەوتنە بێ‌هاوتانە کرد کە سەربازانی قادسیەی صدام لە کەرتی سەروی مەیدانەکانی شەردا وەدەستیان هێناوە .

لەسەر کردایەتی کردنی کۆبوونەوەیەکی ئەنجومەنی راپەراندا دووپاتی وەستانی رۆڵەکانی گەلی کوردمانی کردەوە وەک شورایەکی پۆلا لە دەوری سەرکردایەتی‌یە حەکیمەکەیان لە سەرروو هەموویانەوە سەرەکی تێکۆشەر صدام حسین دژی هەر دەستدرێژی‌یەک کە بکرێتە سەر عیراقی خۆشەویستمان‌و بۆ پووچەڵ کردنەوەی هەموو تەقەللایەکی ناشیرینانە کە ئیمپریالی‌و بەکرێ گیراوەکان لەوانەی خۆیان بەبێگانە فرۆشتووە دروست دەکەن ئەمەش بۆ پاراستنی ئەو دەسکەوت‌و وەدیهاتووانەی شۆڕش بۆ رۆڵەکانی گەلی کوردمانی وەدەستهێناوە .

ئەنجومەنەکە لە کۆبوونەوەکەدا لە پێویستی‌یەکانی بەرێوەبەرایەتی‌کانی ناوچەکە سەبارەت بە کاروباری بەرێوەبردن‌و دارایی کۆڵیوەتەوەو بریاری پێویستی دەربارەیان دەرکردووە .

تیپێکی نوێ لە هەولێر

لەم رۆژانەداو لە چوارچێوەی بایەخ دانی فراوانتر بە توانای هونەری‌ی لاوان ، ئەمینداریتی گشتی رۆشنبیری‌و لاوان ـ کاروباری لاوان تیپێکی نوێی بە ناونیشانی «تیپی لاوانی هەولێر» دامەزراند جاران ئەم تیپە هەبوو، بەڵام ئێستا بنیایەکی نوێی تایبەتی بۆ کراوەتەوەو لێپرسراوی تیپەکە پێی وتین ، لەم رۆژانەدا تیپەکە دەست دەکات بە پرۆڤە کردن بۆ شانۆگەری‌یەکی تازەو کۆمەڵێک لاوی خوێن گەرم لە دەوری تیپەکەدا کۆبوونەتەوە شایانی باسە کە لە رۆژانی رابردوودا تیپی مەڵبەندی لاوان کە ئێستا ئەم تیپە شانۆگەری «خزمو ناسیار»ی لە نووسین‌و دەرهێنانی هونەرمەند سەید عبدالستار پێشکەش کرد .

نووسینگەی هەولێر

شانۆگەری
ناڵە بچکۆلانەکەو گەشتی چارەنووس

وەرگێرانو هۆنراوەکان : محمود زامدار
ئاوازی هۆنراوەکان : ولیم یوحنا ـ انور قەرەداغی ـ صلاح رۆوف
دەرهێنانی : رزگار کریم

لە ١٠ـ٨ـ١٩٨٣و لەلایەن تیپی نواندنی سلێمانی‌و لەسەرشانۆی مەڵبەندی چالاکی قوتابخانەکان پێشکەش ئەکرێت .

بە بۆنەی جەژنەکانی تەمموزموە

شانۆگەرییەک لە هەڵەبجە

سەر لە ئێوارەی رۆژی یەک شەممە رێکەوتی ٩٨٣/٧/١٧ تیپی پێشرەوی شانۆی هەڵەبجە لە هۆڵی رۆشنبیری جەماوەری هەڵەبجە شانۆگەری (هاوارێکی تاساو) یان پێشکەش کرد .

شانۆگەرییەکە بیرەکەی لە کۆمەڵە چیرۆکی (دزی دەست پاک)ی دیستۆفسکی‌یەوە وەرگیراوەو جلیل زەنگەنە ئامادەی کردوەو هونەرمەند فەرهەنگ محمد دەری‌هێناوە.

دەربارەی شانۆگەرییەکە هونەرمەند فەرهەنگ محمد وتی :

بۆ یەکەم جارە لە سەر شانۆی هەڵەبجە شانۆگەری بەم شێوەیە پێشکەش بکرێت ئەویش بە پیشاندانی فلیمی سینەمایی لە نێوان پێشکەش کردنی شانۆگەرییەکەدا ، هەروەها نزیکەی شەش مانگ زیاتر ئەکتەرەکان خەریکی پرۆڤە بوون تا ئەم شانۆگەرییەمان ئامادەکردو بەم شێوەیە پێشکەش کرا ئەوەی شایانی باسە جەماوەرێکی زۆر لە لێپرسراوانو هونەر خوازان ئامادەی ئەم شانۆگەرییە بووبوون لەگەڵ گەرمی هۆڵەکەدا .

هیرش محمد امین

ئایا ئەم رژێمەی ئێستەی ئێران رۆڵەی راستەقینەی شۆڕشی گەلی ئێرانە ؟

ا ـ ن . دلسۆز

مێژوو نمایانگەری هەزاران شۆڕش‌و ئاڵوگۆڕی گەورەو بچوکە لەجیهاندا ، شۆڕشی کەسان لەدژی‌یەکتر ، وەکوو تێکۆشانی کەسێک کەپاشایێک یان فەرماندەرێک لەناوبەرێتو خۆی لەجێگایا بێتە رابەر وەفەرماندەر یان شۆڕشی گەلێک لەدژی ستەمو بێدادی رژیمێک وەکو شۆڕشی فەرانسە یان شۆڕشی ئیدیولۆژی ، وەکوشۆڕشی روسیە وەهەزاران کودتای سوپاییو دەساودەس‌کردنی فەرمان رەوایی ، برێ جاریش شۆڕشی ئاینی پێک‌دێت وەکو ئەو ئاڵوگۆڕە گەورەیەی کەشۆڕشی ئاینی‌ئیسلام لە بەشی‌زۆری جیهانی ناسراوی رۆژگاری خۆیدا بەدی‌هێنا ، هەرچەن ئەم‌ئاڵوگۆڕە گەورەیە بەفەرمانێکی ئاسمانی رووی‌دابێت بەڵام لەگەڵ ئەوەشا گەورەترین ئیمپراتۆریەکانی ئەوسەردەمەی جیهانی ژێراوژور کرد ، جامەبەست ئەوەیە کە سوننەتی گەردون لەسەرئەوەتە کە گوایا ئەبێ « رەورەوەی مێژو بەرەوپێش بڕوات » وە هەر شۆڕشو ئاڵوگۆڕێک گوایا بەو ئومیدەوە بێتەدی کەهیچ‌نەبێ چەن هەنگاوێک ، گەلێک یان وڵاتێک تازەترو باشتر بخاتە ناوەوە، وەئەگەر وانەبو ئیترئەوە پاش‌گەزو بەرەوخوارگلۆربوونەوەیە نەک پێش‌کەوتنو سەرکەوتن .

جابەراستی هەرخاوەن ئاوەزێک یان هەرکارناسێکی کاروباری رامیاری وە لێزانانی مێژوی شۆڕشو کودتاو ئاڵوگۆڕەکانی کۆمەڵایەتی ، تەنانەت هەر کۆلکە خوێنەواریکیش ، کاتێ سەیری ئەم شۆڕشەی ئێران ئەکاتو لەچۆنیەتی ورد ئەبێتەوەو بیر لەسەرەتاکەیو لەچۆنیەتی بەدی هاتنەکەیو ئەو زروفەی کەبوبە هۆی هەڵگرسانی شۆڕشو ، چۆنیەتی رژێمی پێشو وەهەروەها رادەو پایەی پێگەیشتنو تێ‌گەیشتنی گەلی ئێران ئەکات وەبیر لەو پێش بینی‌یانە ئەکاتەوە کەبۆ ئایندەو داهاتوی ئەوگەلەو ئەوشورشەئەکرا ، وەئیستەش پاش نزیکەی پێنج‌ساڵ لەهەڵگرسانی ئاگری ئەوشۆڕشە ، سەیری ئێرانو گەلی‌ئێرانو ئەوقورەی بۆگەلی‌ئێران گیراوەتەوە ئەکات ، وەهەروەها سەیری ئەو خێروبێرەی ئەکات کەئەم شۆڕشە بەدیاری هانی بۆهاوشێو دەراوسێ‌کانیشی ، هەروەها کاتێ کەوردئەبینەوە لەو دەردوبەڵایەو لەو مەرگو کوێرەوەری‌یەی کەبۆ کەمایەتیەکانی ناو ئێرانی هانی وەئەوەی پێ‌کردن کە هیچ‌درندەو جانەوەرێک بەگیان‌لەبەرێکی ناکا وەهیچ‌گورگێ بە پەزی بێ‌تاوان وەمەڕی بێ‌دەسەڵاتی ناکات .

کەوابو لێرەدا ئەوپرسیارە دێتەپێشەوە کەئایا بەراستی ئەم‌کاربەدەستانەو ئەم فەرمانرەوایانەی ئێستەی رژێمی ئێران « رۆڵەی راستەقینەی ئەو شۆڕشەن » ؟ ئایا ئەکرێ هەموی گەلانی‌ئێران ، رۆشن‌بیرانی ئێران ، ئەومرۆڤە خاوەن بیرانەی کە لەرێی بەدەست‌هێنانی ئازادیو سەربەرزیو روناک‌بیریو پێش‌کەوتنی گەلەکەیانا ساڵەها تێ‌کۆشانو کوێرەوەری‌یان کێشاو زیندان‌کرانو چەوسێنرانەوە . بەراستی ویستبێتیان رژێمێک بیرنەکایەوە کە ئەم ، هەزار بەرانبەری رژێمی پێشو دوڕوندەو خوێن‌مژو ئازادی خنکێنو چەوسێنەرەوە بێت ؟

هەرگیز هیچ ئاوەزێکی پێگەیشتو وەهیچ مرۆڤێکی تێگەیشتو ئەم باوەڕەی نیەو باوەڕی واش پەسەند ناکات ، کەواتە ئەم‌ڕژێمەی ئێستەی ئێران رۆڵەی حەڵاڵو راستەقینەی ئەوشۆڕشە مەزنە نیە وەئەم‌ڕژێمە هەرگیز رۆڵەی رەسەنی ئەو تێکۆشەرە رووناک‌بیرو دلسوزانە نیە ، هەرچەن ئەم کاربەدەستانەی ئێران بەدرۆ وە بەتاوان ناوی خاوێنی ئیسلام‌یان ناوە لە رژێمەکەیان ، بەڵام خۆ ئیسلام شتێ‌نیە تازە لە قومو تارانا هەڵ‌قوڵی‌بێ ، ئێمە خۆمان هەمومان موسوڵمانین وەچاومان هەیە ، جائەگەر ئیسلام ئەمەبێت ئەبێ ئیسلامی خولەفای راشیدین وەئیسلامی زەمانی پێغەمبەر (د) دەس‌هەڵبەست بێت ، یان خۆ ئەبێ بڵێین ئەم رژێمەی ئێستەی مەلای عەجەمان نە فری بەسەر ئیسلامەوە هەیە وە نەرۆڵەی حەڵاڵی شۆڕشی گەلانی ئێرانو رووناک‌بیرانی ئێرانە ، جا هەرئەمەش بۆمان دەرئەخات کە مەیدانی درۆو دەلەسەو شتی‌قەڵبو دەس‌هەڵبەس زۆرکورتەو ئەمرۆ نەبێ سبەی لای هەموکەس ئاشکرا ئەبێتو ئابڕوی ئەچێتو تیی هەڵ‌ئەدرێ ، جائەگەر لەسەرەتای بەدی هاتنی ئەم رژێمەدا پیاو ئەمەی بوتایێ ئەیان‌کرد بەکەژاو ، بەکافر ئەیان‌دایە قەڵەم بەڵام ئیستە پاش تێپەڕبونی چوارساڵ بەسەر داگیرکردنی شۆڕشی گەلی‌ئێران وەهەڵ‌پڕوکاندنی ئەو شۆڕشە مەزنە لەدەست خاوەنە راستەقینەکانی، ئیتر ئەوەتا بۆ هەمو خاوەن هۆشوبیرێک‌روون‌بوەتەوە کەئەم‌ڕژێمە نەئیسلامی‌یەو نەدیموکراسی وەنە شوسیالیستیەو نە ناشیونالیستی ، بەڵکو رژێمی برێ دەس‌برێ عەوام‌خەڵەتینی خەرافاتچی‌یە کە بە خراپترین‌وێنە کەڵک لەو پلەوپایەیە ئەبەن کەبەناوی ئیسلامەوە بەدەسیان هێناوە .

بەش‌بەحاڵی ئێمەی کوردیش کەچاومان لەو جەورو ستەمەیە کەئەم رژێمە بەسەر **کوردەکانی ئێرانیا دێنێت بۆمان دەرکەوتوە « ئەوەی کە رژێمی مەلای عەجەمان بەسەرکوردی ئێرانیا هانیوە، تائێستە هیچ تاوان‌کارو ستەمکارێ وەهیچ رژێمێکی دیکتاتوری** تەک‌ڕەویش بەسەر هیچ‌گەلێکی زۆرلێکراویا نەهانیوە » هەزار رەحمەت لە کفن دزەکانی پێشوو تەنانەت لەصەفەویو قاجاریەکانیش وەتەنانەت لەمەغولیش . یان‌بابڵێین دەک هەمویان گۆربەگۆربن هەر لەمەغولەوە تارژێمی خومەینی کوردکوژی ئێران وێران‌کەری « شۆڕش‌دز » کەئاوا شۆڕشەکەی گەلی‌ئێرانی لەخاوەنەکانی دزی ، وەلەدەستی هەڵ‌پروقاندن .

بەڵام لام‌وایە کەشۆڕشی دوبارەی گەلی‌ئێران بەدەستەوەبێت وەئەم زۆردارانەش هەروەکو هەمو زۆردارێک ئەبێ بەدەستی‌گەل ، گەلی یەک‌گرتو گۆڕکرێن ، وەئایندە پیشان‌دەری ئەم‌ڕاستەقینەیە .

Institut Kurde de Paris

ناوو وێنەی پاڵێوراوەکان بۆ هەڵبژاردنی ئەنجومەنی یاسادانانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان

عماد عثمان احمد بارزانی

علی بوزو خورشید

طاهر عبدالله پیروت

فەیطەران مطلب عبدالله خۆشناو

هاشم محمد سعید بەرزنجەیی

قادر عزیز باویل

شوکت‌نبی ئاغا علی

مریم حسن ئیزیرۆ

باویل رشید خورشید

رەزی عبدالعزیز خورشید

محمود عبدالرحمن مام عەولا

رسول نبی ئاغا سید سورچی

صالح عبدالله سلێمان

شهاب الدين محمد رشید لولان

جلال محمود صالح برادۆستی

ناو : عماد عثمان احمد بارزانی .

پیشە : بەڕێوەبەری گشتیی دیوانی ئەنجوومەنی یاسادانانی ناوچەی کوردستان .

پلەی زانیاری : لە خوێندنی یاساو سیاسەت بەردەوامە .

ناونیشان : هەولێر - خانووەکانی ئەمیندارە گشتییەکان .

شوێنو کاتی لە دایکبوون : بەسرە(١٩٥٠).

ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .

کورتەی ژیانی :

● لە ناحیەی بارزان خوێندنی سەرەتایی تەواو کردووە .

● خوێندنی ناوەندیو سانەویی لە پارێزگای بەغدا تەواو کردووە .

● لە ٢٠-٩-١٩٨٠ بە ئەندام لە سێیەمین ئەنجوومەنی یاسادانانەدا هەڵبژێرراوە .

● لە ٦-١٠-١٩٨٠ بە بەڕێوەبەری گشتی لە ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی شۆڕش - نووسینگەی ڕێکخراوە میللییەکاندا دامەزراوە .

● لە ١٤-١١-١٩٨٢ بە بەڕێوەبەری گشتیی دیوانی ئەنجوومەنی یاسادانانی ناوچەی ئۆتۆنۆمیی کوردستان دامەزراوە .

● سکرتێری نووسینی گۆڤاری ئۆتۆنۆمییەو چالاکیی نووسینی لە ڕۆژنامەو گۆڤارەکانی نیشتماندا هەیە .

ناو : علی بوزو خورشید .

پیشە : کرێکار .

پلەی زانیاری : دەخوێنێتەوەو دەنووسێت .

ناونیشان : ناحیەی سەلاحەدین - کۆمەڵەی بەستۆرە .

شوێنو کاتی لە دایك بوون : قەزای شەقڵاوە - ١-٧-١٩٥٤ .

باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .

ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .

ناو : طاهر عبدالله پیروت .

پیشە : بەڕێوەبەری سنووقی سلفەی قوتابیان لە زانکۆی سەلاحەدین .

پلەی زانیاری : یارمەتیدەری سەرەکی زانکۆ بۆ کاروباری قوتابیانی ناوەندی .

ناونیشان : هەولێر - گەڕەکی ئازادی .

شوێنو کاتی لە دایك بوون : کۆیە ١٩٢٩.

ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .

باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .

کورتەی ژیانی :

لە قەزای کۆیە لە دایكبووم ، خوێندنی سەرەتاییم لە کۆیە تەواو کردووە ، سێی ناوەندیم لە پارێزگای سلێمانی تەواو کردووەو ، لە قەزای قلادزی لە دایەرەی دارایی بە مووچەخۆر دامەزراووم پاشان بۆ پارێزگای هەولێر بەڕێوەبەرێتیی واریدات گوێزرامەوە پاشان بۆ دایەرەی کشتوکاڵو چاككردنی کشتوکاڵو لەهەمان دایەرەدا بەڕێوەبەری بەڕێوەبردنو داراییو بەڕێوەبەری حیساباتی بووم پاشان بۆ زانکۆی سەلاحەدین گوێزرامەوەو بووم بە بەڕێوەبەری حیساباتی سنووقی سلفەی قوتابیان لە دایەرەی یارمەتیدەری سەرەکی زانکۆ بۆ کاروباری قوتابیان .

ناو : فەیطەران مطلب عبدالله خۆشناو .

پیشە : مامۆستا یارمەتیدەری بەڕێوەبەری خانەی مامۆستایان لە هەولێر .

پلەی زانیاری : بەکەلۆریۆس لە زمانی کوردیدا - زانکۆی بەغدا .

ناونیشان : هەولێر - گەڕەکی ئەسکان .

شوێنو کاتی لە دایكبوون : شەقلاوە ١٩٤٤ .

باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووەو پێنج منداڵی هەیە .

ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .

کورتەی ژیانی :

ساڵی ١٩٤٤ لە شەقلاوە لە خێزانێکی کورد لە دایك بووەو ساڵی ١٩٥١ چووەتە قوتابخانەو ساڵی ١٩٧٠ - ١٩٧١ بڕوانامەی بەکەلۆریوسی لە زمانی کوردی لە زانکۆی بەغدا وەرگرتووە .

بە مامۆستا لە وەزارەتی پەروەردە لە قەزای قوڕنە دامەزراوەو پاشان لە ئامۆژگای ئامادەکردنی مامۆستایان تا ساڵی ١٩٨٢، ئەنجا یارمەتیدەری بەڕێوەبەری خانەی مامۆستایان لە هەولێر .

بە مامۆستا لە وەزارەتی پەروەردە لە قەزاری قوڕنە دامەزراوەو پاشان لە ئامۆژگای ئامادەکردنی مامۆستایان تا ساڵی ١٩٨٢، ئەنجا یارمەتیدەری بەڕێوەبەری خانەی مامۆستایان لە هەولێر .

سەرۆکایەتی لیژنەی پەرەپێدانی زمانی کوردیو ووتنەوەی بۆ چوار ساڵ پێسپێرراوە ، بە باشی خزمەتی زمانی کوردیی کردووە .

ناو : هاشم محمد سعید بەرزنجەیی .

پیشە : بەڕێوەبەری گشتیی پەروەردەی هەولێر.

پلەی زانیاری : بەکەلۆریۆس لە شەریعەتو ئەدەبدا .

ناونیشان : هەولێر - خانووەکانی ئەنجوومەنی یاسادانانو ڕاپەڕاندن .

شوێنو کاتی لە دایكبوون : مووسڵ ١٩٣٧.

باری کۆمەڵایەتی : ژنی خواستووە .

ناوچەی هەڵبژاردن : سێیەم .

کورتەی ژیانی :

ساڵی ١٩٣٧ لە لە دایكبووەو بۆ یەکەمین جار ساڵی ١٩٤٤ چووەتە قوتابخانەی نەینەوای سەرەتاییو ساڵی ١٩٦٤ کۆلێجی شەریعەی زانکۆی بەغدای تەواو کردووە .

لە ١-١١-١٩٦٤ بۆ یەکەم جار بە مامۆستا لە سانەویی دهۆکی کوڕاندا دامەزراوەو پلە بە پلە بەرز بووەتەوە تێیدا بۆ یارمەتیدەری بەڕێوەبەرو بەڕێوەبەری سانەوی پاشان بۆ مووسڵ گوێزراوەتەوەو بووە بە بەڕێوەبەری سانەویی زهووری کوڕانو دووایەمین ئیشیشی بەڕێوەبەری سانەویی میساقی ئێواران بووە . بەبەڕێوەبەری گشتیی پەروەردەی پارێزگای هەولێر دامەزراوەو لە ١-٢-١٩٨٢ چووەتە سەر ئەم کارە تازەیەی .

لە ساڵانی خوێندنیدا بەتایبەتی ساڵی ١٩٥٨ چووەتە ڕیزی ڕێکخراوەکانی بزووتنەوەی نەتەوە خوازەکانی عەرەبەوە تا وەکوو ساڵی ١٩٦٣ بەشداریشی لە شۆڕشی مووسڵدا کردووە دژ بە حوکمی قاسمو لە ساڵی ١٩٧٤دا چووەتە ڕیزی ڕێکخراوەکانی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستەوەو باوەڕی بە ئامانجو بیرو باوەڕەکانی شۆڕشی بە پیتی ١٧-٣٠ی تەمووز هەیە .

● **قادر عزیز باویل .**

کوێخای قەزای صدیق دەرچووی قوتابخانەی سەرەتایی .. ناونیشانی .. قەزای صدیق .. ساڵی ١٩٢٦ لە ڕەواندز لە دایك بووەو خێزانی هەیەو لە ناوچەی چوارەم خۆی پاڵاوتووە .. لەگەڵی بواری جەماوەریدا کاریکردووەو ئێستاش ئەندامی ئەنجوومەنی شارەوانی ڕەواندزو جێگری سەرەکی ئەنجوومەنی میللی قەزای صدیقو کوێخای قەزای ناوبراوەو هەموو توانام بۆ خزمەتی شۆڕشو جەماوەری میللەتە تێکۆشەرەکەمان تەرخان دەکەم .

● **شوکت‌نبی ئاغا علی .**

..کاسب دەرچووی قوتابخانەی ناوەند .. ناونیشان قەزای زێبار .. ناحیەی مێرگەسوور ..ساڵی ١٩٥٧ لە مێرگەسوور لەدایكبووەو خێزانی هەیەو لە ناوچەی چوارەم پاڵێوراوەو گوڕجو گۆڵی هەمە جۆرەی بووە .

● **مریم حسن ئیزیرۆ ..**

یارمەتیدەری پزیشك .. دەرچووی ئامۆژگەی بە رزی پزیشکی .. ناونیشانی .. هەولێر قەزای صدیق - خەستەخانەی کۆماریو ساڵی ١٩٥٧ لە مێرگەسوور لە دایك بووەو بۆ ناوچەی چوارەم پاڵیوراوەو دەڵێ: سەرەتاییو ناوەندی قوتابخانەم لە دیانە تەواوکردو پاشان لە سەماوە خوێندم دوایی لە ئامۆژگەی بە رزی پزیشکی لە هەولێر وەرگیرام ساڵانی ١٩٧٨ - ١٩٧٦ سەرکەوتن نامەی دبلۆم یارمەتیدەری پزیشکیم ساڵی ١٩٨٠ پێدراو یەکەم جار لە خەستەخانەی ڕەواندز بەیارمەتیدەری پزیشك دانرام و ئێستا لە خەستەخانەی صدیقی کۆماریمو لە دیانە دادەنیشم .

● **باویل رشید خورشید**

..موچەخۆر - بەڕێوەبەری ڕۆشنبیری جەماوەرو جێگری مەلبەندی لاوانی دەرچووی قوتابخانەی ناوەندەو ناونیشانی قەزای صدیقەو خێزانی هەیەو ساڵی ١٦٣٩ لەڕەواندز لەدایك بووەی بۆ ناوچەی چوارەم پاڵێوراوەی ساڵی ١٩٧٥ هاتۆتە حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستەوەو لە مەڵبەندی کرێکاران وجوتیارانو لاوان کاری کردووەو لە بەڕێوەبەرایەتی ئەحوالی مەدەنی لە قەزای صدیقی ناحیەی دیانەو خەلیفان موچەخۆر بووەو ئێستا بەڕێوبەری ڕۆشنبیری جەماوەری قەزای صدیقەو پلەی حزبیشی (نصیری پاڵێوراوە) .

● **ڕەزی عبدالعزیز خورشید -**

مدیری ناحیەی دیانەیەی دەرچوو کۆلیژی قانونو سیاسەیەو ناونیشان ناحیەی صلاح‌الدین قەزای شەقلاوەیەو ساڵی ١٩٤٨ لەدایك بووەو خێزانی هەیەو لە ناوچەی چوارەم پاڵێوراوەو ئەمەش کورتەی ژیانێتی :

لەدێی علیای ناحیەی صلاح‌الدین سەر بە قەزای شەقلاوە لەدایكبووەو لە وێ خوێندنی سەرەتایی تەواوکردووە پاشان هاتۆتە شەقلاوەو خوێندنی تەواوکردووەو دوایی چۆتە کۆلیژی قانونو سیاسە - بەشی قانونو -ساڵی ١٩٧٦ تەواوی کردووەو لە وەزارەتی پەروەردە - بەڕێوەبەرایەتی کاروباری قانونی بەیارمەتیدەری ملاحظ دامەزراوەو پاشان بۆتە مدیری ناحیەی مێرگەسوورو ئێستاشی مدیری ناحیەی دیانەیە .

● **محمود عبدالرحمن مام عەولا -**

دەرچووی قوتابخانەی ناوەندەو ناونیشانی - [illegible] صدیقەو خێزانی هەیەو لە دوای ١٩٥٣ لە ڕەواندز لە گەڕەکی قوڕ لە دایكبووە .. بۆ ناوچەی چوارەم پاڵێوراوەی ئەمەش کورتەی ژیانێتی .

ساڵی ١٩٦٧ لە ڕەواندز بووەسەرەکی نیقابەی کرێکارانی حانووبەرەو پاشان لە ئیستگەی ئامادەکردنی سەربەستی لەڕەواندز ساڵی ١٩٧٧ بووە بەکرێکاری دابەشکارو دوای ئەوە لە ١٩٧٩دا بووە بە بەڕێووبەری شارەوانی حاجی ئۆمەرانو پاشان لە شارەوانی صدیق کاتب بووەی ئینجا بووە بە یارمەتیدەری ملاحظ هەر لەو شارەوانیەدا .

● **رسول نبی ئاغا سعید سورچی ..**

سەرەکی لیژنەی نەقابەی خزمەتگوزاری کۆمەڵایەتی خەلیفان .. دەرچووی قوتابخانەی سەرەتایی .. ناونیشان .. خەلیفان گەڕەکی باویان .. خێزانی هەیەی ساڵی ١٩٥٥ لە باویان لە دایك بووەو بۆ ناوچەی چوارەم پاڵێوراوەو .

● **صالح عبدالله سلێمان**

-ڕێ نیشاندەری کشتوکاڵ سەرەکی دەستەی گشتی کشتوکاڵ لقی صدیق .. دەرچووی ناوەندی کشتو کاڵ .. ناونیشان - هەولێر قەزای صدیق - نزیك بەڕێوەبەرایەتی کشتوکاڵ .. ساڵی ١٩٤٥ لە ڕەواندز لە دایكبووە .. خێزانی هەیە .. لە ناوچەی چوارەم پاڵێوراوەو ئەمەش کورتەی ژیانێتی :

ساڵی ١٩٤٥ لە ڕەواندز لە دایكبووەو لە ١٩٥٢دا چۆمەتە قوتابخانەو ناوەندی کشتوکاڵی لە هەولێر ساڵی ٧٠/٦٩ تەواوم کردووەو لە قەزای چۆمان کراوم بە چاودێریکاری کشتوکاڵیو تا ساڵی ١٩٧٥ لەوێمامەوەو لەوێدەمە تا ئێستا لەڕەواندزو قەزای صدیق کارم [illegible] جوتیارانم .

● **شهاب الدين محمد رشید لولان : -**

موڵکدار - دەنووسێو دەخوێنێتەوەو ناونیشان - هەولێر - گەڕەکی ئازادی - خێزانی هەیە - ساڵی ١٩٥٥ لە لۆلان - برادۆست - لە دایكبووەو لە ناوچەی چوارەم پاڵێوراوە .

● **جلال محمود صالح برادۆستی ..**

جوتیار - دەنووسێو دەخوێنێتەوەی ناونیشان - ناحیەی دیانا قەزای صدیق - هەولێر - ساڵی ١٩٥٠ لە ناحیەی برادۆست دێی لێلکان لە دایك بووەو پێنج منداڵی هەیەو لە ناوچەی چوارەم پاڵێوراوەو ئەمەش کورتەی ژیانێتی :

خەڵکی گوندی لێلکانی سەر بە ناحیەی براوۆستی قەزای صدیقی هەولێرمو ساڵی ١٩٥٠ لە گوندی لێلکان لە دایكبوومو لەوێوە چوینە برادۆستی لەوێشەوە هاتوینەتە هەولێرو (٨) ساڵ تیامامەوەو پاش دەرچوونی بەیاننامەی ١١ی ئاداری مێژووی گەڕامەوە گوندەکەی خۆمانو جوتیاریم کردوە خزمەتێکی زۆر هاووڵاتیانو دانیشتوانی ناوچەکەمان کرد .. من لەو کەسانەم کە سەر بە حزبو شۆڕشی ١٧-٣٠ی تەمووزن .

Institut Kurde de Paris

شەهیدانی قادسیە ٠٠ نیشانەی سەربەرزیو سەربلندیمانن ٠

حسن جانگیر جادر مزوری

قادر عزیز قادر

فاروق حاجی خەلیفە

شریف رشید حمد

مقدید حمد حسن

توفیق اسعد رسول

● **حسن جانگیر جادر مزوری –**

جوتیار – دەنووسێو دەخوێنێتەوە – ناونیشان قەزای زیبار – کۆمەڵەی کۆرەتوو – سالی ١٩٣٧ لەمیروز لەدایکبووە – لە ناوچەی چوارەم پالێوراوەو کورجو گۆلی ھەمە جۆری بووە

دارتاشی‌کردنو بەرگدرونو کەم‌گوزەریان دەژیام تا شۆرشی ١٧–٣٠ی مەزنی تەموز سەرکەوت لە سالی ١٩٦٨ بەدواوە ھاتمە بەغداو لەوێ لە سکەی شەمەندەفەر دامەزرام و کرام بەکریکاری دارتاشو نیستاش ھەر کریکارم ٠

● **فاروق حاجی خەلیفە برادۆستی –**

کاسب – دەنووسێو دەخوێنێتەوە – ناونیشان ھەولێر – گەرەکی روونا کی – تەلەفۆن ٢٥٨٨٦ – لە گوندی دێرکەی ناحیەی برادۆست قەزای صدیق لە دایکبووەو شەش مندالی ھەیە – لە ناوچەی چوارەم پالێوراوە ٠

● **مقدید حمد حسن –**

یارمەتیدەری ئامێر–دەرچووی قوتابخانەی سەرەتایی – ناونیشان – گوندی بالکیان قەزای صدیق – سالی ١٩٤٣

● **قادر عزیز قادر –**

دارتاش – دەنووسێو دەخوێنێتەوە و ناونیشان – ناحیەی رەواندز – سالی ١٩٤٧ لە گوندی کۆیان لەدایک بووەو ژیانی کۆمەلایەتی ماماوەندیە – لە ناوچەی چوارەم پالێوراوەو ئەمەش کورتەی ژیانێتی :–

لە ١٩٤٧/٦/٧ لە دێ کۆیانی قەزای رەواندز لە دایکبووم – سالی ١٩٥٧ ھاتینە رەواندزو ھەژار بووین و دەستم‌کرد بە

لە دێی بالکیان لەدایکبووەو خێزانی ھەیە ٠٠ لە ناوچەی چوارەم پالێوراوەو ئەمەش کورتەی ژیانێتی :

من خەلکی گوندی بالکیانی سەر بە پاریزگەی ھەولێرم سالی ١٩٧٥ چوومە ریزی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستەوەو نصیری پێشکەوتوم ٠٠ ھەرووەھا جەنگاوەری ناوسوپای میللی بووم و فەرماندەی دەستە بووم و بەشداری بەرەکانی جەنگم لە سالی ١٩٨٣دا کردووەو چوار مانگ بە چالاکی کاری جەنگاوەرانەی خۆم جێ بەجێ کردووە ٠

● **شریف رشید حمد امین سروکانی –**

بەرێوەبەری شارەوانی میرگەسور – دەرچووی قوتابخانەی سەرەتایی – ناونیشان – ھەولێر – میرگەسوور – چوار مندالی ھەیەو سالی ١٩٥٧ لە رەواندز لە دایکبووەو لە ناوچەی چوارەم پالێوراوەو من خەلکی گوندی سروکانی سەر بە ناحیەی میرگەسوور قەزای زیباری ھەولێرم و سالی ١٩٥٧ لە دایک بووم و سالی ١٩٧٦ لە میرگەسوور چوومە

حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستەوەو بوومە سەرەکی ئەنجوومەنی میللی زێبارو تا ١٩٧٧ وەک بەرپرسیاری مەلبەندی سوپای میللی قەزای زیبار تا سالی ١٩٧٩ کارم‌کردوو لە ١٩٨٠/٩/٣٠دا تا ١٩٨٣/٤/١٩ خزمەتی ئیحتیاتم‌کردوو لە سوپای میللی گشتیدا لە چوارچێوەی ناوچەی ھەولێردا سالی ١٩٨٠ بەشداری مەشق‌کردن بووم و نیستاش بەرێوەبەری شارەوانی میرگە سوورم ٠

● **جلال حاجی خورشید –**

سەرەکی یەکێتی کۆمەلانی

جوتیارانی قەزای صدیق – دەرچووی قوتابخانەی ناوەندیە – ناونیشان – ناحیەی دیانە – قەزای صدیق – خێزانی ھەیەو سالی ١٩٤٤ لەدیانە لە دایکبووە – لە ناوچەی چوارەم پالێوراوەو ئەمەش کورتەی ژیانێتی :–

سالی ١٩٤٤ لە دیانە لەدایکبووەو چوتە قوتابخانەوە پۆلی ناوەندی تەواوکردووە ٠٠ سالی١٩٧٥ لە رێکخراوەکانی جوتیاراندا کاری کردووەو بۆتە سەرەکی بەکێتی کۆمەلانی جوتیارانی قەزای ناوپراوو ئێستاش ھەر ئەوە کارێتی ٠

لە دەرەوەی ولات لە (ھەنگاریا) بەشداری خولی کادری جوتیاری بۆماوەی (٣) مانگ کردووە ٠٠ سالی ١٩٨٠ بە ئەندامی ئەنجوومەنی یاسادانان ھەلبژێردرا ٠

● **توفیق اسعد رسول شێتنە –**

مفەوەزی پۆلیسی دانیشتوو لە پۆلی سێیەمی ناوەندیدا دەرنەچووە – ناونیشان – رەواندز – سالی ١٩٤٧ لە قەزای رەواندز لە دایکبووەو خێزانی ھەیەو لە ناوچەی چوارەم پالێوراوەو ئەمەش

کورتەی ژیانی :

لە قەزای پێشتووی رەواندز لە دایکبوومو خوێندنم لەوێ تەواوکردووەو پاشان لە بەر شتی تایبەتی خۆم وازم لە خوێندن ھێناو حەوت مندالم ھەیە – ١٩٧٤/١/٨ چوومە ریزی پۆلیسیەوە مفەوەز بووم ئەمەش بەپێی بریارێک کە لە وەزارەتی ناوخۆوە دەرچوو ٥٠٠ لە قەزای رەواندزو سلمانو بعاجو بارەگای سەرکردایەتی ھێزەکانی سەرسنوور کارم کردووەو نیستاش لەبەرێوەبەرایەتی پۆلیسی ھەولێرم ٠

کورتەی ژیانی پالێوراوانی ئەندامانی ئەنجوومەنی یاسادانانی پاریزگەی سلیمانی ٠

عمر رضا ئاغا

عبدالواحد امین قادر

محمد حمە کریم محمد

نجم‌الدین سعید محمد

حاجی حسین محمد

احمد سید محمد عنایەت

شیخ صباح شیخ عبد الکریم

ناصح محمد قادر

عبدالخالق صوفی احمد

محمد سعید کاکەمەند

حمە لطیف حمە سوور

سعید شیخ کمال شیخ رشید عەبابەیلێ

شیخ محمد شیخ فرج

شیخ خالد شیخ محمود

مصطفی توفیــــق

فائق طاهر رشید

امز سعید حمە امین

برهان محمد محمود

جمال حاجی شریف حسین

زمان صالح نادر

● **عمر رضا ئاغا**

شوێنی لە دایکبوون : سلیمانی ، سورداش ١٩٣٣ ناوچەی ھەلبژاردن : دووەم

پە خوێندن :خوێندنی لادێ ٠

کار : نووسەر لە کارگەی چیمەنتۆی سەرچنار

ژنی ھێناوەو ھەشت مندالی ھەیە چالاکی کۆمەلایەتی ، سکرتیری ئەنجومەنی گەل لە سەرچنار

● **عبدالواحد امین قادر موختار –**

لە دایکبووی ١٩٥٢ سەرچنار

ناوچەی ھەلبژاردن :دووەم دەرچوی خوێندنی ناوندیو خوێندنگای کشتوکال لە دەرەوەی ولات ٠

ژنی ھێناوەو سێ مندالی ھەیە ٠

بیشە : جوتیار ٠

سەرەکی کۆمەلەی جوتیارانی مەرکەزی سلیمانی

● **محمد حمە کریم محمد –**

لە دایکبووی ١٩٥٢ ھەلەبجە ٠

دەرچووی خوێندنگەی کشتوکال ٠

پیشە : سەرەکی لقی دەزگای کشتوکالی ھەلەبجە ٠

ژنی ھێناوەو مندالی ھەیە ئەنجومەنی یاسادانان ١٩٨٠و ئەندامی ئەنجومەنی گەل لە ھەلەبجە ٠

● **نجم‌الدین سعید محمد امین جاف –**

لە دایکبووی ١٩٢٠ سلیمانی ٠

ناوچەی ھەلبژاردن: یەکەم خوێندنی سەرەتایی ٠

سەرەکی یەکێتی کۆمەلانی جوتیارانی سلیمانی ٠

● **حاجی حسین محمد تریفی –**

لە دایکبووی ١٩٤٨ گوندی تریفە ٠

ناوچەی ھەلبژاردن : سێیەم ٠

خوێندنی سەرەتایی و پیشەی کریکارە ٠

سەرەکی لیژنەی نەقابەی خزمەتگوزاری گشتی لە ھەلەبجە

● **احمد سید محمد عنایەت**

لە دایکبووی ناحیەی سیروان ١٩٥٢ ٠

ناوچەی ھەلبژاردن: سێیەم ٠

خوێندنی سەرەتایی ٠

لێپرسراوی پارتی شۆرشگیری کوردستان لە سلیمانی ٠

ئەندامی لیژنەی بەرەی نیشتمانی ٠

● **شیخ صباح شیخ عبد الکریم عەبابەیلێ**

لەدایکبووی ١٩٥١ لە ھەلەبجە ٠

ناوچەی ھەلبژاردن : سێیەم ٠

پیشەی کریکارو سەرەکی لیژنەی نەقابەی بیناو لە ھەلەبجە ٠

ئەندامی ئەنجومەنی گەل ٠

● **ناصح محمد قادر ھەورامانی –**

لە دایکبووی ١٩٥٥ لە تەویلە ٠

دەرچووی خوێندنی ئامادەیی ٠

ناوچەی ھەلبژاردن سێیەم لە بەرەکانی جەنگدا دژی فارسی دوژمن بەشداری کردوە

● **عبدالخالق صوفی احمد حمد ناسراو بە (حامد احمد کەتان) –**

لە دایکبووی ١٩٤٨ لە ھەلەبجە ٠

دەخوێنیو دەنووسێ ٠

سەرەکی لقی یەکێتی

جوتیاران لە ھەلەبجە ٠

ئەندامی ئەنجومەنی گەل ئەندامی ئەنجومەنی شارەوانی لە ھەلەبجە ٠

● **محمد سعید کاکەمەند (حمە مۆریاسی) –**

لەدایکبووی ١٩٣٤ لە بەرزنجە ٠

ناوچەی ھەلبژاردن: سێیەم ٠

خوێندنی سەرەتایی ٠

جێگیرئە فسەر ،موتەقاعد سەرەکی ئەنجومەنی گەل لە شارەزوور ٠

لە بەرەکانی جەنگ دژی فارسی دوژمن بەشداری کردووە ٠

● **حمە لطیف حمە سوور رسول ٠**

لە دایکبووی ١٩٤٧ لە خورمال ٠

دەرچوونی ئامادەیی کشتوکالە ٠

لێپرسراوی کەرتی شارەزووری کشتوکالی ئەندامی ئەنجومەنی گەل لە سید صادق ٠

● **سعید شیخ کمال شیخ رشید عەبابەیلێ –**

لە دایکبووی ١٩٥٠ لە ھەلەبجە ٠

دەرچوی خوێندنی ناوندی ٠

کار بە دەست لە دەزگای کشتوکالی سلیمانی ٠

ئەندامی ئەنجومەنی گەل ئەندامی سلیمانیو ئەندامی کۆمەلەی ٠

رۆشنبیری کوردیو پارتی دیموکراتی کوردستان

● **شیخ محمد شیخ فرج عبدالله –**

لە دایکبووی ١٩١٤ لە پێنجوین ٠

ناوچەی ھەلبژاردن: سێیەم

موتەقاعدەو چالاکی کۆمەلایەتی گشتی ھەیە ٠

● **شیخ خالد شیخ محمود احمد –**

لە دایکبووی ١٩٥٦ لە خورمال ٠

کاری : کاسب کارو لە بەرەکانی جەنگدا دژی فارسی دوژمن بەشداری کردوە ٠

● **فائق طاھر رشید –**

لە دایکبووی ١٩٤٤ لە سلیمانی ٠

جاودێری کار لە کارگەی چیمەنتۆی سەرچنار

ناوچەی ھەلبژاردن : دووەم

چالاکی پیشەیی ھەیەو سەرەکی یەکێتی نەقابەکانی کریکارانو سەرەکی ئەنجومەنی گەلە لە سلیمانی

● **مصطفی توفیــــق مصطفی ھەورامانی –**

لە دایکبووی ١٩٣٨ لە بیارە ٠

ناوچەی ھەلبژاردن :

سێیەم

دەرچوی خوێندنی سەرەتایی

کار : کریکاری کشتوکال

چالاکی لە کاری نەقابیو لاوانو ئەنجومەنی گەلدا ھەیە

● **برھان محمد محمود**

لە دایکبووی ١٩٤٦ لە ھەلەبجە ٠

دەرچووی خانەی مامۆستایان ٠

کاری : بەرێوەبەری قوتابخانەی ھەلەبجە ٠

سەرەکی یەکێتی لاوان لە ھەلەبجەو لێپرسراوی نەقابەی مامۆستایانو ئەندامی ئەنجومەنی گەل

● **ملا سعید حمە امین نادر –**

لە دایکبووی ١٩٤١ لە پێنجوین ٠

دەرچوی خوێندنگای ئیسلامی ٠

ئەندامی کۆمەلەی جوتیارانەو بەشداری کردوە ٠ لە بەرەکانی جەنگ دژی فارسی دوژمن ٠

● **زمان صالح نادر**

لە دایکبووی ١٩٥٤ لە بیارە ٠

خوێندنی ناوندی ٠

چاودێری کاری کشتوکال ٠

چالاکی نەقابیو لاوانو جوتیارانی ھەبووە ٠

ئەندامی ئەنجومەنی گەل لە عەنەب ٠

● **جمال حاجی شریف حسین**

لە دایکبووی ١٩٣٦ لە سلیمانی ٠

ناوچەی ھەلبژاردن یەکەم٠ دەرچووی کۆلێجی یاسا سیاسەت سالی ١٩٥٨و دبلومی زمان لە زانکوی نۆر لە فەرەنسا ٠

سەرەکی ئەنجومەنی ناوبانگی ناوچەی کوردستانی ٠

ژنی ھێناوە سێ مندالی ھەیە ٠

کاروباری پاریزەری کردووەو ماوەیەک قازی بووە لە دادگاکانی شاری ئەنجومەنی دەورەی پێشوی ئەنجومەنی یاسادانان بوو چالاکی جەماوەری فراوانی ھەیە ٠

● **ناو : محمد زیاد مجید**

شوێنو مێژووی لە دایکبوون :

سلیمانی سالی ١٩٤١

ناوچەی ھەلبژاردن :

شەشەم

پلەی خوێندن و پیشە :

دەرچووی قوتابخانەی سەرەتایی ٠٠ موچەخۆر

دۆخی کۆمەلایەتی :

خاوەن خێزانە

دەرگەوتووترین گورجو گۆلی :

گورجو گۆلی کۆمەلایەتی ھەیە ٠

● **ناو : محمد صالح سلیم**

شوێنو مێژووی لە دایکبوون :

قەزای پشدر سالی ١٩٥١

ناوچەی ھەلبژاردن : ناوچەی شەشەم

پلەی خوێندنو پیشە :

دەرچووی خولی ھەرەوەزی رێنیشاندانی کشتوکالی ناوزگەی ھەرەوەزیە – لە بەغداو موچەخۆرە

دۆخی کۆمەلایەتی :

خاوەن خێزانە

دەرکەوتووترین گورجو گۆلی :

بە ئەندامی ئەنجومەنی یاسادانانی ناوچەی ئۆتۆنۆمی لە خولی پێشوودا ھەلبژێردرا ٠

ناو و وێنەی پاڵێوراوانی ئەنجومەنی یاسادانانی ئۆتۆنۆمی ناوچەی کوردستان پارێزگای دهۆك

احمد محمد سعید

احسان هیبەالله مفتی

عبدالباقی سلیم سعدالله

صدیق محمد عبد الرزاق دوسکی

کمال‌الدین صبغەالله محمد صالح مفتی

١٧ ـ ٣٠ی تەمووز سەربەرزی عیراق .

عبدالواحد حسام اسماعیل

کمال خالد محمد

رۆستەم امین علی

طاهر محمد سعید

محمد سعید عبدالرحمن

اسماعیل محمد عبد القادر

ابراهیم علی حاجی

ناوچەی یەکەمی هەڵبژاردن پارێزگای دهۆك

ناو : رۆستەم امین علی جاف .

پیشە : سەرۆکی دادگای تاوان لە پارێزگای دهۆکدا پلەی خوێندەواری : کۆلیجی حقووقی تەواوکردوە ناونیشان : دار العدالە ـ دهۆك .
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .
شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٣٢ .
ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم .

کورتەی ژیانی :

دادیاربوە لە چەند پارێزگایەکی وڵاتداو ئیستا سەرۆکی دادگای تاوانە لە پارێزگای دهۆکداو جێگری سەرۆکی دادگای دەستپێکردنەوەیە لە ناوچەی ئۆتۆنۆمیداو سەرۆکی یەکێتی مافیارانە لقی دهۆك .

ناو : کمال خالد محمد .

پیشە : یارمەتیدەری بەڕێوەبەری گشتی دەستەی گشتی کشتوکاڵو چارەسەرکردنی کشتوکاڵ.
پلەی خوێندەواری : بەکالۆریۆسی کشتوکاڵ دیبلۆمی پسپۆری هەیە لە ماڵینی ئاووهەوادا لە دانشگای باڵا .

ناونیشان : دهۆك ـ کری باسی .
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .

شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٤١ قەزای ئامێدی .
ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم .
کورتەی ژیانی :

مامۆستای سانەوی کشتوکاڵ بوە لە پارێزگای قادسیەداو ئەنجا چەندەها فەرمانبەرایەتی کردوە لە وەزارەتی کشتوکاڵو چارەسەرکردنی کشتوکاڵدا ئیستا جێگری سەرۆکی نەقابەی کشتوکاڵکەرانی پارێزگای دهۆك‌و یارمەتیدەری بەڕێوەبەری دەستەی گشتی کشتوکاڵو چارەسەرکردنی کشتوکاڵە لە دهۆکدا .

ناو : عبدالواحد حسام اسماعیل .

پیشە : بەڕێوەبەری ناحیەی سەرسنگ .
پلەی خوێندەواری : پلەی ئامادەیی تەواوکردوە .
ناونیشان : دهۆك ـ سەرسنگ .
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .

شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٤١ دهۆك .
ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم .
کورتەی ژیانی :
چەند فەرمانبەرایەتیەکی بەڕێوەبردنی بینیوە تا بوە بە بەڕێوەبەری ناحیەی سەرسنگ .
ئەندامی سەرکردایەتی تیپە لە حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستدا .

ناو : کمال‌الدین صبغەالله محمد صالح مفتی .
پیشە : کارکەنار .
پلەی خوێندەواری : خوێندنی سەرەتایی تەواو کردوە .
ناونیشان : دهۆك کری باسی
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .
شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٣٣ دهۆك .
ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم
کورتەی ژیانی :
ئەندامی خولی پێشووی ئەنجومەنی یاسادانان سەرۆکی کۆمەڵی هەرەوەزی ئیستیهلاکی دهۆك ئەندامی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست .

ناو : صدیق محمد عبد الرزاق دوسکی .

پیشە : فەرمانبەرە لە بەڕێوەبەرایەتی بەرگری شارستانیدا لە دهۆك

پلەی خوێندەواری : خوێندنی سەرەتایی تەواوکردوە .
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .
شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٥٠ ناحیەی دوسکی .

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم
کورتەی ژیانی :

بەهۆی پیشەکەیەوە خزمەتی رۆڵەکانی گەلی کردوە لە پارێزگای دهۆکدا .

ناو : عبدالباقی سلیم سعدالله .

پیشە : جووتیار
پلەی خوێندەواری : خوێندنی سەرەتایی تەواوکردوە .
ناونیشان : دهۆك/ئامێدی
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .
شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٣٨ ئامێدی .

کورتەی ژیانی : بەشداری کردوە لە جۆرەها چالاکی جەماوەریدا لە پارێزگا .

ناو : احسان هیبەالله مفتی .

پیشە : دادیاری سەرەتای تکریت / تەرخانکراو بۆ کاروباری ئەنجومەنی یاسادانان (جێگری سەرۆك)
پلەی خوێندەواری : کۆلێجی حقوقی تەواوکردوە .
ناونیشان : هەولێر ـ ئەنجومەنی یاسادانان .
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .

شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٣٨ ئاکرێ .
ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم

کورتەی ژیانی :

دادیار بووە لە چەندەها پارێزگاداو سەرۆکی کۆمەڵی مافیاران بووە لە دهۆکداو سەرۆکی یەکێتی مافیارانی هەولێر بووە .

جێگری سەرۆکی دەستەی سەرکردایەتی خولی پێشووی ئەنجومەنی یاسادانانە ئەندامە لە ریزەکانی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیسدا .

ناو : احمد محمد سعید ئەترووشی

پیشە : جێگری ئەمینداری گشتی بەڕێوەبردنی کاروباری کشتوکاڵو چارەسەرکردنی کشت وکاڵ لە ناوچەی ئۆتۆنۆمیدا .

پلەی خوێندەواری : کۆلیجی قانوون‌و سیاسەت ـ بەشی قانوونی تەواوکردوە .
ناونیشان : هەولێر ـ بەڕێوەبەرایەتی گشتی کشتوکاڵو چارەسەرکردنی کشتوکاڵ .

باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .
شوێنی لە دایکبوون : ١٩٤٧ ئەترووش .

ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم
کورتەی مێژووی ژیانی :
ئەندامی لیژنەی بەرەی نیشتمانی‌و نەتەوەپەرستی پێشکەوتوو ئەندامی ئەنجومەنی یاسادانان لە خولی هەڵبژاردنی دووەمدا ـ بەڕێوەبەری گشتی لە ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕشدا نووسینگای رێکخراوە میللیەکان ـ ئیستا جێگری ئەمینداری گشتی بەڕێوەبردنی کاروباری کشتوکاڵو چارەسەرکردنی کشتوکاڵ لە ناوچەی ئۆتۆنۆمیدا .
ئەندامی نووسینگای سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان .

ناو : طاهر محمد سعید نوری بریفکانی .

پیشە : فەرمانبەر / بەڕێوەبەری دائیرەی بازرگانیە لە دەزگای گشتی رستن‌و تەنینی خوری لە هەولێر .

پلەی خوێندەواری : کۆلیجی ئابووری‌و زانستی ـ سیاسی تەواوکردوە .
ناونیشان : دهۆك / گەڕەکی شێخ محمد .

باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە
شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٤١ بریفکان
ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم
کورتەی ژیانی :
چالاکی یەکی دیاری هەیە لە بواری ژیانی گشتیدا .

ناو : محمد سعید عبدالرحمن علی .

پیشە : بەڕێوەبەری گشتی پەروەردەی پارێزگای دهۆك
پلەی خوێندەواری : کۆلێجی پەروەردەی تەواوکردوە .
ناونیشان : دهۆك / گەڕەکی جمهوری .
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .
شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٣٨ دهۆك
ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم
کورتەی ژیانی :

مامۆستای سانەوی بوە ئەنجا بوە بە یارمەتیدەری پەروەردەی نەینەواو بەڕێوەبەری پەروەردەی دهۆك‌و سەرپەرشتیکەری شارەزاو ئەندامی یەکەم خولی ئەنجومەنی یاسادانان بوەو بەڕێوەبەری گشتی بوە لە دیوانی ئەنجومەنی یاساداناندا و لە پاشا بوە بە بەڕێوەبەری گشتی پەروەردەی دهۆك .

ناو : اسماعیل محمد عبد القادر .

ـ ـەرەکی
پیشە : فەرمانبەر، لە بەڕێوەبەرایەتی کارەبای دهۆکدا .
پلەی خوێندەواری : پلەی سەرەتایی تەواوکردوە .
ناونیشان : دهۆك / بەڕێوەبەرایەتی کارەبا .
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .
شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٤٥ دهۆك
ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم
کورتەی ژیانی :
ئەندامی ئیحتیاتی لیژنەی ناوەندی پارتی شۆڕشگێری کوردستانە .

ناو : ابراهیم علی حاجی ملو .

پیشە : کشتوکاڵکەر .
پلەی خوێندەواری : خوێندنی سەرەتایی تەواوکردوە .

ناونیشان : دهۆك / گەڕەکی زۆزان .
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .

شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٤٨ دهۆك .
ناوچەی هەڵبژاردن : یەکەم
کورتەی ژیانی :
چالاکی یەکی دیاری هەیە لە بواری کشتوکاڵدا .

دانیال زەیا خۆشابا

محمد خلیف رجب

حکمت حمید بلال

قادر حامد ابراهیم

جهور بشار سندی

خلیل حاجی عبدی

پارێزگای دهۆك

ناوچەی دووەمی هەڵبژاردن

ناو : دانیال زەیا خۆشابا

پیشە : پزیشك
پلەی خوێندەواری : کۆلێجی پزیشکی تەواوکردوە
ناونیشان : زاخۆ نەخۆشخانەی کۆماری .
باری کۆمەڵایەتی : ژنی نەهێناوە .
شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٤٨ دهۆك .
کورتەی ژیانی :
لە دهۆك خوێندوویەتی‌و لە کۆلێجی پزیشکیدا خوێندنی زانستگای تەواو کردوەو پزیشکی نەشتەرکارە لە نەخۆشخانەی کۆماری زاخۆدا
نەسیرێکی پاڵپوراوە لە ریزی حزبی پێشەوا حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیسدا

ناو : محمد خلیف رجب الطائی .

پیشە : جێگری سەرۆکی یەکێتی ناوخۆی کۆمەڵانی هەرەوزی جووتیارانی دهۆك
پلەی خوێندەواری : دەخوێنێ‌و دەنووسێ .
ناونیشان : دهۆك ناحیەی فائیدە .
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .
شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٣٧ فائیدە .
کورتەی ژیانی :

ئەندامی ئەنجومەنی یاسادانانە لە خولی پێشوویدا ئەندامی یەکێتی ناوخۆی کۆمەڵانی جووتیارانەو جێگری سەرۆکی یەکێتیەو بەشداری کردوە لە بەرزکردنەوەی تواناای بەرهەمهێناندا لە بواری کشتوکاڵدا .

ناو : حکمت حمید بلال الطائی .

پیشە : کشتوکاڵکەر
پلەی خوێندەواری : پلەی ناوەندی تەواو کردوە .
ناونیشان : دهۆك قەزای سمێل .
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .
شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٥٣ سمێل
کورتەی ژیانی :
هەر لە سەرەتای ژیانیەوە لە کەرتی تایبەتیدا کشتوکاڵی کردوە لە قەزای سمێلداو چالاکی یەکی کۆمەڵایەتی دیاری هەیە .

ناو : قادر حامد ابراهیم هاجانی .

پیشە : جووتیار .
پلەی خوێندەواری : دەخوێنێ‌و دەنووسێ .
ناونیشان : دهۆك سمێل .
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .
شوێن و مێژووی لە دایکبوون ١٩٤٤ .
کورتەی ژیانی :
لە کەرتی تایبەتی کشتوکاڵدا ئیش دەکا .

ناو : جهور بشار سندی .

پیشە : جووتیار .
پلەی خوێندەواری : پلەی سەرەتایی تەواوکردوە .
ناونیشان : دهۆك زاخۆ .
شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٥٥ زاخۆ .
کورتەی ژیانی :
لە بواری کشتوکاڵدا ئیش دەکا .

ناو : خلیل حاجی عبدی .

پیشە : یارمەتیدەری بەڕێوەبەری گشتی رێکخراوە میللیەکان .
پلەی خوێندەواری : پلەی ساندوی تەواوکردوە .
ناونیشان : دهۆك زاخۆ .
باری کۆمەڵایەتی : خێزاندارە .
شوێن و مێژووی لە دایکبوون : ١٩٤٥ زاخۆ بیتاس .
کورتەی ژیانی :
یارمەتیدەی بەڕێوەبەری گشتیە لە نووسینگای رێکخراوە میللیەکاندا لە ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش‌و چالاکی یەکی کۆمەڵایەتی دیاری هەیە .

محمد زیاد مجید

محمد صالح سلیم

فاتح مەلا محمد علی

محمود محمد امین

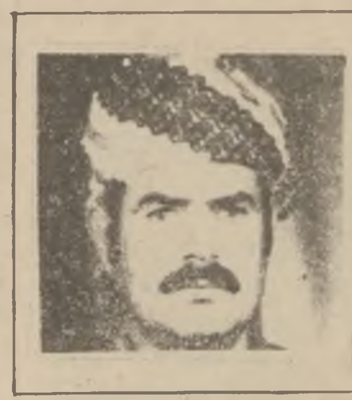
عبدالله حسن عبدالله

خالد اسماعیل رسول

قادر صالح درویش

مصطفى محمدامین

همزە باپیر بابەکر

محمد صالح محمود

جبار علی قادر

حسین سلیمـان

عثمان صالح احمد

عبدالرحمن خضر

فاروق مراد ئاغا

محمد هینە عمر ئاغا

● **ناو : فاتح مەلا محمد علی**
شوێن و مێژووی لە دایکبوون :
کویسنجەق سالی ١٩٣٧ .
ناوچەی هەڵبژاردن : شەشەم .
پلەی خوێندن و پیشەی : دەرچووی کۆلیژی ئادابە لە بەشی زمانی عەرەبیداو بەڕێوەبەری قوتابخانەی ناوەندی دووکانە .
دۆخی کۆمەڵایەتی : خاوەنی خێزانە .
دەرکەوتووترین کورج و گۆلی :
لە ئەنجومەنە گەلی یەکان و ڕێکخراوی لاواندا لەوەوبەر کاری کردووەو ئێستاش ئەندامی ڕێکخراوی مێرد منداڵ و سەرەکی ئەنجومەنی گەلەلە قەزای دووکان .

● **ناو : محمود محمد امین محمود**
شوێن و مێژووی لە دایکبوون :
هیزۆپێ گەورە سالی ١٩٤٥ .
ناوچەی هەڵبژاردن : شەشەم .
پلەی خوێندن و پیشە : نووسین و خوێندنەوە دەزانێ و نانەوایە .
دۆخی کۆمەڵایەتی : بێ خێزانە .

دەرکەوتووترین کورج و گۆلی :
کورج و گۆلی جەماوەری بووە .

● **ناو : عبدالله حسن عبدالله**
شوێن و مێژووی لە دایکبوون :
هێرۆ ـ پشدەر ـ سلێمانی سالی ١٩٥٤ .
ناوچەی هەڵبژاردن : شەشەم .
پلەی خوێندن و پیشە : نووسین و خوێندنەوە دەزانێ و کرێکارە .
دۆخی کۆمەڵایەتی : خێزانی هەیە .
دەرکەوتووترین کورج و گۆلی :
کورج و گۆلی کۆمەڵایەتی هەیە .

● **ناو : خالد اسماعیل رسول**
شوێن و مێژووی لە دایکبوون :
قەڵادزێ سالی ١٩٥٢ .
ناوچەی هەڵبژاردن : شەشەم .
پلەی خوێندن و پیشە : سەرەکی لقی دەستەی کشتی کشت و کاڵ و چاککردنی کشت و کاڵی قەزای پشدەرەو لە ناوەندی کشت و کاڵ دەرچووە .
دۆخی کۆمەڵایەتی : خێزانی نیە .

دەرکەوتووترین کورج و گۆلی :
کورج و گۆلی گشتی هەیەو بەشداری شەڕی قادسیەی صدامی نەمری کردووە .

● **ناو قادر صالح درویش**
شوێن و مێژووی لە دایکبوون :
ناحیەی هێرۆ سالی ١٩٥٢
ناوچەی هەڵبژاردن : شەشەم
پلەی خوێندن و پیشە : دەنووسێ و دەخوێنێتەوە و کاسبە
دۆخی کۆمەڵایەتی : خێزانی هەیە
دەرکەوتووترین کورج و گۆلی :
کورج و گۆلی گشتی هەیە

● **ناو مصطفى محمدامین مصطفى**
شوێن و مێژووی لە دایکبوون :
رانیە ـ پارێزگەی سلێمانی سالی ١٩٤٨
ناوچەی هەڵبژاردن : شەشەم
پلەی خوێندن و پیشە : دەرچووی قوتابخانەی سەرەتاییەو سەرەکی لقی یەکێتی هەرەوەزی جوتیارانی قەزای رانیەیە
دۆخی کۆمەڵایەتی :
خێزانی هەیە
دەرکەوتووترین کورج و گۆلی :
لە ڕێکخراوە جەماوەرییەکان کاری کردووەو لە بواری قەلاچۆکردنی نەخوێندەواریدا کاری کردووە .

● **ناو همزە باپیر بابەکر ئاغای پشدەری**
شوێن و مێژووی لە دایکبوون :
ناوچەی پشدەر سالی ١٩٣٠
ناوچەی هەڵبژاردن : شەشەم
پلەی خوێندن : دەرچووی قوتابخانەی سەرەتاییە
دەرکەوتووترین کورج و گۆلی :
لە ڕێکخراوە جەماوەری و پیشەییەکاندا کورج و گۆلی نایابی هەیەو سەرەکی لیژنەی ناوخۆی یەکێتی گشتی لاوانی عیراقە لە رانیە

● **ناو محمد صالح محمود احمد**
شوێن مێژووی لە دایکبوون :
ڕەواندز ـ هەولێر سالی ١٩٥٣
ناوچەی هەڵبژاردن : شەشەم
پلەی خوێندن و پیشە :
دەرچووی کۆلیژی قانوون و سیاسەیەو مدیری ناحیەی سورداشە
دۆخی کۆمەڵایەتی : خێزانی نیە .
دەرکەوتووترین کورج و گۆلی :
لە زۆر شوێن کاری کردووەو پارێزەری کردووەو سالی ١٩٨٢ بە مدیری ناحیەی سورداش دامەزراوەو بەشداری شەڕی نەمری قادسیەی صدامی کردووەو گەلێ کورج و گۆلی تری کۆمەڵایەتی بووە .

● **جبار علی قادر**
شوێن و مێژووی لە دایکبوون :
قەزای چەمچەماڵ سالی ١٩٤٣
ناوچەی هەڵبژاردن : شەشەم
پلەی خوێندن و پیشە : دەرچووی قوتابخانەی ناوەندو کاتبی تەحریرە .
دۆخی کۆمەڵایەتی : خێزانی هەیە
دەرکەوتووترین کورج و گۆلی :
لە ڕێکخراوەکانی لاواندا کاری کردووەو ئێستا لە لیژنەی ناخۆی چەمچەماڵی سەر بە یەکێتی گشتی لاوانی عیراق ئەندامەو بەشداری شەڕی قادسیەی صدام حسینی نەمری کردووە .

● **ناو حسین سلیمان کاملە**
شوێن و مێژووی لە دایکبوون :
دێ بێگلاس ـ قەزای پشدەر سالی ١٩٣٤
ناوچەی هەڵبژاردن : شەشەم
پلەی خوێندن و پیشە : ئەزانی بنووسێ بخوێنێتەوە خانەنشینی سوپاییە
دۆخی کۆمەڵایەتی
خێزانی هەیە
دەرکەوتووترین کورج و گۆلی :
لە چوار چێوەی ڕێکخراوی جوتیاراندا کاری کردووەو لەوەوبەریش ئەندامی ئەنجومەنی یاسادانان بووە .

● **ناو عثمان صالح احمد**
شوێن و مێژووی لە دایکبوون :
رانیە سالی ١٩٥٦ .
ناوچەی هەڵبژاردن : شەشەم .
پلەی خوێندن و پیشە : دەرچووی کۆلیژی ئامادەکردنی مامۆستایانی هەولێرەو مامۆستای قوتابخانەی رانیەیە
دۆخی کۆمەلایەتی : خێزانی نیە
دەرکەوتووترین کورج و گۆلی :
کورج و گۆلی گشتی بووەو لە ڕێکخراوەکانی لاواندا کاری کردووەو ئێستاش بەرپرسیاری ڕێکخراوی مێرد منداڵانی رانیەیە .

● **ناو عبدالرحمن خضر عزیز**
شوێن و مێژووی لە دایکبوون :
دێ سەرسیان ـ قەزای رانیە سالی ١٩٥٠ .
ناوچەی هەڵبژاردن : شەشەم
پلەی خوێندن و پیشە : دەرچووی کۆلیژی مامۆستایانەو مامۆستای قوتابخانەیە
دۆخی کۆمەلایەتی : خێزانی هەیە
دەرکەوتووترین کورج و گۆلی
لە ڕێکخراوە جەماوەری و پیشەیەکاناکاری کردووە بە چاکی و ئێستاش سەرەکی لیژنەی ناوخۆی یەکێتی گشتی لاوانی عیراقە لە رانیە

● **ناو فاروق مراد ئاغا عبدالله ئاکۆ**
شوێن و مێژووی : لە دایکبوون :
رانیە ـ سلێمانی سالی ١٩٥٧
ناوچەی هەڵبژاردن :
پلەی خوێندن و پیشە : دەرچووی قوتابخانەی سەرەتاییە پاسەوانی دارستانی سروشتییە
دۆخی کۆمەڵایەتی : خێزانی نیە
دەرکەوتووترین کورج و گۆلی
کورج و گۆلی گشتی هەیەو ئەندامی نیقابەی کرێکارانە

● **ناو محمد هینە عمر ئاغا**
شوێن و مێژووی : لە دایکبوون :
گردمەینەر ـ قەزای پشدەر ـ سالی ـ
ناوچەی هەڵبژاردن شەشەم :
پلەی خوێندن و پیشە : دەرچووی قوتابخانەی ناوەندییە
دۆخی کۆمەڵایەتی : خێزانی هەیە
دەرکەوتووترین کورج و گۆلی
بەڕێوەبەری شارەوانی هێرۆو پاشان سەنگەسەر بووەو ئێستاش لە بەڕێوەبەرایەتی کاروبای رانیە مووچەخۆرە .

ئێکسپرێس « پاشماوە »

ڕۆشنبیری یان پێش بخەن .

گۆڤارەکە دووپاتی کردەوە کە کوردەکانی ئێران لە ناوخۆدا دژی خومەینی کە گۆڤارەکە بەشێت و خوێن ڕێژی ناوبردووە تێدەکۆشن .

ئێکسپرێس پەنجەی بۆ ئەوە ڕاکێشاوە کە پارتی دیموکراتی کوردستانی ئێران لەم دوو ساڵەی دواییدا لەدوو هەزار زیاتر ئەفسەر و سەربازی بەدیل گرتووەو بەشی زۆریانی بەرداوەو ئێستاش پەنجاو یەك دیلی وەك میوان لایەو تەقەللای ئەوە دەدات کە بە ڕێگەی خاچی سووری دەوڵەتاندا بیاننێرێتەوە لای کەس و کارەکانیان .

هەروەها دەڵێت ژمارەی هێزەکانی خومەینی ئەوانەی کە لەو شەڕانەدا لەناوچوون کە لەگەڵ کوردەکاندا کردوونی لە بیست و پێنج هەزار کەس زیاترە .

بە دوای « پاشماوە »

هەروەها هێزە چەکدارە پاڵەوانەکانمان بەوپەڕی وریایی و بەجەرگییەوە توانییان هێرشێکی دوژمن تێك بشکێنن کە لە سەرەتای ئەم هەفتەیەدا کردیە سەر ڕۆژهەڵاتی زرباطیەو نیازی هەبوو لە سنووری پتەومان ببەڕێتەوە ئەوەبوو هێزەکانمان لەم بەرگری کردنە مەزنەیاندا لە سنوورو خاکی نیشتمان توانییان هێزە هێرش هێنەرەکانی دوژمن تێك بشکێنن و زیانێکی گەورەی سەروماڵییان پێ بگەیەنن کە سەرجەمی زیانەکانی دوژمن لەم هێرشەیدا گەیشتە (٥٣٢٤) کوژراوو ژمارەیەکی زۆری بریندارو ژمارەیەکی زۆری دەستگیر کراوو تێك شکاندنی بەشی هەرەزۆری زرێپۆش و ئامێرەکانی لیوای چواری تیپی ٢١و ٨٤ی سەربەخۆو دەست بەسەرداگرتنی چەك و تەقەمەنی یەکی زۆر کە بەکەڵکی بەکارهێنان دێن .

ئەمەو فڕۆکەکانی هێزی ئاسمانی و شۆڕەسوارانی هیلیکۆپتەرەکانمان لە هێرش و کاری مەردانەی خۆیاندا بۆ سەر پاشماوەی هێزەکانی دوژمن لە کەرتی ڕۆژهەڵاتی زرباطیەو بنکەو سەنگەرەکانی لە کەرتەکانی تری بەرەی جەنگدا بەردەوام بوون و زیانێکی گەورەی سەروماڵییان لێدان .

دیسانەوە دوژمنی دەستدرێژی کەر ڕۆژی دوو شەممە هێرشێکی دیکەی هێنایە سەر هێزە پاڵەوانەکانمان لە ڕۆژهەڵاتی زرباطیە لە کەرتی ناوەڕاست ئەوەبوو هێزە بەجەرگەکانمان بەوپەڕی ئازایەتییەوە بەرەنگاری هێرشەکەی دوژمن بوونەوەو هەموو چەکێکیان بەکارهێناو .. لەگەڵ دوژمندا کەوتنە جەنگێکی توندو تیژەوە کە تێیدا هێزە پاڵەوانەکانمان توانییان هێرشەکەی دوژمن تێك بشکێنن و هێزەکانی تەفرو توونا بکەن و زیانێکی زۆری کوژراوو بریندارییان پێ بگەیەنن کە هێشتاکە لاشەی کوژراوەکانی دوژمن لە مەیدانی جەنگدا بەجێ ماون و ژمارەیەکی زۆریشیان خۆیان بە دەستی هێزەکانمانەوە داوە . سەرەڕای تێکشکاندن و سووتاندنی چەندین تانك و ئامێری دوژمن و چەکی هەمە چەشنەو دەست بەسەرداگرتنی چەندین چەکی تر کە بە کەڵکی بەکارهێنان دێن .

ئەمەو قسەکەرێکی سوپایی وتی زیانەکانی هێرشە سەر نەکەوتووەکەی دوژمن بۆ سەر هێزە پاڵەوانەکانمان لە ناوچەی ڕۆژهەڵاتی زرباطیە زیاتر لە (١٢٠٠) کوژراوو ژمارەیەکی زۆری برینداران بووە سەرەڕای دەستگیرکردنی ژمارەیەکی زۆر لە سەربازەکانی دوژمن و تێکشکاندنی ژمارەیەکی زۆری تانك و نەفەربەرو زرێپۆش و ئوتومبیل و ئامێری تری سوپایی و دەست بەسەرداگرتنی ٧٠٠ تفەنگ و چوار شەفل ژمارەیەکی هەمە چەشنەی ئۆتۆمبیل و ئامێری تری سوپایی کە بەکەڵکی بەکارهێنان دێن .

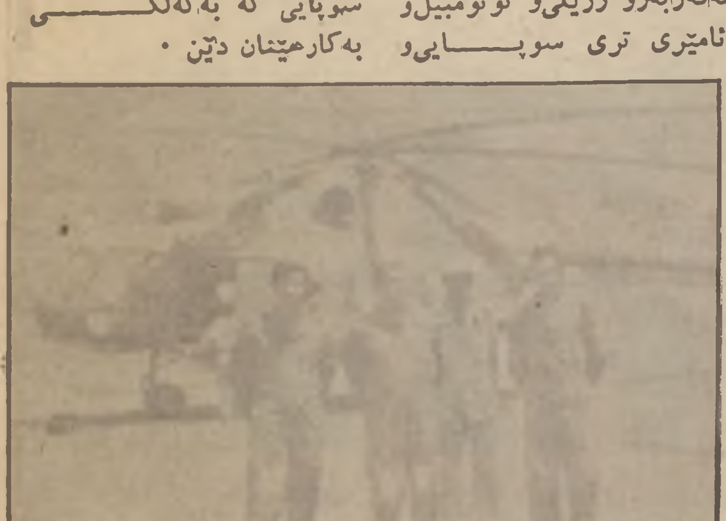

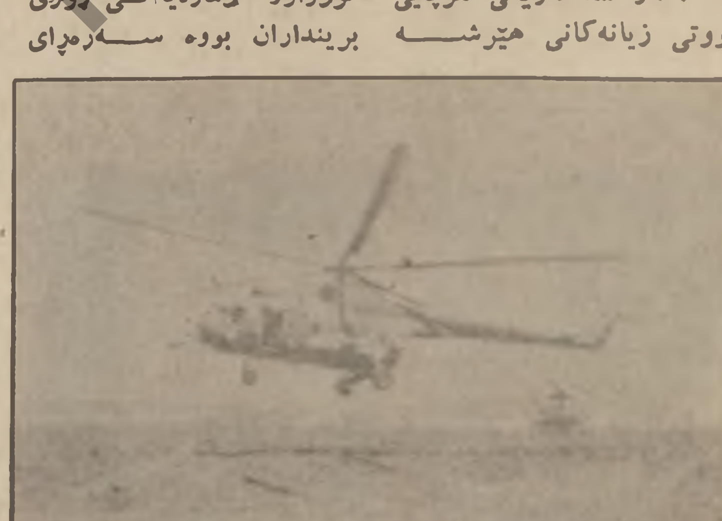

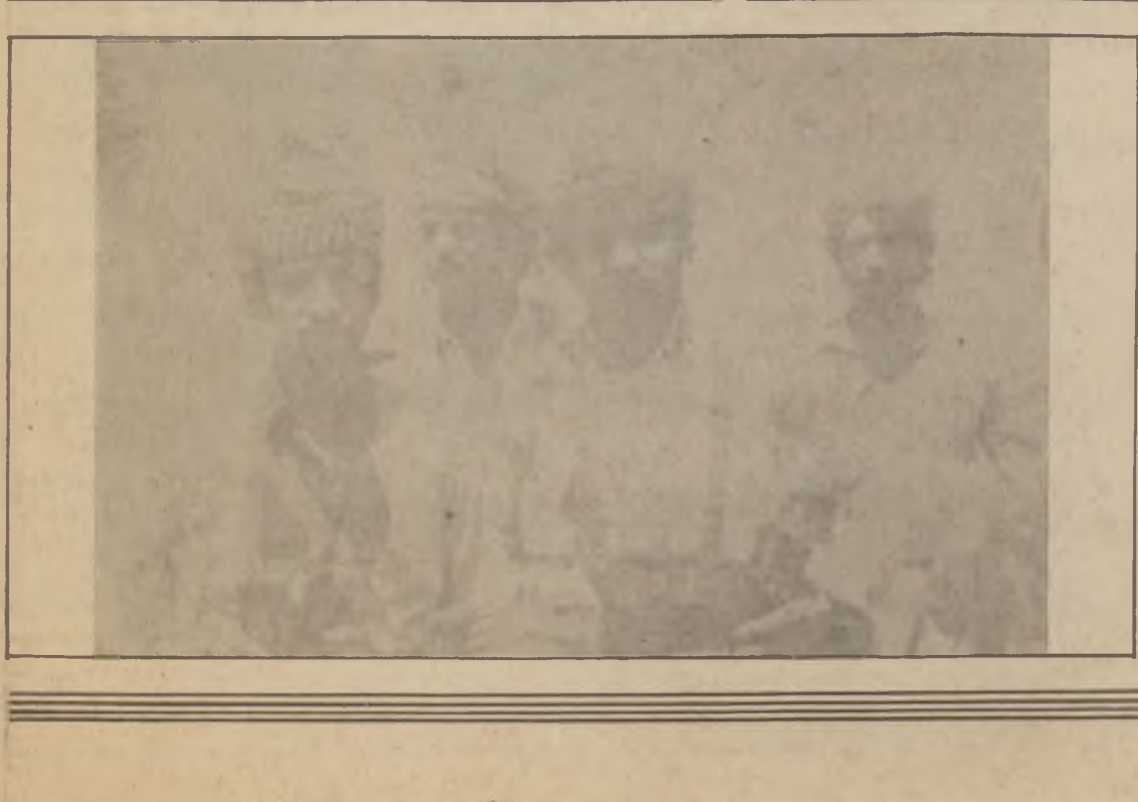

Institut Kurde de Paris

لە سایەی سەرکەوتنەکانمان

دووەمین میهرەجانی ڕۆشنبیری «پاشماوە»

● محمد ولی

هەر یەکەو بە چەند تابلۆیەك کە جێگەی باس‌کردن‌و دەستنیشان کردنی توانای هونەری ئەم هونەرمەندانە بووە ، هەندێك لە تابلۆکان مێژووی قەلای هەولێرو شەڕەکانی ئیسلامیان دەگێڕایەوە ، هەندێکی تریان بابەت بوون بە پێی بیروڕای هونەرمەندەکە خۆی ، گرنگ ئەوەیە پێشانگاکە سەرکەوتنێکی چاکی وەدەست هێنابوو ·

دوا بە دوای سەیرکردنی پێشانگاکە خەلك پەیتا پەیتا هاتنە ناو هۆلەکەوەو گوێیان شل‌کرد بۆ لێکۆلینەوەکەی مامۆستا مصطفی نەریمان بە ناونیشانی (ڕۆشنبیری کوردی لە نوکی نوکەوە تاکو ئەمڕۆ) کە تیایدا باسی چۆنیەتی پەیدا بوونی ڕۆشنبیری کوردی لە کۆنەوە تاکو ئەمڕۆی کرد · نالی‌و پیرەمێردو طاهیر بەگی جاف‌و بێکەس‌و گۆران‌و مەولەوی‌و شیخ صالح··هتد بە ڕێبەرانی ڕۆشنبیری کوردی داناوەو دەوری ئەوەی داماتووشمان بیسەلمێنن کە ئەوانە توانیویانە شتێك بچەسپێنن کە

ڕۆشنبیری کوردی بگاتە ئاستی ئەمڕۆی ، سەرەڕای پێش‌خستنی بە پێی بارو شێوەیەکی زانستیانەو تەکنیککار ·

● بۆ ئێوارەش کۆمەلێك سەرکەوتنە پیرۆزانەیان دەکرد کە جەنگاوەرە ئازاکانمان نواندویانە دژی داوە کە هەمیشە ئەم پەرەپێدانە بەردەوام بێت وتی :- مامۆستا مصطفی نەریمان‌و عباس عبدالله گەلێکی تر گفتوگۆی لەسەر کرا ·

زروفی سەردەم ڕۆشنبیری کوردی لە بەرەوپێش چوون‌دایەو پشتگیری دەکرێ‌و گەلێك گۆڤارو ڕۆژنامەی کوردی دەر دەچێت بە شاعیری لاو بەشداری ئەو میهرەجانە بوون‌و باسی شاخ‌و بەفرو کوردستان‌و قادسیەیان کرد ،شاعیرەکان بەدلێکی پاکەوە باسی ئەو ڕژێمی خومەینی ··· ● ڕۆژی ١٩٨٣/٧/٢٨ هۆل ، هۆلی ڕۆشنبیری جەماوەر بۆ بەڕێز دکتۆر احسان فؤاد تەرخان کرا بەرێوەبەرایەتی‌یەکەی ئێمە دریغی نەکردووە لە بەرەوپێشەوە بردنی ئەم کاروانە پیرۆزە ، چونکە خوێندن بەزمانی شیرینی لێرەوە کۆتایی بە میهرەجانەکە هات‌و بروسکەیەك بەرزکرایەوە بۆ سەرەکی فەرماندە هەڤالی تێکۆشەر صدام حسین.

کمه باسێکی پێشکەش کرد بە ناوی (پەرەپێدانی خوێندنی کوردی لە کوردستاندا) تیایدا باسی ئەو لایەنە پیرۆزەی کرد کە بۆ گەلی کوردمان هاتۆتە کایەوە لە ناوچەی کوردستاندا ·

کە ئەویش خوێندن بە زمانی کوردی‌یە هەولی ئەوەش کوردی گەورەترین شت دروست دەکات بۆ نەوەی نوێ

● ئینجا ئێوارەکەی محمود زامداری ئەدیب‌و نوسەر کۆڕێکی پێشکەش کرد دەربارەی (ناوو ناز ناو) کە خەلکێکی زۆر ئامادەبوون‌و باسی گەلێك شتی تێدا کردو لە لایەن دکتور جمال رشیدو

وتاری/پاشماوە

بژاری ووشەی کرمانجی ژووروی لە ڕۆژنامەو گوڤارەکانماندا دەرکردو لە کۆڕی زانیاری‌و ئێسگەو تەلەفزیۆن ڕەوڕێکی دیاری هەبوو ·

خوشك‌و برایانی خۆشەویست ·· ئێمە لەم ڕێبازەوەکە بە هەلی دەزانین سەرکردایەتی‌ی شۆڕشی ١٧و ٣٠ی مەزنی تەمووز ئەم بایەخە مەزنەی بە گەلی کوردمان‌و بە ڕۆشنبیرو هونەرمەندو بەهرەداری، گەلی کوردمان داوەو هەموو دەرگایەکی یارمەتیدان‌و هاندان‌و پێشکەوتنی بۆ خستوونەتە سەر پشت بەلێ لەم ڕێبازەوە دەبێ پێنووسەکانمان هەمیشە بنووسن ·· بەلام چی بنووسن ؟ فۆلکلۆرو کەلەپووری نەتەوەکەمان‌و چیرۆك‌و شیعر·· زانیاری·· یەکێتی‌ی عیراق‌و پتەوکردنی ئەو تواناو ووزەیەی کە لە عیراقی خۆشەویستماندا هەیە ·· ژیانی کوردەکان کە لە کوردستانی ئێران ·· ووتار ·· بەخشان ·· سەرفرازی بۆ مرۆڤ بنووسن‌و لە لایەن سەرکردایەتی‌ی شۆڕشەوە بەتایبەتی سەرەکی فەرماندە صدام حسین لە کۆڕەکەماندا کە ووتی (ئەدیب‌و نووسەری کورد بانووسن چەند دەتوانن بانووسن) ئەمەش لاکردنەوەیەکی گەورەیە لە نەتەوەی کوردمان‌و لە بەهرەدارانی کوردو ئێمەش ئەی خوشك‌و برای بەڕێز با بە هەموومان بنووسین‌و خزمەتی عیراقی خۆشەویستمان بەگشتی‌و گەلی کوردمان بەتایبەتی لەم شەڕەدا بکەین کە ڕژێمی ڕەگەزەبەرستی ئێران بەسەریاندا سەپانین چونکە بەم جۆرە بە پێنووسی ئێمەو تەقەللای ناو مەیدانەکانی ژیان‌و بەگیانی بەرزی جەنگاوەرانەوە واتە بە توانای هەمووان دەتوانین بەرگری‌لەو دەسکەوتە مەزنانە بکەین کە دەستمان کەوتووە کە یەکێك لەوانە نووسین‌و هاندان‌و لە چاپدان‌و بەستنی دەیان کۆڕی وەك ئەم کۆڕەیەو ڕێزگرتنی هەموو خاوەن بەهرەو پێنووسێکە کە خزمەتی ڕاستەقینەی ووشەی کوردی دەکات··

ئیتر هەزار سلاو لە یادی یەکەم سالەی کۆچی دوایی مامۆستای نەمر صادق بهاءالدین بێ‌و سلاوو ڕێزیشمان دووبارە بۆ ئێوەی خۆشەویست ·· ئیتر بە خواتان دەسپێرم ····

سبەینێ / پاشماوە

بدرێ بۆ ئامادەکردنی هەموو شتێکی پێویست بۆ ڕۆژی هەلبژاردنەکە بە پێی خواستی سەرکردایەتی حزب‌و شۆڕش‌و بەرێزسەرەکی فەرماندە صدام حسین ·

پارێزگەی دهۆکیش کراوە بە دوو ناوچەی هەلبژاردن بە پێی ١٠ مەلبەندو لە هەرناوچەیەك پێنج ئەندام هەلدەبژێررێن بە نوێنەرایەتی دانیشتوانی ناوچەکە لە ئەنجومەنی یاسادانانی دەوورەی ئاییندەدا·

مژدەی / پاشماوە

٦	٤٥	(ئەم دێڕەلابرێت .
٦	٤٦	خونوکەیانی (دوەم) ژوورێکی خانوەکەیانی
٦	٤٧	کرلاوە کردوە
٦	٥٧	بوونە(ئەوە)ئەوە بوونەتەوە ، ئەوە

لاپەرە : ١١

ستوون	دێڕ	هەلە	ڕاست
٣	٨	اب	ئاب
٣	١٤	واوتوە	ووتوە
٣	١٥	کەبشم	کەیشم
٤	١	لەوێزەی	لەوێژەی
٤	٤	بستە	ئێستە
٥	٤	تەناری)	تەتاری)
٥	٦	با ، پڕیکی	با ریکی
٥	٨	داویی	دوایی
٥	١٠	خەبرائی	حەیرانی
٥	١٦	(ڕەریف)	(ڕەدیف)
٥	١٨	میشلی	میثلی
٥	١٨	پشانی	پیشانی
٥	٢٢	نووسیەوە	نووسیوە
٥	٢٣	نەطمت	نەظمت

ئیتر سوپاس‌و ڕێزم پێشکەشەو ئاواتەخوازی مانەوەو پێشکەوتن ترتانم لە ڕێی خزمەتی کەلەپووری نیشتماندا .

ونبوونی دەفتەری خدمە

بەناوی حسین غفورەوەدەفتەرێکی خدمەی عەسکەریم لێ‌ون بوە کە لە تەجنیدی‌هەولێر دەرچوە هەرکەس دۆزیەوە بیدات بە نووسینگەی‌هەولێر ·

ونبوونی دەفتەری خدمە

بەناوی دلشاد احمدیاسین‌وە دەفتەرێکی خدمەی عەسکەریم لێ‌ون بوە کە لەتەجنیدی قەزای صدیق دەرچوە هەرکەس دۆزیەوەبیدات بە نووسینگەی هەولێر·

ونبوونی دەفتەری خدمە

بەناوی اسماعیل حمد قادرەوە دەفتەرێکی خدمەی عەسکەریم‌لی‌ون بوە کە لە تەجنیدی یەکەمی هەولێر دەرچوە هەرکەس دۆزیەوە بیدات بە نووسینگەی هەولێر ·

کوژنا چیرۆك بۆمندالان

کتێبخانە

زیاد کەریم خدر

کامەران مندالێکی تا بلێی ژیرو پاك بوو ،دلسۆزی‌و زیرەکی وای لێ‌کرد بوو ، هەموو سالێك لە پۆلەکەی خۆی‌دا بە یەکەم دەربچێت چونکە هەموو ڕۆژێ لە قوتابخانە پێشنیارو ووتەی مامۆستاکانی لە گوێی خۆی دەگرت‌و جێبەجێی دەکرد·· هەر لەبەر ئەوەش بوو مامۆستاو هاورێکانی تا بلێی خۆشیان دەویست‌و بە چاوێکی پڕ ڕێزەوە سەیریان دەکرد · کامەران سەرەڕای ئەوەی لە مالەوە ئەرکەکانی قوتابخانەی جێ‌بەجێ دەکردو ئامادەی دەکردن ، لە پال ئەمەشدا زۆر حەزی لە خوێندنەوەی گۆڤارو پەڕتووك دەکرد ·

بۆ ئەم کارەش توانی بیر بکاتەوە ، تا وەکوو بکاتە واستیەك کە ڕۆژ یارمەتی دەداتو لە هەمان کاتیشدا ڕۆشنبیر دەبێت · کامەران توانی ڕۆژانەکانی خۆی کۆ بکاتەوەو لە ئەنجامدا پارەیەکی باشی دەست بکەوێت ، ئەویش ئەوە بوو ڕۆژێکیان چووە بازاڕو چەند گۆڤارو پەڕتووکێکی بە نرخی پێ کری‌و کتێبخانەیەکی بچکۆلانەی لە مالەوە پێك هێنا · ئیتر ڕۆژ لە دوای ڕۆژ کتێبخانەکەی گەورە دەبوو ، پەڕتووك‌و گۆڤارەکانیشی زیادیان دەکرد ·

بەم جۆرە کامەران توانی خۆی لە شەڕە شەقی کۆلان‌و یاری سەر شەقام دوور بخاتەوەو لە ڕۆژانی بێ‌کاریدا خۆی بە خوێندنەوە خەریك بکات ·

مندالە ئازیزەکان، هیوادارم ئێوەیش هەر وەکوو کامەران بتوانن کتێبخانەیەکی بچکۆلانە ڕێك بخەن‌و لە کاتی بێ‌کاریدا خۆتانی پێ خەریك بکەن‌و لە قوتابخانەش سەرکەوتوو بن·

جیهانی مندالان

جووتیار

شیعر بۆمندالان

لە تیف‌هەلمەت

من جووتیاری ولاتم
خۆشی گەلە ئاواتم
زستان سەرما دەچێژم
هاوین ئارەق دەڕێژم
مانلو دەبم ڕۆژو شەو
دەچێنم··· دەکێلم درەو
بە زەبری لەش··· هێزی گیان
خزمەت دەکەم نیشتمان
من جووتیاری ولاتم
خۆشی گەلە ئاواتم

وەلامو داوای بەردە وامی

● بۆ دۆستانی «جیهانی‌مندالان» لە ڕۆژنامەی هاوکاری

...شەویستان خاوەنی : ...ئەنجامی پیسی » ، ...وەی نوێ » ، «پاداشتی ... » ، «ڕاوە ڕێوی » ... » ، «جوتیارو کالەك»، ...ولەو فیل » ، «بازو ...» ، «هەلەی مراویەك»، ... ژوورەوە » ، «ڕێگا»، ...ەویستی خاك‌و ولات» ...ستان دەکەین بە ... ئەم بەرهەمانە بەلام لە بلاونەکردنەوەیان ...بورن چونکە یان ...کەکان درێژن ، یان ...ی وەرگێڕراوەو ...ڕانێکی سەرکەوتوونیە، ...ەندێکی باس‌و ...کەکەی لە جارێ زیاتر ...کی لەسەر نووسراوە ،

هیوادارین لێمان زویر نەبن‌و لە پەیوەندیان لەگەلمان بەردەوام بن

● گلەییەك :

برای خوێنەر شاخەوان عبدالمجید لە هەولێر گلەیەکی لە مەلبەندی چالاکی قوتابخانەکان لە هەولێر کردووە کە ئەمسال دەورەی مۆسیقای بۆ مندالان کردۆتەوە ، بەلام پێش وەخت ئاگاداری کردنەوەی ئەم دەورەیەی ڕاتەگەیاندووە کە ئەمەش بۆوەتە هۆی بێ‌بەش‌بوونی هەندێ مندال کە ئارەزووی بەشداری ئەم جۆرە دەورەیە دەکەن ·

● پیرۆزە ··· ئەرکی پیرۆزتان ···

● هیوای وێنەو نمونەی‌لە ئێوە پیرۆزتریش بۆ نەتەوەکەمان دەخوازین ·

فریا

هونەرمەندو هەلوێست

زۆر مرۆڤی ئاسایی هەن‌لە کونجی قەناعەتی خۆیانەوە بە بێ‌گەردی دەیانەوێ‌خزمەت بکەن ··

هەندێ هونەرمەندیشی‌هەن بە‌بێ‌ئەوەی لایەنێك··· نەقابەیەك ··· کەسێکی دەولەمەند کۆمەك‌و ڕێنماییان بکات گەربەربەستی کاروان‌و ڕێگاشیان لێ‌بکرێت ئەوەندە خاوەن‌بیروباوەرێکی بێ‌ئەمسەرو ئەوسەرن تەنانەت نەك‌خزمەتی زیندووەکانیش

بەلکو پەی بە ئارامگای کۆچ کردووەکانیشمان دەبەن‌و بەبێ هیچ مەرامێك جگە لە خزمەت بەولاوە دەچن شوێنەوارەکانیان سەر لە نوێ خاوێن دەکەنەوە ·· · بۆیاخ دەکەن‌و پێناسنی دەکەنەوە ····

ئەوەتا هونەرمەند خالد زامدار بە هاوکاری دوو لاوی دلسۆز سەلام‌و سالار خەریکی جێ‌بەجێ‌کردنی مەبەستە باسکراوەکەمانن لەسەر ئارامگای شاعیری ناودارمان پیرەمێردی نەمر ·

شایانی باسە هەر ئەم‌دەستە دلسۆزە بریارو پەیمانیان بە خۆیان‌و بەئێمەداوە کە هەموو نوسەرو شاعیرو ناودارە کۆچ کردوەکانمان بە هەمان ئێوە برازێننەوە ···

Institut Kurde de Paris

لە سایەی سەرکەوتنەکانماندا

دووەمین میهرەجانی دەزگای ڕۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی سازدرا

ناظم دڵبەند
نووسینگەی هەولێر

لەو کاتانەی کە جەنگاوەرە ئازاکانی عیراق بە کوردو عەرەبەوە لەسەر چیاسەرکەشەکانی حاجی ئۆمەران ئاڵای سەرکەوتنیان هەڵدەکردو گەل ئاهەنگی دەگێڕا بە بۆنەی جەژنەکانی تەموزی پیرۆزەوە ، لەو کاتانەدا وەك بەشدارییەکی نیشتمانی لەو کەیفو سەفایەدا دەزگای ڕۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی دووەمین میهرەجانی هونەری و ڕۆشنبیری خۆی بەست لە ژێر دروشمی :-

(هەموو یەك دەست ، یەك گفتین لە پێناوی عیراقی بەهێزو سەربەرزدا) بە چاودێری بەڕێز سەرەکی ئەنجومەنی ڕاپەڕاندنی ناوچەی کوردستان .

● **لە پارێزگای هەولێر**

بۆ ماوەی چوار ڕۆژی تەواو پارێزگای هەولێر خۆپێشاندانێکی هونەری و ئەدەبی بەخۆوە بینی کە چەند کۆڕێکی ئەدەبی و چالاکی هونەری تێدا پێشکەش کرا .

سەر لە بەیانی ڕۆژی ٢٦-٧-١٩٧٣و لە هۆڵی بەڕێوەبەرایەتی ڕۆشنبیری جەماوەر لە هەولێر شریتی میهرەجانەکە لە لایەن بەڕێز محمد محی‌الدین جێداری ئەمینداری ڕۆشنبیری و لاوانی ناوچەی کوردستان بڕاو بە ئامادەبوونی بەڕێز مصلح جلالی بەڕێوەبەری گشتی دەزگای ڕۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی یەکەمین پێشانگا بۆ کتێبەکانی سەرەکی فەرماندە هەڤاڵ صدام حسین کرایەوە کە هەمووی لە لایەن دەزگای ناوبراوەوە کرابوو بە کوردی پێشانگاکە بە شێوەیەکی جوان و ڕێك و پێك ڕازابووەوە هەموو ئەو ڕاسپاردەو گفتارە بە نرخانەی سەرەکی تێکۆشەری بەخۆیەوە گرتبوو کە دەربارەی باری نەتەوەیی و نیشتمانی و نێودەوڵەتانی پیشان دەدا .

دوای ئەوەی کە گەڕان و سوڕانێکی تەواو کرا بەناو پێشانگاکە ، جەماوەر هاتنە ناو هۆڵەکەو دەست کرا بە خوێندنەوەی ووتاری بەڕێز بەڕێوەبەری گشتی دەزگای ڕۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی کە بەڕێز صلاح شوان خوێندیەوەو تیایدا وتی :-

هەر لەو کاتەیەوەی کە ئەم دەزگایە دامەزراوە بەبێ ووچان لە کارکردندا بووە لە پێناوی بەرزکردنەوەی ئاستی ڕۆشنبیری کوردی و بەردەوام بوونی لە سەر چاپ کردنی کتێب و یارمەتی‌دانی ئەدیبانی کوردو کردنەوەی پێشانگای هونەری و ڕۆژنامەگەری و بەستنی سیمیناری ئەدەبی و یادکردنەوەی نوسەران و ئەدیبان و سەرەڕای دەرکردنی ڕۆژنامەی هاوکاری و هەردوو گۆڤاری بەیان و ڕۆشنبیری هەروەها وتی :-

ڕێزلێنان و پشتگیری کردنی ئەدیب و نووسەران و دەزگا ڕۆشنبیرییەکانی کورد لە لایەن سەرکردایەتی حزب و شۆڕشەوە گەورەترین تینی دەداتە باری ئەمڕۆی ڕۆشنبیری کوردی .

● هەر لە هەمان ڕۆژو سەعات ٦ی سەر لە ئێوارە جارێکی تریش ئەم خەڵکە ڕژایە ناو هۆڵەکەو بەڕێز دکتور جمال رشید باسەکەی خۆی بە ناوی لێکۆلینەوەیەکی مێژوویی دەربارەی ڕۆژنامەگەری کوردی ، پێشکەش کرد کە دوو سەعاتی خایاندو باسی ئەو لایەنە مێژووییەی کرد کە چۆن ڕۆژنامەی تیا هاتۆتە کایەوەو بە چ شێوەیەك چاپ کراوەو سەرەتا چۆن بووەو ئێستاکە چۆنە ، ئینجا زۆر لایەنی ڕۆژنامەگەری کوردی باس کرد ، باسەکە زیاتر مێژوویی بوو ، هیلاکییەکی تەواوی دکتوری پێوە دیار بوو ، ژمارەیەکی زۆر لە نوسەرو ئەدیبان گفتوگۆیان لەسەر بابەتەکە کرد ...

● لە ڕۆژی ١٩٨٣/٧/٢٧ هەر لە هۆڵی ڕۆشنبیری جەماوەر دەست کرا بە پێشکەش کردنی چەند چالاکییەکی هەمەجۆر سەر لە بەیانی پێشانگای هونەرمەندە تەشکیلییەکان کرایەوەو کە ئەم هونەرمەندانە بەشدارییان تێدا کردبوو ..

- ● **حسین عبدالله طه**
- ● **اسکندر عثمان**
- ● **دارا محمد علی**
- ● **فیصل عثمان**
- ● **نامق علی**
- ● **قاسم صابر**

بڕوانە : ل ١١

بروسکەی بەشدارانی دووەمین میهرەجانی ڕۆشنبیری و هونەری کوردی بۆ سەرەکی فەرماندە صدام حسین

بەڕێز سەرەکی فەرماندە تێکۆشەر صدام حسین

بەناوی هەموو ڕۆشنبیرو هونەرمەندانی کوردی بەشداربووانی دووەمین میهرەجانی ڕۆشنبیری هونەریی دەزگای ڕۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردییەوە کە لە ماوەی ٢٣-٢٨-٧-١٩٨٣ لە هەولێرو سلێمانی و دهۆك گێڕاوە بە بۆنەی کۆتایی پێ‌هێنانی میهرەجانەکەوە ، کە بەڕاستی خۆپیشاندانێکی نیشتمانی بوو بەر لەوەی ڕۆشنبیری بێت بەتایبەتی کە لە چوارچێوەی ئاهەنگەکانی وولاتەکەمان بە بۆنەی جەژنەکانی شۆڕشی پیرۆزی ١٧-٣٠ی تەمووزەوە گێرا ڕاستگۆترین نموونەی خۆشەویستن و وەفاداری بۆ بەڕێزتان بەرزدەکەینەوە .

بێگومان ئاڵای عیراقییەکان بە سەرکەوتوویی بەسەر هێزەکانی ستەمگەرو دەستدرێژی کەردا بڵنددەبێتەوە کە لەگەڵ چەند کەسێکی سەرکێشی لە خیانەتکاران ئەوانەی خۆیان هاویشتووەتە باوەشی ئیمپریالیەت و هەردوو ڕژێمی ئەسەدو قەزافییەوە هەوڵیاندا خاکی عیراق پێشێل بکەن ، پەیمانیشتان پێدەدەین پەیمانی بەوەفایی کە بازووی کوردەکان شان بەشانی بازووی عەرەب خاکی نیشتمان دەپارێزن و لەڕێ لادەرو بەکرێ‌گیراوەکان ڕاودەنێن و هەموو درەختێك لە چیاکانی کوردستاندا دەبێتە نێزەیەك سنگیان کوندەکات .

نەوەی کوردەکان ئەوانەی هەمیشە لەپێشەوە بوون لە بەخشش و قوربانی‌داندا بۆ بەربەرچدانەوەی هەموو هەوڵەکانی ستەمگەری فارس و بێگانە هەر لە کۆنەوە لە داستانەکانی شارەزوورییەکان و پاڵەوانانی دمدمەوە بگرە تا دەگاتە داستانەکانی قەڵادزێ و قەڵاکانی حاجی ئۆمەران و لووتکەی گردمەند ئەوان ئەمڕۆ زۆر سوورترو بە تەووژمترن بۆ پاراستنی نیشتمانو سەربەرزی و سەربڵندی ، شمشێرەکانی عەرەب و کوردیش هەرگیز ماندوونابن لە لێدانی دوژمنە چاوچنۆکەکان بۆ بەرگری کردن لە نیشتمانی خۆشەویست ، نیشتمانی دەستکەوتو بەدی‌هاتووەکان ، عیراقی مەزنمان لە ژێر ئاڵای سەرکردایەتییە مێژووییە تێگەیشتووەکەماندا بەسەرەکایەتیی خۆشەویستی کوردو عەرەب سەرەکی فەرماندە صدام حسین .

پێنووسە کوردییە بەشەرەفەکان ئەم داستانی پاڵەوانێتییە تۆماردەکەن بۆ ئەوەی بچێتە مێژووەوە نەوە پاش نەوە بخوێنرێتەوە ..

ئەی سەرکردەی دانامان بۆ گەلی عیراقی مەزن هەمیشە هەر بمێنیت و .. بۆ نیشتمانە سەربەستە سەقامگیرەکەت سەلامەت بیت .

مصلح جەلالی
سەرەکی دووەمین میهرەجانی ڕۆشنبیری و هونەری کوردی

چالاکیەکانی دووەمین میهرەجانی ڕۆشنبیری و هونەری کوردی لە پارێزگای دهۆك ٢٣-١٩٨٣/٧/٢٥

هەروەها ، لە چوارچێوەی ئەو میهرەجانە ڕۆشنبیری و هونەرییە گەورەیەی دەزگاکەمان دەزگای ڕۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی لە شارەکانی کوردستان بەبۆنەی جەژنەکانی تەموزی پیرۆزەوە سازی کرد بوو ، شاری دهوکی ڕەنگین ، دوو چالاکی گەورەی تیا نوێنرا :

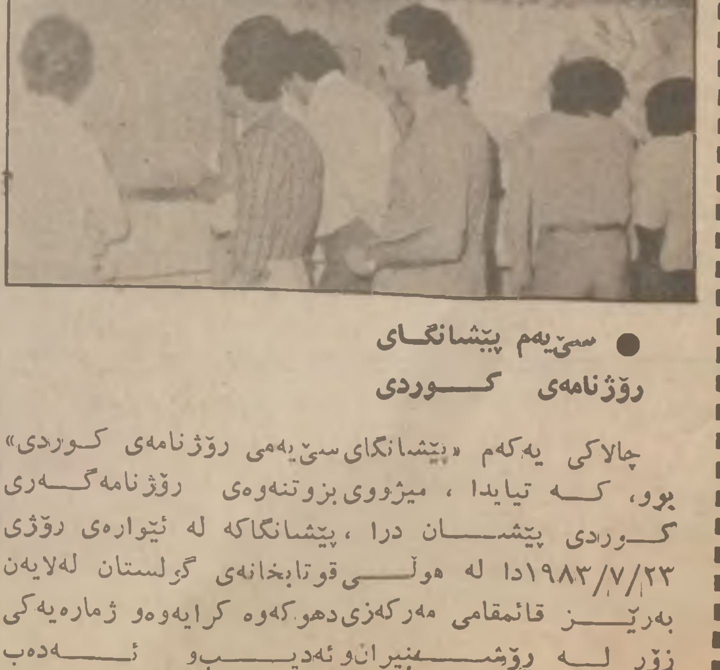

● **سێیەم پێشانگای ڕۆژنامەی کوردی**

چالاکی یەکەم «پێشانگای سێیەمی ڕۆژنامەی کوردی» بوو ، کە تیایدا ، مێژووی بزوتنەوەی ڕۆژنامەگەری کوردی پێشان درا ، پێشانگاکە لە ئێوارەی ڕۆژی ١٩٨٣/٧/٢٣دا لە هۆڵی قوتابخانەی گولستان لەلایەن بەڕێز قائمقامی مەرکەزی دهۆکەوە کرایەوەو ژمارەیەکی زۆر لە ڕۆشنبیران و ئەدیب و ئەدەب دۆستان و جەماوەرێکی فرەزۆری خەڵکی شارەکە ئامادە بوون و دەستی ڕێزیان نا لە وتەقەللایەی دەزگای ڕۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی داویەتی لە پێناوی نواندنی ئەم چالاکیە ڕۆشنبیرییەدا لە شارەکەیاندا .

● **کۆڕێکی ڕۆشنبیری فراوان :**

دیسان ئێوارەی ڕۆژی ١٩٨٣/٧/٢٥ ئەدیب و ڕۆشنبیران و جەماوەری شاری دهوك ڕژانە باخچەی یانەی نوهدارەوەو ئامادەی ئەو کۆڕە ڕۆشنبیرییە فراوانە بوون کە لە چوارچێوەی چالاکی دووەمین میهرەجانی ڕۆشنبیری و هونەری کوردیدا بوو ، تەرخان بوو ، بۆ باسێکی فراوان لە مێژووی ژیان و چالاکی ئەدەبی ئەدیبی خواڵێ خۆشبوو کورد ماموستا صادق بهاء الدین و باسەکەش لەلایەن دوکتور بدرخان سندییەوە پێشکەش کراو لە سەرەتادا برادەری ئەدیب کاك محمود زامدار پێشەکی کۆڕەکەی دەست پێ کردو ئەوسا وتاری بەڕێز بەڕێوەبەری گشتی دەزگای ڕۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی ماموستا مصلح جەلالی خوێندرایەوە [دەقی وتارەکە لەم لاپەرەدا بلاو کراوەتەوە] .

دوای ئەوە دوکتور بەدرخان دەستی کرد بە پێشکەش کردنی باسەکەی کە باسێکی تیرو تەسەل بوو دەربارەی ئەو دەورەی ئەدیبی کۆچ کردو لە بزوتنەوەی ئەدەبی و ڕۆشنبیری و زمانەوانی کوردیدا گێڕاویەتی . لەپاشاندا ، لە لایەن ئامادەبووانی کۆڕەکەوە، گفتوگۆیەکی گەرم دەربارەی باسەکە کراو کۆڕەکە نزیکەی دوو سەعات و نیوی خایاندو بەڕای هەموو ئامادەبووانی کۆڕەکە ، یەکێك بوو لە هەرە چالاکیە ڕۆشنبیرییە گەورەکان کە شاری دهوك بەخۆیەوە دیوەی دەستی ڕێز نرا لە هەوڵو چالاکی دەزگای ڕۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی بەرامبەر بەم هەنگاوە چاکە .

دەقی وتارەکەی بەڕێز بەڕێوەبەری گشتی دەزگای ڕۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی ماموستا مصلح جەلالی

خوشك و برایانی بەڕێز .. میوانە خۆشەویستەکان .. دەزگاکەمان دەزگای ڕۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی شانازی دەکات بەوەی کە توانیی ئەم کۆڕە بۆ یادی ماموستای بەتواناو ڕۆشنبیر خواڵێ‌خۆشبوو ماموستا صادق بهاءالدین پێك بهێنێ چونکە وەك کۆچ کردوو لە سەرەتای ژیانیەوە تاکوو ئەودەمەی دوا ماڵئاوایی لێ کردین بە تەقەللا توانی چەندان دەستەی قوتابیان و خوێندەوار بۆ گەلی کوردمان بەتایبەتی و عیراقی خۆشەویستمان بەگشتی دروست بکات هەروەهاش پێنووسە بەکەڵکەکەشی توانی خزمەتی ووشەی جوانی کوردی بکات .. دەزگاکەشمان دەزگای ڕۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کوردی کە ئەرکی بەڕێوەبردن و دەرکردن و لە چاپدانی ڕۆژنامەی «هاوکاری» هەفتانەو دوو گۆڤاری « بەیان » و « ڕۆشنبیریی » مانگانەو لە چاپدان و یارمەتی‌دانی بەرهەم و ڕۆشنبیران و ئەدیبان و زیندووکردنەوەی کەلەپووری نەتەوایەتیمان و هاندانی هەموو بەهرەدارێکی گرتووەتە ئەستۆ هەمیشە باوەشی بۆ ئەو پێنووسە بەکەڵکانە کردووەتەوە چ بە شێوەی کرمانجی سەروو بێ یاخود بەشێوەی کرمانجی خواروو کە خزمەتی ووشەی جوان و فەرداری کوردی و یەکێتیی عیراقمان دەکەن و زۆر بەسەربەرزییشەوە دەڵێین لەم کۆڕەدا کە یادی تێپەڕبوونی ساڵێکە بەسەر کۆچی خواڵێخۆشبوو ماموستا صادق بهاءالدین‌دا .. ماموستای ناوبراو تا ئەودەمەی دڵە گەورەکەی لە لێدان کەوت لەم دەزگایە ماندا خزمەتی ووشەی کوردی دەکردو

بڕوانە ل ١١